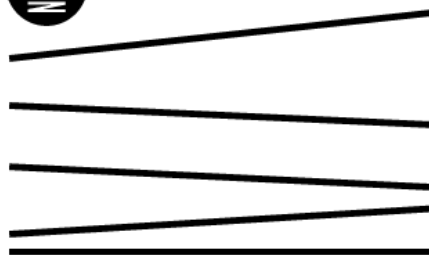

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Etlar, Carit.; af Carit Etlar.

Fangen paa Kallø : Fortælling

Kjøbenhavn : Chr. Steen & Søn, 1877

333 s.

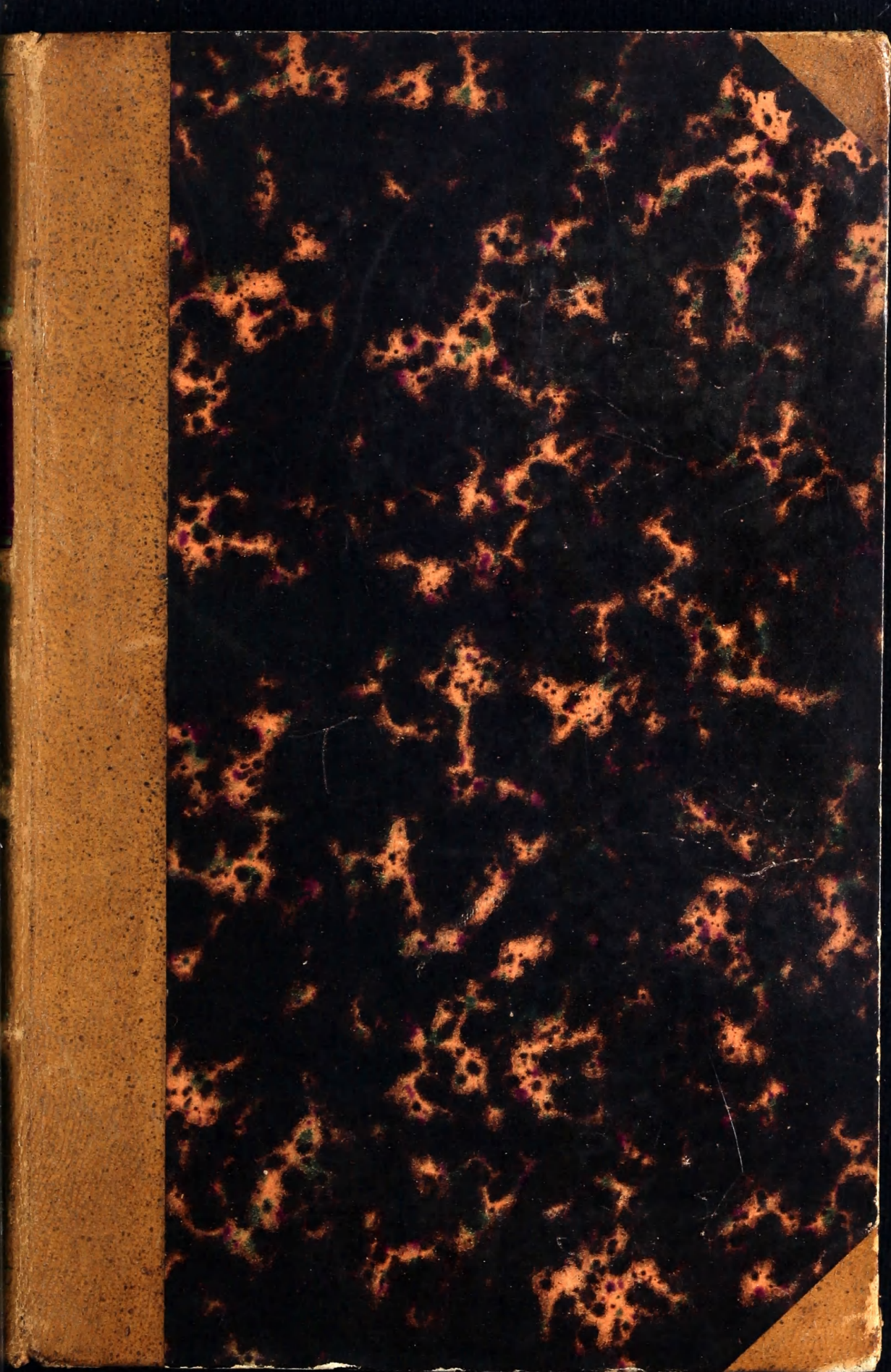
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

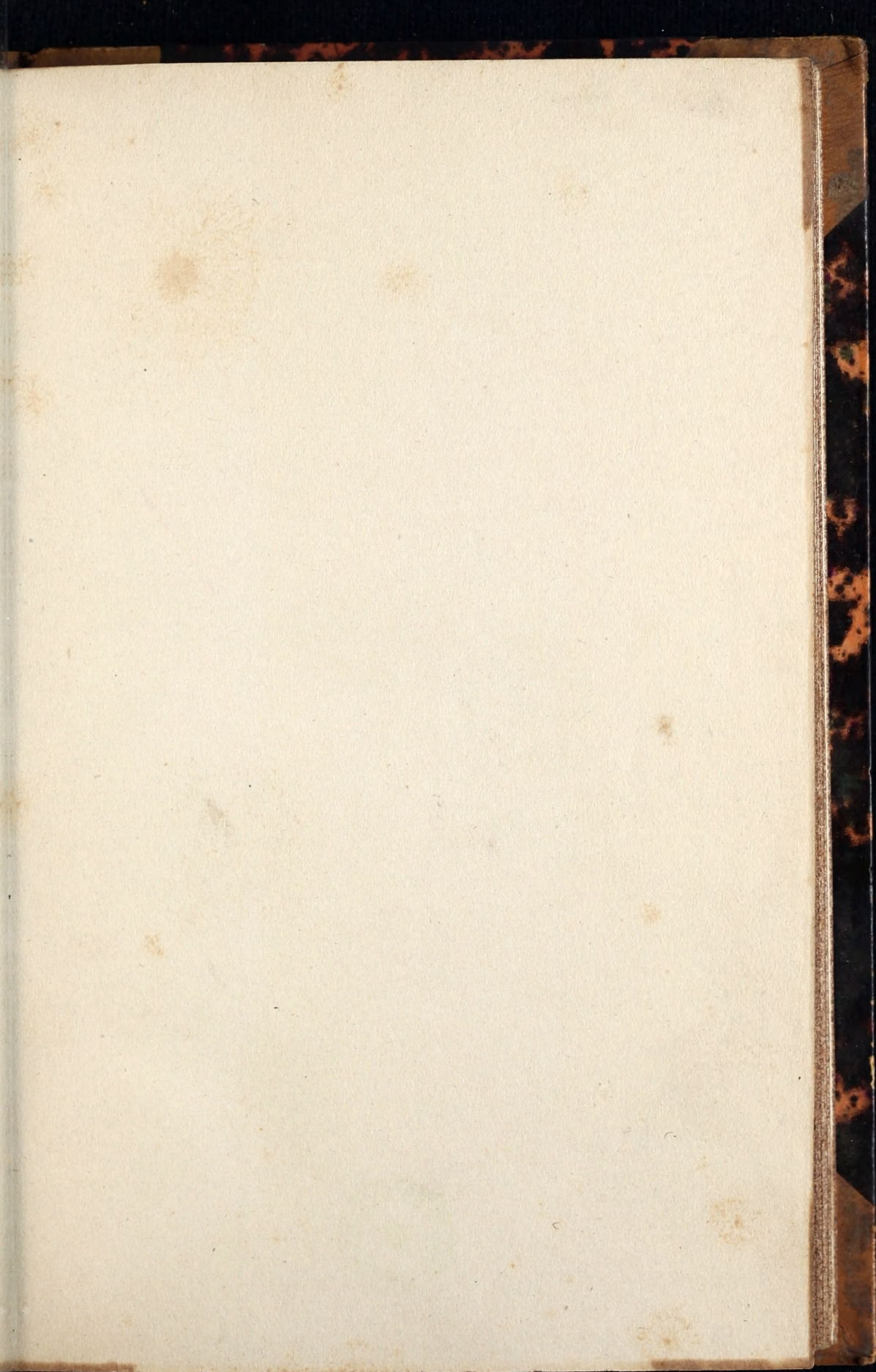
57. - 101.

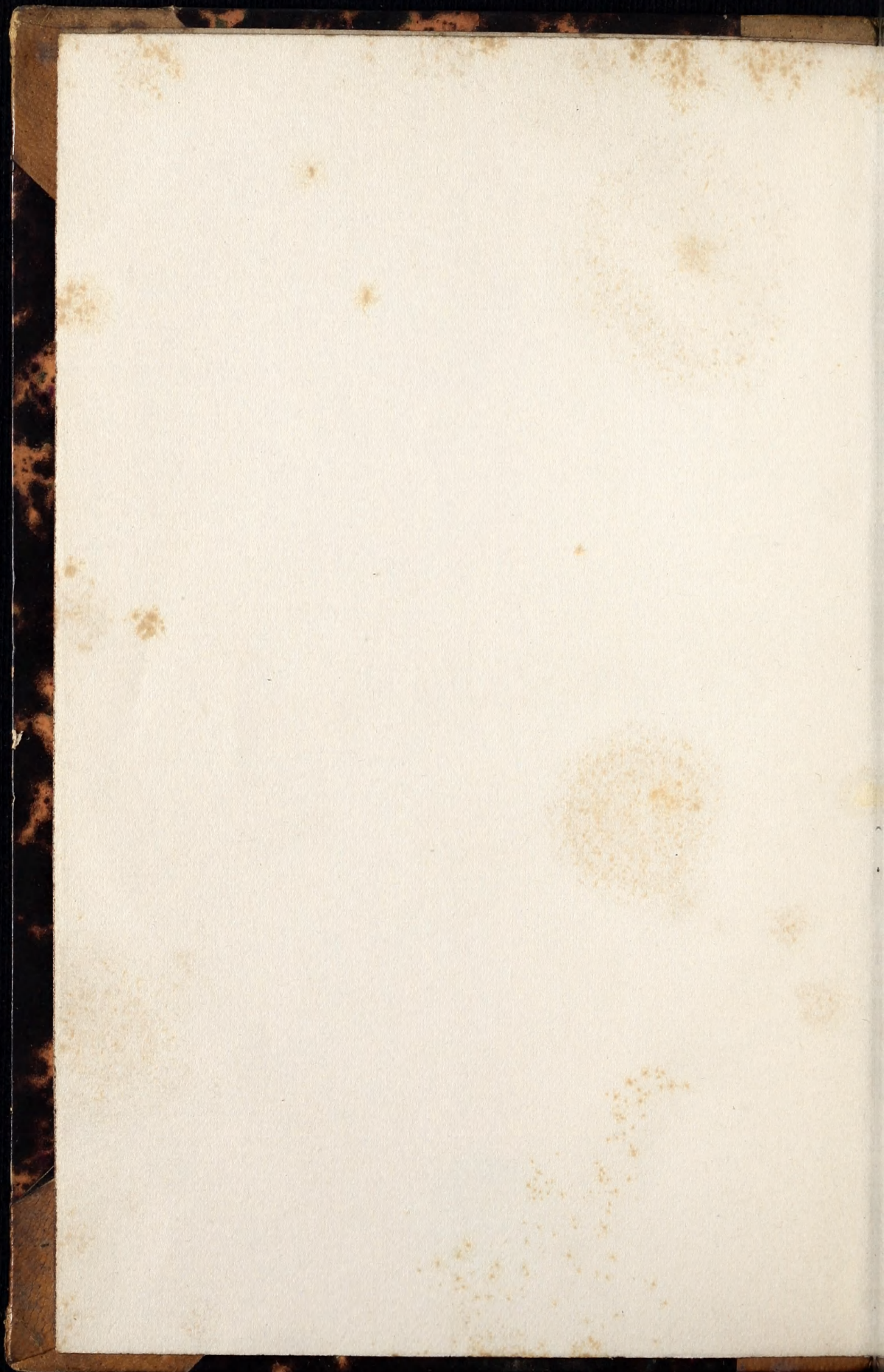
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021031659

Fangen paa Kallo.

Fortælling

af

Carit Etlar.

Kjøbenhavn.

Chr. Steen & Søn's Forlag.

Trykt hos J. Jørgensen & Co.

1877.

Handen van Kalle

Amsterdam

Carl Giller

Amsterdam

Carl Giller & Søn

Amsterdam

I.

Forestil Dig en Efteraarssdag, naar Solen sænker sine lodrette Straaler ned fra den skynfri Himmel, naar Vinden hviler, Lærken gemmer sig imellem Lyngriisene, og Faarene krybe sammen under Digerne i de gamle Grøfter, hvor der er fjøligst. Oppe paa Ræmpegraven ligger deres Bogtere, den graa, langhaarede Hund og en barbenet Hyrdebrend med forpjudst Haar, hvorfra Lyng og Halmstraa stritte ud; han er sorteblaa om Munden af Revlingebær og sovet ind, medens han spiste sin Mellemmad, hvis smeltede Smør løber ham ned over Fingrene. Det flimrer og bølger og boltrer sig i Solskinnet, tusinde smaa, ubegrebne Væsener hvirole omkring i enhver Lysstraale, faae Form og Farve og give Vidnesbyrd om Tilværelser, hvis Natur og Væsen vi ikke fatte. Det gaaer med Solens Lys som med Sjælens, det befolker og forøger Alt, skaber nye Verdenser, eller gjør de gamle større.

Baagner Vinden for et Dieblif med et dybt, langtruffent Mandedrag, reiser den en Støvsfy op fra de gule Sandpletter, hvor Hugormen snoer sig i Hjulsporet med spillende Dine, aaben Mund, og Firbenene jage omkring mellem Lyngrisene efter Myg og Fluer. — Alt er Tavshed, Hvile, Lys og Straaler; Sandet brænder, Blomsten tørster, Kvæget gisper.

Igjennem en saadan Egn gif Alfarveien fra Aarhus til Randers, da vi skreve 1518. Den var ikke synderlig banet og blot betegnet ved to smaa Grøfter eller hist og her af et Hasselgjærde langs med Siderne. To Gange om Aaret bleve Bønderne fra de nærmeste Steder drevne sammen til at udbedre denne Bei, de fyldte da Huller og Hjulspor med Græstørn og L yng eller jevnede dem ud med Grus og Kviste, som de hentede fra Skoven; men Tørven og Kvistene sank, og Gruset blæste bort igjen. I de vaade Efteraarstid eller under et langt Tøveir ved Foraarstid kunde Veien paa sine Steder være aldeles usarbar, det var Folf nu saa vant til og kjørte da ind over Grøfterne, hvor de dannede et nyt Spor, til ogsaa dette blev for trangt, saa gjorde de et ved Siden af. Gif Veien gjennem Mosegrund, hvor Regnen havde bragt Vandløbene til at strømme over Grøf-

terne, holdt Rudfen stille foran Sumpen, skilte Bognen og bar den, Stykke for Stykke, tilligemed Paffer og Gods over paa den anden Side, her satte han sit Rjoretøi sammen igjen og drog videre.

Fyllands Østkyst, fra Stenderups Banke nede ved Kolding og op til Aarhus, udgjorde dengang en næsten sammenhængende Ege- og Bøgeskov, som skraanede ned mod Havet og Fjordene, og imellem hvilke offergule og brunrøde Skrænter fra de Steder, hvor Sneen havde bortskyllet Jorden og blottet Træernes Rødder, dannede en smuk og livlig Farvevegel, naar Solen skinnede hen over dem. Nedensfor Skrænterne brød Søen sig og skyllede op mod en flad og smal Strimmel Strand, bebygget hist og her med smaa, tangklædte Fiskerhytter. Indad mod Landet bleve Skovene efterhaanden tyndere og vekslede med Sletter, Moser og Enge; enkelte smaa Pletter af disse, nærmest Herregaardene og Klostrene, vare indtagne til Dyrfning og omhegnede med store Risgjærder, for at holde Hjorten og Raadyrene borte; men langt større Strækninger laa endnu udyrkede og bevogrede med et tæt og stridt Græs, blandet med Lyng og Gypelbuske.

Hen over den smalle Sandvei, der bugtede sig mellem Marker og Lyngbanke, fra Aarhus nord-
 efter, red den nævnte Østeraarsdag en enlig Rytter

i langsom og besindig Skridtgang. Han lod til at være ukjendt med Eggen, holdt flere Gange stille, reiste sig op i Stigbøilerne og saae tvivlraadig hen over de mange Stier og Tværveie, som frydsede hverandre igjennem Lyngen. Paa Grund af Heden havde han kastet sin Rideskappe tilbage over Skuldren, under Rappen viste sig en mørk, anløben Ringbrynne, flettet med dobbelte Ringe, som den brugtes af Folk, der færdedes meget paa Reiser og paa fremmede Steder. Den blaa, røde og hvide Tjer i hans Fløielsbaret betegnede, at han stod i Hoffets Tjeneste, thi disse Farver vare Kong Christierns, ligesom Grønt, Blaat og Hvidt havde været hans Faders. Under Baretten kom en Fylde af mørkt, krøllet Haar tilsynne og indfattet af dette et skægget Ansigt, med bukkede Djenbryn, furet Pande, skarpe Træk, som vidnede om et strengt og ubøieligt Sind eller om mørke Grindringer. Udtrykket i hans dybtliggende, graa Dine betegnede en Mand, der let lod sig ægge til Vrede, og som var vanskelig at forsones igjen.

Et Stykke borte fra det Sted, hvor Rytteren holdt stille, medens han spejdede omkring sig, laa en Rugmark, der gik en Mand og Kvinde og høstede. Den Fremmede red hen til dem og standfede udenfor Hegnet. Hesten stod og nippede af

Hæffelbuksene, medens han kaldte paa Bonden og gav sig i Samtale med ham.

„Er Du kjendt her i Eggen, Du?“

„Ja, aa ja,“ var det trevne Svar.

„Jeg er redden feil paa disse forbandede Krydsveie, kan Du vise mig tilrette igjen og følge mig op til Herregaarden?“

„Hvor er den Mand fra?“ spurgte Bonden.

Den Reisendes tykke Bryn trak sig sammen og viste en dyb Fure i Panden; han holdt ikke af Spørgsmaal. „Hvad kommer det Dig ved? Jeg forlanger blot, Du skal vise mig Veien, til vi komme ud igjennem den Skov deroppe, Du kan faa din Gang betalt.“

„Det er et slemt Stykke Skov at komme igjennem,“ bemærkede Bonden og tørrede Panden med sit Skjortærme, medens han saae hen mod Ronen. — „Han vil have, jeg skal gaa med op til Kallø Slot; men jeg siger, den Skov er ikke god for reisfærende Mænd at komme ind i.“

„J gjorde bedst i at ride udenom,“ ytrede Ronen. „Langs med Mosen gaar der en Sti over efter Elsted til, den kan J ikke tage feil af.“

„Hvad skulde der være iveien for at komme igjennem den Smule Skov?“ spurgte Rytteren

utaalmodig. „Vede de Følk derinde? Lad os se paa det.“

Mand og Kone flottede til hinanden og tøvede med at svare. Forude paa Veien lød i det Samme et Skrig, som gjentoges i stedse lydeligere Udbrud.

„Der har J Forflaringen,“ sagde Bonden, „jeg tænkte det nok, da jeg saa ham ride derind, før vi holbt Middag.“

Den Rejsende vendte sig om paa Hesten, han fik ikke Tid til flere Spørgsmaal, det, der viste sig for ham, tildrog sig hele hans Opmærksomhed. Oppe fra den nærmeste Lyngebanke foer en Rytter hen imod dem med blottet Hoved og udstrakt paa Hesten, hvis Hals han omklamrede med begge Arme, medens Dyret jog afsted saa hurtigt, det kunde løbe. Da han nærmede sig, saa man en ældre Mand, med sønderrevne Klæder, et blodigt og ligblegt Ansigt, der vendte sig tilbage mod Skoven, han nylig var kommen ud fra, og som formodenlig fandt nogen Beroligelse i at se, at Jagen forfulgte ham. Han holdt stille paa Veien foran den fremmede Rytter og raabte stønnende: „Komme de efter mig? Kan J se dem? Komme de efter mig? Hjælp mig i vor Herres Jesu og den hellige Moders velsignede Navn! De flaa jo Følk

ihjel i den Skov." Efter disse Ord slap han Hestens Hals og lod sig glide ned paa Sandveien.

„Hvem er det, I taler om? Kom til Jer selv, Mand," sagde den Fremmede.

„De overfaldt mig deroppe, gjennede Hunden paa mig, de har plyndret mig ud lige til Skjorten. — Hvad nyttede det, jeg slog mandhastig igjen og værgede mig som en Karl, — ti tolv Stykker, maaske fjorten, alle med Sværd og store Stridskolber; det maa være den lede Djævel selv, som huserer derinde."

„Nu overdriver I vist, Mads From," sagde Bonden under et Forsøg paa at smile, „jeg har aldrig hørt Tale om, at de vare flere end tre, vel Malene? — men de kan være høje nok endda."

„Hvad skal al den Snak betyde?" spurgte Rytteren. „Er der Stimænd inde i Skoven?"

Bonden stod og hjalp den Slagne, han saae sig betænksomt tilbage, før han svarede: „Hvem kan sige det for vist? Skoven er stor, og Tiderne strenge, alt er ikke, som det skulde være deroppe. Vi varede Jer jo for lidt siden. Der har været nogen Ufred i de sidste Aarstid, siden Vaar er det dog bleven bedre. De fortælle, der holder en Mand til derinde, som ikke skal være rar at komme tilrette med. Nogle paastaa, de ere Tre om det,

Andre fige flere. De tage hvad de kunne faae, med Magt eller med det Gode, men saadan egenlig at undlive, troer jeg dog ikke, de befatte sig med; vi har aldrig fornummet noget til dem, skjøndt vort Huus ligger lige udenfor Skovhegnet. — Vi har heller ikke stort, de kan tage fra os," tilspøiede han med filosofisk Ro.

„Men jeg rider ikke videre idag," forsikrede Mads From, „jeg kan ikke holde mig paa Hesten, mit Hoved værker, og mine Been ryste under mig. — Du Frelsens Gud! ser Sølvdalere i min Pose, hver Skilling toge de fra mig, de Tyvekægte, og grinte ovenikjøbet."

„Skjøndt I slog og værgede Jer som en Karl," bemærkede Rytteren.

Mads faae spørgende og derefter fortørnet paa ham.

„Det er Jugenting at grine af. — Er der et Bedested i Nærheden?" spurgte han Bonden.

„Vi har halvanden Times Gang gjennem Lyng og Sand til nærmeste Kro; men hvis Kjøbmanden vil tage tiltakke med det sorte Brød og en Straasæk hjemme hos mig, skal I være velset der."

„Ja, lad os bare komme afsted, at jeg kan faae mit slagne Ansigt toet og badet," sagde Kjøb-

manden og haltedede ind paa Marken, medens Bonden tog hans Hest i Tømmen og fulgte efter.

„Heida! tøv lidt! hvad skal der saa blive af mig?“ raabte Rytteren.

Bonden standsede og pegede med Tommelfingeren ind mod Skoven. „Der kommer En, som kan vise Jer Vei, ifald han vil det,“ svarede han og gik videre.

Den, han saaledes betegnede, kom ned af Huulveien gjennem Bakkerne. Det var en høi, firksaaren Mand med kort affklippet Haar, en Hue uden Tjer og en Kofte af hjemmegjort Vadmel. Hans blaa Lærredsbeenklæder endte i et Par store, brune Læderstøvler, der naaede midt op paa Laarene. Da han nærmede sig, saae Rytteren et smukt, mørkladent og solbrændt Ansigt, hvis Pande hvælvede sig fremad saa stærkt, at det øverste Dielaag var aldeles skjult; der strømmede en forunderlig skarp Straaleglands ud fra hans Dine, idet de hæftede sig paa den fremmede Rytter, og der laa et vedvarende Smil i de dybe Linier omkring hans Mund, som tydede paa Aløgt og et listigt og forslagent Gemyt.

Rytteren havde vinket ham hen til sig, fortalt, at han var fremmed og vildfarende, og spurgte nu om Veien igjennem Skoven. Den Anden lyttede

tavs til alt hvad han sagde og betragtede ham imidlertid ufravendt og gennemtrængende.

„Hvor skal J hen, naar J kommer ud af Skoven?“ spurgte han.

„Op til Lehnsmanden paa Rallø.“

„Er J ikke ræd for at ride saa ene? En fornem Herre, som J seer ud til at være, pleier gjerne at have sine Følf med sig i disse urolige Tider.“

„Min Tjener blev syg, da jeg kom til Aarhus, og mit Grinde haster, saa maatte jeg drage videre. Hvad Djævelen skulde jeg ogsaa være ræd for? — Bonden derhenne snakkede om, at der er Ufred oppe i Skoven, men lad dem vare sig, jeg er en Mand, der pleier at sætte Haardt mod Haardt, Klo mod Klo, jeg tænker vel, de lade mig fare.“

„Det tænker jeg ogsaa,“ sagde den Anden med et Hovednik, „man skal ikke fæste Lid til alt hvad Følf fortælle. De, som holde til derinde, gjør Jer vist ingen Fortræd. — Lad os saa komme afsted. J seer ogsaa ud til at kunne værge Jer, hvis Noget vilde Jer tillivs under Træerne, men hitte Bei imellem dem, det mægter J ikke.“

Manden gik nu foran, lagde sin tykke Knippelstok, som gav en smigrende Idée om Gierens Kræfter, op paa Skuldren; Rytteren fulgte ham

og red i Skridtgang langs med Hjulsporene paa Veien. Inde i Skoven blev det svalt og kjøligt, Hesten snøstede, rystede sit Bidsel og indaandede med Velbehag den friske Duft af Skovsyrerne og det frodige Græs.

II.

Efterhaanden som de droge videre, blev Veien smallere og forsvandt tilsidst i et utydeligt Spor, der bugtede sig imellem Buske og Træer, og som kun et nøiagtigt Bekjendtskab med Eggen kunde udfinde. Føreren lod dog ikke til at betænke sig, han skred fremad som en Mand, der gaaer sin daglige Vej, saae ned for sig, tog Hesten i Bidslet for at lede den, naar de kom til et vanskeligt Sted, hvor omblæste Stammer og Grene spærrede Stien. Der gled et Smil over Rytterens barske Ansigt, naar det skete. Han lod ham gjøre hvad han vilde, overgav sig til ham og sad intens og anstillede Betragtninger over Mandens mægtige Skikkelse, hans brede Skuldre og lette, taftfaste Gang, ogsaa over den tykke Knippel, hvorfra hist og her en Jernpig stak frem, og som mere

syntes at egne sig til et Angrebsvaaben end til en Støttestav.

„Det er en slemme Bei at hitte Rede i,“ udbroød han endelig efter lang Tids Tavshed. „Jeg maa love for, jeg fik Dig til at følge med mig.“

„Det kan være, J har Ret,“ svarede den Anden og saae iveiret med et Smil, som strax efter forsvandt igjen.

Skoven syntes at blive større, efterhaanden som de drog igjennem den. Træerne stode tættere, Græsset skjultes af Bregner eller store Bunfer visstent Løv, mellem hvilke Hindbærris, Hyld og vilde Rosenranke dannede et tæt sammenfiltret Ræt. Der var som uddøet derinde, Løvhvælvingen ovenover dæmpede Daglyset og udbredte en bestandig Skumring mellem de mosbegroede Stammer. De to Rejsende hørte kun Lyden af deres egne Skridt og længere inde en svag Banken af Flagspættens, som søgte efter Insektlarver i Bøgebarken.

Det, der griber Sindet saa mægtigt i disse gamle Skove, er ikke en Hob veirslagne Stammer, der synes at strække deres nøgne Arme iveiret, som bad de om at faae den flygtede Ungdom tilbage, det er Stilheden derinde, det faldende Blad,

den funklende Solstraale, som sniger sig igjennem Toppene for at opsoge og kjærtegne en enkelt tilbagestrængt og arret Green, et lille ellers usynligt Straa og meddele alt omkring sig et Farvespil i tusinde bløde og voxende Nuancer; det er Fuglens sørgmodige Sang, idet den hviler sig et Dieblif paa en Kvist og sender en Afstedshilsen til de forladte eller gjenfundne Legepladse; det er det sagte vuggende Løvs Skjelven, Storheden, den kirkelige Fred og det Høitidelige derinde, som føder Alvor og Ydmyghed og leder Tanken hen paa hvad disse mægtige, graasprængte Piller, der alle stræbe opad, opad som den higende Sjæl imod Lys og Klarhed, have været Vidner til i skiftende Tiders Løb, — hvor det har voxet og blomstret og visnet ved deres Fødder, hvor det har leet, jublet og sukket, flaget og grædt i den Vind, der fører hen igjennem deres Kroner!

Stilheden blev pludselig afbrudt ved en Hunds Gøen. Føreren standsede og lyttede, derefter satte han et Bøgeblad til Munden og frembragte en skarp og gjennemtrængende Lyd, som han gjenog flere Gange.

„Saadan blader Raabukken ved Efteraarstid, naar han kalder paa Hinden,“ sagde han med et poliist Smil, „nu skal vi se, hvem der hører det.“

Han fik neppe udtalt, før det raslede mellem Løvet i Krattet, Bussene skiltes, og en stor, gulspættet Hund foer hen imod Hesten. Ved Synet af Føreren og det Tegn, han gjorde, standsede den, logrede med Halsen og trængte sig ind mod ham, det var aabenbart, at der fandt et nøie Bekjendtskab Sted mellem Dyret og Manden. Han løste sit Tørklæde, bandt det fast om Hundens Hals og jog den tilbage i Krattet, hvor den lidt efter forsvandt inde mellem Løvet.

„Det er min Broders Hund,” forklarede han, „de sætte Javntre nede bag Ellemosen, naar de saa Tørklædet at se, veed de, jeg er her i Nærheden. — Skal vi saa drage videre? — Lad kun det Sværd blive siddende i Ro, der er Ingen, som tænker paa at gøre Jer Fortræd, — hvis det var min Agt, vilde dog eders Værge ikke hjælpe synderligt,” tilføiede han.

Der laa en Overlegenhed, en spottende Betoning i disse Ord, som opirrede Rytteren. „Det var Djævels,” svarede han heftig, „Du kan dog lide paa, at det Sværd her har hjulpen mig ud af større Fortræd, end den en Hallunk som Du, med samt din skabede Hund er istand til at volde mig.”

Føreren saae op, men svarede ikke, han gik nu ved Siden af Hesten. Idet han bøiede sig fremad for at undgaa en nedhængende Green, rev han med et pludseligt Ryk Rytterens Sværd ud af Beltet og sprang tilbage imellem Bussene.

„Haand og Sværd holde ikke ret fast paa hinanden,“ raabte han spottende. „Hvad vilde I nu gjøre, hvis jeg kaldte paa min skabede Hund og lod den fare i Hesten, mens jeg selv hamrede løs paa Jer med min Knippel? Der er dem, som har været bedre væbnede end I og dog har maattet give sig herinde.“

Hans Greb i Sværdet og Springet til Siden skete saa behændigt og uformodet, at Rytteren ikke var istand til at sætte sig til Modværge. Der blev heller ikke givet ham Leilighed til Svar; Føreren smilede, rakte Sværdet tilbage og sagde: „Der har I jeres Værge igjen, lad os saa drage videre, vi har endnu et langt Stykke Vej for os, Dagen helder og Skyggerne blive lange.“ Atter skred han foran Hesten med Knippelen over Skuldren, hurtig og sorgløs, som om der Intet var forefaldet. Det varede en Stund før Rytteren, overrasket og paavirket af Mandens Adfærd, tog til orde:

„Hvem er Du og hvad er Du? Det kunde jeg nok have Lyst til at vide.“

„Ja, hvem er jeg?“ svarede Føreren og traf paa Skuldren. „En fattig En, som ikke rummer stort i denne Verden, hvor J Fornemme har taget Pladsen og Lyset op for os. Jeg hjælper min Broder som Skovløber ved Klostret, — og mit Navn, jeg kaldes Esra i daglig Tale. Er det værd at tale om mig, hvem er J selv, og hvor skal J hen, med Forlov at spørge, det er godt at vide, hvem man farer med.“

„Jeg er Torsten Trolle til Lynnerup og Østbirk.“

Føreren saae overrasket iveiret, den Fremmede syntes pludselig at have faaet Interesse for ham.

„Saa har jeg hørt Jer omtale. Folk snakke meget om Jer her paa Egnen.“

Rytteren smilede. „Gjør de det? Hvad fortælle de da?“

„J skal være farlig stærk. Hvem veed, hvad det var godt for, at vi ikke kom i Strid sammen. Det var nok Jer, som var i Klammeri forgangen Vinter udenfor Smedens i Skiering med Hr. Jesper Arnfeld, mens J fik jeres Hest skoet. Hr. Jesper blev hidsig og roste sig af sin Styrke, saa greb J ind paa Smedens Ambolt, tog en Hestefko og sagde: Nu vil vi ikke kæbles mere. J skal

have Forlov til at være min Overmand den Dag, J frummer dette Stykke Jern tilbage. Mens J talede saa, greb J om Hestefoen med begge Hænder og rettede den lige ud, før J gav den til Arnsfeld. Han tav og saae paa Jer, men pralede ikke mere."

"Det er rigtigt," sagde Rytteren, "det var mig, og Jesper Arnsfeld har ikke faaet den Hestefo frummet siden."

"J glemte ellers at sige mig, hvor J rider hen," bemærkede Esra.

"Jeg drager med kongelig Bud og Erinde til Lehnsmænd Erik Eriksen Banner paa Rallø. Nu veed Du det."

"Der ride mange Fremmede op til Rallø i disse Dage," bemærkede Esra. "En har de der, som det gjelder om at holde fast paa, hvis det ellers er sandt, at Lehnsmænd har stillet 1600 Gylden i Pant paa, at han skulde tøve og blive der efter Kongens Billie."

"Du mener Gustav Erikson til Rydboholm. Har Du hørt Tale om ham deroppe?"

"Jeg har mødt ham nede ved Stranden, med Hænderne paa Ryggen, han gif og stirrede og stirrede ud over Havet, som om han længtes efter at komme afsted herfra. Lad dem tage sig ivare, en Dag mærker Fuglen, den har Vinger, saa gaaer

den tilveirs og flyver sin Wei, hvad vil da Høvedsmand Erik Eriksen sige, som troede ham saa vel, hvad vil Kongen og det hollandske Fruentimmer sige? — Det skulde være mig, som havde ham at passe paa."

"Hvad saa, Esra? hvad saa?" spurgte Torsten med større Jvrighed, end han selv troede.

Esra saae op og smilede. — „Ja, jeg snaffer, som jeg har Forstand til. Hvad saa! et Die paa hver Finger, Bolt og Slaa for alle Døre og ikke længere Tøireslag, end at jeg kunde trække ham tilbage igjen. Til Ost har vi Søen, der ligger Baade paa Stranden, hvem finder hans Spor i Vandet, naar han glemmer at komme hjem i sit Fangehul engang? Sønderpaa har vi de store Skove, I seer selv, hvor uvejsomme de ere. Ifjor tog Kong Christjern Gustavs Frihed, kan hændte han imorgen bestemmer at tage hans Liv; naar en fangen Mand først tænker derpaa, troer I saa ikke, det falder ham ind, at den sikreste Side af hans Fangebur er den, som vender udad?"

"Du taler sær fornuftig, og der er Rimelighed i det, Du siger. Jeg kunde have Lyst til at lære Dig nøiere at kjende. Vil Du drage med mig, saa tager jeg Dig i min Tjeneste. Du skal faae en god Løn og dine magelige Dage."

Esra brast i Latter. „God Løn og magelige Dage! Bidste J blot, hvorofte jeg har hørt de Løfter og lært hvad de betyde. Mads Rof, den adelige Herre, var i Bekneb nede ved Bygholm forgangen Sommer, der laa to Stimænd i den nordre Skov og voldte ham Nød og Ufred paa alle Veie. Kan Du skille mig af med dem, sagde han, og skaffe os Fred i Herredet, skal jeg lønne Dig godt, det kan Du lide paa. Saa drog jeg tilskovs og passede dem op, to Røtere, der skjændte og brændte uden at gjøre Forskjel paa Rig eller Fattig. En Morgenstund, da Herremanden red paa Jagt, hang de begge To nede foran hans Følhave, hver i sin Eggreen.“

„Det gjorde Du?“ spurgte Torsten.

Esra nikkede. „Den Ene slog næsten min høire Arm tilskamme, men Løffen trak jeg ham om Halsen alligevel. Kan J gjette, hvordan Mads Rof lønnede mig? Jeg fik en Dunk Mjød og en halvslidt, brun Rofte, det mente han var god Betaling. — Histovre ved Skjerring kunde de Graamunke ikke have deres Hjorder i Fred. Hver Ugedag mistede de saa et Faar, saa et Lam, somme-
finde baade Faar og Lam. Det er den Lede selv, mente Hyrden, han gaaer og fogler her paa Heden

i en Ulvs Skikkelse. Naar vi gjenner efter ham med vore Hunde og Stave, staaer han og skraber i Sandet, griner ad os og viser Tænder. Der er ikke den Ting, hverken Boldt eller Steen, som bider paa ham. Andre holdt for, at det var den salige Ridder Mogens Dam ovre fra Galten, som for sine onde Gjerningers Skyld ikke kunde faae Fred i Graven, men gif og koglede omkring derude. Prioren i Tvede havde været efter ham og manet ham ned i Viborg Mose, men ligemeget hjalp det, den Onde var stærkere end Præsten, — ja, nu leer J og trækker paa Skuldren, Herre min, men lad de Skriftlærde sige hvad de ville, Trolde og Gjengangere er der til alligevel, det fornemme vi Folk bedst, som maa færdes herude i Skov og Lynghede, naar Mørket er falden. Mogens var forvandlet til en Ulv og nærede sig nu af Rov og Blod, som han havde gjort mens han levede. — Vi kan jo prøve det med, tænkte jeg og drog efter ham, da Munken havde holdt Bøn for min Gang og signet mit Vaaben. En lille Pattegris havde vi tvoret ude paa Diget, den skreg og jeg laa bagved og passede paa. Saa kom han, pustende og hvæsende, lidt efter Midnat, da Maanen var gaaet ned, og Mørket var saa sort som i Graven. Grisen tog han og løb sin Vej, jeg efter

ham, gjennem Sand og Lyng, over Moser og Pors, og det blev ved, til han krøb ned i Steendysssen under den store Synovn paa Ølsted Hede. Jeg væltede Steen for Gullet, mens jeg gik hen og fik fat paa en Lygte, den bandt jeg fast paa mit Hoved, svøbte Koften om venstre Arm og krøb ind i Steendysssen, med Kniven i Haanden. Saa sloges vi, Ulven og jeg, mens Steen og Jord ramlede ned omkring os."

"Og Du vandt, Du?"

"Det gik," svarede Ezra. "Om Morgenens, da de ringede til Aften i Klostret, stod jeg for Porten med gamle Graaulv over Skuldren. Hvordan troer I, de Munke betalte? Prioeren lod mig knæle og lyfte Herrens Velsignelse over mig, saa kunde jeg gaa med den. Det er sandt, Ulvens Skind gav de mig Lov til at beholde, og det havde kun ringe Værd, saa slænget og gjennemstuffedet det var. Nei, Hr. Torsten Trolle, tal ikke om Løn til Folk som mig og mine Lige, vi tro ikke paa jeres Løfter. I dag drager I med Kongens Bud op til Kallø, naar I kommer tilbage, kalder Hans Naade Jer til sig, saa faaer I Roes og Hæder, I faaer Kjæden at bære, en Gaard og et Gods i Lehn, alt som I har forrettet eders Grinde til; jeg kan slide mine Hænder af lige op

til Albuen og faaer Jngenting, hvis jeg ikke tager det selv, det er nu engang Fattigmands Lod, og det nytter ikke at snakke om; og dog er jeg istor og stærk som J, jeg tør vove det Samme som J, jeg har Evner, jeg har Lyst og Villie, og herinde," vedblev han og lagde Haanden paa sin Pande, „J skulde blot vide, hvor det banker og bruser og syder herinde. — Men se Jer om, nu bliver Skoven lysere og Veien gaaer ligefrem, ret ude har J Kallø, den høie, røde Gaard derovre paa Odden. Som en knyttet Næve strækker den sig truende ud over den trælbundne Slægt, der fryder i Skjul ved dens Fødder. Se, hvor Solen flimrer og gnistrer paa de høie Tage, der skygge og tage Lyset fra Bøndernes Hytter nede under Banken, selv Solskinnet har J Mægtige forpagtet. Hvad kommer det mig ved? — Gud i Vold, Herre, nu har J ikke længer Jører nødvendig."

Da Esra havde sagt dette, slog han ud med Haanden og gif hen over en Tværsti, tilbage i Skoven. Torsten blev holdende tavs og ubevægelig, foran ham laa et Stykke aabent Land, hvori Kallø Slot kom tilsyne paa en høi Banke. Dets plumpe Stiil, de svære Murmasser med Taarn og Skydehuller harmonerede med den mørke Skov, som paa hiin Side dannede Baggrunden i Male-

riet. I Mellemgrunden laa den lyseblaa Sø og væltede sine dorffe Bølger op mod Banken og den lange Steendæmning, der førte ud fra Landet. Det hele Landskab aandede Alvor og Fred, Aften-solen gulnede Kornmarkerne og brød sine Straaler i de smaa grønne Glasruder paa Slottet, en Hættenterne slog skrigende ned i Søen og efterlod en lang søvlglimdende Stribe, da den hævede sig. Torsten Trolle saae Intet af dette, hans Dine vedbleve at følge Ezra, der allerede havde glemt ham og gik med Kniplen over Skuldren, uden at vende Hovedet tilbage. Det lod til at Torsten grublede og overveiede Noget, som stod i Forbindelse med dette Møde. Pludselig syntes han at fatte en Beslutning, han steg af Hesten, bandt dens Tømmer fast omkring en Træstamme, derefter tog han sit Sværd under Armen og gik hen over Tværstien.

III.

Dybt nede i Skoven bugtede et lille Vandløb sig mellem to langstrakte Banker og forsvandt tilsidst i en stor Mose, hvis Bredder omkredsedes af gamle Elle- og Bøgetræer. Midt i Mosen hævede

fig en Høi, bevoget med et tæt Krat af Bregner og Slaaentorne, og udenfor denne strakte en bestandig raslende Siv- og Rørstrækning de hvidgule Frøhuse iveiret. Ved Fjoraar var Mosen aldeles oversvømmet af Snevandet, som kom ned fra Skovbankerne; i de varme Sommerdage derimod sank Vandet og tørrede efterhaanden bort mellem Sivene, til der kun blev en bred Grøft tilbage, som syntes at spærre enhver Udgang til Høien. Træerne heldede ud over Sumpen, enkelte af dem vare i Tidens Løb skredne ned fra Bankerne eller blæste omfuld og laa nu halvt begravede ude i Dyndet, overtrukne med et Ræt af langt, hvidt Mos. Bildanden skræppede mellem Rørene, en Raagefamilie havde i mangfoldige Nar bygget oppe mellem Grenene af en trøsket Eg, en dyb og uforstyrret Fred hvilede over Mosen og dens Nærhed, et Dø og en Bildhed, som bidrog til at give Frygt og Overtro Næring. Musvaagen strøg hen over Træerne, Heiren stod paa Bagt foran Vandpytterne mellem Sivene, inde fra Mørkningen løb Skovduens Kurren, og i stille Veir, naar Vinden bar til, kunde man høre Kirkekloffen nede fra Skjerring; selve Stedet syntes aldrig at være bleven betraadt.

Det lod imidlertid kun faa. For den, som gav nøiere Agt, vilde der hift og her have viist sig et bredt og dybt Fodspor, nedtrykket i den vaade Jord, og inde imellem Sivene en bugtet Sti, som førte igjennem Sumpen over mod Høien. Længere ude, hvor Dybet begyndte, ragede en Række Steen over Vandet, og midt over Grøften, støttet paa andre Steen, laa et løst Gangbrædt, der efter Behag kunde drages bort til en af Siderne, naar den Gaaende var kommen over, saaledes at Høien dannede en fuldstændig og ubestigelig D, der i Nødtilfælde tilbød et sikkert Skjulested. Inde mellem Buske og Bregner derovre laa en Hytte, hvis Forside bestod af Græstørv, Grene og Løv, de øvrige tre Sider vare gravede ind i Høien og forlængede sig under denne i et stort, steensat Rum, glindsende af Fugtighed og Vanddraaber, som ovenfra sivede ned mellem Stenene. Herind trængte Daglyset aldrig, derfor havde Beboerne tændt en Lampe, som hang i en Snor under Loftet, og bredte sit Skin over en Samling af de mest forskjellige Gjenstande: Klædningsstykker, Hjortehuder, gamle Baaben, Potter og Kjedler, ophøbede i en broget Uorden. Langs med Væggene, hævet lidt over Jorden paa et Stillads af Grene, saaes nogle brede Sengesteder

af Halm og Tæpper, og foran disse en Dynge sammenstablede Steen, mellem hvilke der omtrent paa samme Tid, Esra skiltes fra Rytteren inde i Skoven, ulmede en døsig Ild, som fyldte Gulen med Røg og udbredte den eiendommelige, skarpe Duft, der følger efter brændt Lyng og den vilde Timian.

I Nærheden af Ilden var udbredt nogle Gaareffind, som tjente til Leie for to Mænd, der nylig havde spist af en Træbakke med hakket Kjød, hvis Levninger endnu stode foran dem. Den Ene sad overende, isærd med at lappe en gammel Røllert eller Skindkofte, den Anden laa paa Maven med et stort Tinkrus ved Siden af sig. Han stirrede ind i Ilden og pirrede i Asken med en lang Pind. Alt hvad man kan tænke sig af Raat og Modbydeligt var forenet i denne Mands Ydre. Han, der syede og havde trukket sin Kofte af, viste Overkroppen blottet, et haarrigt, stærkt hvælvet Bryst og nogle uhyre tykke Arme, hvis Muskler snoede sig ned mod Haandledene som flettet Tøværk. Udtrykket i hans Ansigt var enfoldigt og godmodigt. Den Anden, som laa og strakte sig foran Ilden og af og til slog op i Beiret med Benene, var overstænket i Ansigtet af Smuds. Det sorte Haar hang i lange Tjavsler ned over en flad

Pande og forenede sig med et stift og strittende Skæg. To mørke Huller tjente ham til Dine, en bred, flad Udvært til Næse, og en lang Sprække til Mund. Hans Navn var Espen og han førte Ordet:

„Naa ja, med Væde og Drikke kan det være hvad det er, men hvad bliver det til alligevel? Følg mig, sagde han, jeg skal skaffe Jer noget at bestille. Saa holdt vi til Skoven, sloge de Veisfarende ned og toge det meste, vi kunde; vi satte Livet paa Spil og grinte ad Lov og Evangelium. Ere vi blevne rigere for det? Før kunde jeg gaa hjem og sove, naar jeg var færdig paa Herremandens Hovmark, her maa vi være paa Pletten tidligt og sild. — Hvor er min Hest og mit Slot, og hvor er min Have med Urter og Persille og mørke Væbler i? — Se, hvordan jeg seer ud,“ føiede han til og fremstrakte to smudsige Hænder, som nylig havde rodet om i Asken.

„Det er ogsaa sandt,“ svarede Kammeraten høist fredsommeligt.

„Ja, Du er et godt Bæst, lille Terkel, Du finder Dig i Alt, slaaer han Dig paa den ene Kæbe, vender Du den anden til, men jeg vil sige ham Sandheden engang, det skal op i en anden Gænge. Han kommanderer, hvorfor skal vi lystre? Han

samlar Skatte, jeg veed, han har mange Penge forvarede et eller andet Sted hernede. Åsmus, vor Kammerat, toge de tilfange forgangen, han kan nu faae Lov til at sidde og sulte ihjel oppe i Buret paa Kallø, og han var dog den vildeste af os alle, imorgen gaaer det kanske Dig og mig ligesaa, hvem hjælper os da?"

„Nei, det er ogsaa sandt,“ bemærkede Terkel, og vorede en ny Traad.

„Vi skal forrette Arbeidet, mens han tager sig det let og reiser ned til Horsens og seer til sin Datter. — Hvad er det for et Barn, hvor er det kommen fra?"

„Han var jo gift med Fogdens Datter ovre i Åstrup ad Skanderborg til. Et Aar varede det, saa døde hun efterat have faaet det lille Barn.“

„Hende holder han af, hun gjør ham taabelig tilfidsst; faae Du det fine Lærred og Sarsfestoi, han kjøbte hende forgangen paa Aarhus Marked? Hende gaaer han og spekulerer paa tidligt og sild; de sige, han har sat hende i Kost hos Nonnerne i Ørslev. Hun fortjente et godt Knups af min Knippel midt i Planeten. Hvergang han kommer tilbage fra hende, kan den lede Djævel selv ikke gjøre ham det tilpas, saa er han tvær og gider hverken æde eller drikke; sidst vilde han

til Kirke Dagen efter; hold paa mig, han i Kirke!
 — En Nat hørte jeg ham ligge og miave der-
 heine paa Løibænken, han græd de stride Taarer
 og klynkede som et lille Barn, saa soer han op,
 hundrede i Skiven og svor, det skulde blive ander-
 ledes. Det Løfte skal vel forslaa, naar man alle-
 rede har Hampestrengen om sin Hals."

"Ja, det er ogsaa sandt!" ytrede den dyb-
 findige Terkel for tredie Gang.

Espen var bleven træet af den lange Tale,
 han gabede, strakte sig og pustede op i Gløderne,
 derefter stak han en Pind ind i Ilden og fik
 Spidsen af den til at brænde. Bertel sad høiet
 over sit Arbeide og syede med lange Sting og
 stor Jær. Pludseligt udstødte han et Brøl, sprang
 iveiret og kastede Koften. Espen havde behændigt
 anbragt den brændende Pind midt paa hans nøgne
 Ryg og svedet ham en rød Plet i Huden. Han
 ventede formodenlig, at der vilde følge Straf efter
 denne Morsskab og greb hurtig til en Knippel, som
 laa i Skyggen ved hans Side; men Bertel var
 et fredsommeligt Gemyt, han satte sig ned igjen
 og tog Koften.

"Du skal lade mig være i Fred, for det gjør
 ondt," sagde han og syede videre.

Espen lo og staf atter Pinden ind i Jlden. Lidt efter vilde han til at anbringe et nyt Mærke paa Bertel; dennegang gjaaldt det Benet, men inden han naaede det, greb Bertel hans udstrakte Arm og holdt den saa fast, at han ikke var istand til at røre sig, medens han tog Pinden fra ham. Derefter mumlede han nogle Ord, fastede Koften omkring Skuldren og forlod Gulen. Espen saae hen efter ham og slog med Benene iveiret.

„Det var netop det, jeg vilde,“ hviskede han og lyttede med Hovedet bøiet mod Jorden til Lyden af den Andens Skridt forsvandt udenfor. „Nu skal vi søge efter, hvor Esra har gjort af sine Penge. Jeg veed, de skal være her.“

Han løste Lampen ned fra Loftet og lod dens Skin falde hen over de graa og fugtige Kampsteen, som dannede Bæggen; han sølte paa dem for at se, om de lode sig rokke og tage ud, og undersøgte med stor Omhu Leret og Mossen, som dannede deres Fuger. Paa engang smilede han, han havde opdaget en løs Steen i Bæggen, som gav efter for hans Tryk. „Der har vi det,“ udbrød han, „jeg vidste det nok, her er Gjemmestedet.“ Han satte Lampen ned paa Jorden og tog Stenen ud. I det Samme sølte han en Haand

lægge sig paa hans Skulder. Da han vendte Hovedet stod Esra foran ham.

Espens røde Ansigt blev meget blegt, men han fattede sig dog og udbrød med fremkunstlet Latter: „Na, er det Dig! Jeg hørte ikke at Du kom.“

Esra tog Lampen op fra Jorden og bandt den fast i Snoren igjen, derpaa stillede han sig hen foran Espen og saae vift paa ham. „Hvad bestiller Du her?“

„Jeg saae efter, hvad Du har forputtet mellem Stenene, jeg tænkte nok, Du glemte Penge derinde.“

„Og hvad komme mine Penge Dig ved?“

Esras Ro og Kulde gjorde Espen dristigere, han stillede sig hen foran Gullet i Væggen og gjentog spottende: „Hvad dine Penge komme mig ved? ere vi ikke halvt om dem, lovede Du ikke, dengang Du loffede os tilskovs, at vi skulde dele? Det har vi da ogsaa gjort, saadan, at vi tog Arbeidet og Du Lønningen, mens vi laa og lurede i de vaade Grøfter, sad Du og slog Terning paa Albænkten eller drog til Marked for at kjøbe Badmel og Dvælg til Din svindsotige Tøs.“

„Jeg gjorde mere end det,“ sagde Esra, „jeg reddede Dig ud af Mørkefjælden paa Boller,

Natten før Mestermanden skulde ilag med Dig. Jeg gav din Kvinde og din Dreng Brød i de halvandet Mar, Du sad derinde."

"Ja og saa slog Du til mig med din Knippel, fordi jeg stak efter den Randers Kræmmer nede bag Huulveien, jeg kan fornemme det endnu."

"Jeg har forbudt Jer at bruge Kniven mod rejsfarende Folk."

"Du kan ingen Ting forbyde," raabte Espen tirret og skuffet af den Andens tilsyneladende Ro og Kulde, "hvem gjorde Dig til Herre og Mester? Er Du bedre end os Andre, saa viis det, gaa hen og frels Asmus, som sidder i Jern og Bur oppe paa Kallø, fordi vi var for saa, da Fogden kom efter os, mens Du løb gal nede hos de Nonner i Drølev."

"Aasmus skal blive frelst."

"Tavist, naar de har bundet hans Krop til Steilen oppe paa Banken. Du tænker kun paa Din egen Bedrift og bruger os til at skrabe Penge sammen; nu har jeg fundet Stedet, hvor Du gemmer dem, jeg vil have min Part."

Han sprang hen til Muren, men Esra traadte iveien for ham. "Du er fuld, gaa og læg Dig til at sove."

„Jeg er ædru nok til at dele, hvad Du har forvaret. Skal vi være fælles om Faren, vil vi ogsaa være fælles om Byttet. Jeg veed, hvad der er iveien. Du holder Dig for bedre end os Andre, en stor Herre er Du, ja vist, jeg kjender mere til Dig, end Du troer, jeg listede mig efter Digovre paa Elsted Mark, hvor den gamle Baabensmed boer, som de kalder for din Fader. Lyshullet var dækket til i hans Stue, jeg skød Klædet tilside og lyttede efter hvad han fortalte.“

„Det skulde Du ikke have gjort, Espen.“

„Aa jo, aa jo! det er saa godt at vide, med hvem man har at bestille. Han var fuld, den Gamle, og laa og pillede i Sengehalmen, Du knælede ned, tiggede og bad ham sige Dig, hvem Du stammede fra, og hvad de tre Bogstaver skulde betyde, som staa slagne ind i den Jernring, Du bærer om din Hals. Jeg hørte hvert Ord, I talede sammen, jeg krøb om bag Tørvestablen, da Du gik. Nægt det, om Du kan?“

„Har Du fortalt den Historie til Nogen?“

„Endnu ikke, men jeg tier kun saalænge, jeg selv vil. Kom og lad os dele. Jeg forlanger min Part.“

„Ja, lad os dele,“ sagde Esra, og før det var muligt at ane hans Hensigt, rev han Kniven

ud af Espens Bælte og stødte den til Skafet i hans Bryst.

„Det er din Part“, raabte han, „Du veed formeget.“

Den Trufne brød ud i et kvalt Skrig og sank ned paa Jorden, han greb for sig med Hænderne, derefter strakte hans Legeme sig ud i dets fulde Længde og blev liggende ubevægelig. I samme Dieblif lød Skridt i Hulen, Lampeffinnet faldt hen over en høi Mand, som traadte ud fra Mørket. Esra foer tilbage og saae op, det var Torsten Trolle, som stod foran ham, med Rappen kastet tilbage over Skuldren og Sværdet under Armen.

„Nu tilhører Du mig“, sagde han.

Esra stod et Dieblif tavs og ubevægelig, hans Blik faldt ned paa den Dræbte, hvis brede Mund havde aabnet sig, og hvis Ansigt allerede antog Dødens blaalige Farve.

„Kom og følg med mig!“ tilspøiede Torsten.

Esra foer iveiret, som om han var bleven vækket af en Drøm, han strøg sig med Haanden over den fugtige Pande. „Ja, ja! tag mig med Jer, afsted, bort herfra, skaf mig noget at bestille, dette her duer ikke, lær mig at leve, lær mig at dø med Harniff for mit Bryst og Sværdet i min

Haand, saa er jeg Eders svorne Mand, og I skal nok blive fornøiet med mig."

"Hvem tænker saa paa mig?" spurgte en flynkende Stemme henne ved Indgangen. Der sad Terkel i en Krog og stirrede frem for sig, med begge Hænder under Hovedet og Koften over Skuldren, han havde endnu ikke faaet Tid til at tage den paa.

"Kom, Terkel", sagde Esra, "fast en Kule til ham der og saa ham jordnet, naar det er bestilt, kan Du tage de tre Solvdaalere, der ligge forvaret i Hullet mellem Stenene. Kjøb Dig saa en Baad og drag paa Fiskeri som i gamle Dage, den Haandtering holder længere ud end Skovgang."

Terkel var allerede i Begreb med at løfte sin dræbte Kammerat op fra Jorden. Da Esra viste ham Hullet i Bæggen, lod han Liget falde tilbage igjen og bukkede gjentagne Gange, medens han holdt sine Arme udbredte til Siden.

"Na nei, aa nei! hvis jeg maa, saa drager jeg heller sønderpaa og kjøber Grise, jeg har altid havt Lyst til at blive en dygtig Pranger."

"Som Du vil", sagde Esra. "Gjem Gangbrædtet inde under Sivene, naar Du gaaer herfra; hvem kan vide, hvad det er godt for, og bring saa Hunden ned til Baarse Smed."

Lerkel tog Espens Lig og kastede det over Skuldren, udeeltagende og ligegyldig, som om det var en Meelsæk, han bar paa. Esra byttede sin Kofte med en Jægertrøje, spændte et kort Sværd omkring Livet, derefter forlode han og Torsten Den.

Det var bleven jeent paa Aftenen, da de gik tilbage igjennem Skoven. Urterne duftede, og Duggen faldt, inde mellem Træerne herskede et fuldstændigt Mørke, som skjulte Stien; men Esra behøvede ikke Lys for at finde Vei, han bevægede sig hurtig fremad, som om han skyndte sig med at komme bort; Torsten havde Møje med at følge ham.

„Naa, saa det er din Haandtering“, udbrød han, da de kom til en Lysning, hvorfra Maaneskinnet faldt ned mellem Løvet. „Landeveisrøver, Manddraber! Na ja, saamænd! Du havde Ret i Eftermiddag, da Du nægtede at sige, hvem Du var.“

Esra standsede et Dieblif og hævede det bøiede Hoved. „Lad os glemme Fortiden“, sagde han med en sørgmodig Røst, „den lader sig ikke forandre, det nytter altsaa ikke at tale om den. Skræmmes I over det, jeg er, Herre, og over det, jeg har været, hvorfor vil I saa tage mig i Eders Tjeneste?“

„Skræmmes“, gjentog Torsten spottende, „nei, Du skal lære mig bedre at kjende. Desuden har

jeg Dig jo i min Magt, Du er en lovløs Mand; men jeg troer ogsaa, Du er en modig Mand, det holder jeg af. — Vi drage nu til Kallø; kanske der bliver noget at bestille", tilføiede han med en mørk og skummel Mine.

"Kanske!" gjentog Esra. "Naar man seer Jer, kommer man til at tænke paa, at der vil hændes noget. Brug mig til hvad I vil, det er Arbeide, jeg forlanger; glem det, I listede Eder til at se og høre — det var ikke saa farligt, hvad der skete; den, han kaster Kulen til derovre, er der Ingen, som vil sørge over — og benyt Jer aldrig af det, I fik at vide. Jeg er lovløs Mand, siger I; men hvis I forraader mig, skal der en tykkere Brystdug til, end den I bærer, for at undgaae min Dand."

Torsten brast i Latter over denne høitidelige Trusel. "Hvad var det, han snakkede om din fornemme Fødsel og den Jernring med de Bogstaver i?"

"Min Fødsel veed jeg kun lidt at sige om, jeg var saa ung dengang, og de, der skulde tale, ere døde, det er desuden vist lovlig silde nu, om jeg ogsaa fik noget at vide. Jernringen — ja, jeg har slidt den blank paa min Hals, der staaer tre Bogstaver i den, S. R. A., de mener, det er

derfra, jeg har mit Navn, hvad de skal betyde, derom vides intet."

Da de havde naaet Stedet, hvor Torsten bandt sin Hest, steg han op, og Rejsen gik videre ad den banede Vej, som førte til Stranden foran Kallø. Maanen skinnede, Rørdrummen skogrede, Taagen steg op fra Engene og bredte et roligt, blaat Skær over Alt. Torsten sad atter og saae ned paa Esra, han gjennemgik i Tankerne, hvad han havde hørt og seet denne Aften, og undrede sig over Tilfældet, som havde ført dem sammen.

"Kjender Du noget til Lehnsmanden paa Kallø?" spurgte han.

"Na ja! som man kjender de høie Banter i den Egn, hvor man færdes meget. Diet møder dem paa alle Veie. Jeg har seet dem ruse ud deroppe fra Gaarden i Jagttiden, Herren og hans mange Døtre, hver med sin Veiler ved Siden, Jomfru Lene med Hr. Iver Krabbe, Karen med Gregers Ulfstand og Birthe med Klaus Bryffe, de lo, og de sang, sværmede om som Bier i Sollys, blot ikke slet saa flittige."

"Du glemte ellers En af Døtrene, siden Du synes at kjende dem saa nøie. Hvorfor nævnede Du ikke Jomfru Elise?"

„Hun drog sjelden med de Andre, — nu mindre end før“, tilføiede han med et tøvigt Smil.

„Hvad skal det sige?“

„Før var hun helst alene, vandrede om herude under Træerne og betragtede det faldende Blad eller lagde sig ned i Mossen og stirrede op paa den jagende Sky. Gud veed, hvad hun drømte om imedens. Nu er de to om det, hun har faaet Selskab i Tungen, den unge Svensker deroppe. Er han herude, følger hun efter, staaer hun stille, gjør han det samme, den Enen lytter, den Anden taler. Det jagde Strandfogden paa Helgenæs forgangen, at den stærkeste Lænke, Hr. Banner holdt sin Tunge med, var Jomfru Else.“

„Han skulde ske Allandsens Ulykke for de Ord, og hvem som siger ham dem efter ligesaa. Veed I Bæster ikke, at Jomfru Else er en trolovet Pige?“

„Det kan være; men veed I Herrer ikke, hvad den Trolovelse har at sige? — Der kommer Slægt og Frænder sammen og snakke over Binkanden, bortlove Børnene, stundom endnu før de har faaet Faldhatten af. — Han er god til hende, fordi han har den Gaard, og hun har de og de Midler. — De tinge og de kjøbslaa som en Pranger om sine

Kreaturex, hvordan de Unge stemme sammen i Sind og Tanke, det gælder lige meget. Saa kommer Munken og lyser Velsignelse over det, der siden skal blive til Graad og Forbandelse, saa —“ Han fuldbendte ikke denne Tanke.

„Saa?“ gjentog Torsten.

„Saa kommer Gjengen tilsidst og lægger sine Eg i den anden Fugls Rede.“

„Hun rider med Fangen,“ sagde Torsten halvhøit, medens hans Hoved sænkede sig dybere ned mod Brystet.

„Tavist ride de sammen og gaa sammen, alle Dage og paa alle Veie, hvorfor ikke? De ere jo unge begge To. Væk hende ikke, lad hende blive ved at drømme med Forflædet over Hovedet, det varer kun saa kort.“

„Hun rider med Fangen,“ mumlede Torsten atter, som om han talte med sig selv, og de mørke Tanker, som disse Ord fremkaldte, gjorde Rynkerne i hans Pande dybere, medens han sank hen i en lang og grublende Tavshed.

Lidt efter naaede de ud af Skoven, foran dem laa Søen og den taagede Strand af Eggens og Roelse ovre paa den anden Side Vigens. Nedenfor nogle smaa, faldefærdige Hytter, som nu har forvandlet sig til Landsbyen Bregnet, gik en

lang Bæse eller steensæt Dæmning over til Den, paa hvis høieste Banke Rallø hævede sine røde Mure i det klare Maanesskin. Ved Bakkens Fod saaes enkelte Bønderhuse, hvis Beboere alle hørte til Slottet, og længere tilbage, ovre paa Fastlandet, kom en Række Hytter tilsyne, som tilhørte Fiskerne, der havde trukket deres Baade op paa Stranden.

IV.

Hvorledes Rallø Slot har seet ud i Christiern den Andens Dage, er et tvivlsomt Spørgsmaal, overladt til Formodningen og de Slutninger, som lade sig uddrage af hvad der endnu staaer tilbage af den plyndrede Ruin. Vore Bibliotheker glemme hverken Tegning eller Beskrivelse herover; vi vide kun, at Stedet allerede i den tidlige Middelalder nævnes som et Kloster for Cisterciensermunkene. Efter en streng Vinter, hvori Is og Søgang holdt de hellige Brødre afspærrede i fjorten Dage fra Fastlandet, forlode de Den og toge deres Reliquier, Alterbillede og den store Klosterkloffe med sig og flyttede ned til Dm i Silkeborgegnen. I Aaret

1313 lod Erik Menved de oprørske og overvundne Bønder drive sammen, og tvang dem til at bygge en Fæstning paa Klosters Ruiner. Nogle mene, at den lange Steendæmning, som sætter Den i Forbindelse med Fastlandet, skriver sig fra hans Tid. — Denne Dæmning er lav og smal; i Uveirs Tid, naar det stormer fra Sydøst, sætter Rattegat Søen ind i Vigen, Bølgerne bryde da mod Dæmningen og skylle hen over den, imidlertid er Den affpærret, og Afdgangen til Slottet umulig.

Mægtig og stor i Omfang maa Kallø Slot have været, Ringmuren og Resterne af Hovedbygningen vidne derom. Mellem Kalken og Grusdyngerne i Grunden støder man hist og her paa Spor af dybe, underjordiske Kjældere, der gaa ind i Banken. De graa, mosbegroede Murmasser ovenfor vise endnu Bjælkestykker fra de forskellige Etager, hvoraf Slottet bestod.

Der knytter sig mange Sagn og Eventyr til Stedet. Historien nævner dem, Kæmpevisen besynger dem. Det var her, at Kæmpen Romholt stjal Grevens Datter, blev forfulgt over til Bregnet af hendes elleve Brødre og dræbt af den Yngste. Det var af Kallø Kjældere, Manden fra Fjeldbogaard listede sin Brodersøn ud, Dagen før han skulde lide Straf, fordi han slog Evert ihjel.

Døre under Banken, paa hiin Side Væsen, laa Greven, som i syv Aar forgæves beleirede Slottet, og som lod sig bedrage af Forsvarerne, der hver Dag førte en Gris om nedefor Ringmuren og kneb den i Dret, for at Fjenden skulde tro, de havde Overflod af Fødemidler derinde, og som ogsaa, skuffet af dette Indfald, tilsidst ophævede Beleiringen. I Tidens Løb har Kallø afverglende været Fængsel og Kongebolig, det er bleven brudt ned og bygget op igjen, beleiret og befriet, pantsat og indløst, forlehnet bort og atter taget tilbage; det har været et Stridens Væbne mellem Konge og Bønder, Danste og Tydske, mellem Adel og Geistlighed. Christian den Femte forærede det omfider til sin Halbroder Ulrik Gyldenløve, der fristede samme Uheld som tidligere Munkene, han blev indespærret paa Den af Storm og Høivande. Statholderen hævne sig ved det Løfte, aldrig mere at ville besøge Stedet, han lod strax efter Slottet rive ned og Murstenene føre over til Kjøbenhavn, hvor han byggede sig et Palai, det nuværende Charlottenborg.

Nu staar der som Rest af alle de svundne Herligheder en ensom, faldefærdig Ruin paa Bankens Top, dens Grund er skjult af Kalk og Steendynger, mellem hvilke Brændenelder og Katost

stikke deres Hoveder iveiret og bede om Forlov til ogsaa at faa en lille Plads. Tidslen ryster sit hvide Skæg henover Tomten, og i Borggaarden nikker og sveier Græsset over Steenbroen og siger: „her er jeg Herre.“ Havet bruser, og Rylen klager nedenunder Banken. Forpagterens Dyr strække sig i den sivede Sump, som betegner de gamle Boldgrave. Det lugter af Tang, som Sydostvinden skyller ind mod Dæmningen. Ralken glimrer i Sollyset, Firbenet løber op ad Muren og forsvinder i dens Revner; Dø, Tilintetgjørelse og en usigelig Forladthed er det Præg, som hviler over Ruinen. I Marhundreder har han staaet der paa sin Post, den gamle Skildvagt, rynket og furet af Tiden og Regnens Taarer. „De skronner aa hvinjer derin, naar æ Suol æ gauen i Bierre ve Jvondvvnstied“, siger Hyrdebreen, som sidder under den forkrøblede Elm foran Muren, „somsinn taer hun o aa klau, aa somsinn tujer hun, som dæ va Jen, dæ græd, men mæ gjør di eisen aller nouet te Skaad.“

Torsten og hans Jører droge nu ned over Basen, indenfor hvilken den første Vindebrogif. Adelsmandens mægtige Skikkelse sad foroverbøiet i Sadelen, Esra gif og betragtede ham, han havde lagt sin Haand op paa Hestens Hals, medens de

droge hen over den smalle Dæmning. Vægteren tudede i sit Horn ud fra Taarnet over Porten, og Vagten indenfor forlangte at vide, hvem de Reisende vare, før han lod Broen gaa ned.

„Luf op!“ raabte Torsten barskt og bydende, „for adelig Herre og hans Følge.“

Strax efter gled Vindebroen pibende ned paa sine Rjæder. Inde i Gaarden kom en ældre Mand tilsyne paa det øverste Trappetrin. Lyset, som han holdt i Haanden, kastede sit Skær over hans lyse Haar og Skæg, der omgav et rødt og bredt Ansigt med milde og godmodige Træk. Det var Slotsherren og Lehnsmanden, Erik Banner. Han rakte Haanden ud mod Torsten og bød ham velkommen med en Mine, der just ikke udtrykte synderlig Glæde. Esra vilde følge efter dem ind i Forhallen, men Torsten vendte sig om og sagde:

„Bliv Du hernede og se efter, at de pleie min Hest, siden skal jeg kalde paa Dig. Vi maa snaffes ved, før jeg gaaer til Ro.“ Derefter skred han foran Lehnsmanden op ad Trappen.

Det var Skik og Brug paa de adelige Gaarde, at enhver Gæst, der havde gjort en anstrengende Reise, blev ført til Badstuen, hvor han tog et Bad og omklædte sig, før han viste sig for Familien. Erik Banner forsømte ikke denne Høflighed. Da

de gif igjennem den lange Gang ned til Badekammeret, standsede Torsten udenfor en af Dørene, lyttede og udbroød:

„Hør, hvor de le og støie derinde. J har nok mange Fremmede paa Gaarden, som J pleier?“

„Na nei!“ svarede Banner, „det er kun de trolovede Junkere, Jver Krabbe og Gregers Ulfstand, som spøge og snakke med Pigebørnene. Hvorfor skulde de ikke være glade?“

„Ja, for mig gjerne, jeg holder selv af fornøiede Afsyn. — Hvordan har Jomfru Else det?“

„Saamænd! hun er ellers ikke rigtig rask i de sidste Dage.“

„Naa, saa hun leer ikke med; ja, jeg har hørt Tale derom.“

Lehnsmanden aabnede Badstuen og tændte Armstagen paa Væggen, derefter lod han sin Gæst alene.

En Time senere sad Torsten inde i Salen ved et Bord, der var bleven dækket til ham. Man nød det sidste Maaltid dengang Kloffen fem, og det var langt over sædvanlig Spisetid. Da han var mæt, bukkede Forstkjæreren for ham. Kapellanen læste en Bøn, derefter bankede Lehnsmanden paa Bordet med Skafet af sin Dolk og lod Tjeneren sætte en Vinkande og to Sølvstobe

frem, det var Tegn paa, at Velkomsten skulde bydes, og Drickelaget dermed begynde.

Salen var stor, Vinduerne faa og smalle, man kan maale dem ud endnu, det største var neppe en Alen bredt og henved halvanden Alen høit. Paa Væggene hængte udsyede Tapeter, en Gave fra Priorinden i Ring Kloster, hvor Erik Banner havde ladet sine Døtre opdrage. Langs med de brune Egetræes Paneler stode Bænke, belagte med Gynder; der fandtes ogsaa nogle udpolstrede Stole, af disse drog Lehnsmanden en hen for Bordenden og bød Torsten Trolle tage Plads paa den, det var en særlig Opmærksomhed. Alt i Salen bar Præg af Rigdom og den Overdaadighed, som betegnede Livet paa Adelsmændenes Gaarde. En stor Messingkrone hang ned fra den midterste Bjælke i Loftet, Lysestagerne vare af drevet Sølv, Drickekarrene og Kanden besatte med Edelstene og firligt udgraverede.

Torstens Komme lod til at lægge et synligt Baand paa den muntre og overgivne Stemning hos de Dyrige, Latteren og Spøgen forstummede, det var, som om man nærede en forudbestemt, ugunstig Mening om ham, han blev betragtet tavs og mistroisk, og de gjorde Jagttagelser maatte ikke

være gunstige, siden man hvissede dem til hverandre i et saa dæmpet og forsigtigt Sprog.

Foruden Banner og Trolle havde de tilstede-
værende to Junkere taget Plads ved Driskebordet,
deres friske og røde Ansyn bar Tillidens og Sorg-
løshedens Præg. Der findes mærkværdigt nok
kun sjelden et bestemt Udtryk af Aand eller Kløgt
i de fleste af den Tids Ansigter; deres brede og
grove Træk vise kun Sands for Legemets Nydelse
og en lidt raa, men godmodig Selvtilfredshed.
Kommer det maaske deraf, at saamange af disse
Adelsmænd ikke gjorde større Fordringer, end at
leve godt, drikke bedre og være en dygtig Jæger
eller Kvæghandler? De drog om paa Gjæsterering,
tænkte kun paa Diebliffet og lode Fremtiden skjotte
sig selv, som om de havde tilegnet sig Ludvig den
Fjortendes Talemaade: Efter os kommer Synd-
floden. — Uheldigvis indtraf denne Syndflod for
flere af dem, endnu medens de levede.

Samtalen blev i Begyndelsen ført alene mel-
lem Lehnsmanden og Torsten, de Andre hørte til,
det var ogsaa tydeligt, at de havde skiftet Plads
mod deres Villie; Dine, Tanke og Følelser ved-
bleve at søge hen til det modsatte Hjørne af Salen,
hvor Erik Banners unge Døtre sad i en Kreds

omkring deres Moder, Fru Mette Rosenfrands, enhver af dem beskæftiget med sit Haandarbeide.

Der var endnu en vigtig Person tilstede i dette Selskab, et ungt Menneske paa to og tyve Aar, slank og bredskuldret, med lysegult Haar og Skæg, brun Hudfarve, en høi, hvælvet Pande og stærke, sammentrukne Dienbryn, et Ansigt, som uvilkaarlig paatrængte sig Opmærksomheden og fastholdt den. Kong Hans standsede foran ham en Dag, da han saae ham lege Cyrus ved Steen Stures Hof, betragtede ham længe, lagde sin Haand paa hans Hoved og sagde: „End bliver Du vist til Stort, om Du faaer Lov at leve.“

Det unge Menneskes Navn var Gustav Griefsen Basa, en Slægtning af Lehnsmanden, der holdt ham som Kongens Fange paa Rallsø. Lidt før Torsten traadte ind i Salen, havde han sunget en af disse vemodigt klagende, svenske Folkesange, som man endnu af og til kan høre omkring i Dalarne, Luthen stod ved hans Side, han selv sad nu med begge Hænder under Hovedet og stirrede ud paa Søen, som det klare Maanelys faldt hen over. Af og til, naar han hævede Hovedet og vendte sig om mod de Andre, laa der et ubeskriveligt sørgmodigt Udtryk over hans Træk, og han foer med Haanden over Panden, som om han

søgte at bortjage de alvorlige og mørke Tanker paa Fortid eller Fremtid, der husedes indenfor. Han blev pludselig gjort til Deeltager i Samtalen, idet Erik Banner kom hen til ham og lagde sin Haand paa hans Skulder.

„Det maa jeg bede om Forladelse for“, sagde han til Torsten Trolle, „at jeg endnu ikke har forestillet Eder min kjære Gæst og Frænde, Gustav Eriksen.“

Gustav stod op og gik hen til Bordet, hvor Torsten blev siddende med opknappet Vams, begge Been udstrakte og lænet tilbage paa Stolen.

„Gæst!“ gjentog han med en spottende Latter. „Han er nok ellers Gæst her paa Kongens Naade og meget imod sin Villie.“

„Jeg staaer inde for ham, saa ville vi lade den Sag være god.“

„Derfor har han da ligesuldt Tøiret om Halsen; men hvad kommer det mig ved. — Jeres Ansigt synes mig ellers bekjendt, Herre, vi To har vist mødt hinanden før i aften.“

„Det har vi ogsaa,“ svarede Gustav, „jeg turde blot ikke erindre Eder derom.“

„Gaa! hvorfor ikke?“

„Vi mødtes engang sidste Aar, under Slaget ved Brænnefirke.“

Torstens Dienbryn drog sig sammen. „Ja, nu husker jeg det. Der havde J Lykken med Jer, vi har hævnnet det siden, dengang stod J foran svenske Pøbel og Oprørernes Hovedfane, nu sidder J her paa Kallø og tænker over, hvilket Parti J skal flaa Jer til, naar J slipper løs igjen.“

„Det er overveiet, og det er betænkt.“

„Mig synes dog, den Tanke nok kan volde Hovedbrud. Eders Forfædre og nærmeste Frænder holdt med Dansken, de hadede Karl Knudsen og hele det Slæng, som vilde os ilde; en af dem bragte det dertil, at Rigsforstanderen i syv Aar maatte gaa landflygtig fra Sverrig. En Anden af Jer sloges som en brav Karl mod Steen Sture. Ved Brunkebjerg var J selv med i Danskens Rækker, ved Brænneskirke derimod i Svenskens, — ja, jeg nævner nu ikke dette for at krænke Hr. Erik Erikken, J er hans Frænde, og jeg hans Gæst; men jeg gad dog nok vide, hvilken Sag det egentlig er, J holder med, Herre. Er det os eller Eders Landsmænd, J forraader?“

„Det skal jeg svare paa, naar jeg ikke længer har Tøiret om Halsen og bærer mit Bærg.“

„Ikke før?“ sagde Torsten med et haanligt Skuldertræk. „Der kan gro høit Græs, inden den Tid, og jeg vil vist have glemt mit Spørgsmaal.“

„Der skal nu ikke tales mere herom“, ytrede Erik Banners milde og forsonende Røst, „vi sidde ved Bord for at drikke, og jeg tænker om Dig, Torsten Trolle, at Du er for brav en Mand til at ville bære Spot og Strid paa den, der mangler Baaben til at væge sig med. Smag paa Vinen, den skal være god, lad mig se, hvem af Jer der kan naae ned til den sidste Pæl i Stoben.“

Torsten brummede et Svar, som Ingen forstod, derefter vendte han sig om mod Bordet og tømte Stoben uden at drage Veiret.

Under Samtalen havde en af Damerne forladt sin Plads ved Bordet og listet sig om bag Torstens Stol, her tog hun en Rose ud af sit Bælte og dryssede dens afrevne Blade ned over hans Hoved. Torsten saa iveiret.

„Lad være med de Narrestreger,“ sagde han barsk og rystede Rosenbladene af sig. „Jomfru Karen er nu for voksen til at lege mere, hun er ikke bleven synderlig fornuftigere med Alderen.“

„Tal ikke om Alderen, strenge Hr. Ridder,“ svarede den unge Pige og hviæde sit runde og smilende Ansigt nærmere mod Torsten, „Tid og Alder gjør os ikke bedre. Rosen bliver til en visken Hyben med Tiden. — I selv forlod os ijjor som en Bjørn og kommer iaar igjen som en

Bjørn. Se, hvor han sidder og rynker sin brede Pande, den fornemme Hofmand, men J gjør mig ikke bange. Kan J da ikke forstaa, hvad jeg vil? Det kjeder os derhenne at se Eder blive siddende her ved Drifkebordet, en saa fin og dannet Herre, af hvis Ord og Væsen man strax seer, han kommer lige fra Kongens og Hollænderindens Hof, — hvad er det nu, hun hedder, den skikkelige Kone, som holdt Krostue i Bergen? — Er det sandt, hun tvinger vore Adelsmænd, der søge hende, til at blive staaende udenfor sin Port og vente, til hun kalder paa dem? — Kom dog og sæt Eder hos os, J kan nok tænke, vi længes efter at vide lidt Besset om hvad der foregaaer derovre."

"Hvad skal jeg fortælle?" svarede Torsten og blev roligt siddende, — „at vi have Byen fuld af Trommer og Piber og fremmede Krigssfolk for at tugte den oprørske, svenske Adels, der fryder sig til Korset idag og lover Bod og Bedring, medens Kniven sidder dem paa Struben, og bryder deres Løfter igjen imorgen, naar de se deres Fordeel derved. Kan det mere Jer at vide, saa er nu Regnskabsdagen kommen, og Enhver skal blive betalt efter sin Gjerning."

"Nei, nu taler J jo atter om Ufred og Krig, og jeg synes, det er tidsnok at rose sig af Seiren,

naar den er vunden. Det var ikke det, vi helst vilde høre om."

"Hvad da?" vedblev han, tirret af den unge Piges Spot og det Smil, som fulgte den. "J vil vide, hvordan det staaer til der, hvor jeg kommer fra. I Sverrig har de Pest, i Kjøbenhavn har vi Pest, den, der sidder ved Bordet til Middag, kan være død i aften. Sygdommen søger især de unge, mundkaade Kvinder. Jeg kan ogsaa fortælle Eder, at Torben Dre er bleven hals hugget paa Sancte Gjertruds Kirkegaard, og Knud Gyldestjern, Eders Gudfader, forvist fra Hoffet, eller vil I maaske heller høre om, at Kongens Dverg har født en Ildflemme til Verden, og at Fru Sigbrit har faaet en Gaas foræret, som hver Dag lægger hende en hollandsk Dukat?"

"Det maa være en klog Fugl af en Gaas at være; men vi foretrække dog at høre lidt om den unge, deilige Dronning, hende som Alle prise, hvad tager hun og hendes Hof sig for? Hvorledes lever hendes Naade?"

"Net vel, saavidt jeg veed. Hoffet pynter sig og spørger om Nytt, det har ligesom I ikke andet at bestille. Dronningens Perler skal være de største og smukkeste i hele Landet, hendes Damers Pragt overgaar alt hvad vi tidligere have seet,

forlang blot ingen Beskrivelse af deres Dragter, der er saa lidt Menneske og saameget Silke og Damast og Fløiel og Bliant deri, flagrende Sommerfugle, røde, blaa, gule og grønne, alle mulige Farver, dog paastaar de, der vide bedst Bæst, at de leverfarvede Dragter nuomstunder skal være høieste Mode. Hvad hendes Naade Dronningen angaaer, saa sætter hun i de sidste Dage ikke saa stor Pris paa Pynt som før, — hun syer Børnetøj. — Er der meer til Ederes Tjeneste?"

„Nei! det var at lægge for meget Bæst paa eders dyrebare Person. Herrerne ved Bordet har ogsaa nogen Fordring paa Eder; hvad mig angaaer, saa takker jeg. I har i hele vor Samtale fuldkommen bekræftet den gode Mening, jeg altid har haft om Eder.“ Efter disse Ord neiede Karen dybt og ærbødigt, brast i Latter og gik hen til sine Søstre.

Torsten var rasende, men Lehnsmændens Nærværelse hindrede ham i at give sin Stemning Løst. Ved Driftegildet gik det yderst stille til, der var ikke et forvovent Eventyr at rose sig af, ikke en heldig Sagt at fortælle om, al Lyst og Lune manglede, Torsten gabede og reiste sig villig,

da Erik Banner gjorde en Hentydning til hans lange Ridt, og at det vist var bedst, de kom til Ro.

„Et Ord endnu,“ sagde Torsten, da Lehnsmanden fulgte ham op paa Sengenammeret og tændte Lyset for ham. „Hvordan staaer det til med Jomfru Else, hvorfor er hun saa tavøs og modfalden, hun skulde ikke saameget som ræffe mig Haanden, da jeg kom i aften, og jeg er dog saa godt som hendes trolovede Brudgom.“

„Derom skulde vi tales ved imorgen,“ svarede Erik Banner og rakte Torsten Haanden til Afsked. „Jeg har ikke spurgt Dig om Dit Grinde, og jeg vil ogsaa vente med det, jeg har at sige, til vi har spist Døvre. Guds Fred og god rolig Nat, Torsten Trolle!“

Maanen skinnede ind igjennem Vinduet. Da Torsten lidt efter gik derhen, hørte han Toner af en Luth og en dæmpet Sang lyde ind over Gaarden fra en af Sidesløpiene. Han blev staaende og lyttede. Ligeoverfor aabnedes strax efter et Vindue, en hvidklædt, kvindelig Skikkelse kom frem og lod til at høre efter Sangen endnu opmærksommere end han, thi hun bøiede sig ud over Rarmen, længere og længere, og holdt sig derefter ubevægelig, medens Sangen varede.

En dyb Slagffygge faldt henover Muren og Vinduet, saa at det var umuligt at skjelne den Lyttendes Træk, det lod ikke heller til, at Torsten behøvede Lys til sin Underretning, han foer med Haanden over den brændende Pande, gif tilbage fra Vinduet og strakte begge Armene truende ud i den Retning, hvorfra Sangen kom.

Lidt efter skrabede det paa Døren til Tegn paa, at Nogen vilde ind, man brugte dengang ikke at banke. Esra lod sig tilsyne.

Torsten havde været saa beskæftiget med sig selv denne Aften, at han aldeles havde glemt sin nye Tjener, han nikkede til ham, lod ham sætte sig paa Bænken og tog selv Plads i en passende Afstand fra ham.

„Vi skal tales lidt ved, Du, ryk nærmere herhen, bort fra Døren der, saa de ikke høre udenfor, hvad vi tale om. — Jeg synes godt om Dig, Esra, jeg vil bringe Dig fremad, iveiret, hvis Du skifter Dig vel. — Hvad mener Du om at komme i hans Naades, Kongens Tjeneste?“

Esra saae paa Torsten, han smilede. „Skal jeg allerede skifte Plads? Jeg troede, jeg var fæstet til Eder. — Kongen! aa ja, han skal være en strix Herre at bides med. Jeg har hørt Mangen laste ham og Andre rose ham.“

„Men som en dansk Mand bør Du holde med Landets Konge.“

„Jeg er kun en Fattigmand, Herre Torsten! Hvad Djævelen bryde vi os om Kongen hedder Christjern eller Sture, det kan være Adelen til Fremme, men vort Nag bliver ikke lettere.“

„Du tager feil, Bondejjæl! netop Dines Kaar er det, Kong Christjern tænker paa at bedre og det paa de Stores og Landets Herrers Beføstning, — spil dine Dren op, hør efter, og naar Du gaaer ud af den Dør der, saa lad det være gjemt og begravet, hvad vi talte om herinde. Jeg siger Dig, Kong Christjern higer efter at drage Menigmand iveiret og giver flere Love til Eders Fordeel end til vor, jeg er bange for, han sammefinde rækker efter mere, end han naaer, — det bliver nu hans Sag — men han er hæmmet og trykket i sin Villie ved Splid og Ufred allevegne. Geistligheden hader ham, i Norge gjør de Larm, naar han lægger dem i Skat, værst gaaer det dog til i hans Arverige Sverrig, der rotte de adelige Herrer, som selv ville spille Mester, Bonde og Borger sammen til Oprør og Graftald, rykke i Marken mod os og blive slagne, slutte Forlig og begynde forfra igjen, naar de se deres Tid dertil. Det maa have en Ende dette. — Blandt dem, som er os mest

ffjendst og staa i høiest Agt deroppe, hører Fangen, vi talte om iaften, til ham slutter Mængden sig, hans Vtmænd have altid havt meget at sige hos Ufri og Menige, — lykkeligvis har vi nu taget Braaden fra ham, saalænge han sidder forvaret herovre paa Kallø."

"Det kan være. De snakke rigtignok om, det var mod Lov og Ret, Kongen tog Gustav Grifsen med sig, han loffede ham ombord som Gidsel og seilede bort med ham som Fange."

"Ja, hvad saa? Den, der har Magt, beholder altid Ret, mærk Dig det. Om jeg mægter at komme min Vindsmænd tillivs og gjøre ham uskadelig, ja Gud gjør jeg det, enten det saa skeer med Vold eller List."

"Kanskje er det rigtigt, jeg troer det næsten, efter hvad jeg daglig seer for Die; men hvad har jeg med den Sag at bestille?"

Torsten rykkede lidt nærmere ind paa Bænken, hans Sprog blev mere dæmpet, næsten hvissende. "Vi faae ingen Magt deroppe, før vi tage Høvidsmændene fra dem, det er dem, der puste til Ilden og bryde Freden. Gustav Grifsen staar som sagt fremmest blandt dem, — Du meente iaften derinde i Skoven, at det gjaldt om at holde fast paa ham, godt! det kommer Du fra nu af til at

hjælpe os med, du skal faae Din Løn derfor, ikke som Mads Kof til Bygholm eller de liberlige Graamunke ved Skjerring lønnede Dig. Jeg skal fylde din Pung med Guld og bringe Dig op i Agt og Ære, hvorvel Du kom til mig som en fredløs Mand og Landeveisrøver tillige."

„Lad mig være fri for den Historie, Hr. Torsten Trolle. Hvad har jeg øvet andet, end det Folk af Ederes Stand gjøre hver Dag? Paa Glensborg sidder Junker Niels Ulffen og plyndrer hver Pranger og Kjøbmand, som drager forbi hans Gaard. Til Speier blev jeg skiftet forgangen Sommer, der laa langs med Rhinfloden Herreborg ved Herreborg, hvis Giere i mangfoldige Aar ikke have havt andet at leve af end det, de fandt paa Landeveien eller i de Fremmedes Sommer. — Den, der har Magt, beholder altid Ret, var det ikke saa, I nylig meente?"

„Hvem Djævelen skiftede Dig til Speier?"

„Jeg drog dertil som Sendebud for Ridder Jens Krag. Bispen havde paalagt ham at skifte de hvide Nonners Kloster en syv Punds Solvstige til Tak, fordi han fik Lov at laane den hellige Jomfrues Særk hjem fra Aarhus Domkirke, mens hans Hustru var i Barnsnød."

Torsten lagde sin Haand paa Esras Skulder. „Det skal fra nu af være din Bestilling at være paa Fangen. Det er ham, mit Grinde hertil gjælder, hvad nytter vel Lehnsmændens Ration, om han faaer ifinde at løbe herfra, alle Veie staa aabne, og for de færtten hundrede Gylden kjøber Kongen ham ikke tilbage. Vaag over ham Dag og Nat, slip ham ikke af Syne, Du er listig og klog, jeg holder mig til dine egne Ord: et Die paa hver Finger, læg Mærke til, hvem han taler med, bedre endnu, hvad han taler, Du skal faae Leilighed dertil, det raader jeg over. Du gjør en god Gjerning, og det forbander jeg Dig paa, Du skal komme til at velsigne den Dag, vi To mødtes hifinde i Skoven. — Hvad sidder Du og grunder over, hvorfor tier Du og griner af det, jeg betroer Dig?”

Esra saae op og betragtede Ridderen med sine klare, gennemtrængende Øine. — „Hvorfor lægger J ikke Eders Spil aabent for mig, Herre min, det skal man helst gjøre, naar man vil hverve sig en trofast og ærlig Hjælper. Ham derovre, som nylig sad og sang i det aabne Vindue, frygter J dog ikke nær saa meget for Kongens Skyld som for Eders egen. Ja, lad os kun tale ligesfrem, jeg tænker, det baader os Begge. J troede saa

vist at have udforsket mig med alle Eders Spørgsmaal paa Kryds og Tvers og ved det, J listede Eder til at se histovre paa Den, og dog røbede J underveis langt mere af Eders egen Hemmelighed, end J fik at vide af mine. Først talte jeg til Eder om Lehnsmanden, ham var vi snart færdig med, saa om hans trolovede Døtre, dem agtede J heller ikke videre paa, saa nævnede J selv den Tredie, som jeg ikke vilde tale om. Jeres Røst skjælvede, Jeres Pande trak sammen til Uveir, mens jeg fortalte om hende og Fangen, lidt mere, end jeg vidste for sikkert; der traf jeg, og J bragte mig selv paa Sporet. Saa kom jeg herind paa Gaarden og gav mig ilav med Folkene dernede, hvem agter vel paa, hvordan Talen falder, naar der gaaer en fyldt Kande Riberøl rundt om Skiven? De fortalte, Karle og Piger, og nu veed jeg, hvad jeg vilde vide."

"Hvad veed Du? hvad veed Du? tal!"

"Hvorfor siger J ikke til mig, jeg bryder mig Fanden om, at Svenskefolket holder sig til Gustav Grifsen og hans Æt, Adelsmanden tænker jo dog altid først paa, hvad der fremmer hans egen Fordeel; men jeg bryder mig om, at han rider med Else Banner i Skoven, at han fylder hendes Dren med Musik og hendes Hjerte med Kjærlighed. —

J veed endnu ikke ret, hvorvidt det er skeet, jeg skulde skaffe Eder Bished, vogte paa ham, lytte til hans Ord, helst til hans Tanker ogsaa, og den Dag, J faaer Eders Frygt bekræftet, Herre Torsten, vil J kalde paa mig igjen og begjære det, de Fromme luffe Dinene for. Er det ikke nærmere ved Meningen end det, J fortalte?"

Torsten Trolles Træk havde under denne Forflaring vexlet i de forskjelligste Udtryk. Esra lod til at læse i hans Sjæl, han følte sig ydmyg under dette spottende og udfordrende Smil, der syntes at sige: Nægt om Du kan. Det varede lidt, før han saae op og svarede:

„Der foregaaer Noget her i Huset, som ikke er rigtigt. Der er En, som bliver bedraget. — Jeg vil vide, hvem det er; men Natten skrider frem, gaa nu, imorgen skal Du faae mere at vide.“

„Imorgen? maaske! — Jeg troer alligevel ikke, J kan sige mig synderligt mere, end jeg allerede veed. Det er det samme, jeg er rede til at tjene Eder. Brug mig kun, men brug mig varlig. Jeg har en Aare med i Baaden.“

V.

Torsten Trolle tilbragte en daarlig Nat, hans Fantasi var i uafbrudt Virksomhed og fremstillede lutter mørke og uvenlige Billeder. Naar han et Dieblif sov ind, trængte alle Gaarsdagens Hændelser sig sammen i en forvirret Drøm. Tanker, Anelser og Frygt, som han ikke havde vovet at give Ord, vakte ham igjen og bragte ham til at udstøde Gder og Trusler, som lykkeligvis ikke hørtes af Noget. Hans Vre og Lykke var indvævet i denne Frygt, halvforglemte eller tilbagetrængte Følelser vaagnede paany under de Omgivelser, hvori han nu befandt sig, og gjorde hele deres Ret gjældende.

Han stod tidlig op. Dagen begyndte først at gry, Alt hvilede endnu omkring ham, det var, som om man kunde høre de Sovende drage Aande. Fløien paa Taarnet bevægede sig frem og tilbage med svag, pibende Lyd. I det Vindue, hvorfra Sangen lød iastes, stod et lille Bæger med nogle halvtudsprungne Roser. Der boede han, vare disse Blomster en Gave, en Hilsen, en Opmærksomhed? — Hans Dine faldt flere Gange over paa dem. Nu rødmede Spiret under den hilsende

Morgensol, Luften blev uendelig klar og gennem-
 sigtig; i dette friske Lys og med en Baggrund af
 de store Skove, over hvilken Taagen endnu ikke
 havde lettet sig, antog Slottets tunge og massive
 Former en Skjønhed, en malerisk Mangfoldighed
 i Farvespil og Enkeltheder, som det selv i dets
 første Nyhed aldrig havde havt. Morgenvinden
 strøg hen over Søen, som udbredte sig omkring
 Bakkens Fod, det glimrede og funklede i Havet,
 som om det gjemte en Skat af Edelfstene dernede
 — der ligger ogsaa mange Edelfstene med store
 Navne gjemt i de danske Bunde. Nede fra Gaar-
 den kom Støren, den slittige Fugl, ud fra sit lille
 Hul i Muren og søgte efter Insekter ogOrm
 mellem Steenbroens Græs, derefter satte den sig
 til at synge oppe i Elmetræets Grene.

Torsten Trolle anvendte denne Morgen langt
 større Omhu paa sin Pynt end ellers. Den brede
 Krave, syet med kunstige Hedensting, som det
 kaldtes, laa udover Skuldren. Hans lange Haar
 krøllede sig smukt omkring Ørerne og Nakken, For-
 haaret var derimod redet dybt ned i Panden,
 næsten ligesaa smagløst som vore unge Skjønheder
 bære det nutildags; men han var dog ikke tilfreds
 med sit Ødre, hans Ansigt havde aldrig før fore-
 kommet ham saa strengt og barst, og han opdagede

Fangen paa Kallø.

for første Gang, hvor dybe og talrige dets Rynker vare bleve. Enhver, som kunde have seet ham staa der og betragte sig i det lille Speil, med en Mine af Trods og Bestemthed, en mørk, djærv og bydende Kraft, vilde faae Indtryk af, at denne Mand maatte være et farligt Værktøi i Liden- skabens Tjeneste.

Da han noget senere kom ned i Salen, traf han der en ung Pige isærd med at sætte Blomster i to Skaale. I den ene Skaal stode Blomsterne isfeng, den anden var fyldt med lutter halvud- sprungne Roser; det kunde være Tilfældighed, men ogsaa Frugt af en Tanke. Den unge Pige var Erik Banners yngste Datter Else. Lille og spæd- lemmet, med et forlegent Udtryk i det ovale Ansigt, hvorover et mørkt, afseggraat Haar laa i Fletninger som en Krone, syntes hun at skjælve ved at se Torsten og traadte et Skridt tilbage fra Bordet, som om hendes første Tanke var at flygte, da han traadte ind. Det, der hos hende især fængslede Opmærksomheden, var hendes graablaa, ikke store Dine, de havde dette alvorlige og sørg- modige Præg, man finder hos Kvinder, der føle dybt, og som af den Grund ere bestemte til at lide. Der laa et Udtryk i disse tungsindige Dine, som om de bestandig spurgte og vare hange for at

misshage, dette i Forbindelse med et barnligt Smil og en forunderlig Blødhed i Stemmens Klang dannede et Slør af Mildhed over hende og øvede et betagende Trylleri. Man følte i hendes Nærhed, at man befandt sig ligeoverfor en Bærgeløs, for en Natur, der var rede til at finde sig i Alt, som trængte til saa lidt, gav efter for enhver Hindring og nødig modsatte sig den Stærkeres Villie. Hun vandrede sin Vej, den engang forefrevne, tavse og lydløs, syntes at paakalde Enhvers Hjælp og holdt sig selv for overbevist om, at alle Andre ragede op over hende. Der var maasse noget stillestaaende og blodløst i denne Sjæls Ydmyghed og fuldkomne Hengivelse; men den lod sig tilsyne i en tiltalende Form og opfordrede til Deeltagelse.

Vinduet stod aabent, Sollyset faldt hen over det brune Panel i Hjørnet af Stuen, som en glimrende Tanke, der pludselig belyser en dunkel Gjenstand. En Concert fra Spurveene ude i Træet lød ind til dem. Torsten gik hen til Else, hurtig og bestemt, og kyskede hende paa begge Kinder uden at agte paa det svage Forsøg, hun gjorde for at undgaa denne Hilsen.

„Guds Fred og Godmorgen!“ udbrød han med en Røst, der ikke var slet saa sikker, som den

pleiede at være. „J er tidlig oppe. Naar J hilfer paa den unge Morgensol, møder den sit Billede i Eder. J er frisk og mild som den, og saa sagde Eders Fader endda, at J var syg, han tager feil, ikke sandt?“

„Det kunde være bedre; men jeg kommer mig nok. Hvordan har J joiet efter Reisen?“

„Daarligt, det var ikke muligt at falde isøvn. Først sad der En og kvinkelerede og sang og gjorde en Helvedes Støi i Kammeret skraas over for mit Vindue, saa laa jeg og tænkte paa, at J hverken havde raft mig Haanden eller bedet mig velkommen iafte. Var det ret? — Jeg stod tidlig op, jeg vilde træffe Eder alene, vi To skal nu tale lidt sammen.“

„Aa nei, aa nei!“ ytrede hun bønligt og gjorde et svagt Forsøg paa at drage sin Haand tilbage, som han vedblev at holde.

„Hvorfor ikke?“ spurgte han med en tilbage-trængt Hæftighed og en skuffende blød Røst, „vi vil tales ved som to gode Venner, Lehnsmanden sagde iafte, han havde noget at sige mig om Eder men J skal fortælle mig det selv, hvem skulde J hellere betro Eder til, jeg er jo saagodt som Eders trolovede Brudgom.“

„Det er J ikke, Torsten Trolle, det er J ikke, jeg har intet Løfte givet, og der blev ingen Ringe verlet.“

„Nei, det er sandt; men Slægt og Frænder have talt om Sagen, fra J var et lille Barn, og jeg har altid i Eder seet den, der skulde være min fjære Hustru.“

Taarerne randt ned ad Elses Kinder, hun bed i sit Tørflæde, som om det skulde hjælpe hende at tilbagetrænge Graaden, hendes Dine hævede sig frygtsomme og bedende op paa Torsten, hun saae det verlende og heftige Minespil i hans Træk, men lod sig dog skuffe af hans bløde og dæmpede Røst og vedblev:

„De Andre lovede det og sagde, det skulde være saaledes. Det er saa pinligt at tale herom. Tillad mig at gaa. J maa ikke være vred, Fader vil sige Eder Alt, det har han lovet.“

„Nei, lille Else, det skal J gjøre. De Andre aftalte det; men J holder ikke af mig, det var det, J vilde sige. — Hvorfor skjælver Eders Stemme? Eders Haand ryster jo.“

„Jeg er saa bange, jeg kommer altid til at ryste, naar J er tilstede. J kan tro mig, Torsten, vi har vist taget feil begge To. Var det ikke bedre at lade de Tanter fare? Det var det, Fader vilde

fige Eder. Han saae, jeg gif og sørgede, han lovede, jeg maatte faa min Villie."

"Jeg har maasse været lidt for barsk og for streng, det er mit Ansigt, som er mig imod, Sorg og Modgang har præget sit Mærke deri, Verden er kommen til mig i en mere alvorlig Skikkelse end til Eder, men lad os kun tales ved, det burde vi have gjort for længe siden, vi skal nok faae det forandret."

"Al nei, jeg meente ikke saa, I har vist ingen Skyld; men den, der skal slutte sig til Eder, maa være stor og stærk, maa kunne følge Eder i sin Trang og Tanke; jeg er saa lille og ubetydelig, vore Dnsfer gaa ikke samme Vej, og jeg vil aldrig kunne være Eder nok."

"Na Snak! det er Talemaader, de dølge blot, men forklare ikke, lad os holde os til Sandheden. Sagen er, I bryder Jer ikke om mig, I drømmer om Himlen, og jeg boer paa Jorden; naa ja, det faaer jeg at finde mig i, — unge Piger kunne ikke være Herre over deres Følelser," spiede han til med en forstilt Ro, der endog saa lod ham finde et lille Smil til fuldstændig at skuffe med. — "Jeg var borte, halvveis glemt, saa kommer der en Anden og stiller sig imellem os, hvad kan I gjøre derved? I er ung, I troer paa Alt. Han

han sagt Eder, hvad I var for ham, at han fandt Himmeriges Lykke i Eders Smil, i Eders klare, uskyldige Dine? — I studser over mit Spørgsmaal; men der skal være Ærlighed mellem os, kan jeg ikke blive Eders Husbond, vil jeg dog blive ved at være Eders allerbedste Ven. Ikke-sandt! Han har spurgt, og I har svaret?”

I Elses Ansigt verlede en brændende Rødme med en dødelig Blegthed, medens hun under disse Spørgsmaal følte Indflydelsen af hans skarpe og forskende Dine. Da han tav, hævede hun sit Hoved. „Hvad siger I der? Kunde I tro mig istand til et saadant Bedrag, jeg som var knyttet til Eder, idetmindste ved Andres Løfter, jeg meente, I kjendte mig bedre.”

„Ja vist kjender jeg Eder,” ytrede han med en Hestighed, der for et Dieblif trængte enhver Beregning tilbage. „I er en tugtig og ærbar Kvinde, lad dem vove at sige Andet. Den, der seer Eder, fæster ikke Lid til det Onde. Selv i denne Stund, medens I læser Dødsdom over mig, klinger Eders Røst som Musik. — — Al Else! Else! vidste jeg blot et Middel, der kunde vinde Eders Hjerte. — Jeg har vist ikke sagt det før, det ligger ikke for mig at tale stort om hvad jeg føler; men Du har været indvævet i alle mine

Planer, i alle mine Drøner, den første Tanke og den sidste Hilsen har jeg skicket Dig, hvor langt vi end vare skilte, hvert et andet Billede er falmet for dit. — Jeg holder af Dig, som jeg aldrig har holdt af nogen Anden. Kunde jeg indblæse Dig lidt af det, jeg føler, jeg vilde lægge mig paa mine Knæ og ikke bede Vorherre om bedre Lykke.“

Else veg bestyrtet tilbage for den heftige og lidenskabelige Aande, der ligesom strømmede ud fra Torsten. Tabet, Tilintetgjørelsen brød i dette Dieblif ind over ham som et stort Bølgeslag, Smerten gjorde ham sanddru; men han havde kun faaet den ene af Drønen's Binger til at hæve sig iveiret med, derfor faldt han strax ned, og i dette Nu, medens alle hans Sandser vare skærpede, saa han desuden dobbelt klart og bemærkede den Utilbøielighed, han vedblev at indgyde. Han beherskede sig med en umaadelig Villieskraft, blev atter rolig, greb igjen Massen og tilspøiede:

„Naa, vi ville glemme mig, det skifter sig slet for Torsten Trolle at trygle om en Kvindes Gunst. Han har altsaa ikke talt, det burde jeg have vidst; men der er alligevel en Anden. Se paa mig! og siig ja, det ligger Dig nærmere, der er En, som fylder dit Sind, mit Barn, En, Du drømmer om tidligt og sild. Du kæmper en

streng Kamp, det er den, der høier dit lille Hoved og gjør dine Kinder saa blege. Nævn mig hans Navn, giv mig din Tillid fuldt og helt, jeg vil hjælpe Dig at seire."

"J tager feil!" hviskede hun næsten lydlost, "jeg forsikrer Eder, J tager feil. Jeg kommer jo ingen Steder, seer Ingen og kjender Ingen, hvem skulde det vel være."

Torsten fremtvang en unaturlig Latter. "Til hvem er de Blomster?" spurgte han og bøiede sig ned over Skaalens halvtudsprungne Roser for at indaande deres Duft. Else drog hurtig Skaalen til sig, hun tav. "Hvem kom de Roser fra, jeg saae i Fangens Vindue, hvem stod og lyttede og lyttede paa ham iastes, for hvem var det, han sang?"

Hendes Hoved bøiede sig dybere ned mod Brystet, en glødende Rødme foer over hendes Kinder, hun forstod ikke at forsvare sig mod disse rænkefulde og snedige Ord, som i Begyndelsen bleve fremsatte med en Ro, der skuffede og lode til at antage det for naturligt og afgjort, som hun ikke selv havde et klart Begreb om. Hun var hidtil fulgt med Strømmen af sine Følelser, uden at standse og uden at gjøre sig Regnskab for, hvad hun folte.

„Ti dog“, hvisttede hun, „jeg bønfaller Eder, Gud og den hellige Jomfru er mit Vidne, at I spørger om mere, end jeg selv veed. — I siger, at jeg ikke kan bedrage, saa læs i mine Dine, at jeg taler Sandhed, jeg har aldrig tænkt over det, I vil have Regnskab for. Der kom en fremmed Mand hertil, lænket paa Haand og Fod og Villie, den første Aften gif han ud paa Brinken, hævede sine Arme mod Nordost, saae sig om og knælede og bad. Jeg stod bag en Bust og tog hans Hemmelighed med mig, den blev som en Bro imellem os, jeg har altid holdt med dem, der sørge, jeg saae, han led og klagede, jeg syntes ogsaa, jeg var en Sjæl i Nød, — saa kom det. — Herre Gud og Fader, er det da en Synd, at jeg mildnede hvad jeg kunde og bragte en Blomst til hans Fængsel? Jeg har ikke tænkt paa andet.“

„Nei, vist ikke, men det blev til mere siden.“

„Hvad mere kunde det blive til?“

„Det skal jeg fortælle, siden I ikke har Mod dertil. I red ud sammen, I fulgtes ad, tidligt og sild, Væisfarende saae Jer igaar, de saae Jer idag, I To blev til Tale for Egnen. Hvorfor lyttede I, hvorfor høiede I Eders Hoved til det, han gif og fortalte? I var dog saa godt som

givet til en Anden; men han var rigtignok borte, og Folk lo af den bedragne Brudgom."

Hun brast i Graad og strakte ham begge Hænder imøde. „J maa ikke skjænde paa mig. J seer saa streng ud, jeg vidste ikke — jeg kunde ikke handle anderledes, tilgiv mig. Jeg skal fra nu af rette mig efter Alt hvad J siger, — ræk mig Eders Haand, — se lidt mildt til mig, — J maa ikke være vred, — heller ikke paa ham, — vil J love det? — Vi har virkelig ikke gjort noget Ondt, tro mig, jeg taler med al den Sandhed, som boer i mit Hjerte, — vi har ikke bedraget Eder, aldrig!"

Det er umuligt at gjengive det bønlike Udtryk i hendes Dine eller den bløde og frygtsomme Røst, hvormed hun talte. Paa Torsten gjorde det ingen Virkning, han bed i sit Overskæg, stampede med Foden i Gulvet og vedblev:

„Det var dog Uret af Jer at handle saa. Det var mit Navn og min Vre, Eders Afsærd plettede, faldt det Jer slet ikke ind?"

„Løv lidt, Torsten Trolle, Veiret gaaer jo fra Dig", sagde en mild og rolig Stemme henne i Døren, og Lehnsmanden traadte ind til dem. Else sad bøiet ned mod Bordet og havde skjult

Ansigtet i sine Hænder, hun græd. Banner lagde Haanden paa hendes Hoved.

„Græd intet, mit lille Lam, der er ingen Ting iveien. Gaa Du ind med dine Blomster og lad mig tale med Torsten. Du har hverken nødig at sukke eller sørge. — Hvad er alt det, Du staaer der og skylder min Diesteen for?“ vedblev han, da Else havde lukket Døren efter sig. „Hun har spadseret, og hun red ud med Gustav, men jeg var dog gjerne tilstede. Selv om jeg havde været borte, vilde det ikke sige stort, naar man er Erik Eriksens Datter, gjør man kun hvad ret og sømmeligt er, det burde Du vide.“

„Har I hørt, hvad de fortælle nede i Folkestuen?“

„Nei, men det lytter Jeg heller ikke efter. Jeg har hørt, hvad mit Barn fortæller, hun græd og tiggede om at faae det halvveis givne Løfte tilbage, derover bliver Du nu vred. Det gjør Dig ondt, det piner Dig, jeg troer det gjerne, saa skulde det gaa ud over Nogen, jeg kjender Dig, Gidsigkop! saa brød den Syndsflod frem af Klager og Beskyldninger. — Jeg holdt Dig for klogere end som saa. — I To passe ikke sammen, siger hun, jeg mener det selv, hun passer vist i Grunden for slet Ingen, hun er for blød, den lille Staffel,

og for let at høie. Galt er det altid, naar To blive kjede af hinanden, efterat deres Hænder ere spåede sammen, værre er det dog, at det skeer, endnu inden Brudelyset tændes. Efter hvad der er sagt her idag, troer jeg vist, vi g r vel i at slaa den Sag i Glemme. Troer Du ikke ogsaa?"

Torsten sad paa Bænken og saa ned for sig. Da han hævede Hovedet, vidnede alle hans Træk om en dyb og heftig Lidelse.

"Jeg holder mere af hende, end J veed af," hvisttede han halvh it, "langt mere, end jeg selv tænkte, det mærker jeg først i denne Time."

"Ja maaske, Torsten, men det kommer Du over, den Slags Saar lukke sig igjen, og Du har vist haft formegen Lykke i dine Dage til at behøve at bryde Dig om, enten et saadant Barn sætter Pris paa Dig eller ikke."

"Det er alligevel mindre hendes Skyld, det kommer altsammen fra ham, den lede Satan derovre, det er hans Musik, hans Sange, hans sledste Ord, der har lokket hende fra Ret og Pligt. Jeg vidste det, inden jeg satte Foden over Jeres D rtin iastes, — gid Djævelen annamme ham!"

"Lad ham fare, Du er fortørnet nu, saa d mmer man let uretfærdig."

„Vi blive dog nødte til at tale om Gustav Eriksen, siden det er ham, mit Grinde denne gang gjelder.“

„Saa lad mig da høre, hvad Du har at sige.“

„Eders kjære Ven og Frænde spiller Jer paa Næsen, Lehnsmænd! Forgangen Uge kom en svensk Baabendrager seilende i en Baad over Sundet. Under et Drickelag, da han havde faaet noget i Hovedet, talede han sære Ord, saa de gave Agt paa ham. Moder Sigbrit fik noget at vide herom, hun er en klog og resolut Kone, Baabendrageren blev forhørt, hvad de gjorde videre ved ham, veed jeg ikke; men i Læderet af hans Støyle laa der et Brev, hvori En af Steen Stures Slægt skifter Gustav Eriksen Bud om, hvad der gaaer for sig i Sverrig, at de have samlet Folkene allevegne fra og spekulere paa nye Optøier. De mangle blot ham for at faae Gang i Spillet, ham vente de, ham kaldes der paa, han skal bære Janen for dem, kort sagt, de lade ham vide, at næste Gang Guldmaane skinner paa Himlen, vil der i de tre første Nætter ligge et hurtigseilende Farisei ude ved Pynten af Helgenæs, saa skal han se at faae fat i en Baad og flygte ud til Skibet. Hans Ed til Kong Christiern havde intet at sige, siden han var blevet tagen til Fange mod Lov og Ret, han

skulde blot give sig Gud i Bold og komme. — Det stod der at læse i Brevet. Baabendrageren sidder nu bag Boldt og Slaa i Kjøbenhavn, og jeg blev skicket hertil for at vare Eder om at passe nøie paa og ikke lade Fangen slippe Jer af Syne."

"Men jeg passer jo paa. Hvad kan der forlanges mere?"

"J lader ham ride ud alene. Det er vel sandt, Else følger med; men hun er vist en daarlig Vagt. Han driver om i Skoven, saa lang Dagen er, det bør ei være saa."

"Ja, lad mig om det, siden jeg er hans Vogter."

Torsten smilede. — "Ikke mere, Herre Lehnsmænd, Læs!"

Han tog et sammenfoldet Brev ud af Bryst-lommen og rakte Papiret til Banner. Det var en Befaling fra Kongen til Lehnsmanden at forfare i Alt, som Torsten Trolle fandt tjenligt at bestemme for at hindre Gustav Griksen i at rømme fra Kallø. Banner læste Brevet og rystede sorgmodig paa Hovedet, da han foldede det sammen igjen.

"Det gjordes ikke nødig. Der er ingen Fare paafærde. Gustav Griksen tænker ikke paa at løbe bort, jeg stoler paa en hæderlig Mands Ord; men

kongelig Bud maa lydes. Hvad agter Du at bestemme?"

„Jeg mener, der burde sættes en paalidelig Mand ved hans Side, En som følger ham alle vegne, i Skoven, paa Stranden, som sover i hans Kammer, En, man kan lide paa. — Han er funden, jeg bringer ham med mig. — Der seer I ham,“ vedblev han og pegede paa Ezra, som stod tavst og lænet op til Dørfarmen. „Men jeg agter ikke at gaa Eder for nær. I kan jo selv underrette Eders Fange om Kongens Villie.“

Grif Banner traf paa Skuldren. „Mener Du nu ogsaa for Alvor det, Du siger, Torsten Trolle. Mig synes, Du sigter paa Gustav for at træffe Else. Hvad ligner det? For en Kvindes Skyld, skal man lægge Haanden paa Hjertet, ikke paa Sværdet. — Og Du der“, vedblev han og vendte sig om mod Ezra, „duer Du til at være en Adelsmands Fangefoged? Hvordan vil Du komme tilrette med ham? Han er bandsat fort for Hovedet, mærker han, der er sat En til at passe paa ham, som hans Naade Kongen forlanger i sit Brev, saa gjør han Modstand, kommer Du ind til ham, kyler han Dig ud af Kammeret.“

„Vi kan prøve paa det“, sagde Ezra sorgløs. „Jeg troer ham klogere end som saa, man

ffikker sig tilsidst i det, der ikke kan være anderledes."

Samtalen blev afbrudt ved en Larm nede i Gaarden. Banner gik til Vinduet og saa en gammel Mand i brun Rutte blive hjulpen ned af en pustende og skumbedækket Hest. Da han slog Hætten tilbage, betegnede hans fronragede Hoved ham som Munk. Han tørrede Svenden af Panden med sit Opflag og stod og støttede sig anstrengt til Svenden, som havde hjulpen ham ned af Hesten. Banner og Torsten gik ud paa Trappen. Munken hævede sit Hoved, hans smaa, listige Dine, besyngede af tykke, graa Dienbryn, speidede om til Siderne. Da Lehnsmanden og Torsten kom ned til ham, begyndte han at stønne og trække Beiret dybere end før, for at tilkjendegive det anstrengende og ilfærdige Ridt, han nylig havde gjort. Imidlertid høiede han sig og gjorde Korsets Tegn foran dem.

"Hvor kommer I fra, Fader Klemmen?" spurgte Banner. "I har vist redet for stærkt, siden I gisper og stønner saameget."

"Gudsader bedre det," udbrod Munken ydmygt og bukkende. "Naadige Herre Lehnsmænd maa endelig komme og hjælpe os ovre i Klosteret. Vi lide svær Betryk i disse Dage."

„Naa, hvad er der nu paa færde?“

„Den tykke Jens Brok, ham fra Sinding, kom til os for fjorten Dage siden og forlangte Herberge i Klostret.“

„Ja, det er J jo pligtige at yde ham efter Lov og Bedtægt.“

„Der blev ogsaa sat det Bedste frem, som vi fattige Stakler kunde byde; men hvad forslog det, han vilde have det bedre. Han skjælder og bander, han piner og knubser os og drikker sig fuld hver evige Dag.“

„Men saa har J jo Jeres Biskop, Niels Klausen, inde fra Sanct Klemens i Mars, at ty til, det er ham, som maa hjælpe Eder og dele Jer og Jens imellem.“

„Det forslaaer altsammen ikke. Vi har skicket Bud efter ham, han kom ogsaa og truede Ridder Jens med den hellige Kirkes Band, om han ikke lod os i Fred og reiste sin Vej. Det grinte han af og klappede paa Bagen ad Bispen. Veed J, hvad han gjorde mere ved den reenlivede Herre? Han klemte ham med Respekt at sige ind mellem Kirkedøren og Karmen. Saa trykkede han paa Døren og svær, at Hr. Niels aldrig skulde slippe løs igjen, om han ikke strax lyste Velsignelsen over ham. Det maatte han gjøre, mens han stod ind-

pint i Karmen, saa slap han og skyndte sig at komme hjem igjen. „Af, hvis det, jeg her beretter, endda var det Værste,“ tilspøiede han med en klynkende Stemme.

Medens Pater Klemmen taledede, lod han sit Blik glide hen over den tætte Kreds af Gaardens Krigsfolk og Pligtige, der efterhaanden havde samlet sig omkring ham, og som kom frem i Sidebygningens Vindøine og Døre, naar han da opdagede en Enkelt, hvis Miner syntes at røbe større Deeltagelse end de Andres, henvendte han sig især til denne, slog Dinene mod Himlen og stønnede dybere. Den gamle Mands fede Ansigt, Smilehullerne, de runde og røde Kinder og den dobbelte Hage, der hang som en Krave omkring Halsen, forringede dog i høi Grad det Udtryk af Lidelse, han ønskede at give sig, og svækkede tillige Virkningen af hans Skildring. Hertil kom, at hans Røst lød noget utydelig paa Grund af en fuldstændig Mangel af Fortænder, der bevirkede, at en tyk, rød Tunge lod sig tilsyne, saasnart han aabnede Munden.

„Jeg red fra Kloster paa fastende Hjerte, før Sol stod op,“ vedblev Munken, „jeg gamle Staffel, som ellers ikke kan taale at sidde paastrævs over en Hest; men vi stolede paa Eders Bistand, vel-

byrdige Herre, J har altid viist et fromt og fristeligt Sindelag mod vort fattige Kloster, hvorfor vi ogsaa daglig betænke Jer i vore Bønner."

Munkens Beflagelser lod heller ikke til at gjøre synderlig Indtryk paa Banner. „Følg med op i Stuen," sagde han, „J trænger vist til at hvile lidt og faae en Morgendrik, J, som endnu gaaer paa fastende Hjerte."

Klemmen bøjede sig, tørrede Panden med det fedtede Urme, hans smudsige Kofte slog sammen omkring de halvnøgne Been, medens han med lange Skridt og bøiet Ryg skyndte sig op ad Trappen efter de to Adelsmænd. Da han havde taget Plads paa Bænken, lod Banner sætte en fyldt Steendunk hen for ham. Klemmen smagte paa Øllet, men satte strax Dunken tilbage paa Bordet.

„Er det for stærkt?" spurgte Lehnsmanden.

Munkens smaa, lysshaarede Dienlaage spilede sig op, medens et spottende Smil gled over hans Ansigt. „For stærkt! aa nei, endda! men jeg har en daarlig Mave og taaler ikke godt det Buurøl saa tidlig paa Dagen. En Drif Wiin, blot en lille Taar, vilde styrke mig bedre."

Under denne Forsikring heftede han sine Dine paa en Sølvkande, der stod længere inde paa

Bordet. Banner lo og skød Randen hen til ham. Klemmen drak og fortalte:

„Det er en sørgelig Tid for os fromme Brødre, der kun besatte sig med Bønner og Sjælenes Frelse. Bisp Niels, som forstaaer sig paa det, siger, at vi gaa endnu værre Dage imøde. Troen er i Forsald, de milde Gaver blive saa fleine, jeg har vandret fra Dør til Dør en Sommerdag, til Sol gik i Bjerger, uden at faae Posen fyldt med andet end en daarlig Surmælksost og to slunkne Havrefager.“

„Lad os nu komme til Sagen, Fader Klemmen, det var om Ridder Jens Brok, vi skulde tale.“

„Ja, det løber rundt for mig altsammen. Han kom til Kloster Sanct Peders Fængselsdag og saa nok saa mild og fredsommelig til os, mens han bad om Herberge, og lovede os Guld og grønne Skove til Bederlag. Dagen efter vilde han, vi skulde kjøbe hans blaffede Hest, den han forlangte en urimelig Pris for, som vi da afflog at give.“

„Det gjorde I vel i, Hesten tilhørte mig, han laante den sidst, han red fra Gaarden.“

„Det spurgte vi, da han lod Drengen bringe den tilbage til Kallø. Saa drog han om til de

store Gaarde, drak og doblede; han var god at komme tilrette med, naar han havde vundet, men skjældte og lod det gaa ud over os, naar han havde tabt. En Dag kaldte han paa Prioren og forlangte, han skulde skaffe godt Veir næste Dag. han vilde ned til Ribe Marked. „J er jo en fromme Mand,“ sagde han, „kan J frelse en Sjæl fra Helvede, maa J ogsaa kunne faae Sol til at skinne paa Himlen.“ Da det gav sig til at regne, gik han ind i Priorens Celle, lukkede Døren af og gjennembaskede ham reverenter talt med Nebet af hans egen Rutte. Den ærværdige Fader skikkede ud efter Klosters Bønder og væbnede dem, syv stærke Mænd droge de imod ham, mens han sad og lagde Snører for Brokfuglen ude i Lyngen; men Jens er urimelig stærk, en af Bønderne slog han tildøde og tvang os siden til at lade ham jorde i Hedenjord. Efter den Dag blev der lagt en Kande Spanskviin paa, som Prioren maa bringe, naar Jens gaaer tilfjængs, fordi vi havde begaaet, hvad han kaldte, Helligbrøde. — Saadan rufer han frem, hver Dag finder han paa nye Opspind, leer ad vore Trusler og paastaar, der er ikke den Mand til, som skal faae ham ud af Klostret, før han selv vil.“

„Lad os se ad,“ sagde Erik Banner smilende. „Naar I nu har hvilet Jer lidt, følges vi To ned til Skjerring.“

„Jeg rider med,“ sagde Torsten.

Klemmen krydsede Armene over Brystet og smilede livsalig. For at styrke sig lidt havde han under Skildringen af de udstaaede Lidelser tømt Sølvtoben og sad og klaprede med Laaget i den Mening, at hans Vært skulde blive opmærksom herpaa. Da det ikke vilde virke, skød han Kanden hen paa Bordet og reiste sig fra Bænken.

„For den Sags Skyld kan vi gjerne ride strax. I gjør en god og fristelig Gjerning ved at komme os betrængte Stafler tilhjælp. I kan stole paa, det skal blive ihukommet i vore Bønner.“

Lehnsmanden lod Hestene sadle. Nede i Gaarden kom de to unge Adelsmænd, Iver Krabbe og Gregers Ulfstand, for at gjøre Følgeskab med ned til Klofret.

„Jeg rider med, jeg rider med!“ raabte en ung og klar Stemme oppe i Døren, da de vilde stige tilhest. „Løv lidt efter mig!“ Karen Banner kom ned, nikkede til de Andre og bød sin Fader en snehvid, lille Haand til Godmorgen. Hendes friske Ansigt straaede, der var en Ungdom og Lykke udbredt over det, som fandt en dyb Beundrer

i Gregers. Han greb hendes Haand, kyskede den, medens han rystede paa Hovedet og sagde:

„Det skifter sig vist ikke, at unge Piger ride med paa den Rejse. Kanste faae vi Strid og Ufred dernede.“

„Lad Du min Fader om det, Mester Gregers,“ svarede Karen overmodig. „Du skal ikke lære mig, hvad der skifter sig. Gif det efter dit Hoved, troer jeg forsandt, der blev Klammeri; men hvor Erik Eriksen er med, pleier Alt at jevne sig i Mindelighed og med det Gode. Maa jeg ikke nok følge med, lille Fader? — Jeg vil med!“ vedblev hun, da Banner nikkede og smilte, „det er vist Dig, Junker Alfstand, som gjør bedst i at blive hjemme. Se, hvordan hans Haar hænger omkring ham, Koften ikke rigtig knappet. Fater Klemmen har vist jaget Dig fortidlig op. Gaa nu strax hen efter min Hest.“

Idet hun talte om hans Haar, lettede hun med Ridepiffen Junkerens Hat iveiret; da hun befalede ham at bringe Hesten, viste hun ham en fin og blød Haand og holdt sine røde Læber fæstede paa Trolovelsesringen, før hun trak Handsken over den. Gregers hentede Hesten og smilede, som en lykkelig Brudgom smiler, da Karen strakte ham

sin lille Fod imøde, for at han skulde hjælpe hende op.

Medens de rede igjennem Porten, vendte Torsten sig om og saae op til Gangens Vindue.

„J minder mig om den ærlige og forsynlige Kvinde, Moder Sigbrit,” sagde Karen til ham. „Er det sandt, hun skeler?”

„Det kan nok være, jeg veed det ikke bestemt; men det er vist, at hun til uartige Børn har et Riis bag det store Messingsfad paa Kaminen i sin Stue.”

Karen lo. „Det troede jeg var slidt op for længe siden til hendes Datter, hvad var det nu hun hed, det tøsfede Pigebarn, der vilde spise Kirsebær med de Store?”

VI.

Udenfor Klostret kom Prioren imod dem ved den yderste Portlaage, han signede Adelsmændene og rakte Karen sin Haand imøde, for at hun skulde kysse den, hvilket hun dog standhaftig vægrede sig ved paa Grund af dens smudsiges Farve.

„Gudsfred, Prior Anders!“ sagde Lehnsmanden. „Hvordan er det, I ere farne hernede?“

„Det maa I nok sige,“ svarede Munken dæmpet og saae sig forsigtigt tilbage. „Vi have lidt svær Ulempe i disse Dage; men det er bleven bedre siden imorges. Da den tjenende Broder kom ind til Ridder Jens med Allebrødet, fandt han ham knælende i bare Skjorte paa Steengulvet foran Krucifiret, fordybet i andægtig Bøn. Niels lagde Haanden paa hans Skulder, mens Jens stønnede og hvisttede: Jeg har haft en Aabenbaring inat. Den hellige Johannes har vist sig for mig og sagt, jeg skulde forandre min Levevis, skynd Dig, løb ud og kald paa Prioren. Kald paa Prioren! gjentog han med et Brøl, saa jeg kunde høre det i min Celle og skyndte mig ind. Da havde han faaet Buxerne paa, han foldede Hænderne og gik over i Kirken, nynnende en hellig Sang, for han har en rar Stemme. Her forlangte han, vi skulde lade ham være alene, og han har nu ligget paa Knæ foran Guds Moders Billede siden. — De hellige Martyrer have fuldbragt et Vidunder, et stort Mirakel,“ forsikrede den gamle Mand i fuld Overbevisning. „Det vil blive vort fattige Kloster til Ære.“

Erif Grifsen faae noget tvivlende ud, han troede ikke faa fast paa Vidunderet som Prioren. Iver Krabbe og Gregers Ulfstand fulgte med Karen ned i Urtegaarden, fordi det stred imod Ordensreglerne at indlade Kvinder i Klostret. Tilsyneladende befandt den ulykkelige Gregers sig endnu under Indflydelse af Karens Uvillie, det var ikke ham, hun talede til, heller ikke hans Haand, men Iver Krabbes, hun modtog, og som hun lod plukke Balsam og Tusindfryd til sig af Munkenes Bede. Gregers fulgte efter dem og maatte nøies med, at hans Trolovede af og til vendte Hovedet tilbage for at iagttage, hvor standhaftig han bar sine Lidelser.

Erif Banner og Torsten Trolle fulgte Prior Anders op til Klosterkirken. Den store Dør havde Jens luffet ilaas, han vilde ikke lade sig forstyrre i sin Andagt. Da de kom ind af Sidedøren, fandt de ham liggende udstrakt paa Bedeskamlen foran Alteret, i en dyb Søvn. Beenklæderne vare fæstede omkring Livet med en Rem, derimod havde han endnu ikke faaet Tid til at tage Koften paa, den hang over Hækværket, en grov og noget plettet Skjorte stod aaben omkring hans tykke Hals og viste et hvælvet og haarrigt Bryst. Jens slog

Dinene op da Prioren og Lehnsmanden kom, han rev sig i Haaret, gabede og brast i Latter.

Der var noget forfaldent og udlevet over hans lille, bredskulbrede og tykmavede Figur og det store, runde Hoved, bedækket med rødligt gult Haar, hvis sammenfiltrede smaa Krøller befandt sig i langvarigt Ubekjendtskab med Kam og Børste. Hans Pande var lav og kantet, Dienbrynene tykke, hvide og buede; Næsen var dog det mest Baa-faldende i hans Ansigt, af Naturen lidt kroget havde den ved det Liv, Jens førte, i Aarenes Løb antaget en yppig, knuppet og svulmende Udvikling, som tilintetgjorde dens oprindelige Form. De samme Marsager havde ogsaa forandret dens Farve og indpræget den de stærke, rødviolette Aarer, man finder paa en solbrændt Jerffen. Hvor Næsen endte, begyndte en sparsom Udvæxt af rødligt Skæg, der pletvis strittede frem som smaa Pensler, lode enkelte Dele af Underansigtets Hud synlig og skjulte andre, ligesom Tilfældet vilde det. Hans fylldige Læber vare optrukne i Mundvigerne, saa at de gave Ansigtet et vedvarende Smil. Underlæben laa høiet udad over Hagen, som om det var den magtpaaliggende at røbe Tændernes sorgelige Mangler. Det hele Ansyns Udtryk var saa kaad, saa polist og listigt, at man ikke kunde knytte

synderlig Tillid dertil. Dets Træk vare i høi Grad slappede, dog laa der bag denne Tilintgjørelse og tilsyneladende Sløvhed undertiden en Jernvillie skjult, som Ild under Aske.

Da Jens saae de to Adelsmænd, anede han, hvad der forestod, og søgte at give Ansigtet et nedslaaet og andægtigt Udtryk, under hvilket han stod op fra Gulvet og rakte Prior Anders Kysten, for at han skulde hjælpe ham den paa.

„Osse pro nosse!“ sang han med en kraftig, gennemtrængende Røst og bøiede sig foran Madonnabilledet over Alteret. „Osse pro nosse! hvorfor kommer I Karle og forstyrre mig, naar jeg ligger og gjør Bøn. Jeg har sagt, jeg vil forrette min Andagt alene, Djævelen skal slaa Jer, hvis I hindre mig deri. Osse pro nosse!“

„Det hedder ellers ora pro nobis,“ bemærkede Prior Anders godmodig.

„Sludder! jeg veed min Sjæl nok, hvad det hedder. — Vil I bare lade mig være. Osse pro nobis!“

„Hvad er nu det, Du har for, Jens Brof!“ sagde Banner og gif hen til ham. „Altid træffer man Dig paa gale Veie, Du bryder Fred og gjør Larm i hellig Huus, vil Du da aldrig blive fornuftig?“

„Jeg har ingenting at bestille med Dig, Erik Eriksen. Du fik din Hest igjen, skjøndt det varede lovligt længe,” tilspøiede han leende. „Her skal Du intet sige.”

„Deri tager Du feil. Jeg er Lehnsmænd paa Rallø, og om den hellige Kirke og Kloster ikke selv kan værge for sig, faaer jeg vel gjøre det. Jeg forlanger, Du skal drage din Bei og lade Munkene i Fred.”

„Naa, det skal jeg!” sagde Jens og satte sig paa Rækværket, som han bearbejdede med sine store Støvlehæle, „ja Du kan vente paa det.”

„Kom nu og tag dit Tøi, saa kan Du faae en af Folkenes Heste og følge med over og spise Døvre paa Rallø.”

„Nei ellers Tak, lille Erik, ellers Tak! Paa Rallø har J altid Storstuen fuld af eders fornemme Kvinder i Siden og Bliant, man kan ikke flaa sig rigtig løs der, men sidder klemmt inde mellem Bord og Bænk og fine Sæder, her har jeg det bedre. Gaa J hen, hvor J kom fra, og lad mig i Ro.”

„Jeg kan stille Dig indenfor fire Stofke og lade Dig dømmes af Birkefogden.”

„Det lader Du nok være, saalænge jeg sidder paa Klostergrund.”

„Jeg kan føre Dig til Mars, tildoms for Bispen og Bygdemænd.“

„Prøv paa det,“ sagde Jens og slog ud med Benene. „Bispen tør intet dømme mig, for saa farer hans Stude ilde, naar han driver dem ad Hølsten til, forbi min Gaard.“

„Kan Bispen ikke faae Jer til at lystre, saa skal jeg besørge den Sag,“ sagde Torsten og gik hen til ham. „Det er ikke værd at gjøre saamegen Snak om saa lidt.“

Jens Brok faae iveiret og hilste dybt med Hovedet. „Hvem er den Mand,“ spurgte han og pegede med tilbagebøjet Tommelfinger hen paa Ridderen.

„Jeg er Torsten Trolle til Lynnerup. Se til, I kommer affted, Herre. I spilder vor Tid med al den Tale.“

„Naa, saa I er Torsten Trolle,“ sagde Jens og satte sig ned igjen, „ham, som rettede den Hestefko udenfor Smeden. Og I vil bruge Vold mod mig, I?“

„Ja vi tænke saa smaat paa det, hvis I ikke farer herfra med det Gode.“

„Nei ellers Tak for Uleiligheden,“ sagde Jens og skar Ansigt, „hvorfor skulde jeg give mig til at flaaes med Jer, I to rare, velsignede, smaa

Menneſker, J kunde jo komme til at gjøre mig
 Fortræd, og den Edelmand der, med det mugne
 Anſigt, ſeer ikke ud til at ville reparere Skaden.
 Sikke noget! hvad ligner det at bryde herind i
 vor Kirke, før Janden ſaaer Sko paa, og forſtyrre
 Folk i deres Gudsfrugtighed. — Jeg kan jo ikke
 drage bort,” fortſatte han med klagende Stemme.
 „Lad mig ſaa være. Jeg har en Gjerning - at
 gjøre. Min Salighed! jeg har haft en hellig
 Aabenbaring inat, ſelig Johannes den Døbere
 kom til mig og hviffede nok ſaa lieblig, det Skind,
 nu ſkal lille Jens Vorherredød være ſkiffelig og
 tænke paa ſin lebendige Sjæl, før det bliver for-
 ſilbe, og de putte ham ned i den gloendes Døn,
 — han har ſøttet omkring, ſaa han næſten er en
 bureløs Mand, det maa høre op, han ſidder i
 Gaard uden arvende Slægt, derfor ſkal han give
 Guds og Midler til de Skjerring Munk og være
 rigtig god og spille paa Fløite for dem. Naar
 Aaret er omme, ſkal han kloſtergive ſig, Vorherre
 og hans Knabe, Jeſus til Velbehag. — Saadan
 talede han, Ord til andet, hvad vil J, jeg ſkal
 gjøre? — Har jeg ikke været rar og ſkiffelig ſiden,
 luſ dog Munden op, kjære Prior Anders, og ſtaa
 ikke der og ſkul hen til mig. Har jeg ikke forrettet
 min Andagt og ſkraalet Bønner i det Uendelige,

faa det var en Lyst at høre, det skal min Sjæl blive bæsser endnu, tøv bare lidt. J skal have alle mine Midler, stort er der vel ikke tilbage, jeg skylder ogsaa lidt Smaaflatteri hen i Øst og Vest, Ganden veed til hvem; men ud faaer J mig ikke, om J saa spænde jeres Heste for mig. Osse pro nosse! osse pro nosse!“

Efter denne Forsikring, som endte med en Sangstemme, der gav Gjenlyd oppe i Koret, knælede Jens Brok ned foran Alteret og vedblev at synge og bede med oprakte Arme.

Erif Banner rystede paa Hovedet og forlod Kirken. Inde i Taleværelset holdt han Raad med Prioren. Det lod til, at Anders var bleven noget mildere stemt, efterat have hørt den Anvendelse, Jens tænkte paa at gjøre af sine Midler, en Forklaring, som ikke var bleven aflagt, da han om Morgenens skristede sin natlige Aabenbaring.

„Lad os tage Sagen med Lempe,“ ytrede endelig Lehnsmanden. „Vi komme dog ingen Vei ved at bruge Magt mod Jens. Prøv det med ham endnu nogen Tid og se, om han mener det ærligt med at klostergive sig. Skulde der hændes Noget, kan J skikke Bud op til mig igjen.“ Dermed forlod han og hans Følge Klostret.

Jens kom ud i Porten, da de rede bort, han slog op med Armene, nikkede og lo, derefter anbragte han alle sine ti Fingre i en betegnende Stilling foran Næsen.

Han blev altsaa tilbage i Skjerring og styrkede sig efter Morgenens Besværligheder ved en lang Søvn, som medtog det meste af Formiddagen. Henimod Middag vaagnede han og forlangte noget at spise. Denne Dag dækkede Munkene Bordet med det bedste, Klostret eiede. Jens fandt ogsaa Maden upaaklagelig. Efter endt Maaltid lukkede han Vinduet og Døren op til sit Kammer for at skaffe frisk Lufttræk, Solen brændte, og det var en varm Dag; han lagde sig hen paa Sengen igjen for at gruble lidt og sank snart efter i en Søvn saa dyb og betagende, at Munkene kunde høre ham snorke ude paa Gangen. Om Aftenen kaldte han Prior Anders ind til sig, da var hans Ansigt lutter Smil og Venlighed.

„Kom og sæt Jer ned, kjære Prior,“ sagde han og gjorde Plads for ham ved Siden af sig paa Sengen. „Vi To skal nu snaffes lidt ved i Venfabelighed. Jeg har ligget og grublet over, hvordan jeg bedst skulde fuldbyrde den lange Døbers Formaning, saa blev jeg træt af al den Tænken og sank hen i et lille Blund; vi maa nu finde

paa Noget at give mig at bestille, for at ligge paa Knæ og skraale Bønner op i Etværk, kan man min Salighed ikke holde ud den hele Dag, saa faldt det mig ind med Alløbet dernede. Fiskeriet tilhører jo Klostret, saalangt eders Jord rækker. Jeg holder bandsat meget af en fed, rød Laxørred, men vi saa den kun saa sjældent heroppe. Røjgemesteren sagde, at Bønderne, det Kram. stjæler Fisken fra Jer og gaaer og meder langs med begge Bredder hver en maanelys Nat, ikke at tale om, at de trække Baad tillige og spolere Yngelen. Det skal der sættes en Pind for. Tæsten drager jeg ned til Naen; fange I ingen Fisk, skal jeg se at fange Fiskerne."

„Det skal være slemme og stridbare Folk dernede. Nogle sige, de staa i Ledtog med det fremmede Folk, der kom herind i Danmark fra Skotland under Kong Hans, og som de kalde Tætere. Bist er det, der driver en Flok af disse omkring her i Eggen, anført af Junker Jørgen fra Egypten, som han kalder sig. Pater Klemmen saae dem udenfor Mars i forrige Uge, de ere ikke gode at komme tilrette med, og I maa væbne Jer vel."

„Væbne mig! mod Bønder og Landløbere! Na nei! en Prygl i min Haand og en Taar i min Flaske, andet behøves der ikke; men I komme

til at holde min Aftendrik varm, til jeg vender hjem igjen, kan hændes, det bliver noget silde."

Da Mørket faldt paa, drog Jens Brok fra Klostret ned til Naen, som dengang slynge sig ind under Bafferne mellem to Landsbyer, Lisbjerg og Veilby, og løb ud i Rallø Vig, idet dens Bredder mod Nord betegnede Grændsen for Klostrets Jord. Der laa en stærk Taage over Egnen den Aften. Maanen stod dybt nede i Horizonten, mat og bleg, dens Lys mægtede endnu ikke at trænge igjennem. Alløbet var paa begge Sider indhegnet af en Række Piletræer, hvis lange og frodige Rodstub dannede et Bælte, der om Dagen skyggede hen over Vandet og om Aftenen gjorde det umuligt at opdage dem, som færdedes dernede. Naar Vinden kom ind fra Søen, hørte den de smækre Pilegrene og frembragte en Hvislen og Raslen i Rørene paa Bredden. Ved Flodtid og stærkt Høivande kunde Søen ude fra Vigen trænge ind i Namundingen, udvide denne og skar da undertiden store Stykker bort fra Landet, hvorved der siden opstod smaa Bugter og Jordbygninger mellem Pilene, til hvilke Ørreden og dens Yngel især søgte. Herom havde Jens skaffet sig nøiagtig Kundskab, før han drog ud.

Han bar en tyk Knippel i Haanden. En bredskygget Hat faldt ned over hans Ansigt, en gammel Munkesofte indhyllede ham fra Hals til Fod. Han var fuldkommen ukjendelig. Langsomt og forsigtigt sneg han sig hen ad den smalle Sti imellem Pilene, lyttede lidt, drak af en stor Læderflaske, der hang i en Snor om Halsen, derefter gik han videre. Nede ved Maen dannede han sig efter nogen Overveielse en lang Medestang af en Pilegreen; fra nu af kunde man antage ham for en af de lovløse Fiskere, han var kommen for at bekæmpe.

Den flamme Taage hævede sig efterhaanden. Maanen steg og begyndte at lyse, inde fra Sivene sendte Rørdrummen et hæst og sørgeligt Skrig ud over Vandet, og i enkelte Mellemrum traf en Skare Bildænder surrende og skræppende ind fra Vigen. Helt og her gled en Lysstraale ud fra Bønderhytterne og dannede en flimrende Stribe igjennem Taagen.

Jens gik og saae sig om, han bandede Fiske-tyvene, fordi de ikke vilde lade sig tilsyne. Bludselig standsede han og smilede. Lidt borte stod en Skiffelse paa en Steen ude i Vandet. Han anstrengte sig for at se igjennem Skumringen.

Skikkelsen syntes at blive større og vedligeholdt ubevægelig den samme Stilling.

Det var ikke Jens Broks Sag at gruble længe over Noget, han lod Medestangen glide hen igjennem Vandet og gik nærmere. Det dæmpede Maanelys faldt ned over en lang og mager Kvinde, klædt i en Badmels Mandfolkrokste, med et Tørflæde bundet sammen omkring Haaret og en Medestok i Haanden. Da hun hørte hans Skridt, vendte hun Hovedet og udbrød dæmpet:

„Er det Dig, Simmen?“

Jens fandt sig ikke forpligtet til at besvare hendes Spørgsmaal. „Hvordan gaaer det?“ ytrede hun blidt og traadte ud paa Bredden.

„Der ligger to store Lax og spræller oppe i Græsjet, og nu nys var der en igjen, som nær havde revet mig Krogen af Snoren.“

„Saa det bider godt iaften. Jeg vil da tøve lidt og lægge min Pind ud ved Siden af hendes.“

Konen studsede ved den fremmede Røst; men den lød saa mild og beroligende, Jens Brok tog sig desuden saa uanselig og lurvet ud i den gamle Rokste, at hendes Frygt forsvandt. Hun gjorde Plads for ham paa den flade Steen og vinkede, at han skulde komme derud. Jens lagde

Mærke til hendes blege Ansigt og den rynkede Hud, under hvilken Kindbenene dannede to fremspringende Punkter. Rød og Savn stod udtalt i ethvert Træk.

„Hun er da kommen herved ligesom jeg, for at faae fat i en lille Fisk tilaften. Jeg tænkte nok, der vilde blive Fangst i det taagede og lumre Veir.“

„Bedre er det dog ovre paa den søndre Side, men der gaa de tre Emsigsonner fra Veilbyhuse og jage os Andre bort. De Karle nøies ikke med Knappenaale, hver Torvedag skikke de deres Moder, den skelende Kvind, ned ad Mars til med en svingende Kuro fuld.“

„Gjør de det, og de staa derovre paa den anden Side og jage Jer bort; hvordan var det, Hun kaldte dem, de tre Emsigsonner, fikke nogle Rakkerkarle. Hun nøies da med at tyvstjæle en to tre Stykker af Klostrets Fisk, maaske fire, for det er jo et Tyveri, vi her har for, det lader sig ikke nægte.“

Konen saae op, hendes rynkede Binde traf sig sammen over Dinene. „Ja, det er Tyveri, Gud Fader forlade dem, der drive mig hertil. Først folgte Herskabet os bort, saa toge de Sønnen fra mig til Røstjeneste, han blev jordet ude i det

fremmede Land, hellige Jomfru veed hvor, saa kom Fogden efter vor Ro, og hjemme ligger der nu en Mand paa Straa, og en stakkels Pige, som kan tælle de Dage, hun har tilbage. De fulgte begge To. At undvære selv, det er let nok, men at se de Andre følge sig med Dinene, kvæle Smerten, fordi de veed, man lider med dem, kæmpe for at lade som ingen Ting, mens de læn- ges efter at spørge, om der ikke er en lille Skorpe endnu henne i Bordskuffen, det leder til det Onde. — Gid I aldrig komme til at sande mine Ord.“

„Hvor boer Hun?“

„Ovre bag Elsted Krat i det lille Boel, hvor Hytten er gravet ind under Banken. — Hvem er I selv, og hvor kommer I fra? Hører jeg ret paa Maal og Mæle, er I vist en Anden, end I synes.“

„Ja, det var netop det, vi nu skulde snakkes ved om, min rare Kone. Jeg er adelig Herre Jens Brof og holder til ovre paa Klostret i disse Dage.“

„Jens Brof!“ gjentog hun og rev Medestangen ind, medens hun bøjede sig nærmere, og hendes Dine syntes at lyse i Mørket, saa skarpt og gjennemtrængende betragtede de ham. — „Jens Brof til Sinding?“

„Ja, til Sinding og flere andre Gaarde, dem Ganden har taget næsten tilhobe. Hun gloer saa vist paa mig. Kjender Hun mig?“

Konen tav lidt, før hun svarede: „Jeg har hørt det Navn nævne før, men det er en Stund siden.“

„Maaske! jeg kan heller ikke rose mig af, jeg just har gjort mig Umage for at dølge mit Navn. Lidt af det er bleven klattet omkring paa Olbænken og i Gaardene, hvor jeg var til Herberge, men jeg fik ikke talt ud. For Tiden holder jeg til i Skjerring Kloster, der gaae de Munke og klage over, hvordan det Tyvetøj herne ved Naen stjæle dem Fiskene bort, saa de selv aldrig faae Noget. Jeg lovede da at raade Bod herpaa og gif herne i den brune Kofte for at se mig lidt om. Nu tager jeg Hende med op til Klofret, Hende og de to Drreder, som ligge og blinke inde i Græsset, saa kan Munkene æde Fiskene og siden gjøre med Hende, hvad de vil. Naar det er bestilt, gaaer jeg igjen lidt ud at spadser, saa kommer Turen til de tre Emsigdreng, og saadan blive vi ved til Herfskabet har faaet sin Ret tilbage. — Kul kun nu Snøren op og lad os komme afsted. Der bliver Ganden fare i mig ingen Fiskeri mere af dengang.“

Konen stod rank og hævet foran ham, hun lod ikke til at have hørt, hvad han sagde.

„J bærer vist en kroget Finger paa den venstre Haand,“ udbrød hun endelig. Kan I mindes, hvordan J kom til den? J studser, J seer saa forundret paa mig, jeg skal fortælle det. Der løb engang en lille Dreng og legede oppe i sin Moders Stue, han stak Haanden ind mellem Karmen og Døren, da Ammen lukkede den i, saa blev Fingeren kroget siden. Barnet, det var Jer, Ammen var mig. Har J glemt det?”

„Naa, saa Hun har været min Amme?“ sagde Jens, „det kan saa Gud gjerne være, jeg huffer nok en tyk, pluskjæbet og rødspættet Bondefvinde, som hed Sidsel eller saadan noget. Jeg har aldrig hørt, hvor hun blev af siden. Jeg har da heller aldrig brudt mig om at spørge derefter.“

„Hun blev skiftet bort, da de ikke mere havde Brug for hende, hvad ellers? Men hun tog Et og Andet med sig, før hun drog afsted.“

„Sikken en Tyvevind!“ raabte Jens.

„Jeg mener ikke saa; det hun tog med, kunde Ingen forbyde hende at beholde. Deri gjør J feil, I Folk med Jernstøvler, som bo i de røde Gaarde, enten skulde I lade os blive nede i vor Sump eller vare bedre paa det, I vil følge.

Dunene fra jeres Nede blive hængende paa os. — Nu skinner Maanen ned paa dit Ansigt, Jens Brof, jeg kan kjende de smaa, runde Dine, som stirrede paa mig, mens Du laa ved mit Bryst. — Herre Gud! hvor seer Du ud, Rynker og Furer alle- vegne. Dig har der vel ligget en anden Haand paa end den, jeg fik at føle; men den har maaske trykket ligesaa tungt.“

„Jeg har havt min Gjerning at forrette,“ sagde Jens, som var bleven alvorlig. „Det gaaer op og ned med En, og man faaer at finde sig deri.“

„Ja, Gudsfader hjælpe Dig for den Gjerning, Du har havt at gjøre. Det kjender jeg bedre end Du selv. Tys! afbryd mig ikke, I havde kun daarlig Slaa, Du og Dine, for det I vilde gjemme. Jeg fortalte Dig nys en Hændelse fra din Barn- dom, Du skal faae at høre en til fra din Ung- dom. Den Aften, din Fader døde, sad der en fattig Kvinde henne ved Vindueskarmen og nikkede og sov, eller lod idetmindste saadan, hun havde vaaget ved Sygesengen halvtredie Døgn tilende. Han kaldte Dig hen til sig, det rallede i hans Bryst, Døden havde allerede lagt sin Finger paa ham; — han hvissede, Du lyttede og Kvinden ved Vinduet var der Ingen, som tænkte paa. Du

kan tro, hun lyttede ogsaa. Det var et ondt Raad, han gav Dig at følge. Det er den Gjerning, Du siden har havt at forrette."

"For Satan!" hviskede Jens og greb Konen i Armen, "hvorforskriger Hun saa høit?"

"Vær Du rolig, her er det sikrere at tale end der, hvor den Sag sidst blev nævnet. Kvinden som vaagede var mig. Saadan kom jeg efter den sorgelige Hemmelighed, kan hændes jeg kjender mere til den end Du selv, og derfor skal Du ikke true og ikke volde mig Ondt, lille Jens, Du er bedst tjent med at lade mig fare i det Gode."

Jens stod et Dieblif som forstenet ved det han her fik at høre, han saae paa den pjalte Kvinde, der syntes at være bleven større efterhaanden som hendes Ord gjorde sig til Herre over ham. Maanelyset, som faldt ned over det haarde Ansigt, dannede en mørk Slagsfygge omkring Dinene, men dvælede paa Kinderne og den gule, rynkede Hud, som drog sig sammen i dybe Følde omkring Munden.

"Lyver I eller narrer I mig?" spurgte han heftig. "Hvad har I seet og hvad veed I?"

"Jeg saae en Kvinde plante alle sit Hjertes Blomster i sin Drengs Bryst og en Anden, der lugede dem op igjen, jeg saae En kæmpe og tie

og græde og en Anden le, — jeg troede ikke de Nige kunde græde.”

Jens stod op og ragede med sin Medestang i det spillende Vand. „Jo vist!” udbrød han næsten hvissende, som om han talede til sig selv, „det er forkeert, det er forkeert altsammen, jeg kommer i Tanke om det imellemstunder, men er det min Skyld? man lokkes til det med luffede Dine, man drives ind i det, saa sidder man fast. — Fanden i Bولد med det Hele!” raabte han høit og heftigt og slog iveiret med Haanden, medens der rullede en stor Taare ned over hans Kinder, „det er forfilde at lege Juul naar Paaske er kommen.”

„Hvad vil Du saa gjøre ved mig?” spurgte Sidsel. „Lad mig gaa i Fred og lad det være glemmt, at vi To mødtes; den Dag, Du kommer mig for nær, vil han hjælpe mig, som Du søger efter og dog er bange for at finde. Den Dag vil de Døve tale.”

„Ja gaa din Vej,” sagde Jens, „og tag dine Fisk med Dig. Jeg har dog ikke for Alvor tænkt paa at føre Dig op til de grimede Munke. Et lille Stykke Hjerte sidder endnu tilbage herinde. Jeg vilde blot jage Dig en dygtig Skræk i Livet.”

Sidsel gif ind paa Bredden, glemte Medestangen mellem Rørene, derefter tog hun de to Dræder op af Græsset og skjulte dem under sin Kofte. — „De tilhøre da mig?“ spurgte hun og Jens nikkede. „Altsaa er det ikke noget Tyveri? — Jeg stod og tænkte paa det før. De skal være til mit syge Barn hjemme, og der er ingen Lykke ved det Stjaalne.“

„Veed Du Besked om den, jeg søger?“

Konen hviiede sig over mod ham og svarede: „Der boer en Vaabensmed, som hedder Gyrre, et Sted her i Eggen, ham kan Du spørge og han kan svare, hvis han ellers vil.“

„Hvorfor svarer Du ikke selv?“

„Jeg har lovet din Moder at tie.“

„Hvor boer den Vaabensmed?“

„Terkel, min Mand veed det.“

„Skik ham over til Klostret imorgen, jeg vil tale med ham.“

„Ifald han kan komme, han er syg og de se ham ikke gerne i Skjerring, Munkene har lyst ham fredløs, fordi han gif og søgte efter Jøde i deres Skove. De straffe ham for det, de drev ham til at gjøre.“

Efterat have sagt dette, forsvandt Sidsel inde imellem Pilene paa Nabredde. Jens Brok snøbte

Rappen om sig og vandrede tankesfuld op ad Gangstien for at komme til Broen, der bragte ham over paa den modsatte Abred.

Maanen skinnede ned over Klostret, Straalerne glimrede i Duggen paa Kobbertaget, en Solstort slog inde i Bøgeskoven. Paa den Side han nu gik, verlede Piletræerne med et tæt og frodigt Ellekrat, som hist og her naaede ud i Vandet og indsnævrede Aaen. Der bugtede sig en lille Sti mellem Træerne, ind under Bassen, oprindelig dannet af Kreaturerne, som søgte ned til Vandet for at drikke. Jens Brok skred langsomt fremad, standsede lidt for at lytte og gik derpaa videre. Inde i en Abning mellem Buskene kom tre Mænd tilsyne, hver med sin Medestang i Haanden. Den Eine stod med nøgne Been i Maløbet, den Anden laa paa Maven under en Ellebusk, den Tredie var krøben op paa Grenen af et Piletræ, hvorved det lykkedes ham at faae sin Snøre længere ud i Vandet. Saavidt Maanelyset tillod at se, lignede de hverandre i den pjaltede og sammenlappede Dragt; lave sammentrykte Bander, lyst, filtret Haar og en Mine af Trods og Raahed dannede desuden et fælles Præg i deres Ansigter.

„Det var den Femte,“ hvisttede han, der sad paa Pilegrenen og drog Snøren langsomt iveiret

med en anseelig Ørred, som han dernæst befriede fra Krogen og kastede op paa Land.

„Og her er En til,“ sagde Kammeraten ude i Vandet.

„Fem og En gør sex,“ bemærkede Jens, idet han traadte ud fra Buxen og viste et smilende Ansyn. „Saa er det vist bedst, vi lade det være nok for iaften.“

Manden, som laa udstrakt paa Jorden, reiste sig for at flygte, men Jens greb ham i Skuldren og drog ham ned foran sig, hans Kammerat kom ham tilhjælp og Jens følte sig i det samme omklamret af den Faldnes Arme, den Tredie blev et Dieblif raadvild siddende oppe paa Grenen og saae sig om til Siderne, derefter sprang han ned og drog en stor Joldefniv op af Koftelommen.

„Stif ham! stif ham!“ raabte den Faldne.

„Na, tøv lidt, I rare Menneſker!“ raabte Jens. „Bærer Bonde Vaaben paa Adelsmand, ſkal han have ſit Liv forbrudt og hans Haand nagles til Galgen, det ſtaaer i Loven. Jeg er Jens Broſ til Sinding og mig ſkikker Kloſtret ned til Jer iaften, for at vi ſkulle ſnaffes lidt ved om den Ørredſangſt, I her bedrive. Det nytter min Sjæl ikke at løbe bort, Du der, for jeg kjender Jer. I er de tre Gmſigſønner ovre fra Beilby-

huse. Holde I ikke Fred, I Bæster! og give Jer med det Gode, saa kommer Fogden imorgen, naar Sol staaer op og banker paa jeres Hytte for at slaa Jer i Bolt og Jern, med mindre I løbe bort forinden, saa blive I lyst mandhellesløs i alle Kongens Riger og Lande, det vil sige, at hver Mand har Lov til at slaa Jer for Panden og grave Jer ned i Beigrøften, det veed I vist altsammen."

De tre Mænd saae paa hverandre, Kniven gled tilbage i Koftelommen, Enhver af dem vidste, at det nøiagtig forholdt sig, som Jens havde sagt. Den Faldne, der endnu laa under hans Knæ, strakte Armene iveiret og bad for sig, de to Andre fulgte hans Exempel, den One forsøgte endog med endeel Besvær paa at briste i Graad.

"Ja, se nu begynde I jo ligesom at faae Fornuftens rette Brug igjen," sagde Jens, "maa-
ske der saa bliver bedre Vilkaar for Jer."

"Det er den haarde Nød, som driver os,"
ytrede Fangen. "Vi ere saa fattige."

"Slem fattig!" forsikrede de to Andre.

"Vi har heller aldrig fisset hernede før iaften."

"Aldrig!" gjentog Choret.

"Nei, jeg veed det nok. Hver Torvedag
stikker I blot jeres rare Fru Moder ind til

Fangen paa Kallø.

Aarhus med et Par svingende Kurve fulde af stjaalne Fisk."

Den Ene saae paa den Anden. Jens vidste ogsaa al for god Besked.

„Det maa nu være forbi med den Spadsfere-
tur ind til Byen," vedblev han. „J komme vist
til at lægge Jer efter en anden Bestilling. Saml
de jer Orreder op i den Kurv der, saa følger En
af Jer med og bærer mig den op til Skjerring.
J Andre kan gaa, der skal intet Ondt ske Jer
denne Gang; men fra iaften af holder Klosterfolket
agtksomt Die med Naen; og træffe de Jer nogen-
sinde hernede, saa veed de, hvor J bo. Jeg har
grebet Jer alle Tre i Tyveri, J ere mærkede
til Slagtning."

Lidt efter vandrede Jens Brof, fulgt af den
ene Emsigson op til Klostret, hvor Munkene just
vare ifærd med Aftenfangen.

VII.

Medens Erik Banner og Torsten Trolle talte
med Prioren inde i Klostret, havde Gregers Uls-
tand gjort flere Forsøg paa at forsones sig med

Karen; men hans Bestræbelser syntes ikke ret at ville lykkes. Han fandt de smukkeste Bomster i Munkenes Bede og plukkede dem hensynsløst til en stor Buket. „Jeg har allerede en,“ sagde hun og modtog den ikke. — Saa fortalte han Historier om Jens Brof og lo selv deraf, uden at faae Karen til at tage Deel i hans Munterhed, tværtimod hun saae yderst streng og alvorlig paa ham og tog fat i en af hans Knapper, idet hun drog ham lidt tilbage i Gangen.

„Jeg holder ikke af, Du leer saa sorgløs og overgiven, Du! Det viser stor Letsindighed, og Du har endnu langt fra sonet din Forseelse med at ville spille Tyran imorges og nægte mig at ride med. Du er altfor sikker i din Sag, der maa vist bruges strenge Midler for at helbrede Dig.“ — Gregers vilde forsvare sig; men Karen standsede ham med en Haandbevægelse. — „Ti nu blot stille og forstyr mig ikke, jeg gaaer og tænker paa, hvordan jeg skal pine Dig lidt mere. Det er til dit eget Bedste.“

„Men hvorfor skal jeg da pines?“

„Som et affrækkende Exempel for at Du kan blive mere lydig en anden Gang. Jeg maa idetmindste gjøre hvad jeg kan for at afvende den Lod, der truer mig.“

„Hvad mener Du dermed?“

„Det er bleven mig forudsagt, at jeg vilde komme til at drages med en saadan stridig Person i mine Dage, lykkeligviis fæiede Spaadommen og saa til, hvordan jeg kunde høde derpaa. Nu skal Du høre: Ved hans Naade Kongens Bryllupsfest tog Fader mig og Søster Else med over til Kjøbenhavn, som Du veed. Der fulgte vi en Dag med de andre unge Adelsdamer ned til den gamle Spaakvinde i Gyden bag Sanct Nicolai. Det er en høist paalidelig Person og kjendt af Alverden. Hun kan forudsige de forunderligste Ting, og de gaa nøiagtig i Opfyldelse. Da Tiden kom, at vi skulde træde frem, stod hun lidt og saae paa os. Jeg lo, men Søster Else var saa bange, den Tøsse, hun tog mig i Haanden og rystede af Angest. — Jer To er det let at spaa, sagde den gamle Kvinde; den Lod, I skal have, har Vorherre skrevet i jeres Dine. Hun, som griner og faster med Nakken — det var mig, hvad synes Du! — hun skal komme til at volde Sorg og le deraf, den Anden der, som staaer og bævrer og ryster, skal volde Lykke og græde derover. Meer vil jeg ikke sige for denne Gang, nu er jeg træt, men agt selv nøie paa de Barsler, I faae idag, inden I lægger jeres Hoved paa Sengepuden.

J dem vil J finde jeres Fremtid forklaret. — Saa maatte vi gaa med den Bæf. Konen gav sig til at spinde paa sin Skotrof og vilde ikke sige et Ord mere. Du kan da tro, jeg lagde n^oie Mærke til, hvad vigtigt der handtes den Dag. Jeg taler ikke om, at jeg mødte Dig, Mester Gregers, spankulerende i en ny, rød Fløielsestaae med Guldborder, eller at Du gif og forjæfede, jeg var den Yndigste og Allerdeiligste, Nogen vilde se, det var der ikke noget mærkeligt ved; men om Aftenen, ved den store Fæst, da Else og jeg sad ved Taflet paa Slottet, kom der en udgraveret Sølvpogn kjørende langs henover Bordet mellem Blomster og Skueretter. Deri sad en ganske lille, levende Dverg, som stræde Sukkergodt med Tanke- sprog og Mundheld ned foran alle Gæster. Jeg fik et stort Hjerte, hvorpaa der var afbildet en grøn Pilevaand, nedenunder stod skrevet med store Bogstaver: *Flecte tenerum*, hvilket de Lærde udlagde som: Bøi den itide. — Forstaaer Du? — Else, som sad ligeoverfor mig, blev bleg, end- skjøndt hun smilede, da hun skød sin Kage med Tanke sproget over til mig, det var en hvid Lilie med bøiet Stængel og visfen Krone, omkring den stod at læse: *Sic me Phœbus amabat*, hvilket nok skal sige saameget som: Saadan har Solen elsket

mig. — Det Varsel, jeg fik, kunde da ikke være tydeligere, vel Du! Jeg maa nu arbejde flittig paa at drage det Bedste ud deraf. — Vøi ham itide! — Jeg skal bøje Dig, kan Du tro. Gaa og lad mig tænke paa din Straf, men kom først og kys min Haand, saa! — ikke mere. Bort med Dig!”

Hun traf den ene Handske af, lagde sin bløde Haand over hans Mund og tog derpaa Jver Krabbes Arm.

Da de kom hjem til Kallø, gif Karen op paa sit Kammer og tøvede der til henimod Middag. Gregers sad og trommede paa Ruden inde i Dagligstuen og længtes efter, at hun dog skulde lade sig tilsyne igjen. Endelig kom hun, nydelig og smilende. Han strakte hende begge sine Hænder imøde. Karen tog ikke mod dem, men gif hen og satte sig paa Bænken ved hans Side.

„Glæd Dig min kjæreste Ven! nu har jeg fundet det.”

„Fundet, hvilket?”

„Den Straf, Du bør lide for dit Tyranni imorges. Du skal gaa ned i Engen og lede mig et Girkløver op, og Du vender ikke tilbage, før Du har fundet det.”

„Der er ingen Girkløver nede i Engen, jeg finder aldrig noget.”

„Desværre for Dig, Du vender ikke tilbage uden at bringe et med Dig.“

„Men hvad tænker Du paa, kjæreste Karen, spadserer ned i den aabne Eng i en saadan Hede.“

„Ja, det er nu din Straf, forstaaer Du ikke det; men Du har maaske Ret, Solen brænder vist for stærkt, har Du ikke Lyst, skal Du ikke gjøre det. Varmen vil trætte Dig, jeg mærker det selv, jeg er aldeles ødelagt af den Ridetur til Klostret, jeg bliver vist nødt til at drage mig tilbage paa mit Bærelse, jeg befinder mig slet ikke vel. Du skal ikke vente mig til Middag, jeg spiser oppe. Jeg er bange for, at den Hovedpine vil drage længe ud. Vi sees vist ikke i de første Dage. Farvel saalænge!“

Karen vilde gaa, Gregers standsede hende, han tiggede og bad; men det hjalp ikke. „Siden det endelig skal være, saa kommer jeg da til at føie Dig,“ sagde han og tog sin Hat for at gaa.

Nu var det Karen, som standsede ham. „Na nei, lad heller være, ret betænkt er det urimeligt af mig at forlange, der er maaske ingen Firklover, og saa i denne Hede —“

„Karen, Karen! hvor Du piner mig, Du seer saa vidunderlig frisk og bedaarende ud, og dine

Dine! hvor de glimre og lyse og velsigne alt, hvad de hvile paa."

"Lad mig være," sagde Karen. "Du er jo lige ved at løbe løbsk igjen, det er Girkløveret, ikke mine Dine, vi skulde tale om."

"Ja, nu gaaer jeg da, farvel saalænge. Større Tyran end Du findes vist ikke i Kongens Riger og Lande."

"Bøi den itide," gjentog Karen og kysfede paa Fingeren.

Solen brændte, Gregers gik nede i Engen og bukkede sig og søgte med stor Omhu. Af og til kastede han sine Dine op til Vinduet, hvor Karen stod og lo ad ham, saa tørrede han Panden for at give tilkjende, hvor varmt det var. Lidt efter kom hun løbende ned til ham med et hvidt Tørflæde over Hovedet. Solkfjærme brugte man dengang ikke. Gregers havde hidtil søgt uden at finde, han stod og betragtede Aarerne i et stort, prægtigt udviklet Treklover.

"Lad mig se," sagde Karen og plukkede et løst Blad, som hun satte til det, Gregers havde fundet. -- "Der har vi jo et Girkløver!" udbrød hun, "ganske vist, vil Du se, en, to, tre, fire Blade, og det er mig, der har fundet det. Siig

mig ikke imod, tilstaa det strax. Dermed skal din Straf være tilende for denne Gang."

De fulgtes da tilbage til Gaarden, og i dette Dieblif var det synligt for Alle, at der havde fundet en fuldstændig Forsoning Sted mellem dem. Karen smilede og lo og lænede sig mod Gregers, medens de gik gennem det høie Græs, saa blødt og trofast, at hun næsten hvilede i hans Arme, det var, som om han bar hende ind over Stien.

Lidt efter at Erik Banner var redet ned til Skjerring aabnede Esra Gustavs Dør og traadte ind til ham. Fangen stod i det aabne Vindue og saae ud. Ligeoverfor ham var Else iforveien kommen tilsyne.

"Det blev daarligt Veir iafte," sagde den unge Svensker og lettede paa Skuldren. "Der drog en Byge hen over Gaarden."

"Værre Veir vil vi vist faae herefter," svarede hun sørgmodig uden at se op.

"Man maa da vende Ryggen til og ikke lade sig bøie."

"Af nei!" ytrede hun bønligt. "Om jeg skal sige min Hjertens Mening, troer jeg vist, det var bedre at give efter. Det er ikke godt at gaa opreist i Stormen."

Esra rømmede sig. Gustav vendte Hovedet om mod Døren. „Hvad vil Du? Staaer Du og lytter efter, hvad jeg siger?“

„Nei!“ svarede Esra, „hvad der raabes over Gaarden er ikke værd at lytte efter. Jeg er en ny Tjener, som Lehnsmanden og Torsten Trolle skifter Eder. Er der noget, jeg skal udrette?“

Gustav nægtede det kort og heftigt. Esra satte sig hen paa Bænken indenfor Døren.

„En ny Tjener!“ raabte Gustav. „Siden Du nævnede Torsten Trolle, vil det vel sige det samme som en ny Fangefoged, ikke sandt?“

„Jo, det kommer omtrent ud paa et.“

„Men jeg vil ikke vide af Dig, hverken som Tjener eller som Foged, reis Dig og gaa.“ Esra saae op og rystede paa Hovedet. „Reis Dig!“ gjentog Gustav, „eller jeg kaster Dig ud af Kammeret.“ Med disse Ord aabnede han Døren og lagde begge Hænder paa Esras Skulder.

„Det lader I vist være, Herre min,“ svarede Esra og blev siddende ubevægelig paa Bænken.

Gustav Grifsen var bekjendt for sin Styrke og Behændighed; i alle ridderlige Kampe og Lege havde han sjelden fundet sin Overmand, her forflog hans Kræfter ikke, hans Dine flammede, Narerne i hans Pande stode spændte og svulmende,

medens Esra med sin høire Haand greb den Arm, der var ham nærmest, og tvang den ned med en Magt, mod hvilken al Modstand var forgæves.

„Hør mig!“ ytrede han dæmpet, idet han med Foden skød Døren til, for at ingen Lyttende skulde blive opmærksom paa hvad der foregik, og uden at give slip paa den fangne Arm. „Bruger I BOLD, twinger I mig til at lægge Haand paa Eder, og det er I som Adelsmand daarlig tjent med, — lad den Trods og Hølstarrighed fare og find Jer i, hvad der ikke kan være anderledes. Et Spil har I fornødig tabt ovre i Kjøbenhavn, her vil I nu tabe et andet.“

Der var noget saa overlegent og mægtigt i denne Kulde, i den bestemte og bydende Stemmes No, at Gustav følte sig paavirket af den, han betragtede sin nye Tjener forbauset, og da Esra slap hans Arm, gjorde han ikke ringeste Forsøg paa at benytte sig heraf.

„Hvad mener Du med det tabte Spil, forklar Dig!“

„Forgangen kom der en Vaabendrager over Sundet med Bud og Brev til Jer. I skulde flygte, stod der at læse, de ventede paa Jer hjemme, de trængte til Jer. — Manden sidder nu forvaret i Jern, og I — ja, for Djævelen, Herre! naar

Hingsten vil smøge Tøiret af sig, giver man den en stærkere Sime paa, det er saa ligefremt. Har de engang lagt Haanden paa Jer, det være nu med Ret eller ikke, kan I tro, de se deres Profit ved at holde fast. Slipper I mig, faaer I maaffe den, der er værre, Torsten Trolle er Mand for det. Han bærer Kongens Brev med sig og gjør ikke mange Omstændigheder, den Karl. Hvad om de slutte Jer i Bur og give Jer Boilen om Haand og Fod. — Lad os tale os tilrette med det Gode."

"Ja, lad os det, Du vil altsaa fra nu af være min Fangesfoged, bo herinde i mit Kammer, belure mine Ord, mine Handlinger, alt hvad jeg foretager mig?"

"Det bad de mig rigtignok om."

"Du skal vel ogsaa følge efter mig, naar jeg drager ud, gaaer eller rider, og siden trolig berette din Herre, hvad Du seer og hører?"

"Det forlangte han — ja, men mindre kan gjøre det. Jeg troer ikke, jeg duer synderligt til at lure og speide, heller ikke til at forraade Andres Hemmeligheder, jeg synes ikke om den Bedrift. Saalænge I ikke pønser paa Gift eller Bedrag, skal I være fri for mig; men tænker I paa at slippe bort herfra eller lægger I Planer dertil,

„Saa tag Jer i vare, det forbander jeg Jer til, I skal finde to aabne Dine og to Arme, som kan holde Jer tilbage.“

Efter den Dag var Esra bestandig i Gustav Grifsens Nærhed, han gjorde sig saa lidt bemærket, undgik at komme meer end nødvendig tilsyne, men iagttog ham, fulgte ham; Fangen var alene og dog bestandig omsluttet af hans Vogters Narvaagenhed. Torsten Trolle havde gjort et fløgtigt Valg, kun undrede han sig over Esras Tavshed, han havde ikke noget at meddele, naar han blev udspurgt, det, der foregik den første Dag inde i Kammeret, fik heller Ingen at vide.

„En Mil har den Svenske Lov til at drage bort fra Kallø, til Kirke eller paa Jagt, hvorhen han lystet, ikke længer,“ sagde Torsten, „Lehnsmanden gav ham det tilkjende forleden. Overstrider han Maalet, maa Du hindre det, lystrer han ikke, faaer han at tage, hvad der følger paa. — Forstaaer Du mig? — Du bærer Bærge ved Siden og maa beholde det, medens Du tjener mig. Der er Ingen, som kan gjøre Dig Noget, om Du kommer til at bruge det.“

Esra saae længe og vist paa Torsten, som om han vilde udforske ham, før han svarede: „J giwer mig langt større Magt, end der behøves.

Hvorfor skulde jeg bære Baaben paa værgeløs Mand, det vilde slet sig skikke."

"Ja, hvem veed, hvorvidt det kan komme," sagde Torsten med et skummelt Smil, "J ere to hidfige Hoveder begge To. Jeg har seet Dig bære Baaben paa værgeløs Mand før idag. Kan hende, der var dem, som vilde fylde din Hue med Guld, for at Svensken histinde laa gravet ned i Kulen istedetfor din dræbte Kammerat."

VIII.

En Dag gik Gustav ved Stranden med Hænderne paa Ryggen og stirrede ud over Søen. Af og til kastede han et langt og dvælende Blik op mod Kallø. Hernede havde han og Else ofte gaaet før, i den sidste Tid lod hun sig kun sjelden se; men oppe i et vist lille Vindue stod en lysflædt, kvindelig Skikkelse, foroverbøjet, synlig i den klare Luft og stirrede ud over Søen i samme Retning som Fangen. Var det mod dette Vindue, han saae, naar han vendte Hovedet tilbage, var det hende, hans Dine kaldte paa? — Esra laa oppe i Skoven mellem Bøgefrattet, han havde som

sjædvanlig fulgt Gustav, uden at blive bemærket, og holdt sig nu skjult bag Løvet. Der kom en Kvinde gaaende hen over Stien, som førte ud fra Skoven. Det var den samme lange og indfaldne Skikkelse, Jens Brok traf forleden Aften paa Fiskefangst nede ved Naen, kun med den Forskjel, at hendes Ydre, det magre Ansigt med dets gule, rynkede Hud, saa endnu mere lidende og ynkeligt ud i Daglyset. Esra listede sig efter hende opad Stien, da han var kommen saalangt bort, at Gustav ikke kunde høre hans Stemme, traadte han hen til Konen og hilste hende med et Gudsfred.

„Hvor skal Sidjel hen saa tidlig?“

Konen foer sammen og standsede, da hun hørte hans Røst. „Jeg søgte Dig,“ svarede hun. „De sagde, Du nu holdt til paa Kallø, og jeg var paa Bei derop. — Det er galt fat hjemme, Esra, i den sidste Uge har jeg ikke seet noget til Terkel, min Mand, han laa syg og rystede af Kolden, mens jeg gik ned til Naen en Aften for at fange os en Fisk, idetmindste lod han, som han var syg, da jeg kom tilbage, var han borte. Ingen kan sige, hvor han er bleven af. Veed Du noget derom?“

„Hvor skulde jeg vide det?“ sagde Esra.

„Han har havt med Dig at bestille siden Vaar, I gif til Skovs sammen, han er saa godtroende og saa let at lokke, Gud Fader og hellige Jomfru forlade Dig, om Du har ført ham paa feil Bei.“

„I kan være rolig, Sidsel, da vi skiltes, var Terkel paa den rette Bei, ikke bedre jeg veed. I en Uge, siger I, har han været borte. — — Han vilde jo være Pranger.“

„Gud bedre det, vi har brugt de Penge, Du gav ham.“

„Og Ingen veed, hvor han er bleven af,“ ytrede Esra tankefuldt.

„Nede ved Naen fandt jeg hans gamle Hat og det blaa Tørklæde, vi fik til hellig Jul. Vort syge Barn laa i Sengen, da han reiste sig og gif, det er hende, han talte sidst med; men hun veed Intet at sige.“

Esra stod lidt og betænkte sig. „Lad os gaa hjem til Jeres, maaske finde vi der et Spor, jeg skal hjælpe Jer at søge.“

De fulgtes tilbage gjennem Skoven, som Konen nylig var kommen ud fra. Esra valgte en Sti, der førte over til Elsted Krat, hvor Sidsel boede. Hytten var faldefærdig, bygget op af Lyngtørn og Grene og gif ind i en Banke, som

optog dens to Sider. Det var ikke muligt for et vorent Menneske at staa opreist under Loftsbjælkerne, ikke heller kunde der tænkes et sørgeligere Billede af Nød og Elendighed end det, som her fra enhver Krog mødte Diet. Paa et Straaleie laa en halvvoren Pige med opbundet Haar, indfaldne Kinder, blegblaa Læber og pillende med Hænderne i Straaet. Hendes store, fremstaaende Dine, som Feberen gav en unaturlig Glands, og som vare underløbne med en mørk Rand, stirrede forbarfede paa Esra, da han gif hen til Sengen og satte sig paa Kanten. Et Træbord stod foran hende, derpaa saaes en Vandkrukke og de grønne Toppe af nogle Gulerødder, som den Syge nylig havde spist, og hvis Saft endnu var synlig i hendes Mundvige og paa Hagen. Hun drog sit Beir kort og stønnende og trykkede af og til Haanden mod det flade Bryst, naar Anden syntes at ville standse. Midt paa Leergulvet stod en Skotrok, i Uldkassen foran den laa en Kat og legede med en lille Killing. Paa Væggen hang en Række vindtørrede Glyndre, trukne paa en Snor til Vinterforraad. Det var Fattigdom og Affældighed altsammen.

„Hvordan har lille An' Mari' det idag?“
spurgte Esra. „Nu bliver Hun snart rast igjen og

kan komme ud til Gæstene, saa skal hun med, naar de holde Høstgilde oppe paa Gaarden." Barnet smilede til det smukke Billede. Esra vedblev: „Hvad er det, Hun fortæller om Terkel? Sagde han ikke, hvor han gif hen?"

Ane Marie rystede paa Hovedet. „Jeg laa og sov, han troede det, for jeg luffede mine Dine, da han stod og slog Ild."

„Dg saa gif han, uden at sige noget?"

„Nei, vist ikke, han kom hen til min Seng, han sad der, hvor Du nu sidder, og lyttede efter, hvordan jeg traf Veiret, saa bøiede han sig ned og kysjede min ene Haand og slog tre Herrens hellige Kors over mit Hoved. — Vil Du gaa fra mig, sagde jeg, da han tog sine nye Støvler ned fra Loftsbjælken, og saa græd jeg, for jeg var ræd for at ligge alene. — Jeg vender snart tilbage, lovede han, og naar jeg kommer igjen, bringer jeg det med, som skal gjøre vor lille An' Mari' frisk. — Jeg er saa syg, saa syg, Esra, det gjør ondt i mit Bryst," tilspøiede hun lidt efter, medens Taarerne løb ned over de hule Kinder.

„Terkel flædte sig da paa, og saa gif han?" ytrede Esra.

„Saa gif han, men hvorfor spørger Du om alt dette. Du vil da ikke volde ham Fortræd?"

„Volde ham Fortræd, Ane. Har din Fader aldrig talt om mig?”

„Jo, han sagde, Du var den, der meente ham det bedst.”

„Hvorfor skulde jeg saa volde ham Fortræd? Det var en daarlig Tale.”

Sidsel stod ved Døren, fra Vinduet i Væggen gled en Solstraale, skarp og blændende ind i Stuen og kastede en Strøm af Lys henover Halmstraane paa Gulvet. Det kunde ikke være for at mildne Elendigheden, at den viste sig herinde, i Sollyset blev Nøden kun saameget synligere, og dog bragte Straalen Lykke, det syge Barn smilede, strakte de lange, magre Arme ud, som om hun vilde gribe Lyset, og raabte:

„Na! Der kommer den igjen, det er Gud Fader, som seer paa mig, siger Munkén, jeg har ventet den fra imorges tidlig. — Før kom den nærmere, en Morgen lagde den sig lige op til mig, var jeg bedre dengang? — Nu gaaer den hver Dag et Stykke bort, men kun et lille Stykke.” — Ezra sad paa Sengekanten og lod til at gruble over Noget. — „Kommer jeg saa med op paa Gaarden, naar de gjøre Høstgilde og blæse i Trompeter?” spurgte Ane Marie. „Jeg bliver snart rask, det fortalte Fatter, mens han sad der og

traf sine Støvler paa. Hellige Pater Klemmen havde lovet, jeg skulde komme mig, naar de kunde faae en Ulvpeles til at svøbe mig ind i og lægge mig ned i Sengen med. Den bringer jeg, sagde Fatter."

"Hvor skulde han faae en Ulvpeles fra?"

"Den vil han jo hente ovre i Sverrig," svarede Barnet.

En Lynstraale skød frem fra Esras Blik, hans Ansyn viste et Udtryk af den dybeste Overraskelse.

"Det er noget Sludder!" ytrede Sidsel, "hun har ligget og drømt det altsammen; hans graa Hat fandt jeg nede mellem Stenene, og Tørklædet laa foran Ellebusken. Jeg har søgt ham paa hver en Sti i Skoven. Gud Fader maa vide, hvad der er bleven af ham."

Esra saae op med et trygt Overbevisnings Smil og svarede: "J kan være rolig for Terkel, ham skal J hverken søge i Skov eller ved Vand. J vil se ham karst og frist komme ind af den Dør der, hvis jeg ellers spaaer ret. Løv kun lidt."

Det lyfte over Sidsels Ansigt ved den Sikkerhed, hvormed dette Løfte blev givet. "Hvor troer Du da, han er henne?"

Esra lo paa sin egen stille Maade. "Han er vist draget afsted for at hente den Ulvpeles, han

talte om, til An' Mari'. Vil I gjøre mig en Villighed, saa lad mig vide, naar han kommer tilbage."

"Du narrer mig vel ikke, Ezra?"

"Hvad tænker Hun paa, Sidsel! Fattigfolk som Hende har formeget Tungt at bære, til at man ogsaa skulde give dem et skuffet Haab at drages med. Lad mig blot faae at vide, naar Terfel er vendt tilbage." Det lovede hun, og Ezra forlod Hytten.

Gustav Eriksen stod og stirrede ud over Stranden. Hvad var det for mørke og alvorlige Tanker, som prægede dette Sorgens og Tungsinds Mærke i hans Træk? — Foran ham glimrede Solen mellem de smaa, krusede Bølger, Kysten og Regnsproven løb omkring og udstødte deres sørgmodige Skrig omkring Vandpytterne, der vare blevene tilbage i Fordybningerne af Sandet, efter at Floden gik bort. Det var ikke paa dem, han saae. Længere ude laa Sælhunden med sin fede og trivelige Unge og arbeidede sig op paa Stenene, hvor de strakte sig ud for at sove i Solsskinnet. Det var heller ikke dem, han iagttog. Hans mørkeblaa Dine søgte længere frem uden dog at heste sig paa nogen bestemt Gjenstand, det var Tankens Syner, der beskæftigede ham, Billeder

fra Fortiden, eller maaske han søgte at finde Lys og Klarhed i det Haab, han bar paa for Fremtiden.

Han besad en temmelig udviklet Aand og havde tilbragt sin Ungdom i Omgang med erfarne Mænd; ganske vist løb han fra Skole i Utide, men indhentede siden det Forsømte ved Steen Sture den Ungres Hof, hvor han fandt en villig Modtagelse som Søstersøn af Rigsforstanderens Hustru og især sluttede sig til den gamle Hemming Gad, en Adelsmand, der havde seet og prøvet Meget og taget virksom Deel i Tidens Bevægelser. Her paa Kallø var Alt forandret, her levede han i sine Tanter med et mishandlet og søndersplittet Fædreland, som syntes at paakalde hans Hjælp, blandt et underkuet Folk, som han vilde frelse, med Fortiden og de gamle Helte, som han vilde ligne. Alt, hvad der var Dnske og Haab og Trang, drog ham over Søen, der saae han Fremtiden i lutter lyse Billeder, her sank han sammen for en Virkelighed, hvori han var en evneløs, trælbunden Fange, her gav Livet ham intet af Drømmen, ikke engang Haabet om at virkeliggjøre den. En saadan Natur, hvori Alt var Higen, hvori store og rige Gvner bruste og sydede som en undertrykt Strøm, der søger Udløb, maatte Uvirkomheden bringe til Fortvivlelse. Dertil kom

de hyppige Ydmygelsjer, han daglig var udsat for; de danske Adelsmænds Spot, deres udfordrende Overmod hjalp til at holde alle bitre og lidenskabelige Følelsjer friske. Han sad om Aftenen i Drickelag og hørte dem udstykke Sverrig, de betegnede forud, hvilket Lehn Enhver vilde have, de sloge Terninger om de svenske Jomfruer, spottede alt, hvad der var ham helligt. Han tav dertil og blev rolig og kold, for at Ingen skulde ane, hvor pinligt han følte sig truffen; men han forlod dog ethvert saadant Lag med en rasende Harm. Det var et langt Register af Hævnplaner, han bar paa.

Harde Torsten Trolle kunnet læse, hvad der foregik i denne higende og kæmpende Sjæl, vilde han have sparet sig megen Bekymring, han anede maaske noget af Jangens stærke og ubøielige Villie, en Daadskraft, beslægtet med hans egen, der aldrig gav tabt og som Antæus vandt Styrke ved at knuges til Jorden; men han begreb ikke, at Uergjerrighed indtog hos Gustav det samme store Rum, som Kjærligheden hos Erik Banners Datter. Hvorfor havde han da, især tidligere, søgt hende med saamegen Iver og regnet de Diebliske for lykkelige, som han tilbragte i hendes Selskab? — Fordi Elses Nærværelse bragte Lys

i hans Mørke og frelst ham fra hans egne, sørgelige Tanker, hun beroligede de stridende Lidenskaber, idet hun viste ham en ny, en anden Verden, hvori Alt var Fred og Reenhed og Uskyld, en Tilstand, hvori han levede uden at ønske og begjære, et Sommerlys, der gjorde det Skjønne friskere. I hendes Nærhed var Alt kun Hengivelse og en uroffelig Tillid til det Gode, ingen Trang til af det Givne at skabe noget Nyt, kun ydmyg Redebonhed til at finde sig i det, som engang var. En Stund kunde han hengive sig til hele Fortryllesen heraf, indaande den milde Luft, hendes Nærhed bragte, bøje sig for den Glorie af Adel og Reenhed, der omstraalede hendes kydske Pande, saa plumredes atter den Sø, der nylig havde afspeilet Himlens Skjønhed, saa betragtede han hendes Verden ligesom en Bogen betragter et Barns Leg, med et Suk til Fortiden, hvis Harmonier ikke længer vare til for ham. Der lode Stemmer i hans Indre, som kaldte ham til Handling, — Hesten stamper og bider i sit Bidjel, Fanen slagrer over hans Hoved som den Dag ved Brænneskirke, Trompeterne blæse til Angreb, et Folk i Nød flager og forlanger Frelse — han vilde bort, han søgte en Verden af ubenyttede Ender i sit Bryst, han var lænket ved Haand og

Fod, han fortviolede. Hvorledes alle Indtryk fra deres lange og ensomme Vandringer, det Romantiske i Gustavs Tilbøieligheder, hans mandige Skikkelse og forladte Tilstand, efterhaanden prægede sig dybere i Elses Hjerte, det begreb han derimod ikke, — hvad havde vel en Natur som hans med Kjærlighed at gjøre?

Else selv var ogsaa længe i Uvidenhed herom. Da hun kom tilbage paa sit Kammer efter Samtalen med Torsten, tøvede hun en Stund og sad som fortabt med begge Hænder foldede i Skjødets og sænket Hoved, medens Taare efter Taare løb ned over Kinderne. Det var Torsten, der bragte Lys i Mørket og fortalte hende, hvad hun hidtil ikke havde gjort sig Regnskab for. Hun stirrede frem for sig, som ind i et stort Land, hvor Alt var nyt og fremmed, men lyst og vidunderligt, hun bøjede sig under den udfjendte Magt, der havde grebet hende, nu vidste hun Navnet, nu begreb hun endelig, hvorfor hun ikke længer havde nogen Villie, nu følte hun, at hun tilhørte ham, som lyste over alle hendes Drømme og farvede alle hendes Tanker, at hun havde givet sig bort, længe, længe før hun blev begjært. Med denne Visshed hævede hun modigt og hurtigt sit Hoved, tørrede Taarerne bort og smilede:

„Jeg vil slet ikke tænke mere derpaa,“ sagde hun og strakte Hænderne over mod et lille Jbenholts Crucifix, som hang paa Væggen ved Hovedgjærdet af Sengen. „Jeg vil sy flittigt paa den store Alterbug til Bispenbjerg Kirke, tælle Traadene og virke Blomster, saa glemmes det nok.“ Men Haanden med Naalen sank strax efter ned i Skjødets, og hun blev ved at tænke paa et og det samme. — „Hør, hvor de kalde paa mig derude, alle Hønsene, og den hvide And med sine smaa Ullinger, hvorfor husker jeg aldrig mere paa dem? — Den lille Ged omme i Tøsten — og alle mine Blomster, de visne paa Stilkene, de længes efter Vand, de spørge efter mig. — — Hvoraf det nu kan komme, at netop han er bleven saameget for mig og bleven det saa snart, hvorfor jeg kun drager Ande og mine Dines Lys fra ham alene, — det vilde jeg gjerne vide.“

Det var et ungt Hjertes første, friske Lovsang, en Sjæl i Udspring, et Barn igaar var blevet til en Kvinde idag. — Kjerlighed kommer fra Gud, det fortæller det spirende Blad, den syngende Fugl, den varmende Solstraale — det er en Tanke saa smuk, at jeg helst vil tro, den er sand, idetmindste er det vist, at naar Kjerligheden fylder en ung Piges Sjæl, stiger Himlen ned til Jorden

for hende. — Else var lykkelig og forlangte blot at blive hævet i Hvide med hans Følelser og Planer for at faae Lov til at dele dem, hun vilde besidde den blide Myndighed, der gav Ret til at trøste, der kom en higende Trang over hende, hun vidste ikke selv hvortil — til at frelse ham, til at følge ham. Siden Alt i hans Natur faae hen mod Handling og Bedrift, troede hun at naae høiere op ved at ligne ham. De fore forbi hende alle disse betagende Længsler, i ubestemte Former; give vilde hun, give af sit fulde Hjerte, hun meente at faae større Betydning for sig selv ved at være noget for ham; der var endnu slet ingen Tanke i denne hengivne Natur om, hvad han skulde være for hende.

IX.

Jens Brof tøvede endnu hos Munkene i Skjerring og lod til at befinde sig ret vel der. Han gik paa Raad med Køgemeesteren om Madsen og tvang Prioeren til at lade bringe Klostrets Viin til ethvert af hans Maaltider.

„J kan da for Djævelens Pine vel begribe, jeg maa lave mig til først og sørge for, at min Krop er godt istand, inden jeg gaaer hen og bliver Munk.“

Af den Grund udsatte han bestandig sit Klosterløfte og syntes heller ikke om, at de husede ham paa det Gavebrev, der skulde skrives til Klosteret.

En Morgenstund tog Prior Anders Mod til sig og lod ham vide, at de nu havde skiftet Brev og Bud til Kong Christjern og klaget deres Nød, saa at Jens enten maatte lade dem faae Brev paa hans Gods og undergive sig Klosterreglerne eller tage, hvad der fulgte paa.

Jens laa endnu i Sengen, han reiste sig overende og støttede Kroppen paa begge Arme. Denne Tidende kom ham noget ubeleilig, han var velbekjendt med Kongens Stemning mod Adelen, der var ogsaa en kjedelig, privat Historie fra sidste Mai om noget Krongods, som Jens ikke havde aflagt rigtigt Regnskab for efter Landsdommer Niels Clementsen, den Samme, om hvem det hed, at han blandt Rigsraaderne sad nederst paa Bænken. Han holdt flet ikke af at blive kaldt tilbage i Kongens Grindring.

„Saa J har flaget over mig,“ sagde han og rev sig i Hovedet, medens et uheldvarslende Smil gled over hans Ansigt. „Hvem af Jer har ruget det ud?“ — Pater Klemmen! jeg kunde nok tænke det.“

„Vi vente Budet tilbage hver Dag,“ tilføjede Prioren.

„Gjør J det, ja, gaa nu og lad mig grunde lidt over den Sag. Det var en god Drank, J der skjænkede for mig til Davenport.“

Prioren gif, Jens faldt strax efter isøvn igjen. Henimod Middag stod han op og kaldte.

„Der skal ringes med den store Klokke og gjøres Bøn og læses Messe,“ raabte han ude i Gangen. „Nu har jeg havt et Syn igjen, en Aabenbaring, Gudstraffe mig! mod hvilken den forrige var for Mudder og Rix at regne.“

Prioren kom til, Munkene samledes udenfor, Jens stod med blottede Been og Nathue paa Hovedet og raabte:

„Den hellige Jomfru kom listende ind af min Dør imorges, hende, der hænger over Alteret, med det bare Bryst, som der er jaget et Sværd igjennem, hun satte sig paa mit Skjød og slog begge Arme om min Hals, mens hun nok saa freundlig lagde Hovedet ned paa min Skulder,

vrikkede det frem og tilbage, smidskede og hvisskede: Nu har jeg beskaffet lille Jens til at gjøre en stor Velgjerning mod mine arme Munke i Skjerring, lad være, de ikke gider spendere en pæn Ramme til mit Billede. Jens skal blive et lysendes Minde for alle gode Mænd lige op til Skagen og øve en Bedrift, som vidt kan spørges. — Der er nu den Bro nede over Aaen, Klofret har Ret til at kræve Bompengge for hver en farende Mand og hvert et Kreatur, som Herrerne fra de store Gaarde driver over; men det tænker Ingen mere paa at gjøre gjældende. Iffjor slog Markedsfolkene Bommen istykker, de Bæster, da de droge fra St. Olufs Marked i Mars nordest, og til Valborgdag pryglede de den gamle Munk Sporen, som var sat ned i Bomhuset for at tage imod Penge. — Den Sag skal Ridder Jens bringe i Orden, han kan alt hvad han vil, den Karl, han skal nu blive Skjerring Kloster til Vre og Fornøielse. — Ja, men jeg har ingen Tid, Motter, svarer jeg, for jeg skal rages og kloster-gives. — Det vilde hun ikke have, men rystede paa Hovedet og meente, hendes Indfald var bedre end at gaa hen og lade sit Haar skamfere og skraale Sange som en Buggetøs. Da Maria havde sagt dette, gav hun mig et Trykks lige

midt paa min Mund og blev næsten alt for freund-
lig, det jeg som en blufærdig og undseelig Mand
ikke kunde tillade, saa skød jeg hende lempelig bort,
og hun sjoffede da af og blev borte som en Røg.
Jeg vaagnede ved det, at hele min Stue duftede
af brændte Enebær og Raskarillebark. Lugt! I
kan vist mærke det endnu."

Der var noget forforent og gudsforgaaent i
Ridderens Ord, som bragte Prior Anders til at
forse sig; men deres Indhold tiltalte ham allige-
vel i ualmindelig Grad; den Bro, som Klostret
daglig mistede Bompengene for, havde længe lig-
get ham paa Sinde. Han lod Munkene forlade
Cellen og satte Jens fuldstændig ind i Sagen,
hvilket forresten allerede var skeet et Par Dage
iforveien.

"Jeg er saa tørstig, saa tørstig efter den salte
Sild til Øllebrødet imorges," raabte Jens, "lad
os faae en rigtig god Kande Spanskviin herop,
saa falder Taleren bedre." Vinen blev bragt,
Prioren talede, og Jens sad med Fingeren paa
sin tykke Næse og lyttede opmærksom til. — "I
siger altsaa, at den eneste Afgang til Klostret
sønderfra gaaer over den Bro?" spurgte han, "og
alle de Mænd fra Elsted og Skjødstrup og Horn-
slet maa over den, naar de skal ad Aarhus eller

Skanderborg til. — Der er ogsaa mange rare Markeder forhaanden nu og livlig Drift med Kreaturer, som alle bør betale," tilføiede han dybsindig. — „Veed I hvad, min kjære Prior Anders! siden jeg nu to Gange er bleven udvalgt og kaldet af Vorherre og hans kjære Familie, hvoraf jeg fornemmer, at Herfskabet deroppe maa sætte tilbørlig Pris paa mig, saa vil jeg gjøre, som de byde. Jeg vil være jeres Bommand, jeg, og det kan I trøstlig allesammen bede Ganden fare i Jer paa, at jeg skal faae Godtsfolk til at rykke ud med Pengene. Men jeg maa først have noget skriftlig at vise frem, det er Skade, at den kjære Broder Klemmen just nu skulde være reist til Kjøbenhavn for at forklage mig hos Kongen, ellers kunde han have sat et Brev op, som tilsteder mig at hæve Bompengge af hver agende og farende og drivende Mand, der søger over Broen."

Det lovede Prioren selv at gjøre. Strax efter Middag havde Jens det forlangte Brev, affattet i den Form, han ønskede, og han gik ned til Aaen.

Broen var temmelig forfalden, Bommen afbrudt og kastet ned i Grøften, saaledes som de berusede Bønder havde forladt den efter Sanct Olufs Markedsdag. Et lille Bomhus var støttet

med Stiver og manglede Dør. Jens udsøgte to firskaarne Mænd af Klosters Bønder og hjalp dem trolig med at bøde paa alle disse Mangler. Bomhuset blev sat istand, af Broen selv brød han de midterste fire Fjæl op, slog Revler under dem og samlede dem til en løs Flage, som efter Behag kunde lægges ned og tages bort igjen. Naar da Flagen laa paa sin Plads, var Alt i Orden, drog man den bort, var der et aabent Hul midt i Broen, som gjorde det umuligt at komme over den. Det var netop saaledes, at Jens vilde have det.

Da Alt var færdigt, belæssede han sine to Kæmper med Spise og Drikke fra Klostret. „For vi maa jo have lidt at styrke os paa,“ sagde han. Saa gik de ned til Naen, og Jens dannede sig et mageligt Halmleie inde i Bomhuset. Kom der nu en Veisfarende eller en Flok Kreaturer sønderfra, blev Flagen hurtig taget op af Broen og flyttet ind paa den nordre Side, Jens fulgte med Følkenene over, der vare de i Sikkerhed.

„Hvor skal J hen?“ spurgte han. „Den, der vil over, har to danske Skilling at betale, ellers kan J spadserere nedenunder igjennem Vandet. Færegnes halvt mod Mennesker og koster kun een Skilling danske.“

Det var netop Torvedag i Aarhus den Dag, og der blev stor Larm ved Broen, da Folk fandt den spærret. Jens havde trukket sin Kofte af, det var varmt, hans røde Ansigt perlede af Sved, han stod i Skjortærmer ovre paa den anden Side, med det lange Slagsværd under Armen og lo ad de Reisfærende, som raabte til ham og forsikrede, at det før kun havde kostet een Skilling at komme over.

„Det kan nok være,“ svarede Ridderen, „men nu koster det, Steiler og Hjul, to Skilling, Tiderne ere strenge, I rare Mandfolk, jeg har forpagtet Broen og havt stor Bekostning paa den, som I nok kan se, jeg kan ikke gjøre det billigere. Den, der ikke har Lyst til at betale, skal blive, hvor han er, det er en frivillig Sag, eller gjøre sine Søffer vaade nede i Aaen.“

Dertil var der intet at sige, Rig og Fattig, alle maatte betale. Da Sagen omsider var bragt i Rigtighed, lod Jens de to Kæmper lægge Fla-gen ned, og de Reisfænde fik Lov at gaa over. Prior Anders var henrykt da Ridderen om Aftenen vendte hjem til Klostret, han havde i Dagens Løb to Gange besøgt Brostedet og fulgte med stor Opmærksomhed Forhandlingerne.

„Nu skrive vi nøiagtigt op hver Skilling, jeg har taget ind,“ sagde Jens, „og gjør Afregning naar Ugen er omme. Jeg har altid holdt strengt paa Orden i mine Sager. De to Mænd, som hjælpe mig, maa I ogsaa give et godt Aftensmaaltid, de have siddt som Væster ved den tunge Bindebro. — — Med Forlov at spørge, den kjære Broder Klemmen er vel ikke kommen hjem endnu fra at forklage mig hos Kongen?“ ytrede han, da Prioren gif.

Nogle Dage efter var det den hellige Michaels Fest, som blev feiret med stor Høitidelighed, og til hvilken Ordensbrødrene fra de forskjellige Klostre paa Landet pleiede at møde i Aarhus for at gaa Korsgang i Procession fra Ost til Vest omkring Domkirken, i hvilken Bispen den Dag selv forrettede Høimesse.

Tidlig om Morgenens drog Prior Anders og hans Munke med deres Helgenfane og Bievandsstænkeren i Spidsen ud fra Skjerring Kloster. Ridder Jens var allerede nede ved Bomhuset. Han havde ladet sine to Kæmper strø Birkeløv og smaa pluffet Gnebærris paa Veien og knælede med sænkhet Hoved og i dyb Andagt midt paa Broen, da Helgenens Billede blev baaret forbi. Lidt Morfskab syntes han dog at have fortjent efter alle

disse Anstrengelser, han reiste sig op, da Toget var naaet over, holdt Hænderne samlede som en Trompet for Munden og raabte med sine Lingers fulde Kraft:

„Kjære Prior Anders! rare Prior Anders! bed jeres Helgen, der paa Lærredet, dryppe lidt godt Veir ned til os idag, vi have saameget at tage vare paa. Siger han nei, skal Janden fare i mig, hvis J ikke faaer en vaad Pels, inden J vender hjem iaften.“

Han fik intet Svar paa disse formastelige Ord, og Munkene forsvandt lidt efter inde i Skoven, syngende deres Bønner.

Enten glemte Prior Anders at bede, eller Helgenen hørte ham ikke. Efter Middag begyndte en heftig og gjennemtrængende Regn, som uafbrudt varede ved den øvrige Deel af Dagen. Jens lod sin Mad bringe ned i Bomhuset, han havde travlt med alle de Veisfarende, som skulde frem og tilbage over Broen. Da Mørket begyndte, vakte en af Folkene ham af en dyb Søvn, Manden havde hørt Sang inde fra Skoven, det var vist Brødrene fra Skjerring, som vendte tilbage. Jens reiste sig op og saae ud af Døren, — det øste ned, og Veien var oversvømmet af Vand, —

hans Ansigt havde atter dette tvetydige Smil fra forleden, medens han stod og lyttede.

„Saa Du troer, det er vore Munkke, som komme der? — Ja, nu kan jeg høre Sangen, Helgenen har ikke villet bide rigtig paa idag.“

Han kastede en Munkeskofte over sin Dragt og gik ud til Broen, fulgt af de to Bønder. Den løse Flage var taget af, som Jens havde befalet. Døre paa den anden Side stode Munkene i en Klynge, gjennemblødte, sammenkrøbne og rystende af Kulde.

„Hvad vil J?“ raabte Jens.

„Skjd Flagen over! skjd Flagen over, at vi kan komme hjem,“ raabte Prioeren, „vi forgaa fast af Kulde.“

„J vil over Broen,“ sagde Jens, „det kan lade sig gjøre. Prisen er kun to danske Skilling for hver Kjæst, billigere kan jeg ikke gjøre det.“

„Lad den Spøg fare,“ raabte Anders, „Tiden tykkes mig ilde valgt hertil; mit Legeme bærer af Kulde.“

„Jeg kan min Salighed ikke gjøre det billigere,“ forsikrede Jens, „lad mig saa være. Jeg har forpagtet Bommen, haft svær Bekostning paa den og gemmer Brev og Skrift med Klostersegl, for at jeg er kjendt god til at hæve Pengene. — To

Skilling for hver Hoved, og I ere sexten tilsammen, hvis jeg husker ret, det gjør toogtredive, saa regner jeg endda ikke Mandfolket med det hvide Ansigt deroppe paa Tansen for noget, han skulde egentlig betale dobbelt; men han faaer nu at spadserere over for ingenting."

Prioren bad og stønnede, Munkene truede, Jens lo og formanede dem til at skynde sig med at betale, ellers gif han ind i Bomhuset igjen og lod dem staa. Det var heller ikke muligt, at han kunde give Genstand med Pengene, tilspøiede han, den kjære Prior Anders havde skicket Bud over til Kjøbenhavn og forklaget ham hos Kongen, saa han nu snart blev nødt til at tøfle af fra Klostret, hvis han vilde fare vel. Den eneste Maade, de kunde komme hjem paa, uden at give Bompeng, var at vade over Aaen, Veien var rigtignok ikke videre god, der laa dybt Mudder mellem Sivene, og Vandet stod høit inat efter den stærke Regn; men det naaede dog vist ikke længer end op til Skuldren, der hvor det var dybest, det kunde han indestaa for.

Da Jens havde afgivet denne venlige Forklaring, spøbte han Kosten sammen om sig og gif tilbage til Bomhuset, fulgt af de to Bønder. Her blev han siddende en god Stund, uden at lade

som om han hørte de bønliche Raab og Skrig, der løde nede fra Broen. Af og til gik han lidt ud i Døren og saae efter Veiret. Himlen var sortegraa, Regnen vedblev at strømme ned, og det begyndte at blæse. Da han endelig besluttede sig til at gaa ud igjen, lod han tænde en Lygte, tog Bønderne med sig og raabte over til Munkene, hvad de havde bestemt. Det kostede nu fire Skilling dansk for Enhver, siden han og Mandskabet havde maattet gaa to Gange ud for at hjælpe dem over. — Jens kunde have forlangt det Dobbelte, der var ikke længer Rogen, som vægrede sig, den løse Bro blev lagt over, Prioren betalte, og de gjenneblødte Munkene ilede i et hurtigt Trav op til Klostret. Lidt efter slukkede Jens sin Lygte og gik samme Vej.

Den Paapasselighed og Jver, han anvendte ved Bomhuset i de sidste Dage, var bleven kronet med Held, Broen havde aldrig før givet en saa stor Indtægt, som siden Jens blev Bogter. Dagen efter Festen i Aarhus opstod der en ny Meningsforskiel mellem ham og Prioren. Jens forlangte, at alle de, der droge i Grinde frem og tilbage til Klostret, ogsaa skulde give Skat, selv Bønder og Borgere, som bragte Levnetsmidler og Fornødenheder til Munkene, bleve ikke undtagne.

„Man maa være retfærdig,“ forklarede han. „Jeg kan ikke forsvare for Gud og min gode Samvittighed, at tage Penge af de fattige Munke og lade det rige Borgerfram gaa fri. Desuden sætter det muggent Blod i Folk, naar de høre, at Nogle betale, Andre ikke.“

Hver Aften bragte han en stor Pose Kobberfjallinger hjem, som nøiagtig bleve talte og opskrevne med lange Kridtstreger paa Gulvet i Ridderens Kammer. Da Prioren mindede om at aflægge Regnskab, saae Jens vist paa ham, som om han betænkte sig, derefter brast han i Latter og sagde:

„Løverdag Aften skal vi gjøre Afregning; stol paa det.“

Prioren sukkede, han havde en ubestemt Forudfølelse af, at der ikke vilde komme noget godt ud af det Regnskab.

Løverdag Aften, da Jens vendte hjem fra Bomhuset, lod Prior Anders bringe et godt og velsmagende Maaltid op paa Kammeret og satte en stor Kande Viin paa Bordet, i den Mening, at stemme Jens blidere til Afregningen. Ridderen sad paa Kanten af sin Seng, som han pleiede, uden Kofte og Skjorten aaben i Brystet. Han spiste, tømte Kanden og forlangte en ny. Dernæst

raabte han ud paa Gangen, at Anders skulde komme ind til ham. Prioren kom strax, hilste og satte sig op i Sengen ved Siden af Jens. Ridderens veirslagne Ansigt glødede, hans smaa Dine straalede. Da han reiste sig, gik hen og skød Skodden for Døren, var hans Gang ikke aldeles sikker, saa traf han en af Buderne frem over Sengekanten, satte sig hos Anders, slog sine Arme om hans Skuldre og gængede ham frem og tilbage i fortrolig Omfavnelse.

„Nu skulle vi To snakke et Alvorsord sammen, mens vi ere alene. Naar I bruger eders Fornuft, ærværdige Faarehoved, kan I vel begribe, det var Snak altsammen med min Omvendelse, og at jeg ikke vilde lade mig rage til Munk. Kanse kunde det falde Møtter Marie ind at spadserere hen til mit Sengekammer, for hun maa kjede sig hart deroppe paa Bæggen, og havde hun Balget, besøgte hun da heller en Herre som mig, end saadanne svinske og udgjorte Karle som Eder; men jeg troer hende for klog til, at hun vilde have mig til Munk. Sikke Laar, sikke Been! passede de til jeres fedtede Rutte? — Og nu Selskabet her og i alle de Klostre, hvor jeg kom paa Gæsterering, se Jer om og døm selv! — I sælge os Frelse for vore Sjæle og drikke Pengene op i Brunsviger

Mumme. Letfærdighed griner ud af dine røde
 Dine, Munk, alt hvad der er usfelt og slet samler
 sig omkring Dig, som Maddiker i et Madsel; paa
 denne Mødding skulde jeg tjene? — Badstøerpigen,
 som toer din Messesfjorte, er en Munkedeie, den
 Skomagerkvind, som bringer dine lappede Saaler,
 er din Bislopperste. Kommer en ærbar Jomfru
 og skrifter sin lille Synd, hvisker Du hende Utug-
 tens Ord i Øre, saa hun gaaer værre bort, end
 hun traadte ind. — Jer kalder man for Hellige! —
 Se, hvor han sidder og vridder Dinene og mimrer,
 det flommede Svin! — Judas folgte sin Mester
 for tredive Penninge, Du folgte ham min Salig-
 hed gjerne hver Dag om igjen for en Pægl
 Spanstviin. — Lusten forgifter J, Folket forføre
 J, jeres Søstre inde i Maribo har J gjort til
 Spot og Spe for det hele Land. Bymændene
 sige, der gaaer en hemmelig Gang til dem fra
 Sværdfejerens Bod nede i Gyden, Løgn er det,
 hvad Fanden behøves der en Gang under Jorden,
 naar Alverden kan skræve over Muren. Jeg har
 staaet Buf for tre Kammerater, der krøb over til
 dem en Aften og blev borte til Sol kom paa
 Himlen igjen. To Andre toge Murfolkene
 Dragt og Skjødskind paa, begge stolte Adelsmænd,
 og tøvede derinde, forvarede vel, otte Dage til-

ende. Den Ene mishandlede de blide Nonner, saa han aldrig blev til Karl mere, den Anden slap bedre fra det. — Forbandede Munk! Mig har Du fledsket for og klaget over til Kongen i den samme Time. Bedrag og Falskhed kvalmer ud af Jer, som Røg af en Skorsteenspipe. Skjørlevnere! Mestermændens Dreng skulde brænde Jer sit Mærke midt i Panden, saa Folk kunde vide, hvem de har at vare sig for. — Men hvad Djæveln kommer alt det mig ved? Jeg vil drikke, og Du skal drikke med. — Du vil ikke, hvad? — Det komme vi let ud af. Se her! nu spænder jeg min Buxerem om din tykke Mave, saa fast, jeg orker, hvergang du saa nægter at drikke og synge den Vise, jeg lærer Dig, rykke vi Spændet et Hul længere ind, saa jeg tilsidst skal faae Dig manglet saa tynd som en vindtørret Silb.“

Prioren bad for sig, Jens lo og spændte sin Læderrem omkring ham, uden at agte paa den Andens Bønner, derefter lænede han sig tilbage paa Sengen og sang — nei, han sang ikke, han brølede med en Røst, der gjenlød over hele Klostret:

Drikke, drikke, drikke daglig,
 Ligge, ligge, ligge magelig,
 Spise, spise upaaklagelig,
 Det er, det er høist behagelig.

„Syng med! syng med! hvorofte har Du ikke meent det, Du her giver Ord? Vil Du synge, hellige Mand! Jeg skal lære Dig, kan Du tro.“

Og Prioren sang med, stønnede, bad for sig, og hvergang han tav, spændte Jens Remmen et Hul fastere om hans Mave, skreg, udstødte uartikulerede Hyl, rev sig i Haaret, pudsede Tællelyset med Fingrene, lo, saa Taarerne trillede ned over hans glindsende Kinder; men det hele Optrin var efter hans Begreb ogsaa overmaade morsomt.

Det bankede paa Døren og bankede atter, Jens luffede op. Det var Bud nede fra Broen, at der stod en Rejsende paa den anden Side, som vilde over og vægrede sig ved at betale.

„Sikken en Snyder,“ sagde Jens, „hvem kan det være?“

„Han siger, han er Broder Klemmen herfra Klofret.“

Jens smilede. „Broder Klemmen! Gaa, det rare Mandfolk, som J har skiftet over for at forflage mig hos Kongen! Han skal være velkommen, jeg vil selv gaa ned og bringe ham over, den hjertenskjære Broder!“ Uden at give sig Tid til at tage Koften paa, tændte han en Lygte, tog sin lange Stødklaarde under Armen og ilede ned til Broen.

Den ene Bogter laa og sov paa en Halmfæf inde i Bomhuset, han havde taget Flagen bort, men da de kom ned til Maen, var der ingen Reifende, Jens raabte og lyttede og raabte igjen, uden at faae Svar. Hvorledes kunde det gaa til?

„Broder Klemmen! lille, rare Broder Klemmen! svar kun, I skal ikke være bange. Vil I over, skal jeg hjælpe Jer, det koster ikke noget.“

Alt var stille, Sivene raslede paa Bredden, Hørfegøgen skogrede ovre i en Havreager, Skyerne dreve forbi Maanen, og det begyndte at regne. Jens tøvede endnu lidt i Bomhuset, før han gik tilbage. Da han naaede Klofret, og Døren gik op, blev han staaende tavs og stirrende paa det, her viste sig for ham.

I den yderste Porthvælving vare alle Munke stillede op i en Halvkreds, som naaede fra begge Sider af Døren indefter, og spærrede Veien. Enhver af dem holdt i Haanden et lille Træskaf eller en Profit, som det kaldtes, hvorpaa der var stukket et tændt Spedelys, hvis Skin faldt hen over den tavse og alvorlige Skare. Ud af denne skred to Mænd, Prior Anders og Broder Klemmen, som Jens nylig havde ventet at finde nede ved Broen.

„Det Bud skifter os hans Naade Kongen til Eder,“ udbroød Prioren overlegent og salvelsesfuldt, medens han udfoldede et Brev og læste: „Saa som de reenlivede Mænd udi Skjerring have klaget os deres Nød, at de lide ilde, siden Hr. Jens Brof, Riddere, fra den Loverdag næst efter Sanct Peders Fængselsdag fortøver hos dem i Kloster, spilder deres Gods og menige Under- saatter og handler, som ikke Mand før veed af at sige, tilmed forskrevne Hr. Jens Brof kuns haver et ringe Skudsmaal fra den Tid, han skulde skrive os Almuens Skat i Middelfart, da tilstede vi de Skjerring Brødre, strax at sætte ham ud af Klostret paa hans Hals, og om han ikke sig dertil lader finde villig, at formelde Sagen til velbyrdige Hr. Erik Eriksen, som af Vor Naade Kallø Lehn haver inde, at han maa tage ham i Jern og ampligere*) saa længe med ham, til han sætter stærk Bispen og Borgen for at beslitte sig paa et bedre Levnet herefter. Gudbefalendes! — Saa lyder hans Naades Ord,“ svarede Prior Anders til, „dem I har at rette Jer efter.“

„Jens stod maalløs, overrasket og saae sig om. Han fandt et Udtryk af Spot og haanlige

*) Hos Allen staaer ampelyre.

Smil i den tavse Kreds. Endnu før han fik Tid til at svare, traadte en høi og bondeflædt Mand, væbnet med en Pigkolbe, henimod ham, lagde sin Haand paa hans Skulder og sagde langsomt og trevent:

„J har hørt det, gaa nu jeres Vei med det Gode.“

„Og hvis jeg siger nei og ikke gjør det, hvad saa?“

Manden smilede og vedblev i samme langsculne Tone: „Saa har jeg nu lagt min Haand paa jeres Skulder; men om J tøver, skal jeg lægge den plat paa jeres Ansigt og sætte Jer ud, at det kan gaa for sig, som der staaer i Brevet.“

„Aa nei, aa nei!“ sagde Jens. „Du kan spare Dig Uleiligheden. Rører Du ved mit Ansigt, Du Herjenssøn! vil jeg flæde Steile og Hjul, om jeg ikke render Dig min Kaarde gjennem Livet. — Men mit Tøi, mine mange, rare Mobilier, mine nye Sko, for jeg gaaer jo her med Badmelsjokker og Tøfler paa, og mine Penge, J Skarnsfolk! — mine surt fortjente Penge!“ tilspøiede han med lidt svagere Røst.

Manden med Pigkolben kastede en Bylt Klæder hen til ham. „Det er, hvad der tilhører Jer,“ sagde han, „mere har J ikke at forbre. Jeres

Esco har J skicket til Skomageren i Mars, J kan hente dem hos ham. Gaa nu og lad det ikke komme til Ufred herinde."

Jens tog Klæderne under Armen. „Du kan da idetmindste sige mig dit Navn, min rare Ven, jeg vil nok vide det for en anden Gangs Skyld."

„Mit Navn er Terkel Jakobs, en ringe Mand nede fra Elsted Krat, i det lille Boel, hvor Hytten er gravet ind under Banken."

Jens gif et Skridt hen mod Terkel og saae nøie paa ham, han husede, at Sidsel havde nævnet dette Navn nede ved Broen. Det var Terkel, som skulde give ham den Underretning, han søgte. Kæmpen fandt sig villig i at blive betragtet, og Ridderen forlod strax efter Klostret, hvis Port blev lukket og tilbørlig stænget efter ham.

X.

Da Jens var kommet et Stykke ned ad Veien, trak han Kofte paa, stak Kaardespidsen ind i en Løkke af den sammenpakkede Bylt og kastede den over Skuldren, derefter vandrede han videre, ydmyget og rasende. Han lod flere Gange

et truende Blif vende tilbage mod Klofret, hvis Lys skinnede ned igjennem Regnens Taage, ligesom de vilde lyse ham paa Bei deroppe fra. Pludselig stod han stille og brast i Latter.

„Ulyksalige Ridder!“ raabte han. „Det var da den Løverdagaften, jeg ventede mig saa stor Plaseer af. Ja, Gud gjorde de Regnskab med mig. — Jeg, som havde lagt saa mange rare Planer og udført dem saa trofast, som hver Dag gif og snød dem, saa lidt og saa lidt, og lo i mit stille Sind derover, jeg ender nu med at sjaske omkring i Mulm og Mørke den lange Nat, uden at vide hvorhen. — Jeg kan gaa ned til mit lille Bomhuus, sparke Karlene ud og lægge mig paa den Straasæk, til det gryer ad Dag. — En Høg i en Spurvevede! nei, det vilde slet sig skikke. — Den bandsatte Regn tager til hvert Dieblif og piffer mig ind i Ansigtet, det er endda ikke det Værste; men nu sidde de deroppe, de Raktermændsfolk, den Ene gloer paa den Anden, alle se de ad mig. Pater Klemmen æder min Andesteg, og Prior Anders ligger og mimrer paa min Seng, nei, han klapper mine Pengeposer og tæller efter, hvor meget jeg har sparet sammen. — Det er til at blive forrykt over.“

Han havde en lang og mørk Bei for sig. Regnen blev ved, en kold Vind blæste ind fra Havet, Jens gik og pustede og stønnede og talte med sig selv, idet han udstødte nogle frygtelige Trusler mod Munkene.

Der sprang pludselig en Mand ud fra Gærdet, hvor det lod til, han havde staaet paa Lur. Han traadte hen mod Ridderen, men gik rolig forbi, efter at have kastet et prøvende Blik paa ham.

„Hvem er Du?“ sagde Jens.

„En Mand med en Nydie (Kølle) og to rare Arme til at bruge den, om I ellers har Lyst at prøve det.“

„Fanden er faret i Jolk i Aften. Alle føre de Ufred i Sinde. Jeg vil heller tro Dig paa dit Ord, det volder mindst Umag for os Begge. Vi vil følges ad en Stund i det Gode.“

„Hvor skal Hr. Ridder Jens Brok hen saa silde?“

„Naa, Du kjenner mig,“ sagde Jens og nærmede sig efterhaanden Manden. „Ja, en Mand kan sige forvist, hvor han kommer fra, men ikke saa sikkert, hvorhen han gaaer. Hvor vil Du selv hen i dette Regnveir?“

„Op til Kallø, jeg er tjenende der.“

„Det træffer sig jo heldigt, jeg skal ogsaa op til min kjære Ven, Erik Eriksen paa Rallø, han har havt Bud efter mig; men det var ikke muligt at slippe fra de kjære Munkke i Skjerring før iaften. — Det ligner ellers ikke Erik Lehnsmænd at skikke sine Folk ud i saa daarligt Veir. Jeg skal skjænde paa ham, kan Du tro.“

„Mener I da, at Regnen trænger dybere ind i mig end i Jer? — Jeg gaaer mit eget Grinde, jeg skulde møde En hernede.“

„En, som ligner mig, kan jeg tænke, for Du troede vist, det var ham, Du saae, da vi mødtes.“

„Den, jeg mener, er kun et ringe Skrog, Terkel Jakobs nede fra Elsted Krat.“

„J nei da! hvor det træffer sig, Du skal til Rallø, og jeg skal til Rallø, Du søger Terkel Jakobs, jeg ogsaa; men jeg har været heldigere end Du, jeg saae ham for lidt siden hos de Skjerring Munkke.“

„Ja, jeg veed, han er kommen hjem i disse Dage, han blev skikket i Grinde herfra, saa traf han Fader Klemmen undervejs og gav sig til at følge Munken som Tjener, det Indfald var ikke saa galt endda. Lad ham vare sig, det er en farlig Sag, at lægge Haanden mellem Øren og

Træet. Hvad kan ellers en fornemme Herre som
J ville Terfel Jakobs, med Forlov at spørge?"

„Jeg har et Grinde her i Egnen, til en Mand,
som han veed, hvor jeg skal finde, Gyrre Baaben-
smed eller saadan noget, har Du hørt det
Navn før?"

„Ja!" svarede Manden med en Overraskelse,
som Ridderen ikke anede. „Men for at finde ham,
behøver J ikke at søge ned til Terfel. — Se!
her har vi Stranden foran Kallø, det er slem
mørkt i aften, og Folkene ere ved at gjøre Basen
istand, kom og tag mig i Haanden, saa skal jeg
lede Jer over de løse Stene."

„Det er kjønt gjort af Dig, min Søn! Hvad
hedder Du?"

„De kalde mig for Esra i daglig Tale,
mener J mig det vel, saa tal ikke om, at J har
mødt mig i aften, jeg gif, som sagt, mit eget
Grinde. — Der har vi Stolpen med Tudehornet,
blæs nu efter Bægteren og nævn jeres Navn, saa
flipper jeg ind med, uden at det spørges."

Lidt efter sad Ridder Jens i Erik Eriksens
Stue, med laante Klæder, et livsaligt smilende
Ansigt og skildrede Dagens Begivenheder i den
Belysning, han fandt, de toge sig bedst ud."

„Som sagt,“ forsikrede han, „de vilde tilsidst ikke give slip paa mig, de rare Mennesker dernede, det var en evig Gjæsterering med Steg og Kage og den bedste Biin og Mumme, de eiede; men jeg havde vist ikke godt af det Liv i Længden, jeg blev for fed og trængte til at røre mig, desuden — jeg har en Gjerning at forrette.“

„Hvordan gif det saa med din Aabenbaring og Klosterløftet?“ spurgte Lehnsmanden.

„Jo, Tak for Efterspørgsel, jeg fik nogen Tvivl derom i de sidste Dage, jeg er ikke vis paa, at det var en rigtig Aabenbaring, eller om jeg blot skulde have drømt det med den Døber og Møtter Marie. Jeg holdt mig alligevel snert til det, de befalede mig, friede Munkene for Fiske-tyvene, jeg fik den Bro gjort istand over Aaen og tvang Folk til at betale Bompengge; men jeg længtes bestandig efter Dig, min allertjæreste Ven, jeg huskede, at Du og kjære Familie var reden ned til Klostret i Solbrand og Støv, alene for at bede mig herop, jeg tænkte ogsaa paa, at nu begynder Jagttiden; saa løb jeg fra Munkene.“

„Og det saa ilskomt, at Du glemte at tage dine Sko paa,“ bemærkede Lehnsmanden.

„Nei, vist ikke, mine Sko blev jo siddende ude paa Veien i det fordømte Leer.“

„Og der fandt Du et Par Tøfler istedetfor, — ja, det er troligt nok.“

Jens saae ned paa sine tykke Been og lo, han brød sig ikke videre om at blive greben i en lille Usandhed og gjorde heller ikke Fordring paa, at hans Tilhørere troede mere af det, han fortalte, end de selv fandt for godt.

„Hvad tænker Du nu paa at bestille?“ spurgte Grif Banner.

„Nu vil jeg gaa iseng, men først havde jeg bandsat Lyft til endnu et lille Bæger Biin, jeg er saa grumme forkommen efter Regnveiret.“

„Biin skal Du faae; jeg meente ellers, hvad Du har bestemt at tilbringe din Tid med.“

„Det vides endnu ikke for vist. Forrige Uge spekulerede jeg paa at bygge mig en Mølle nede ved Sindingaa; men det Vand har ikke Fald nok. Jeg kunde ogsaa give mig til at stryge Steen og reise Dig en Teglovn, Du har prægtigt Leer paa din Grund, store, herlige Munkesteen skal jeg lave Dig, Mage til dem, de fremmede Skippere seile herop fra Holland. Eller hvad siger Du, om at laane mig det Fartøi, Du har liggende nede ved Stranden, saa farer jeg paa Lybæk med Kabliau, Fisken skal være dyr der. — Naa, det synes Du ikke om, Du ryster paa Hovedet, Du er kanske

hange for, jeg skal snyde Dig og stikke Profiten i min egen Lomme; men Du kjender mig ikke ret, Erik Lehnsmænd; Fanden fare i mig, hvis Du gjør. — Om Forladelse!" tilføiede han med et fky Blik over mod Damernes Bord. — „Allermest Lyst har jeg dog til at begive mig paa en Pilgrimsreise over til det hellige Land, naar jeg saa kom hjem igjen, var jeg næsten saa god som en Helgen, hvem veed, kanske de satte mig op til Vre og Fornøielse i Skjerring Kloster. Prior Anders siger, at saadan en Fart giver En Syndsforladelse i to tre hundrede Aar — for den, der ellers vil tro derpaa."

„Ingen Spot med det Hellige, Jens!" sagde Erik Erikssen alvorlig. „Her i mit Huus skal det være en forbuden Tale."

„Jeg spotter ikke," svarede Ridderen, „jeg troer paa Vorherre saavel som Nogen her. Hvor er der et Fjog saa stort, at han skulde tvivle paa, hvad han hver Dag seer Vidnesbyrd for, det er blot ikke den Gud, de paafalde nede hos Munke. Vil Du lære at tvivle, skal Du drage til dem. — Min Gud boer høit og herlig oppe over alt det Glitterfram, de stille ham frem med i Klostret." — Han sad lidt og saae hen for sig, dreiede paa Randen, og der gled et tankefuldt og

sjældent alvorligt Udtryk over hans Ansigt. — „Jeg troer paa Vorherre, Grib Banner, — jeg har havt en Moder, hun lærte mig at bede; men jeg har ogsaa havt en Fader, det var værre. — Lad nu de Døde ligge. — Ja!“ vedblev han strax efter i den forrige sorgløse Tone, „allerbedst synes jeg om at valsefarte som Pilegrim til det hellige Land, jeg behøver endelig ikke at gaa den hele lange Vej, Du laaner mig vel en Hest i saa fromt et Diemed; naar jeg seer nøiere til, saa sidder der nogle Smaasynder hist og her omkring i Sprækkerne paa min Samvittighed, — men det koster svært mange Penge at gjøre saa lang en Tur, vi komme vist til at opføre den for det Første.“

Nu vare da alle Hovedpersonerne i dette Drama samlede paa Kallø, og Livet syntes at gaa sin sædvanlige, rolige og fredelige Gang der. Herskabet drog paa Jagt eller tog ud og fiskede i Søen. Næsten hver Dag kom Nabolagets Adelsmænd i Besøg. Det gjenløb i Stovene af Latter og Musik, man mødtes og skiltes paa Gaarden om Aftenen med Smil og venlige Hilsner; men bag Smilet ulmede Lidenskab, der ikke vare mindre heftige, fordi de dulgte sig og slog Rod i

Mørke. Der laa en tordensvanger Luft over Slottet, næste Dieblif kunde Lynet slaa ned.

Lehnsmanden havde indbudt Torsten Trolle til at tøve en Tid hos sig, medens han byggede sin nye Gaard færdig istedetfor den gamle, som Aaret iforveien var brændt. Torsten tog imod Tilbudet og vilde uden Tvivl have funden Leilighed til at tøve, selv uden Jndbydelse. Siden hiin Morgen syntes han at undgaa Else, en flygtig Hilsen, en intetsigende Øtring var alt, og dog blev hun ikke et Dieblif udenfor hans Jagttagelse, han lyttede og forskede, nægtede sig Søvn og Hvile for at lægge Mærke til, hvad der angik hende. Naar han om Aftenen kom op paa sit Kammer, slukkede han Lyset, for at Ingen skulde se ham staa ved Vinduet og speide over mod den anden Side af Gaarden. Herskabet gik til Ro, han hørte dem komme ind i deres Værelser, saae Lyfene blive slukkede. I Elses Kammer hang der et Tæppe for Ruderne, en Aften havde hun glemt det, hun løste sit lange Haar, stod lidt med forslagne Arme og saae ud. I Gustavs Værelse kom Ingen tilsyne, saa vendte hun sig bort fra Vinduet, knælede ned foran Krucifixet, medens hun bøiede sit Hoved og skjulte det i Armene, hun havde lagt over Sengenanten. Hun bad. —

Nedenunder lød en klar og tonende Latter, det var vist Karen, som fortalte Søster Magdalene, hvorledes hun den Dag havde pint den ullykkelige Gregers Ulfstand. Saa kom Portneren flaprende med sine Træsko, medens han gik op med Portnøglen, som hver Nat skulde ligge paa Bordet udenfor Lehnsmændens Seng. Lidt efter gik Nattevagten ind i Taarnet, Alt blev stille, Alle hvilede. Torsten stod endnu ved Vinduet og lyttede.

Han havde elsket hende dybt og heftigt, — paa sin Maade, han holdt af hende endnu. Folk som han, overmodige og fordringsfulde, naae først til den fuldstændige Erkjendelse af deres Lykke i det Dieblig, de trues med at miste den, maaske gaaer det Alle saaledes. Han havde ikke ret fattet sine Følelsers Dybde og Styrke før nu, da Modstand æggede ham, — at Else kunde vægre sig ved at blive hans, gav hende større Betydning end før; han var krænkert, ydmyget og søgte Opreisning, han vilde vinde hende tilbage igjen, men vidste ikke hvorledes. I denne Hvirvel af modstridende Følelser, som fandt ham villieløs og ubestemt, ansaae han sig naturligviis selv for dobbeltfri, kastede Skylden paa Gustav og bebreidede næsten daglig Esra, som tilbragte sin Tid hos Fangen, uden at give ham nogen Underretning

om det, han helst vilde vide. Hvor det kæmpede og rasede i denne utøilede Natur, hvem Hindringer og Modstand hidtil kun havde været en Spore, han havde tabt for et uersfarent, undseeligt Barn, han saae i Øst og i Vest, der var intet Lys, ingen Frelse at finde. Havde han blot kunnet forbedre sin Sag med et Slag, med en eller anden Voldsomhed selv af brutal Natur, vilde han ikke have taget i Betænkning at benytte sig deraf, Kampen forstod han, men ikke Beregning og Overlæg, endnu mindre havde han Taalmodighed til at vente. Han havde tidligere blot været en ligefrem og djærv Natur, tapper i Krigen, raa i Selfskabet, som alle hans Kammerater, nu følte han sig forvandet, der var kommen noget Nytt og Fremmed ind i hans Tankers og Villies Kredse, som drev ham fremad og skabte Ønsker, han før vilde have gysst tilbage for. Han maatte fejre for enhver Pris, helst vinde hende igjen, den lille, umyndige Pige, som holdt ham vaagen paa Leiets om Natten, som aspreskede hans Dine lidenskabelige og brændende Taarer. Kunde det ikke lykkes, vilde han idetmindste hævne sig, fordærve og tilintetgjøre ham, han ansaae for den Foretrukne.

Det var mørke og onde Magter, som efterhaanden toge ham i Besiddelse, han hørte sig

for deres Tilskyndelser, vægrede sig ikke længer mod det, de tilhvisfede ham, optog en Kamp, som han langt fra var voren, og paa en Jordbund, der var ham ubekjendt. Ingen anede det han led, Esra maasse undtagen; — forstod Torsten ikke at vinde, vidste han dog at skjule, hvad han havde tabt. Else fandt ham kold og mørk og fjedelig som altid, kun gif der en Sky over hendes Sol i Torstens Nærhed, der hvilede nu en Taage over Kallø og over Skovene, som før havde duftet, og over Engens lyse, friske Pragt; hun blev hange, naar han kastede sit skarpe og forskende Blik paa hende, hun manglede Ord og tav helst, Livet syntes at flygte, hvergang han lod sig tilsyne.

Dagen efter Jens Broks jørgelige Bortgang fra Klostret, var der stor Jagt paa Kallø. Herremændene fra de nærmeste Gaarde drog til Slotet tidlig om Morgen, hver med sit Hundekobbel, og samledes udenfor den steensatte Vase paa et indeluffet Vænge, som hed Hestehaven, hvor de tilkjendegav deres Komme med en sfrattende eller gennemtrængende Musik af Trompeter og Krumhorn.

En Jagt bestod dengang, da Jldvaabnet endnu ikke havde fortrængt Armbryst og Bue, mindre i at fælde Bildtet med Skud end i at

hidse det tilbøde med Hundene. Man gjennemstreifede Skovene i en bestemt forud betegnet Retning, hver Jæger slap sit Kobbet løs og søgte at følge det mellem Træerne, over Lyngheder og de uvejsomme Moser og Sumpe. Hundene vare afrettede til denne Forfølgelse, Dogger, Mynder og Støvere jage afsted med Bugen langs hen ad Jorden, Dinene gnistrende, Munden fraadende, og af og til et kort, skarpt Hyl af Glæde eller Raseri, eftersom de nærmede sig eller bleve skuffede. Vogterne fulgte saa hurtigt, deres Heste kunde løbe, nævnede Hundenes Navne for at opmuntre dem, knalbede med de lange Piske og blæste i Kothornene, der hang ved deres Side. Kredsene om det jagede Dyr blev stedse mindre, altsaa tillige tættere, det forsøgte at bryde igjennem disse rasende Forfølgere med blodsprængte Dine og hvide, truende Tænder, det stønnede, zitrede og saae sig om med et talende og bønligt Blik, der var ingen Frelse, atter begyndte da et Løb, som varede ved til den sidste Rest af Kraft var forsvunden, saa sank Offeret sammen, det kunde ikke mere. I samme Dieblis var hele Sværmen omkring det, bed sig fast i Ørene, i Benene, i Huden, i Hornene og holdt det nede paa Jorden, til Herremanden steg af Hesten og stødte Fangstkniven i det gispende

Dyrs Bringe. Det gjaldt blot om at være Rytter, Hundene udførte Resten.

Altjaa skinnede Solen den Søndag Morgen, og Heriskabet hørte Kirkeklokkerne ringe, medens de drog ud fra Kallø, men de tøvede endnu en god Stund med de fremmede Herremænd i Hestehaven, fordi Erik Erikssen ikke syntes om, at Jagten skulde begynde, saalænge Høimesen varede. Tidlig om Morgenens bankede Jens Brok paa Lehnsmændens Dør, kom leende ind og beklagede sig over, at hans Dragt ikke var saaledes, at han kunde tage med paa Jagt.

„Jeg tog, som Du veed, noget hovedfulds afsted fra Klofret igaar af bare Længsel efter Dig og glemte alle mine dyre Stadsflæder dernede. Se! Buxerne, jeg har paa, ere revnede over Knæene, og min Kofte slidt i Stykker paa Albuerne, hvad Djævelen skal vi fange an med det, du rare Hjertensven?“

Lehnsmanden gav ham Lov til at søge en Dragt ud i hans Klædeskab, og Jens valgte efter skjønsomst Overlæg den mest spraglede og brogede, han kunde finde: lysegule Beenflæder med hvide Buffer, en lavendelblaa Vams og en rosenrød Kappe med bred Maarskinds Bort, det kunde flæde fortræffeligt, meente han. Nu var rigtignok Erik

Banner en lille og mager Person, Jens derimod fed og bredskuldret; men han smilede tilfreds over sit Balg, rokkede med Hovedet og svor paa, at det ikke havde det Ringeste at betyde. — „Vi sprætte blot Buxerne lidt op, til jeg siden kan faae Tid at øge en Kile i dem, jeg lader Bamsen staa aaben fortil og dækker Synderne med Rappen. Vorherre velsigne Dig, Lehnsmænd Erik, bliver jeg nogensinde til en Helgen, som Venner mene, skal jeg komme Dig ihu, kan Du tro.“ Dermed tog han Tøiet paa Armen og gik tilbage i sit Kammer. Da han senere lod sig tilsyne ude i Hestehaven, vakte hans Paaklædning al den Opmærksomhed, han havde formodet. Jens smilede, saae tilfreds ned ad sig og bemærkede til en Bekjendt, der gav sin Beundring Luft i Ord: „Synes I, jeg tager mig rigtig godt ud i disse Klæder? — Jeg sætter ogsaa selv bandsat stor Pris paa dem, de have sandt for Gud tilhørt min salige Hr. Fader, som brugte dem til den store Turneringsfest under forrige Konge. Nu ere de bleve i Mode igjen. Jeg saae en strunk Kavalleer fra Flanderen til Midsummer, han bar netop en Dragt med samme Snit.“

Da Skytterne havde betegnet den Retning, hvor de vidste Bildtet var at finde, forenedes

Benner og Bekjendte, som Enhver vilde. Torsten Trolle tog ikke Deel i Jagten. Dagen iforveien var han draget fra Kallø ned for at se til Arbeidsfolkene paa sin nye Gaard.

„Du passer mig ikke rigtig paa,” sagde han til Esra, da han drog bort. „Du seer Intet og hører Intet. De stikke Hovederne sammen, der skeer Noget heroppe, det er jeg vis paa. Lyt og forst og grib ham, gjør kun med ham, hvad Du vil, hvis Du træffer ham paa de krumme Veie. Forstaaer Du? — Den Mand forgifter mig Luftten heroppe.”

„Maaske har jeg Noget at sige, naar I kommer hjem igjen,” sagde Esra.

„Hvad mener Du, er Du paa Spor?”

„Det vil vise sig. Som jeg sagde: jeg har en Nare med i Baaden.”

Karen Banner maatte den Dag nødvendig ride i Selskab med den unge Hans Rosborg fra Restrup, nede i Sabroherred. „Se, hvor rank han sidder paa Hesten!” hviskede hun til Gregers. „Der er ikke En af jer Alle, som har saa fjøn en Fjederhat, og hvor belevet han fører Ordet! aldrig har Nogen sagt mig saa meget smukt som han, jeg troer forvist, min lille Gregers kunde have godt af at tage ham til Mønster. Jeg vil

ride med ham, ingen Modsigelse! — Skal det at være trolovet med Dig maaske betyde det samme som at sky ethvert andet Selskab? — Ikke et Ord vil jeg høre, forstaaer Du, ellers skal Du ned paa Engen og plukke Firklover, naar vi komme hjem, og Du faaer slet ikke Lov til at være med i vort Selskab."

Gregers trak paa Skuldren, og Karen red med Hans Rosborg; men da hun steg op paa Hesten, bøiede hun sit smukke Hoved, saa alle hendes Krøller faldt ligesom en Regn over hans Ansigt, medens hun strakte ham sin lille, røde Mund imøde og hviskede: „Jeg bryder mig dog mere om et Blik af Dig, min Husbond og Herre, end om Alverdens Junkere og Rosborgere tilsammen."

Skytterne blæste, Hundene gæde, hen over Stubmarkerne og de høstede Agre gif Jagten, Solen skinnede ned paa Damernes Fløiel og Fjederhatte, Bønderne stode stirrende langs med Veikanten, holdt den røde Uldhue i begge Hænder og bukkede for det brusende Tog.

Gustav Grifsen var i Følge med Grif Banner, da de rede ud fra Gaarden. Nede ved Begyndelsen af Skjodstrup Hegn fik Roblet Spor af et Dyr og satte efter det ind i Skoven. Lehnsmanden

og hans Mænd fulgte saa hurtig, Enhver kunde, og spredte sig for at finde en fremkommelig Vej gennem Krattet. Fangen blev efterhaanden noget tilbage. Han lod ikke til at finde synderlig Behag i Jagten denne Søndag. Hans Ansigt var alvorligt og tankesfuldt. Da de Andre kom forbi, standsede han efterhaanden Hestens hurtige Løb til Skridtgang, medens hans Hoved bøiede sig ned mod Brystet, som om han grublede eller drømte. Til Æra saae man Intet, af og til vilde rigtig nok en opmærksom Lyttende kunne høre en svag Raslen af Løvet i den Retning, Gustav red, undertiden syntes ogsaa Bladene at bevæges, som om en hurtig Fodgænger trængte igennem Krattet; men denne Lyd og Bevægelsen var saa forbigaaende og dæmpet, at Gustav ikke lagde Mærke dertil. Da han havde redet et Stykke Vej og var kommen ned til en Sti, der førte over mod Ælsted Krat, standsede han et Dieblig Hesten og saae forsigtigt tilbage. Han var alene, en dyb Tavshed og Fred hvilede over Alt. Skoven duftede efter Gaarsdagens Regn, enkelte, gule Blade faldt hist og her ned fra Grenene, Jagtens Lummel var langt foran ham og forsvandt i det Fjerne. Han dreiede Hesten ind paa Stien og drev den fremad med større Hurtighed end hidtil. Inde i en Lys-

ning, mellem en Kreds af gamle Ege holdt han
 atter, tog en lille Sølvpipe og udstødte en skarp
 og gjennemtrængende Lyd, der blev besvaret i
 nogen Frastand. Den unge Adelsmand smilede.
 Lidt efter skiltes de nederste Grene mellem to
 Træer, og der kom en høi Mand ud fra dem.
 Det var Terkel, den samme, som igaarastes havde
 viist Jens Brok bort fra Skjerring Kloster. Han
 var langt bedre klædt end første Aften, ovre i
 Hytten paa Esras D. I dag bar han en ny,
 grovtraadet Vadmels Kofte og et Par store Støv-
 ler af ugarvet Læder, der naaede høit op over
 Knæene. Paa Hovedet sad en Hue af Ræveskind,
 hvis gulbrune, strittende Haar lod til at være en
 Fortsættelse af hans eget. Gustav strakte Haanden
 ud imod ham, smilede og sagde:

„Velkommen hjem, Du! jeg længtes efter Dig.
 Har din Rejse været heldig?“

„Ja, aa ja!“ svarede Terkel i den sædvanlige
 kolde Tone. „Rejsen har været rar.“

„Du traf dem, jeg skiftede Dig til?“

„Ja, jeg bringer Bud fra dem.“

„Men hvordan slap Du over Sundet? Fortæl,
 fortæl! jeg længes efter at vide det. De passe
 jo paa allevegne. Du maa være en fløgtig Karl.“

„Ja, det er ogsaa sandt, jeg er en fløgtig Karl. De holdt mig for en Pranger, jeg skulde kjøbe Grise og Faareffind derovre, jeg slæbte en stor Pække Guder paa Ryggen, saa lode de mig gaa. Hjemad traf jeg Munk Aemmen, den hellige Mand, ham, de skikkede til Kongen for at klage over Hr. Jens. Han holdt ikke af at reise alene, de toge mig for hans Tjener og lode mig fare. — Jeg har Brev til Jer.“

„Hvor er det?“

„I Foret paa min Hue,“ sagde Terkel og saae sig om til Siderne.

Atter raslede det i Løvet, Bondens skarpe Øren opfangede Lyden, han hørte sig og lyttede. Lidt efter tog han Næveffindshuen af og drog et lille Brev op fra et Hul i Skindet. Gustav holdt inde ved Skovkanten, Terkel stod tre Skridt fra ham.

„I det Brev, sagde de, staaer der Besked om alt det, I forlanger at vide. Nu har jeg forrettet mit Grinde.“

„Ja, det er godt forrettet,“ sagde en dyb Stemme bag ham, og idet Terkel traadte et Skridt frem, sprang en Mand mellem ham og Gustav og rev Brevet ud af hans Haand. Terkel foer tilbage, Gustav drog sit Sværd, sporede Hesten ind

mod Manden, mod Esra, og raabte: „Gid med Brevet!“ Han gjorde et heftigt Hug efter Esra, men denne undveg det, bøjede sig ind under Hestens Hals, skar Tøilerne over og sprang tilbage i Skoven. Løvbunterne raslede og Bladene gnygede paa Grenene. Esra var borte. Terkel stod med hængende Arme og saa hen efter ham.

„Fæhund!“ raabte Gustav, „hvorfor lod Du ham tage det, hvorfor værgede Du Dig ikke?“

„Mod ham!“ sagde Terkel monotont og trak Dienbrynene iveiret. „J kjender nok ikke den Mand ret, hvad han vil, det vil han.“

Gustav steg af Hesten, som han ikke længer havde Herredømme over, siden Tøilerne vare overskaarne. I den Retning, Esra forsvandt, stod Krattet og Træerne saa tætte, at han fandt det umuligt at følge efter, han var et Dieblif raadsvild og ubestemt, da der lød Skridt inde paa Stien, en grønklædt Skytte viste sig, efter ham kom Else Banner ridende. Var det Hændelse eller Plan, der havde ledet dem ad denne Vej, det blev der ikke Tid til at tænke paa. Han hilste, tilhviskede hende nogle Ord, og hun, hvis Kinder nylig rødmede af Glæde eller maaske af Undseelse, sad nu bleg og lyttende paa Hesten, bøjiet ned mod Fangen.

„Hvad var det for et Brev?“ spurgte hun ganske sagte og med skjælvende Læber.

„Det var min Dødsdom,“ sagde han i samme dæmpede Sprog. „Jeg skrev til dem derovre, Frænder og Venner have svaret mig hvis Torsten Trolle faaer det at læse, er jeg fortabt.“

„Han faaer det ikke at læse,“ svarede hun med en modig og tillidsfuld Stemme, som ellers ikke var denne blide Natur egen. Hun havde endog et Smil til Forsikring om, hvor vis hun var i sin Sag, idet hun gjorde en hilsende Bevægelse med Haanden, vinkede ad Skytten og jog ind i Skoven, ad samme Vej, de nylig vare komne.

„Langsmed de smaa Graner, — saa ind af Ledet over Stubmarkerne, den Vej skal I følge for at komme hurtigt til Kallø,“ raabte Terfel efter dem. Skytten vendte sig om og nikkede. — „Det var nok feil forrettet endda, det Grinde,“ vedblev han forsaet og lagde Hænderne paa Ryggen. „Jeg gif dog og glædede mig til at se Jer igjen, lige fra den Dag, vi vendte hjem fra Kjøbenhavn.“

„Du har ingen Skyld,“ svarede Gustav, „jeg kunde jo ikke selv værge for mig.“ Han drog en Pung op og rystede dens Indhold ud i Terfels Haand.

Bonden saae forbarset paa Pengene og derefter op paa Gustav. „Skal vi sige Halvparten?“ spurgte han med en Røst, der skjælvede lidt, „saa vil jeg endda lyse Herrens Betsignelse over Jer.“

„Behold dem alle, Du gjorde, hvad Du kunde.“

„Harde det blot været en anden Mand,“ tilføjede Terfel, „skulde jeg nok faa det Brev igjen. Jeg kender alle Veie herinde og er ikke mere ræd for min Naboes Kniv end for at bruge min egen; — men Ezra er en farlig Karl, vogt Jer for at staa ham imod, han vil blive Jer værre end alle dem deroppe tilfammen.“

Gustav drog Hesten efter sig ind i Skoven, den sammenfnyttede Tømme var ikke til at lide paa. Terfel gik og talte sine Penge.

Else jog imidlertid hen over den smalle og bugtede Sti. Skytten, som løb ved Siden af Hesten med en Laasbue over Ryggen, havde Møje med at følge hende, han hørte de nedhængende Grene tilside, og hvor Stien blev altfor ubanet, tog han Hesten i Tøilen og ledede den over de lyngbegroede Brinker og Huller, medens han lagde nogle Mærke til at følge den Retning, Terfel havde betegnet. Elses Kinder brændte, hendes Bryst bankede, hun red i Gustavs Grinde, det var første Gang, hun havde faaet en Rolle i hans

Tilværelse, og det at kunne være Noget for en Anden er en dyb og mægtig Trang hos Kvinden, som Manden undertiden har Møje med at fatte. Nu overveiede hun, hvad der var at gjøre, hun vidste, at Torsten ikke kom tilbage fra sin Gaard før næste Morgen, at hendes Fader og hans Selskab havde fordybet sig inde i Skoven, — langt, langt borte fra lyd undertiden et Jagthorns Toner, eller hændende Glam af det jagende Røbbel, — Jægerne pleiede sjældent at vende hjem igjen, før Solen gik ned, hun haabede derfor at møde Esra og standse ham, inden han kunde komme til at tale med Nogen. — Og naar hun nu fandt ham, hvorledes vilde hun da faae Brevet tilbage? — Ja, saavidt gik hendes Plan ikke, det overlod hun Tilfældet eller et lykkeligt Indfald at bestemme, og deri gjorde hun vel, thi en Kvindes Inspiration naaer ofte længere end det fløgtigste Overlæg. — Hun red, hendes Jører løb, og Hesten pustede og tyggede paa sit Bidsel. Da de naaede Ledet ved Stubmarken, som Terkel havde nævnt, standsede Skytten pludseligt, tørrede sin vaade Pande med Opslaget af Kofte, pegede fremad og hvæfede:

„Der gaaer en Mand i Badmels Kofte, ikke rettere jeg seer, er det ham, I søger.“

Den, han saaledes betegnede, kom tilsyne paa Stien forude i et hurtigt Løb, ved Lyden af Hestehovene vendte han Hovedet tilbage. Else kunde ikke tage feil, det var Esra.

„Nu maa Du gjerne gaa,“ sagde hun, „Esra skal følge mig hjem, se at træffe de Andre; men taler Du om, hvad her er skeet, kommer jeg aldrig mere ned til din Kvinde og dine smaa Børn. Jeg stoler paa Dig.“

„Det kan I trygt,“ sagde Skytten og kysjede Gladen af sin hule Haand, hvorefter han lagde den paa Elses Ridekjole, idet han gik ind i Skoven.

Esra standsede, da han saa, at han blev forfulgt, hans Ansigt viste Bestemthed og Trods, medens Else red hen imod ham.

„Hvad har Du isinde at gjøre med det Brev, Du tog fra Hr. Gustav Eriksen?“ spurgte hun med en Iver, som røbede hele hendes Deeltagelse.

„De har jo sat mig til at passe paa den Mand, veed I ikke det? — Jeg raadede ham, han skulde vare sig for List imod mig, dengang lo han, nu vil jeg fly Brevet til dem, der har Ret til at læse det, lad ham saa grine igjen.“

„Det vil Du ikke gjøre, Esra, det var en syndig Handling, jeg troer bedre om Dig.“

Han traf paa Skuldren. „Ja, jeg veed det nok, den Bise kjende vi. Folk, som trængte til mig, begyndte altid med at rose og loffe, jeg har hørt det før.“

„Men jeg taler ikke for at loffe Dig. Du maa tro mig, jeg veed, der boer noget godt og retskaffent i Dig, som ikke lader sig forene med Lyst til at ville volde Andre Fortræd.“

„Na, hvad veed J? Tag Mod til Jer, lille Jomfru Else, og siig ligefrem, J vilde gjerne have det Brev fra mig, naar J blot vidste, hvordan J skulde bære Jer ad dermed.“

„Jo, jeg veed meget,“ sagde hun og smilede. „Jeg veed, at Du forgangen Aften laa og bad inde i Kirken, Du tænkte ikke, jeg sad oppe i vort Stade og saae ned paa Dig. Du knugede dine Hænder sammen som et Menneſke, der led og var ſtedt i Vaande. Den, der ſelv bærer paa en Sorg, kan ikke være ond og haard, naar han ſeer Andre lide. — Jeg veed mere endnu, Eſra. — Jeg taler vel ikke ſynderligt, jeg mangler ſaa ofte Ord; men jeg lægger nøie Mærke, kan Du tro.“

Eſra ſaae ſpørgende op paa hende, det trodsige og ſtrengte Udtryk forſpandt et Dieblif, men vendte tilbage igjen.

„J holder af ham,“ ſagde han ſpodſt.

„Hvor tør Du sige det. Jeg vil hjælpe ham, jeg vil gjerne hjælpe Enhver, som er i Nød, hvis jeg blot kunde.“

„J troer, han holder af Jer; men det er ikke saa, hans Tanker gaa andre Veie.“

„Jeg troer, han er en ulykkelig Mand, lænket om Fod og Billie, jeg vil tjene ham, siden han ingen bedre har dertil, det er Alt; men jeg magter og evner kun saa lidt, han derimod er uendelig stor, mit Bryst rummer ikke hans Tanker. — Hvad har han forbrudt, siden J alle ville være saa onde og haarde imod ham, den Ene forraader, den Anden ydmyger. — Han kæmpede for den Sag, han holdt for god, han stolede paa vor Konges Ord og Løfter og gif godtroende ombord i hans Skib, saa toge de ham fangen, førte ham langt bort til et fremmed Land, hvor han ikke tør tale, ikke tør handle, men hver Dag bøier Hovedet under sine Fjenders Spot og Haansord. — Hvad staaer der at læse i det Brev, Du listede Dig til at tage? Jeg veed det virkelig ikke; men var det en Trøst eller en venlig Hilsen fra Slægt og Frænder, hvorfor vil Du saa nægte ham den? — Var det Ord, man her ikke syntes om, vilde Du saa volde ham Ondt ved at vise dem til Folk, som kun vente paa Leilighed til at gjøre ham

endnu ulykkeligere, end han er iforveien? — Der kommer ikke noget Godt ud heraf, man sover ikke rolig efter en saadan Handling, det ligner heller ikke, hvad jeg har seet af Dig før."

„Hvad har J da seet af mig?“ spurgte han med en Mistro og Hestighed, som allerede begyndte at vige, ikke blot for Ordene, men for den bløde og bedende Røst og det sjælesfromme Udtryk, som hvilede over hendes Ansigt. Hun vinkede ham nærmere hen til sig:

„Hvad jeg har seet af Dig, vilde Du gjerne vide det? — Saa hør da! Forgangen Nat frelst Du en fangen Mand fra Døden, idag vil Du volde en anden i Ulykke.“ Han tog et Skridt tilbage, hans Dine bleve store og stirrende. Hun sad med sit freidige Smil og vedblev: „Der laa en stakkels Bonde fangen nede i Kjælderen indenfor Porten paa Ralsø. Jeg veed ikke, hvilken Synd han var anlagt for, de sagde, han havde gaaet Skovgang og hørt med til de misdædige Mænd, der gjorde os saa hange her i Egnen. Alle rystede paa Hovedet, naar Talen faldt paa Asmus, og meente, han kunde ikke frelses, hans Straf vilde blive Døden. Jeg listede ofte hen til Gitteret, naar Ingen saa det, og kastede et Stykke af min Mad ind til ham, saa kunde jeg lidt efter

høre Nogen synge dybt nede fra, det skulde vist være hans Taffigelse, tænkte jeg. Forgangen Nat fæg der sig en Mand over Gaarden hen til Fængslet, ganske sagte og forsigtigt, som om han var bange for at blive seet. Lidt efter vendte der To tilbage, den ene var Asmus, den Anden det var Dig. Fængen krøb op ad Træet og over Muren, Du hjalp ham, jeg stod i mit Kammervindue og gav Agt paa Alt."

Han saae vist paa hende. „Hvorfor talte J ikke herom, da J blev udspurgt med os Andre?"

„Hvorfor skulde jeg tale? Det var jo at forraade Dig. Fra jeg var en lille En, har jeg altid holdt med dem, der led Nød, — tvertimod, Du! jeg var glad over, at han slap fri; men nu kan Du ogsaa nok forstaa, hvad jeg meente for, da jeg sagde, jeg kjendte Dig bedre, end Du vidste af."

„Jeg frelst den Mand," mumlede Ezra, „jeg havde lovet de Døde det, for hans Skyld kom jeg her til Kallø."

„Ja, og det var rigtigt gjort. Jeg stod og misundte Dig, havde jeg været i dit Sted, vilde jeg have handlet som Du. Lad os hjælpe saa godt, vi kan, og tage Steen af Veien for hverandre. Du har vist været lykkelig, da Du krøb tilbage

fra Muren og saae Nsmus strække Hænderne imod Dig, fordi han skyldte Dig sin Frelse."

Esra stod med bøiet Hoved og lyttede og vedligeholdte denne Stilling, længe efterat Else tav. Der var Noget, som brød og kæmpede i ham, en Stemme, han søgte at betvinge, et Udtryk, hun ikke kunde forklare. — „Na, bliv ved, bliv ved!" hvisttede han med bævende Læber, „naar jeg hører Jer, bliver jeg bedre end før. I jeres Nærhed er det som naar jeg er i Kirken, — at lære af Jer, idag, imorgen, altid, saae et Sind som jeres, — det maatte være lykkeligt. — Hvis det blot kunde gaa an, hvis det kunde ske, — jeg har tænkt paa det før, i den sidste Tid, — det kommer altid igjen — Al, men det er jo umuligt."

Else betragtede ham forbavset, hun saae det strenge og barste Ansigt fuldstændig forvandlet. Hvorfor skjælvede hans Stemme, hvad havde hun da egentlig sagt? Hun fattede ikke Aarsagen til denne lidenskabelige Hefstighed. „Hvad mener Du?" spurgte hun frygtsom, „forklar Dig!"

„Dg saa købe sig dertil," hvisttede han, som om han talte med sig selv, „give en Skilling bort for at saae to igjen! — nei, saadan skal det ikke være. Se! her er det Budskab, I vilde have, og som I troer, vilde volde Fangen Fortræd, det jeg

forresten ogsaa selv troer." — Han rev Brevet over og kastede det paa Jorden. „Nei ikke saa," vedblev han, samlede Stykkerne og rakte hende dem. „Lad ham kun læse det og gjøre med det, hvad han vil."

Else skjulte Brevet paa sit Bryst. „Hvad var det, Du nylig vilde sige?"

„Ingenting," svarede han og rystede paa Hovedet.

„Men nu vil jeg vide det."

„Jeg sagde, at man ikke skulde lade sig kjøbe til det Gode. — Det troer jeg blot forvist," tilføjede han leende, „Den, Torsten Trolle holdt for ringest, vil nu blive ham værst. Skal vi saa gaa?"

„Hvad meente Du før? Er der Noget, jeg kan gjøre for Dig? Du veed vist ikke, hvor glad jeg vilde blive derover."

Hans Dine straaede, den Kamp, han hidtil havde ført med sig selv, var endt, ved hendes Ord brød den undertrykte Strøm pludselig frem, heftig og ustandselig. Han strakte Hænderne op mod hende:

„Vær naadig, vær harmhjerlig! I sagde nylig, I gjerne vilde tage Steen afveien for Andre, og naar I siger det, er det sandt. Jeg lider som

han deroppe, meer end J troer, jeg er ogsaa en fangen Mand, lænket paa Haand og Fod, det har jeg forresten været alle mine Dage, hvergang jeg bed i Jernet, brak det mine Lænder itu, og Lænten snærede sig blot fastere sammen. Jeg prøvede paa det Gode; men det Onde havde faaet for fast et Tag og drog mig efter sig. Jeg har villet opad og blev stødt ned igjen, fremad, fremad! men det holdt mig tilbage. Der var Ild paa min Tunge, der var Blod i mine Arter, der var Varme i mit Bryst, hvad forsløg det altsammen? Jeg meente engang som J, at man maatte kunne det, man ret ærligt vilde; men hver en Drøm, som begyndte i Himmerig, endte i Afgrunden, min Tro er nu sivet bort som Vand gennem et spruffet Kar. — Det faaer at være, smider Søen En høit nok op, naaer han iland, trækker den ham ud med sig igjen, er han Fiskemad. — Det er ikke om mig, her er Tale; men jeg har et Barn, hun maa ikke gaa tilgrunde, hende vilde jeg gjerne frelse. — J kan hjælpe mig, J alene, — vil J det? — ikke fordi jeg gjorde Eder til Behag med Brevet, det gjælder om en vildfarende Sjæl, der er ved at bukke under." Lærerne zitrede i hans Dine, idet han vedblev: „Da hendes Moder døde, vidste jeg ikke, hvad der skulde blive af hende, min

Bei maatte hun nødig følge, saa satte jeg hende til de Jomfruer i Ørslev ovre i Sjends Herred, men det er ikke godt der. I skulde blot vide, hvad de finde paa, de fornemme Adelsmænds Døtre, medens de ligge og dvorne Tiden hen i Vinduerne bag de hellige Mure. Men det er ikke for Jer at høre paa. — Det koster sexten Gylben, om hun skal optages i Kloster, sagde Priorissen, dem fik hun. Til Sancte Virgittes Dag forlangte de ligesaa meget for hendes Klæder, til Peder og Povls Dag blev det otte og tyve for Tugt og Lærdom. — — Betaler Du ikke Pengene, jage vi hende ned blandt de Tjenende, saa kommer hun til at luge i Urtegaarden og slaa Brød op i Rjoffenet og ringe med den store Kloffe; — hun slaa Brød op, hun ringe med Kloffe! — hendes smaa Hænder ere ikke større end eders. — Hvad var der at gribe til? de trængte paa, de skiftede Bud, og det maatte holdes, det Løfte, jeg gav foran Sengen, hvor hendes Moder laa og stredes med Døden; jeg saae mig om, jeg havde Intet, der fandtes Intet, saa gav jeg mig Djæveln i Bold, gif til Skovs imellem Træerne og lagde mig paa Bei for farende Mand."

"Du? Gæra! Gæra!"

„Ja, det var mig, I sad og rystede for oppe i de røde Gaarde, det var mig, Kjøbmanden slog Kors for, før han vovede sig Nord paa. — Saa fik Jomfruerne deres Penge. — Jeg har nu lagt mit Liv i eders Haand. Vil I frelse det Barn? Hun er reen og uskyldig som I, jeg tænker, I kan læse det ud af hendes Dine, Gudsfader skriver ikke sin Skrift omsonst. Maa hun komme til Jer op paa Gaarden, bort fra de forbandede Drøslø Nonner? Siig ja! Vil I lade eders fromme Dine lyse over hende og tale til det lille Barn, som I før talte til mig? — Hør! I skulde aldrig finde en mere taknemlig Sjæl end min, jeg vilde takke Jer paa mine Knæ og bede til Jer, som jeg beder til hellige Guds Moder. — I tier, I er vist bleven bange over det, jeg sagde. Den duede ikke, den Bei i Skoven, nu gaaer jeg en anden, den duer vist heller ikke stort. — I seer saa vist paa mig, aa ja! jeg bliver altid forknøyt, naar jeg tænker paa det Barn, jeg kan ikke gjøre for det. Jeg vilde gjerne, hun kun skulde kjende det Rette,“ tilspøiede han og tryffede Fingrene ind paa de vaade Dine. „Vorherre har havt en god Mening med hende; hjælp mig, saa gjør I mig sjæleglad, og tag saa til Gjengjæld alt hvad der staaer i et Mennekses Magt at fuldbringe.“

Else rakte ham Haanden. „Om jeg vil hjælpe Dig, hvor kan Du spørge saa, hvor kan Du tvivle? Jeg vil være lige saa lykkelig derved, som Du. Bring din lille Pige op til os paa Kallø, lad mig se hende, jeg skal tale med Fader, han er saa god og kan slet ikke nægte mig noget. Hun skal blive hos mig.“

Han sank paa Knæ, strakte hende sine Hænder imøde, takkede, jublede og græd, hele hans Selvbeherskelse forsvandt i dette Dieblis. „Jeg løber ned til Drølev Kloster inat, — nei, strax og tager hende med mig, hun skal staa for Eder imorgen tidlig,“ raabte han.

„Saa hurtig kan Du vist ikke komme tilbage.“

„Na jo, det, I lovede, vil gjøre mig stærk; kan hendes smaa Been ikke holde ud, bærer jeg hende i mine Arme, jeg har maattet tage det, der var tungere, kan I tro.“

Han kysjede Fligen af hendes lange Ridekjole, udstødte gjennemtrængende Skrig, som om han trængte til at give sin Jubel Luft, sprang ind mellem Bussene og var forsvunden. Else red hjem med sit Brev paa Brystet.

XI.

Da Gustav Grifsen traf Jagtselskabet, tog han en af Skytternes Heste og drog i Følge med de Andre tilbage til Kallø, lidt før Mørket begyndte. Det havde været en heldig Jagt, der bragte et godt Udbytte og rigt Stof til Samtale over de mærkværdige Hændelser, som Dagen førte med sig. Herremændene fulgte Lehnsmanden hjem, for at tilbringe Aftenen hos ham. Enhver var formegent beskæftiget med sig selv til at give Agt paa Fangen, han gik sin rolige, ensomme Gang med rynket Pande og sænket Hoved op paa sit Kammer for at undgaa Selskabet. Else kom ham imøde nede i Salen, han kunde se paa hendes bevægede Ansigt, som endnu ikke forstod den Kunst at beherske eller skjule en Følelse, at der var Noget, hun havde at meddele ham, han gjorde ogsaa flere Forsøg paa at nærme sig; men det lykkedes ikke, Andre trængte sig imellem dem, — og imorgen kom Torsten tilbage, Brevets Indhold vilde da blive røbet — han befandt sig i en pinlig Uro og vidste ikke, hvorledes han skulde faa Bugt med den.

Det begyndte at blive sild. Gustav havde længe siddet alene. Lyfene skinnede hen over Gaarden, Vinduerne vare lukkede, og nede i Salen

løb Latter, og Sange og Gjæsternes højrøstede Stemmer. Viinfanderne gif flittig rundt, og Tjenerne bragte nye op fra Kjælderen. Selskabet var i en livlig og oprømt Stemning, hvortil Billedet af Fangen indenfor det lille Vindue, med begge Hænder under Hovedet, stirrende stift frem for sig, forfagt og grublende, dannede en paafaldende Modsatning.

Det løb, som om Nogen skræbde paa Døren, han hørte det ikke, Lyden gjentoges, Else traadte hurtigt ind, saae sig om og luffede efter sig, da hun fik Øie paa Gustav. Hun rødmede, idet han stod op og gif hende imøde. Aldrig var hun forekommet ham smukkere end nu, med det halvbange og undseelige Udtryk, heller ikke havde nogensinde før Synet af hende været ham mere velkommen. Hendes Røst skjælvende lidt, medens hun smilede og sagde:

„Jeg søgte og kunde ikke finde Eder, — jeg vidste, at I gjerne ønskede Besked om det Brev, derfor kommer jeg, — I vilde nødig, at Hr. Torsten skulde faa det at læse, — her er det.“ Der laa en Lykke og Glæde i hendes dæmpede Røst, som Ingen kunde tage fejl af. — „Ja, det er revet midt over,“ sagde hun, da han tog Brevet, „men I seer nok, at det ikke har været aabnet.“

— Hun lod ham ikke komme til orde: — „Jeg bringer endnu mere Godt, det har ret været en lykkelig Dag for mig, han, Esra, som nylig var vor Fjende, — jeg mener eders Fjende, — har op-
hørt at være det; jeg troer forvist, at Hr. Torsten fra nu af har mistet sin bedste Speider.“

Han tog hendes Haand og kyskede den, det brød som Sollys hen over ham. „Det er altid fra Eder, det Gode kommer,“ hviskede han, „J har vaaget, J har virket, J har bragt Varme ind i mit Fængsel. J blev ved at give, jeg tog kun imod.“

„Saa har jeg jo været den Lykkelige. Er der vel en bedre Lod end den, at kunne hjælpe og give? — Tidligere havde Ingen mig nødig, siden J kom, synes jeg dog, jeg er bleven til Lidt. Naar jeg nu vaagner om Morgenens, er der altid Noget, jeg har at glæde mig til, saa tænker jeg: hvad skal vi finde paa idag? Der mangler en Snor til eders Jagthorn, eller jeg plukker en Frugt, J holder af, eller en lille Blomst til Glasjet der, — ja, det er vist ikke stort, men det fylder ud alligevel.“

Han rystede paa Hovedet, medens hans Haand et Dieblif hvilede paa hendes Skulder. „Det er ikke for at fylde den ledige Tid ud, at J lader

eders Dine lyse over mig, Ulykken gav mig Bærd i eders Mening, det Hjælpeløse rørte Eder, det blev til mere, langt mere, men det maa siges knælende for eders Fødder. J har givet mig eders Tro, eders Hjerte, J holder af mig fra den første Dag, de førte mig ind paa Kallø."

"Det er vist saa," hviskede hun næsten uhorligt og vovede ikke at se paa ham. Der var et Udtryk over hendes blege Ansigt, saa frygtsomt og ængsteligt, som om hun havde tilstaaet en stor Synd.

Der blandede sig en dyb Spørgmodighed i hans undertrykte, lidenskabelige Røst, medens han vedblev: „Troer J da, jeg var blind for, hvad jeg saae og hørte, naar vi gik nede i Haven eller ude mellem Træerne den lange Sommerdag? — Jeg sagde til mig selv, at det jeg havde fundet her, vilde jeg aldrig møde siden. — Hvorfor bandt denne rene Uffylde mig da ikke, denne dybe Hengivenhed, der skyndte sig med at give mere og mere og altid frygtede for, at det endda ikke var nok, hvorfor var jeg saa forsagt og misfornøiet med mig selv, naar jeg vendte tilbage til mit Kammer? — J skal vide det, J skal kjende hver en Fold i min Sjæl, J alene. — Heroppe kommer der en Skygge imod mig, mørk og flagende,

den strækker Haanden ud og peger mod et andet Maal, ikke Lyffens eller Kjærlighedens, men Pligtens, — forstaaer J? — Medens jeg driver om herovre, med Hænderne paa Ryggen og slaaer Tærning med Tiden, lide og kæmpe de i Forsagelse, Brødre, Slægt og Frænder; dem følge mine Tanker, dem higer jeg efter, jeg gemmer paa en Længsel efter at virke og handle, som tærer Livet ud af mig. De spørge efter mig, de falde paa mig; i det Brev, jeg nylig fik af Jer, lægge de Planer til Flugt herfra og forberede den. Jeg veed ikke, hvorfor de netop have fæstet deres Tanker paa mig, de bygge vel paa et Sagn i vor Familie, en gammel finst Kvinde spaaede mig; da jeg fyldte atten Aar, fulgte jeg min Moder op i Kirken, hun lod mig knæle ned for Alteret og tog det Løfte, at jeg skulde vie mit Liv og alt hvad der var Kraft og Manddom i mig til dette ene: gjør Sverrig frit. — Først kom det som et Dnske hos mig selv, siden som et Haab, en Villie, nu er det en knugende Trang, der driver mig ved Nat og ved Dag, jeg har ingen Frelse eller Hvile i nogen anden Tanke. — Fuldbyrdes den, vil jeg takke Gud, lyffes den ikke, vil jeg forvinde sporløs, som Svalens Flugt igjennem Luften. Loddet er fæstet. — Hver en Stemning, J har seet hos mig,

udsprang fra denne Tanke, var jeg glad, troede jeg at være mit Maal nærmere, var jeg forsagt og nedtrykt, syntes det at drage sig tilbage. — Saa kom en ung, uskyldig Pige og bredte alle sit Hjertes Skatte ud for mig, kom med Fred og med Lys og Solskin, — hvad jeg følte, vil jeg ikke sige nu, jeg har sagt det til Gud, medens jeg bad om Styrke til at blive min Sag tro, den er min Mester og Herre, det vil Kjærligheden aldrig blive. — Beklag mig, Else, der vil komme en Tid, jeg veed det, hvor jeg staaer ene, saa vil Mindet om denne Aften træde for mig, jeg vil bøie mit Hoved og angre, at jeg ikke modtog den Lykke, som her tilbød sig. — Gud være mig naadig, jeg maatte handle, som jeg gjorde."

Han sænkede sit Hoved og saae til Siden, som om han vilde frigjøre sig for den personlige Indflydelse af hendes Nærværelse, imidlertid vedblev han at tale, der kom en Tvivl, næsten Angest over ham for ikke at saae alt det sagt, som kunde reise en Skillemuur mellem dem. Hun lyttede til, uden en eneste Gang at afbryde, hun syntes aldrig før at have hørt lignende Ord. — Hvor hun elskede ham! medens der i hans Ord laa en kold Forklaring af, at den Lykke, hun havde drømt sig, kun udstrømmede fra hende selv

og ikke deelede, og at hun fra nu af ikke længere havde Lov til at nære den, var hun tilbøielig til kun at opfatte det, han sagde, som Udtryk for en stor og ædel Natur, hendes modige, lille Hjerte vedblev at holde fast paa alt hvad der kunde forherlige ham.

„Tal!“ hvisttede han, da han saae Taarerne trille ned over hendes Kinder, og hun stod bleg og tavst med foldede Hænder. „Siig, at J beklager mig. — Er J fortørnet?“

„D nei, vijt ikke,“ svarede hun med synlig Anstrengelse for at holde Graaden tilbage. „J Sandhed ikke, jeg har jo Intet begjæret og Intet forlangt, vel? — Jeg vidste virkelig ikke selv, hvad jeg tænkte og følte, før Hr. Torsten den Morgen kom og lagde sin kolde Haand over mig. — En Natur stor og herlig som eders maa have et større og bedre Maal, end det, der er givet os Andre at naae, det forstaaer jeg nok. — Gaa kun til dem, som vente paa Eder, engang imellem vil J vel huske paa, at der herovre sidder en lille Pige, hvis Tanker følge Jer, som beder til Gud om Lykke for Jer, thi, ikke sandt, til Trods for det, J har sagt iaften, maa vi jo nok blive ved at være Venner, det vil J ikke sige Nei til.“

Hun bad saa ydmygt, saa bønligt for sig, han mumlede nogle Ord, som Bevægelsen kvalte. „J er mit Livs gode Engel,“ hviskede han og indesluttede hende i sine Arme. Der var mørkt omkring dem, henne paa Bordet brændte i en Messingstige et lille, tyndt Spædelys med en lang og skæv Tane. Taarerne fra hans Dine gled ned paa hendes Kind, de græd begge, — to Børn, hvoraf den Ældste neppe var to og tyve Aar gammel, to Hjerter, fulde af Drøm og Forsagelse, og som i deres Smerte dog følte en vis Tilfredsstillelse ved Bevidstheden om det Offer, de bragte, han sin Ide, hun sin Følelse. — Manden modtog, Kvinden gav; han fortalte, hun lyttede til, det var den gamle Vise.

„Det skal være et Tegn paa, at vi ere gode Benner,“ sagde hun, „at J gjemmer dette lille Crucifix, jeg her har taget med mig. Det er en Gave fra gamle Bisp Niels Andersen i Aarhus og har ikke været ude af min Stue, siden jeg fik det. Det hængte ved mit Hovedgærde, nu skal det hænge over eders. — J maa vide, det er ikke saa ringe, som J kanske troer, hernede i Jordbyningen paa Godstykket sidder en Oblat, signet og viet af den hellige Fader Paven, som gav Korset til Bispen. Hvergang jeg havde et Onske, kysjede jeg

Oblaten og bad rigtig inderlig, saa blev altid min Bøn opfyldt; gjør J det samme, fra nu af har J vist bedre Brug for det end jeg."

Da hun atter kom tilbage i sit Kammer, og Døren var lukket, fastede hun sig paa Knæ foran Sengen, hævede Armene op mod Stedet, hvor det lille Crucifix pleiede at hænge, skjulte Hovedet i Puderne og brast i Graad. Hun led, men tilgav Lidelsen, at den pinte hende. Hun bad:

"Naadige Gudfader! tag mig til Dig, naar han drager bort, saa har jeg ikke mere at gjøre."

Vinduet stod aabent, hun kunde høre Gustavs Røst over Gaarden, hvem var det, han talte med? Hun lyttede, men det blev stille igjen. — „Nu sidder han maaske med Haanden under Kinden henne ved Bordet og seer paa mit lille Crucifix, — nei, han staaer vist og stirrer ud af Vinduet paa den anden Side, ned paa Søen og længes efter at komme bort." Hun vedblev at lytte, hun drog Næring af Alt, blot at kunne se og høre ham, var tilstræffeligt for hende. — Det kaldte hun for Benskab.

Lørdag Eftermiddag red Torsten Trolle over til sin Gaard for at betale Arbeidsfolkene. Det kostede ham megen Overvindelse at komme bort fra Kallø, han vidste, der skulde være Jagt næste

Dag, og at denne frembød bekvem Leilighed for Gustav til at komme i Elses Nærhed, han vilde forhindre det og var ikke istand dertil, han sugede Gift af ethvert Ord, ethvert Blik og Smil, de verlede, han led under bestandige Pinser, indbildte maaske, men dog følelige for ham. Der var ikke noget synligt, ydre Tegn tilstede paa hans ulykkelige Lidenstabs, den krympede sig sammen bag en kold og barst Alvor, et rynket Dienbryn, et tvivlsomt Tonefald, han led dobbelt ved paa engang at udholde alle Skinsygens Kvaler og Kampen for at skjule dem. Naar et besindigt Dieblif tillod en Tanke at glide henover hans Hjertes dybe Skygger, fandt han kun een Attraa der, Lyst og Længsel efter Hævn, den drev ham frem med en uimodstaaelig Voldsomhed, som han ikke engang længer brød sig om at beherske, selv hvis han havde været istand dertil.

Veiret saae mørkt og truende ud den Eftermiddag. Da Torsten kom igjennem Skovbæltet, som østerpaa gik langs med Stranden, laa et udstrakt Landskab foran ham, hvor Alt var Lyng og Bors og Hevling, Banke eller Moose og smaat strittende Egekrat, Minder om forsvundne Skove, hist og her et faldefærdigt Huus, klinket op af Løv og Leer, omgivet af en lysgrøn Kreds til

Have. Hjeilen peb og løb foran ham hen under Veibrinkerne, Vinden klagede, Skyerne droge sig tættere sammen, efter et pludseligt Tordenkrald fulgte en voldsom Bladskregn, som nødte Torsten til at se sig om efter et Sted, hvor der var Ly at finde.

Der laa to smaa Hytter et Stykke borte, og en tyk, graabrun Røg, som steg op af en Skorsteenspipe i Taget, tydede paa, at Beboerne vare hjemme. Han red ind over Lyngen og bankede paa den stængede Dør. Et solbrændt og skægget Hoved kom tilsyne i en aabnet Luge, saae ud og drog sig hurtig tilbage igjen. Da der ikke blev gjort Tegn til at lukke op, steg Torsten af Hesten, stak Tømmen ind i en Ring paa Stolpen, sparkede Døren op og traadte ind.

Det eneste Rum, hvoraf Hytten bestod, var fuldt af Tørverøg fra en vældig Ild, der brændte paa Arnestedet, det varede derfor lidt, før han blev istand til at iagttage de Omgivelser, han her befandt sig i. En høi Mand stod ved Bordet, ifærd med at brede et Stykke Løi over nogle store og nylig fiskede Ørreder, hans Dragt var lutter sammensliffede Pjalter af Dynevaar, Badmel og Skindstykker. Et lyst og tætaflippet Haar strittede i Beiret fra en lav, sammentrykket Pande, det

hele Ansigt havde en Mine af Trods og Raahed, som de runde og dybtliggende Dine bidroge til at forøge.

„Kan jeg faae Husly, mens den Regnskylle staaer paa?“ spurgte Torsten barskt.

„Det lader til, I tager det uden at spørge,“ svarede Manden og saa hen mod den sprængte Dør. „Vær saa god, sid ned, vi har Jngenting at byde Jer, det er den haarde Nød altsammen, — værre tegner det til at blive herefter.“

Torsten saa sig om, hvad der frembød sig for ham lod til at bekræfte Mandens Ord. Leiet i Alkoven var et Halmknippe, de nøgne Vægge heldede til alle Sider, hist og her, hvor Leret manglede, vare Gullerne tilstoppe med Halm og Lyngtørn. En Rævebælg sad udspilet paa Døren og ligeoverfor hang en stor Laasbue, som i Modfætning til den øvrige Udselshed syntes at være smukt og firligt forarbejdet.

„Hvem ligger denne Grund til?“ spurgte Ridderen.

„Vi ligge under Skjerringkloster. Folk kalde vore Hytter for Veilbyhuse.“

„Gaa! saa er Du vel en af Gmfigsønnerne? jeg har hørt tale om Jer tre Knægte. — Drag mig den Bænk lidt ud, at jeg kan faae

noget at sidde paa." Manden bøiede sig og trak en Træbænk ud fra Bordet. — „Hvad Djævelen er det, Du mangler jo det ene Dre, de har fkaaret Tyvsmærke paa Dig. Nu kan jeg fatte, hvorfor Du stod og vriskede og vendte Siden til, — og de vældige Ørreder der, som Du dækkede din Sæk over, da jeg kom. — Ja, Du kan være rolig for mig, jeg skal ingen Fortræd volde Dig."

„Det var ogsaa stor Synd," sagde Manden, „de Ørreder har været dyre nok endda."

„Hvordan det, lad mig høre. Naa! kan Du faae Glaben op, af mig har Du, som sagt, Intet at frygte."

Manden sukede og gjorde et mislykket Forsøg paa at græde. „Vi lede Nød, saa tog jeg et Lam, saa fkar de Tyvsmærke paa mig, saa var jeg uærlig og kunde ikke faae andet at bestille end hjælpe Mestermannen, naar der blev en Misbæder, han skulde rette her i Eggen. Min ene Broder gif det ikke stort bedre. Han kom i Fortræd for noget Kirkebly, vi maa nu alle Tre feie Skorstene og tage Huden af de døde Helmesjer og anden saadan uærlig Gjerning, som Borger og stavnsbunden Mand ikke selv tør besatte sig med. Til Marked og Forsamling maa vi ikke komme, i Kirken ikke heller, uden i den Baas, de har flaaet

op for os i Krogen indenfor Døren. — Det er et rart Liv, hvad? — Engang imellem, naar det blev os alt for hart, listede vi ned til Skjerringaa med vor Medekjæp og tog et Par Ørreder, der er nok af dem, og Fattigfolk kan ikke æde Græs. Da vi kom derned inat, havde de skindhellige Munke faaet Terkel Jakobs til at passe paa, gid Djævelen annamme deres Sjæle! Hvem kan staa sig for Terkel? Han havde taget Klosters den store Blodhund med sig, saa slog han min Broder ihjel, det kan ogsaa gjerne være, det var Hunden, der bed ham ihjel, men død er han, der ligger han.”

Manden pegede med Tømmelfingeren hen i Krogen, der stod et stort Deigtrug, dækket til med et grovt Lagen, under hvilket Fødderne af et Lig ragede frem, som ikke havde funnet faae Plads i Deigtruget. I det Samme hørtes Skridt udenfor, en Mand kom ind, rystede Vandet af sig og udbrød: „Han vilde ikke.”

„Det kan ogsaa være ligemeget,” svarede den Anden, „for nu er han død.”

Manden gik hen til Truget, slog Lagenet tilside, saaledes, at Dagslyset fra den aabne Dør faldt henover et krumbøiet Lig, med strittende, rødgult Haar, aabne, glasagtige Øine og størknet Blod i begge Mundviger. Den Sidstkomne stod

lidt og betragtede Liget, før han lod Lagenet falde ned igjen, han gik hen til Døren, med Hænderne paa Ryggen, og mumlede: „Nu har han da No for det Kirkeby.“

„Hvem var det, som ikke vilde?“ spurgte Torsten Trolle.

„Vi skikkede Bud op til Klofret efter Pater Klemmen, han skulde komme og se til Broder, han veed Raad for Alt, hvis han ellers vil det, den lede Satan! Der er ikke hans Mage til at lave Urtebruk i det hele Land.“

„Han stod og grinte af mig,“ tilføiede Broderen, „og meente, han havde ingen Tid til at gaa i uærligt Huus. Jeg kom ind i det Kammer, hvor han laver sin Lægedom; Bunker af Urter, tørrede Rødder, Glaser, Kruffer og Djævelskab laa rundt om paa alle Hylde og Bjælker, og jeg saa det Syn der, som jeg aldrig skal forgjette siden. Mens vi snakkede sammen, stod den tykke Munk Klemmen og lavede Noget, der lignede Deig; saa triller han en lille Kugle deraf mellem sine Fingre og smider den hen til Hunden, som laa foran Skorstenen, den snapper Kuglen, i det Samme giver det et Sæt i dens Krop, den strækker alle Fire ud og var saa død som en Steen. Det Hele stod ikke længer paa, end jeg her har brugt

til at fortælle det. Klemmen saae paa mig og grinte. Nu er min Deig bleven brav, sagde han, det er til den slemme Ræv derude, som gaaer og rapser vore Gæslinger."

„Vorherre vare En for Munken og hans Djævelskab," ytrede Manden med det ene Dre. „Den Klemmen har et svært Regnskab at svare til. Mens jeg gif og feiede Skorstenene oppe i Klostret forgangen Vinter, var der en Sag mellem ham og den forrige Prior, men den fik de dulgt, som saameget andet."

„Hvad var det for en Sag?" spurgte Torsten.

„Fater Klemmen laa altid paa Kant med Prioren, det var en strix Mand, som selv gif og saae efter og holdt paa Orden og Redelighed. Hvad han vilde, det vilde han, der hjalp ingen fjære Mo'er! — Saa blev han syg, da Bladene faldd, og Ingen vidste, hvad der skadede ham, det brast ud paa hans Krop som den blodige Sved, og de kunde høre ham jamre og give sig langt borte. Fater Klemmen vilde lave ham en Lægedom; men Prior Søren raabte, nei, det er Forgift! det er Forgift! jeg drifker mig den haarde Død til af hans Bæger. — Klemmen trak paa Skulderen og meente, han talte i Vildelse. Han skal have min Drik alligevel. — Saa lagde de Hr. Søren paa

Seng, og Nogle holdt hans Hænder, Andre hans Been, mens Klemmen gav ham Driften at svælge. Det hjalp! — saadan som Ruglen hjalp Hunden. Saa skreg han ikke mere. — Maanedsdagen derefter fik de gamle Prior Anders, med ham kan Klemmen gjøre, hvad han vil; nu er det ham, som styrer i Klofret."

"Den Munk er da saa stærk i at lave Dvaler-drif," sagde Torsten tankesfuld.

"Ja, men det varer længe, før man vaagner efter den," svarede Manden og lo.

Ridderen gif hen og saae ud af Lugen, som tjente istedetfor Vindue, Regnen blev ved, den ene Emfjøsøn trak hans Hest ind i Skuret, der var ingen Tale om at drage videre for det Første.

"Hvis er den Laasbue, deroppe paa Bæggen?" spurgte Torsten, medens han sad og saae sig om.

"Det har været vor Faders, som var en Krigsmand og bragte den hjem med fra Marsslandet, da Eiermanden druknede i Mosen. Der staaer adeligt Mærke paa Skæftet. Nu er den min."

"Halvparten min," føiede Broderen berigtigende til.

"Der findes ikke bedre Laasbue herfra og ned til Hamborg i Styrke og Sikkerhed, ligemeget

hjælper det, hvem tør vel gaa tilskovs nu og tage sig et Dyr?"

„Den, der gaar til Skjerringaa og tager sig en Fisk," meente Ridderen.

Manden smilede og gned sig med Hænderne ned ad Laaret. „Skytterne ere altid paa Raffen af os, træffe de En imellem Træerne, skeer der en Ulykke. Vi havde her ifjor en lille Hund, som frøb indenfor Hegnet efter en Harekilling, den fappede de det ene Frembeen af og sagde, at saadan befalede Loven det; den Lov er noget godt Sludder! Deroppe hænger nu Buen, der groer Spindelvær paa den, Ingen tør bruge den."

„Dg hvis J turde, J to Gavtyve, er det ikke jagt, J kunde."

Den Ene saae paa Torsten og drog Dienbrynene iveiret med et yderst spottende Udtryk, den Anden følte sig endnu dybere krænket, han sprang hen til Væggen, rev Buen ned og aabnede Lugen ud til Veien. „Om naadige Herre nu vil give Agt og komme herhen, skal jeg vise Jer, hvordan de Gmfigsønner haandtere en Bue." — Torsten traadte hen til Lugen. „Seer J vor Moders Garnstang derude ved Brønden, det rokker og rokker og rusker i den; men det faaer ikke

at hjælpe, jeg skal sætte en Bolt midt igjennem den, hvis I saa vil kalde det for godt."

„Du kan Fanden, kan Du; men om det lykkes Dig, lægger jeg her en Sølvdaler paa Skiven, den skal være din og jeg vil endda kalde Dig for den bedste Skytte, jeg har seet i mine Levedage."

Garnstangen stod stikken ned i Jorden, inde ved Indgangen fra Beien, støttet op til en gammel og faldefærdig Brønd. Den var ikke tykkere end en voren Mands Arm og svaiede frem og tilbage i Blæsten. Emsigsønnen spændte Buen, tog op af Bordskuffen en tyk og tilspidset Jernpiil, omtrent en Finger lang, og lagde den paa Løbet foran Strengen, derefter saae han smilende paa Torsten, gif hen til Lugen og skød næsten i samme Nu, han lagde Buen op til Kinden. Stangen svaiede stærkere, det var et Bevis paa, at han havde truffen. Torsten tog sin Hat og gif med Skytten ud for at se efter. Boltten sad midt i Træet. Da han vilde gaa tilbage, raabte den Anden, Manden med Tyvsmærket:

„Tøv lidt, saa skal I se, hvad jeg kan gjøre med en Bue. Bedre end Broder Isak, tør jeg ikke love, men nok et, der er lige saa godt."

Han drog Strengen tilbage og lagde en ny Piil i Løbet, tog et langt og omhyggeligt Sigte og skød. Torsten gif hen til Stangen.

„Du traf ikke, Du Praler! Din Broders Piil sidder i det faste Træ, din mærker jeg intet til.“

„Den hittes nok,“ sagde Skytten og lo. „Jafs Piil er dreven ud omme paa den anden Side, her seer J Spidsen, og min sidder lige i det samme Hjul som hans.“

Med denne Forklaring roffede han begge Boltene ud og leverede dem til Ridderen. Torsten var synlig overrasket, han gif og betragtede de to Emfigsønner, medens de skyndte sig tilbage til Huset. Da han kom ind, lagde han endnu en Sølvdaler paa Bordet og sagde:

„Der har J den med, lige gode Skytter ere J to Karle, jeg troer, man skal søge eders Lige i at haandtere en Bue.“

„Na nei endda!“ sagde Jaf. „J har ham i jeres Brød, som gjør os Kunsten efter. Esra fløver en Vidiekvist med sin Piil, naar han lægger Bue til Rinden.“

„Saa J kjende ogsaa til Esra?“

„Ikke for det Gode; men vi maa vel kjende ham, siden vi mødes paa alle Veie. Han forstaaer at bjerge sig, den Karl. Idag drager han tilskovs og siger, dit er mit, imorgen træffer han paa adelig Herre, som tager ham i sit Brød og giver ham den blanke Sabel ved Siden. Skal vi

hjælpes ad, sagde jeg forgangen Vaar, da Græsjet kom, for nu har Du Noget for igjen, og mine Dine sidde ikke i Nakken, maa Du tro. — Det kan nok være, svarer han, men hvor sidder dit ene Dre. Saa grinte han og brystede sig. Der er Noget iveien med ham i disse Dage, tidlig og sild har han listet omkring nede i Elsted Krat, ved Terkel Jakobs Sted, mens de fik Manden skiftet over ad Sverrig til, med store, nye Støvler paa.“

„Ad Sverrig til! hvor Fanden veed Du det?“ spurgte Torsten.

Bonden grinte og gned Hænderne op og ned ad sine gule Skindbuxer. „Man luffer Dinene op og lytter efter. Jeg har ogsaa min Gang i Skoven, der er sammefinde anden Lyd mellem Træerne end den af de faldende Blade. De sige herude, at Esra faaer eders Penge for at vare paa Svenskefangen; men han holder meest af at gaa sine egne Veie, han kjøbte tidt den, som troede at have solgt ham. Nu er Terkel da kommen hjem igjen fra den Sverrigsreise, det han der henne maa bekjende.“ Dermed pegede han over Skuldren paa Liget i Deigtruget. En Strøm af Tanker foer igjennem Torsten, medens han sad og lyttede til Bondens Ord. Hans bevægelige

Dienbryn drog sig tættere sammen. Han gik hen til Laagen og saae ud. Regnen var hørt op, en blank Stribe af Aftenrøden kom frem mellem de graablaa Skyer, Vanddraaberne perlede i Lyngen.

„Nu vil jeg afsted igjen, gaa ud og træf min Hest hen til Døren.“

Jak førte Hesten frem. Da Torsten havde taget Toilerne, tøvede han et Dieblif og vendte Hovedet tilbage: „Vil I sælge den Bue derinde?“

Brødrene saae paa hinanden. „Nei!“ svarede Jak, „men vi vil bruge den i eders Tjeneste, om det saa kan træffe.“

„Hvem kan vide det. Vi snaffes ved en anden Gang,“ sagde Torsten og red bort. Jak fulgte efter ham og gik ved Siden af Hesten.

„Har I en Skytte nødig paa jeres nye Gaard, saa huff paa mig, naadige Herre! Bliver I kjed af Ezra, det kan jo tænkes, vil jeg gjerne bære den blanke Sabel i hans Sted. Min Broder mangler det ene Dre, men jeg har dem begge to.“

„Jeg skal tænke over det,“ svarede Torsten, idet han gav Hesten af Sporen og jog ind gennem Heden. Jak stod paa Diget, skyggende med Haanden over Øinene, og saae efter ham.

Hvor hurtig han red, kunde han dog ikke ride fra sine Tanker; de to Ælskesønner havde

ikke fremført noget bestemt, men alligevel givet ham et rigt Stof til Betragtninger.

„De saae paa hinanden, de Hallunker, de Lo, de vidste mere, end de vilde ud med, der bliver altsaa En bedraget her, og det er mig. Fangen, Else, Ezra, alle ere de imod mig; men jeg tager det Spil op alligevel. Nu vil jeg ride over og passe min Gaard. Iovermorgen kommer jeg tilbage. — Hvorfor først iovermorgen? — Klokkerne ringe, de Kallø Skytter ere vist paa Hjemveien nu, saa mødes de Lo, han hvifser, hun smiler, Gud forbande dem begge!“ — Han hævede Haanden truende iveiret og standsede Hesten, den Skinsyngens Dæmon, som tidligere havde staaet under Kløgtens Herredømme, var atter sluppen løs. Han sad og saae frem for sig, paa Aftenrøden, som farvede Lyngbakkerne og kastede sit gyldne Lys over en lille Sø langt borte, paa Hjeilen, som løb og peb foran ham i Veisporet, og dog saae han intet. Lidt efter dreiede han pludselig Hesten og red tilbage ad selvsamme Bei, han nylig var kommen. Først gif det langsomt, saa hurtigere, saa i rasende Galop, der bragte Dyret til at stønne. Ved Emfisjønernes Hytte holdt han et Dieblif stille og bankede paa Rugen. Hsah stak Hovedet ud.

„Spring ned til min Gaard og siig fra mig, at Ridfogden skal gjøre det af med Folkene, jeg kommer ikke denne Gang.“

Isak saae forbauset og maalløs efter ham, Torsten havde allerede forladt Hytten og red videre ned imod Kallø. Det var Fluens Kamp imod Lyset, der vedblev at drage ham ind i sine Straaler. Aftenflokken ringede, da han red over Dæmningen til Slottet. Jagtselskabet larmede, spiste og drak oppe i Salen. Ingen gav Agt paa den enlige Rytter, som drog ind paa en gispende og skumbedækket Hest. Han kom op i Gangen, sneg sig videre, lyttede ved Gustavs Bærelse og hørte to dæmpede Stemmer indenfor. Hvor han stod, var der mørkt; men i Kammeret brændte Lys, og Nøglehullet var stort og gabende. Han hørte og saae det, han nødigst vilde, og trængte sig ilskomt tilbage mod Væggen, da Gustav aabnede Døren, og Else gik tilbage til sit Bærelse. Hvad han led i dette Dieblif, var hans fortrukne Ansigt og sammenbidte Tænder et tydeligt Billede af.

„Nu er Dommen fældet!“ hviskede han, da hendes Dør lukkede sig. — „Hun vilde ikke være min, lad os se, om hun skal blive hans.“ Med denne Tanke listede han sig langsomt og forsigtigt tilbage til sit Kammer.

Næste Formiddag kom Esra tilbage fra Drø-
 lev Kloster og bragte sin Datter Bodil med, en
 bleg og mager, lille Skabning, i den uheldige
 Alder, hvor Alt endnu er under Udvikling, kantet
 og knoglet, en Mængde af Muligheder uden Løfter
 for Fremtiden. Et tykt, mørkt og krøllet Haar og
 to store, uvidende Øine, der synes at forbavses
 over Alt det, de saae, var hendes eneste Skjønhed.
 Esra fandt naturligviis et Vidunder i hende, det
 tilfjendegav hans livsalige Smil, da han frem-
 stillede Bodil. Sagen var allerede afgjort mellem
 Else og hendes Fader, den lille Pige skulde blive
 paa Kallø. Der faldt et Lys over Esras Til-
 værelse efter den Dag, det var, som om alle de
 Magter, der kæmpede i ham, havde fundet For-
 jonning ved Bodils Komme. Han greb enhver
 Leilighed til at saae hende at se og gjorde sig en
 Mængde uforholdne Grinder ind i Stuen, hvor
 hun var tilstede. Hver Søndag fulgtes de ad over
 til Kirken. Bodil holdt da Esra i Haanden og
 veg ikke fra hans Side. Naar Tiden tillod det,
 søgte de ud under et gammelt Rønnebærtræ ved
 Ringmuren eller ned til Stranden, der satte de
 sig paa en af de store Stene, saae ud over Havet,
 talte, lo og spøjte sammen og glemte Tiden og
 Alt, hvad der var udenfor dem.

Else holdt sit Løfte, saaledes som hun havde opfattet det. Hun underviste Bodil, tog hende med sig overalt, indviede hende og gjorde hende til Deeltager i de lykkelige Forhold, Barnet hidtil kun havde kjendt som Tilskuer. Troede hun end ikke saa fuldt og fast som Ezra paa Bodils vidunderlige Begavelse og den særegne Mening, Forsynet skulde have havt med hende, saa vandt hun sig dog et trofast og hengivent Hjerte ved det Taalmod, hun viste, og ved den Mildhed, hvormed hun rettede hendes Feil, et Hjerte, hvori Alt hvad hun saaede, spirede frem, og hvori der allerede boede to store Egenskaber, den ene en dyb Taknemlighed, den anden en grændseløs Hengivenhed og Beundring for Ezra. Han var en Art Guddom for hende, og hvorfor ikke? Han var jo den Eneste, som hidtil havde viist hende Deeltagelse og Kjærlighed, — Smaa og Store, dertil trænge vi alle. Fra Ezra var altid det Gode kommen til hende. I godt Veir, naar Solen skinnede, saa man gjerne Else og hendes lille Terne, som de kaldte Bodil, sidde ude paa Svalen, hvor der var Skygge, og hvorfra de saa ind over Landet. Hver af dem havde sit Sytøj i Haanden. Else talede dæmpet, halvt hvissende næsten, Bodil hørte i Begyndelsen tavst og opmærksom til, under-

tiden hævede hun sine store Dine, med et Udtryk af Forundring, og som om hun vilde søge Bekræftelse paa, at det ogsaa var Alvor, hvad hun hørte; siden efter vovede hun at bede om Forklaring af det, hun saa omkring sig, Alt var saa nyt og saa fremmed, den hele Verden var et stort Spørgsmaalstegn for hende.

XII.

En Tid gik saaledes. Efteraaret og Vinteren svandt, og Foraaret kom tilbage. Ridder Jens Brof havde tilbragt de sidste Maanedes i et Grubleri og med dybsindige Tanker, som ellers syntes at være hans Natur fremmed. Han fortalte ikke flere nye Historier ved Middagsbordet, gjentog ogsaa mindre hyppigt end før de allerede bekendte, han lod sig nøde til at drikke og undgik omhyggelig at sværge; skete det uforvarende, greb han sig i det, holdt Haanden for Munden og rødmede lidt, medens han fastede et stjaalent Blik over til Else, for at se, om hun havde hørt det. Naar han gik, holdt han Hovedet bøiet, lagde Hænderne paa Ryggen og tog lange Skridt;

men han gif ikke meget, han foretrak at sidde inde i Stuen, hvor Damerne vare tilstede, der valgte han sig en Krog ikke for langt fra Kaminen, foldede Hænderne over Maven, strakte Benene ud fra sig og lyttede til Alt, men talte selv kun sjældent. Inde i hans Kammer kunde de høre ham synge. Der var nogle af Vestvindens Eiendommeligheder forenet i denne Sang, skarpe og gennemtrængende Toner, der undertiden kunde stige til næsten uartikulerede Hyl, og igjen verlede og stemtes ned til en sørgmodig og langtrukken Klage. Sangen var altid af erotisk Indhold: en ung og prægtig Ridder med en Fjederhat paa, gif i Lunden og traf en Prindsesse med Dine som Violens blaa, en Hals saa hvid som Sne, hun var den allerdeiligste, som Noget vilde se; hun maatte endelig tage Ridderen til sin Hjertenskjer, helst strax, ellers drog han i fremmed Land, i Krig og Ledingsfærd og lod sig slaa ihjel for hendes Skyld. I denne bedrøvelige Slutning forenede han hele sin vældige Stemmes gennemtrængende Kraft — det var umuligt for Beboerne paa Kallø at blive i Uvidenhed om Ridderens Stemning.

„Hvad fattes Dig, bitte Jens?“ spurgte Lehnsmanden, da dette havde været i nogen Tid.
 „Du er vist syg.“

Jens saae op og rystede paa Hovedet, han udstødte et sørgmodigt og stønnende Suk, der bragte hans Bryst til at hæve sig som en Blæsebælg, hvorefter han svarede: „Lad mig være i Fred, det er ingen Ting at grine af, for jeg pines svært. Du skal nok saae at vide, hvad det er, naar Tiden kommer.“

Genimod Foraaret kom den Tid, Jens havde bestemt. Det tilkjendegav han ved en Morgen at træde ind i Erik Banners Kammer og betro ham, at nu kunde han ikke tie længer, det var bedst, han fik Hemmeligheden at vide. Jens havde holdt sit første Maaltid, lidt før han kom, der viste sig endnu en brun Skygge af Allebrødet omkring hans Mund. „Jeg vil betro Dig, hvad det er, som piner mig; men Du skal lade være med at afbryde mig, før jeg faaer Alt forklaret. Vil Du love det? — Jeg har i Vinter faaet Vinene op for, hvor godt Du sidder her med Hustru og flinke Børn, jeg kunde selv nok ønske mig et saadant Hjem, jeg bliver lidt tilaars, det vil sige, jeg er da min Sjæl og Salighed rass og rørig endnu, sæt mig paastævs over en Hest, saa vil jeg tage det op med Enhver af Jer; men der er saa tomt hjemme paa min Gaard, jeg maa altid tilbyes, naar jeg skal forslaa Tiden. Jeg har ogsaa

nogle Midler tilbedste, lidt af dem har Fanden vel taget, og hist og her skylder jeg Godtfolk, men der er da en Deel tilbage. Nu har jeg givet Agt hele sidste Vinter og seet paa Else, den Guds Engel! der er ikke hendes Lige til paa denne Jord i Lader og Bæsen, altid har hun et venligt Smil og et godt Ord til mig. — Er I der, Ridder Jens Brok? Vil I have et rødt Æble? — Nu skal lille Ridder Jens kjønt gaa op og rede sit Haar, før vi spise til Middag, — der er gaaet Gul paa Jenses Krave, kom! skal jeg sy det sammen igjen; — og saa den lille Tøs, hun har faaet til Paahæng, hvordan gaaer hun ikke og snakker med hende, den Himmerigs Sjæl! og retter og lærer og sætter Skif paa det Barn, som det kunde være hendes Lige. — Troer Du, hun vil have mig? Jeg skal blive hende en retskaffens og kjærlig Husbond og strø Blomster paa Jorden for hende og holde hende bravt med Klæder og Pynt og Stads, det kan Du forbande Dig paa, saa den fornemste Adelsfrue skal se sig sur paa det.”

Hertil var Jens kommen i et monotont og flæbende Foredrag, der lød som en udenad lært Lectie, medens han sad og dreiede paa sin Hat og saae ned paa Gulvet. Han blev pludselig afbrudt af Lehnsmanden, der efter længe at have kæmpet

for at synes alvorlig, brast i en høi og vedholdende Latter.

Jens blev purpurrød og sprang op fra Bænken. „Hvad Fanden skal det betyde? Du kan svare Nei til det, jeg siger; men det er da Ingen-ting at sidde og grine af.“

„Tilgiv mig, lille, kjære Jens Brof,“ sagde Erik Banner og strakte ham begge sine Hænder imøde, „men hvordan er det dog, Du seer ud? Kom og betragt Dig i Speilet. Du har jo malet hele dit røde Forhaar og dine lyse Dienbryn sorte, og det saa daarligt, at Farven er bleven siddende rundt omkring paa Huden.“

„Ho, ho, hoo!“ sagde Jens og tørrede sig frimodig med Haanden i Panden. „Er der ikke Andet iveien. Hvorfor skulde jeg ikke gjøre Haaret sort, det begynder at blive lovlig graat i de sidste Dage. Fanden tage mig! om det ikke er af lutter Sorg og Kjærlighedsbryderi. — Men det var nok ellers ikke om det Forhaar, vi skulde snakke. Hvad siger Du om mit Frieri? Vil Du have mig til Svigersøn? Jeg skal strø Blomster paa Jorden for hende og holde hende bravt med Pynt og Klæder og Stads.“

„Ja, Du lovede det nylig,“ afbrød Lehnsmanden ham, „men maa jeg svare Dig ærligt og

ligefrem, saa synes jeg næsten, Du er lovlig gammel for Else. Du har fyldt de to Sæse saavel, hun er kun et Barn endnu."

"Jeg er da en farlig stærk Mand alligevel," paastod Jens. "Jeg kan vippe Dig overende som et Halmstraa. Jeg kan bære en Tønde Malt i mine Lænder. — Siig ja, Erik Lehnsmænd, saa skal jeg bygge Dig en ny Teglovn ude paa Stranden, jeg skal ogsaa betro Dig, hvordan det hænger sammen med den Livsgjerning, jeg har at forrette, som Du saa tidt har spurgt om. Jeg skal strø Blomster for hende og holde hende brødt med Pynt og Stads."

"Det har Du nu fortalt tre Gange; men jeg kan alligevel ikke give noget Svar, den Sag maa Else selv afgjøre, hun er en lille, forkjælet En, som er vant til at faae sin Villie. Gaa op i Stuen til hende, nu sidder hun vist alene derinde og spinder paa sin Rok, saa kan Du høre hendes Mening, uden at de Andre behøve at faae det at vide."

Jens saae forbavset iveiret. "Hvad skal det til, hvorfor maa de Andre ikke faae det at vide? Jeg vil følge dit Raad, Erik Erikssen; men det skal min Salighed gaa efter Skif og Brug, jeg venter heller, til vi har spist Middagsmad, og alle

ere tilstede. Der har Du min Haand, hun siger nok ja, hvad? Jeg skal blive Dig en brav Svigersøn, det kan Du tage Forgift paa. Godmorgen!"

"Tøv lidt, Jens, jeg har endnu et Raad til Dig, som Du vil staa Dig vel ved at følge. Gaa ud og vask Dig reen i Ansigtet, før Du taler med Else, og giv dine Hænder lidt med det samme."

"Synes Du!" sagde Jens, "det pleier jeg ellers kun at gjøre om Søndagen; men det kan gjerne være, at det hjælper, de Pigebørn ere saa løierlige, Fanden selv kan ikke blive flog paa dem. Godmorgen!" Dermed vendte han tilbage til sit Kammer og kom ikke tilsyne igjen før Middag.

Det, han imidlertid tog sig for, og det, der i den sidste Tid næsten uafbrudt havde beskæftiget ham indenfor den omhyggeligt tillukkede Dør, var en dyb Hemmelighed, som idag skulde blive afsløret. Jens havde med egne Hænder omsynet hele den smukke og spraglede Dragt, han fik foræret af Erik Eriksen, Dagen efter hans Komme til Kallø. Trøien fandt han nemlig for lang i Ermerne, den flog Følber i Ryggen, Beenklæderne vare af et gammeldags Snit, alt dette maatte gøres om. Først sprættede han Trøiet op, klippede sig et Mønster og red til Aarhus, for i al Hemmelighed at kjøbe, hvad han manglede til sit Arbeide. Der-

næst begyndte han at sy, sprættede op igjen og syede paany, alt dette tog Tid; men han havde ogsaa stor Glæde af sit Arbeide. Da Kofteen var færdig, sad den som støbt paa ham, med Beenflæderne gif det derimod mindre heldigt. Jens havde nemlig glemt, da han klippede Tøiet, at lægge Sommerum til, som det hedder i Kunstsproget, derved bleve de noget snævrere end Skif og Brug var, saa snævre, at det næsten ikke var ham muligt at samle Benene, at bøie og bevæge dem kostede endnu mere Umage; men det lod sig nu ikke forandre.

Da Middagskloffen lød, traadte Jens ind i fuld Pynt til den forsamlede Familie, lidt rødere i Kinderne og paa Næsen end ellers, det kom af, at han havde vasket sig. Forhaaret viste endnu den skinnende sorte Farve, som Erik Banner havde beundret for lidt siden, om Skæget gjaldt det samme, blot med den Forskjel, at Forskjønnelsesmidlet her ikke var rigtig jævnt og heldigt anbragt, saaledes at Haarenes naturlige rødgule Farve paa flere Steder blandede sig med den kunstige. Jens smilede, da han traadte ind, og stod lidt stille i Døren, med begge Arme strittende ud fra Siderne. Han havde spenderet en Extraudgift paa sig til en ny, hvid Fjer og svingede Hatten

frem og tilbage, idet han med stive Knæ traadte frem og hilste til alle Sider. De Tilstedeværende maatte anvende stor Krafastrengelse for at vedligeholde et sømmeligt Alvor; den Eneste, som gav sin Stemning Luft, var Karen, hun slog Hænderne sammen med en jublende Latter og sprang op fra Bænken.

„Ridder Jens er mageløs!“ raabte hun, stak sin Haand ind under hans Arm og dreiede ham rundt paa Gulvet. „Prægtig! heel ufjendelig, paa Næsen nær, og hvor den Dragt flæder! — J skal sidde hos mig ved Bordet, saa jage vi Gregers bort, vil J ikke nok hjælpe mig, fjære Ridder Jens? — Siden spadserer vi ud i Haven, vi To alene, mens de Andre sove til Middag, jeg viger ikke fra Jer den hele Dag.“

Jens smilede godmodig. „Lad mig være,“ sagde han, „jeg har ingen Lyst til at fjæse, nu skal det aabenbares, før Pater læser tilbords, og vi sætte os ned til vor Middagsmad, hvad mit Hjerte saa længe har baaret i Løndom.“

Han gjorde sig fri for Karen og gik langsomt hen til Else, som holdt sig halv skjult bag sin Moder. Sporerne flirrede, det fede, rødbrune Ansigt havde et Udtryk af dyb Alvor, Diebliffet var høitideligt og stemningsfuldt.

„Kommer med Frænders og kjære Venners Samtykke,“ begyndte Jens i en præfende Tone, „for at adspørge Eder, høvise og ædle Jomfru Else, Erik Eriksen Lehnsmands yngste Datter, om I vil være min Hustru og Mage og følge mig til Sindinggaard og leve der i Herlighed og Glæde? — Det lover jeg for Gud og hellige Mænd, at blive Eder en god Husbond og strø Blomster paa Eders Bei og holde Jer med Klæder, Bynt og Stads som den allerbedste Adelsfrue i Kongens Riger og Lande.“

Else rødmede, hun saae først paa Jens, for at overbevise sig om, at det ogsaa virkelig var Alvor, derefter fra den Ene til den Anden, hun vilde være tilbøielig til at betragte det hele Optrin som en slet Spøg, hvis der ikke havde hvilet et saa alvorligt og høitideligt Udtryk over Ridderens Ansigt. Under den Tavshed, som fulgte efter hans Erklæring, henvendte Torsten Trolle nogle dæmpede Ord til Lehnsmanden og brast derpaa i en høi og spottende Latter.

„Hvad er der iveien med Jer?“ spurgte Jens.

„Siden I spørger, faaer jeg vel svare, skjøndt jeg kun er Gæst paa Kallø ligesom I og har Intet med Sagen at gjøre. Jeg hvistede nys til Erik Eriksen, at det, I staaer og siger her, er en

Spøg, der skifter sig ilde for en Mand i jeres Alder. J kunde jo snart være den unge Jomfrues Bedstefader; men som sagt, Sagen kommer ikke mig ved."

"Det har J Ret i," svarede Jens. „J er allermindst, siden Jomfru Else nok har vraget Jer, og vilde ikke have med Jer at bestille, efter hvad der snaffes om; men J er nidkjær og slem misundelig endda, det har jeg længe mærket, J gaaer og seer Jer sur paa hver, som kommer hende nær, ho, ho, hoo! — Vilde hun blot sige mig ja, skulde vi min Sjæl nok komme tilrette med Jer, kan J tro."

"Hvad mener J?" spurgte Trolle og trak foragteligt paa Skulderen.

"Jeg mener, at hvis J kom os for nær, skulde jeg rende Jer min Kaarde durch og durch, saa baade Sol og Maane kunde skinne igjennem jeres syndige Krop. Jeg har stanget den Gedebuk, der havde værre Horn end J." Uden at høre efter Torstens Svar, vendte han sig om til Else, støttede den ene Haand mod Gulvet, medens han knælede ned foran hende og gjentog sin Bøn med de samme Blomster og gyldne Løfter, han allerede engang havde anvendt.

Else rystede paa Hovedet, hun var lige ved at brikte i Graad. „Jeg vil blive hjemme hos min Moder,“ sagde hun og slyngede Armene om Fru Banners Liv.

Situationen, som hidtil blot havde været komisk, begyndte nu at blive pinlig, der opstod en Pause, under hvilken Jens Brok blev liggende knælende paa Gulvet og saae høit bedrøvelig ud. Han havde just begyndt paa en Beskrivelse af Sindinggaard og alle dens Herligheder, da Gregers Ufstand afbrød ham, lagde sin Haand paa hans Skulder og hviskede saa høit, at Enhver i Stuen kunde høre det: „Jens! nu revne dine Buxer paa Knæene.“

Jens blev blodrød, han greb hurtig med begge Hænder ned efter den antydede Skade og sprang iveiret. „Det er jo Løgn i din Hals!“ raabte han, efterat have forvissat sig om, at Gregers tog feil, men dermed var ogsaa hans Sag uigjenkaldelig tabt. Else lo, Karen lo, dansede, klappede i Hænderne, alle de øvrige Tilstedeværende lo, tilsidst satte Jens begge sine knyttede Hænder i Siderne og lo med, skjøndt hans Latter ikke klang saa friskt og naturligt som ellers. Han forlod ogsaa strax efter Spisesalen, uden at komme oftere tilsyne den Dag.

Næste Morgen regnede det. Jens gif og pakkede sit Tøi sammen. „Jeg bliver her ikke en Time længer,“ forfikkede han Enhver, som kom ind i Stuen. „Nu maa jeg give mig til at være Pilgrim og slaaes med Morer og Løver og forgiftige Kruffedillier, til jeg lægger mine Been i det fremmede Land. Den Sorg igaar vil blive min Højsot, det fornemmer jeg nok.“

Genimod Middag klarede Veiret op, Solen skinnede, Skytten kom og fortalte, at der var fundet friske Spor af en Grævling, som havde gravet sig ind i Grusbanken udenfor Hestehaven. Over denne Tidende glemte Jens sin Rvide, han fik en Mand til at følge med og gif ned til Hestehaven, væbnet med Hækk og Spade og en stor Laasbue over Skulderen. At grave Grævlingen ud, var et Arbeide, som tog Tid; men som ogsaa fængslede Ridderens hele Tilbøilighed. Først opsogte han de forskjellige Indgange til Hulen og stoppede dem paa en nær, derefter lod han Bonden udvide den sidste Abning og fyldte det gravede Hul med Halm og Lyngkvas, som de stak Ild i. Jens kom heller ikke til Middagsbordet den Dag. Da Arbeidet var fuldført, lod han Bonden gaa, satte sig paa Banken og tog et Stykke Mad og en Læderflaske frem for at holde Maaltid, medens

han ventede paa Virkningen af den kvælende Røg, som Lynen og Halmen bragte ind i Grævlingens Hule.

Esra kom gaaende ud fra Skoven, standsede foran Ilden og hilste, da han fik Die paa Jens Brok. „Det Stykke Arbejde faaer I ingen Nytte af.“

„Da mener jeg dog, det er forsvareligt gjort,“ svarede Jens.

„Det seer saadan ud; men Grævlingen, I har stoppet til for, er ikke inde i sin Hule, jeg mødte ham for lidt siden, luffende om mellem Stenene ved den gamle Synovn. Der ligger en god Laasbue, seer jeg, har I en Bolt, kan I tage den Grævling, inden han gaaer i Grav igjen.“

Jens Brok sprang op. „Følg med og viis mig Stedet,“ sagde han og staf sin Mad i Lommen.

De forlode Grusgraven og gik ind over Marken. Esra foran.

„Du har jo Ord for at være en dygtig Skytte, efter hvad Torsten til Lynnerup fortalte. Nu kan Du tage Buen, saa vil vi se, hvad Du duer til. Ikke fordi jeg selv staaer tilbage for Noget. Jeg har ikke kjendt ret mange, som jeg vil holde for min Ligemand i disse Lande; men

jeg er træt efter det svære Arbejde idag og ryster vist paa Haanden."

Esra tog Buen. Lidt efter kom de ind paa en aaben Plads mellem Træerne. Midt paa denne var der en Høi og paa Høiens Top et gammelt Offersted, hvis mosbegroede Graasteen, halvsfjulte mellem Nælder og Bregner, laa sprængte og væltede ud af deres oprindelige Leie. Esra greb Ridderen i Koften og drog ham ind bag en Busk, medens han pegede hen mellem Stenene. Jens saae Intet og vilde just give det tilkjende, da Buestrengen klang, og en mørk Gjenstand rullede ned i Lyngen fra Høien.

"Der ligger den," raabte Esra.

"Det kalder jeg intet Mesterskud," sagde Jens, da de kom hen til Grævlingen. "Du var jo knap fire Favnemaal borte. Jeg har gjort anderledes Skud i mine Dage, men ligemeget, nu vil jeg give Dig tre Skilling dansk, som jeg har her i min Pung, saa gjelder det Skud for mit, og Du tier stille med, at det var Dig, der hjalp til, ellers skal jeg min Sjæl stoppe Munden paa Dig."

Jens betalte Pengene og tog en Snor op af Lommen, hvormed han bandt den døde Grævling over sin ene Skulder. "Det var nu det," vedblev han. "Saa er der endda en anden Sag, som vi

To skal snaffes ved om. Kan Du mindes den Aften, vi mødtes nedenfor Skjerring Kloster, da jeg drog bort fra de kjære Graamunke? Vi talte om Gyrre Baabensmed, og Du sagde, Du vidste, hvor han var at finde. Nu kunde jeg nok have Lyst til at faae den Mand itale."

"Han boer saalangt borte, og der gaaer en træls Vej til hans Sted."

"Det hjælper ikke, vi maa derhen alligevel. Jeg søger Bæfled hos ham for en Kammerat, en Ven af mig; den Baabensmed kjender noget til en Historie fra gamle Dage og det er os af sær Bigtighed at faae at høre, hvad han veed."

"J har vist tøvet lovlig længe efter den Bæfled. Gyrre er bleven gammel og aflægs nu og husker ikke mere, hvad der er skeet tilforn."

"Jeg fik saa bandsat travlt i den sidste Tid og har ikke havt Stunder til at tænke paa ham før idag; men der er jo længe til Aften, lad os se, vi finde Manden."

"Gyrre ligger paa Sottesengen, hans Timer ere talte. Aften bringer Munkene ham den sidste Olie."

"Men Guds Død og Pine! Det haster da saameget mere, afsted med Dig, gaa foran og viis Vej!"

Esra blev staaende. „Hvad vilde I have Besset om? Det, Gyrre veed, veed jeg ogsaa, maaske endnu lidt mere.“

„Du maa da kjende ham meget nøie.“

„Han er min Fader.“

Jens Brof traadte et Skridt tilbage og satte begge Hænder i Siden, medens han vedblev at stirre paa Esra. „Din Fader!“ gjentog han og stod nogle Dieblkke fordybet i Estertanke, „hvem var da din Moder?“

„En Bondefvinde ovre fra Galten Herred. Hun ligger nu begravet indenfor den Kirkemur ved Binding.“

Der hvilede en usædvanlig Alvor over Ridderens Ansigt, idet han lagde sin Haand paa Esras Skulder og udbroød: „Følg med hen til Gyrre, jeg maa se ham og tale med ham, hvordan han end er faren, det jeg har at spørge om, vil han mindes, saalænge han drager Veiret, saadan noget glemmes ikke. Det gjælder om at faae Lys i den Hemmelighed; der er mange, fornemme Folk indviet deri, maa Du vide.“

„Ja, Hemmeligheder har vi havt nok af, han og jeg; de fornemme Folk, I taler om, vidste vel, hvem de gav dem til, ligemeget har det fremmet. Gyrre Baabensmed ligger nu paa Straa og har

Ingen til at række sig en Haand for alle dem, han hjalp, hans Søn —"

„Hans Søn! bliv ved, hvad vilde Du sige?"

„Naa ja, hans Søn er der, hvor han ikke skulde være. Lad os saa gaa."

Esra skred ind i Skoven og valgte en af de mange, bugtede Stier, som Kreaturerne eller Bildtet havde dannet. Jens Brof fulgte efter. Da de kom ned til Bildtvogterens Hytte, standsede Ridderen en lille Dreng, løste den døde Grævling fra sin Skulder og sagde:

„Bring den Karl op til Kallø, du lille Dreng, naar Du saa hilser fra Ridder Jens Brof, give de Dig nok en Mellemmad for din Gang."

Drengen tog Grævlingen forsigtig i Benene, og Jens gik videre med Esra. En Tidlang fulgte han ham i Tavshed, derefter standsede han og tørrede sin Pande. „Du gaaer bandsat hurtigt, ikke fordi jeg nok kan følge med; men det værker i mit ene Been, efter det Skudsjaar! Lad os nu snaffes lidt ved, saa falder Veien mindre træls, fortæl mig noget om din Fader."

„Hvad skulde det være, og hvad er der at sige om en fattig Mand, som al sin Tid har maattet arbejde for det daglige Brød, løbet rundt

og dreiet sig som en Møllekværn, uden derfor at komme videre."

"Han gjorde nok gode Vaaben i sine unge Dage."

"Jolk fige det, derfor kan han takke Mester Garbens, den rhinske Smed, som bosatte sig i Randers, hans Lige skal ikke have været kjendt i Landet; det var ham, som smedede vor Konges Bedstefader den Ringskjorte, saa trofast, at hverken Bolt eller Kniv kunde gaa igjennem den."

"Hvem satte Gyrre i Lære hos den rhinske Smed?"

"En, som vilde ham vel, En, hvis Hest kom til at ride ham overende og slaa sine Sko i hans Pande, da han var en lille Dreng. Godt kom han fra det, men Rytteren glemte det alligevel aldrig siden, Gyrre ikke heller."

"Hvad hed den Belgjører? Det maa have været en mægtig og fornem En."

"Ja maaske, jeg har glemt Navnet."

Jens gif lidt og betænkte sig, han var ikke rigtig tilfreds med, at Esra saa forsigtigt undveg ethvert af hans Spørgsmaal og slet ikke indlod sig paa det, han helst vilde vide. Var Ridderen istand til at opstille en Fælde, forstod Esra lige saa behændig at undgaa den. Dette forringede

dog ikke Interessen for ham, tværtimod, Jens lagde nøie Mærke til ethvert af hans Ord og betragtede ham uafbrudt og forskende, saa ofte Gangstien tillod dem at gaa ved hinandens Side.

„Har Du aldrig hørt din Fader nævne Signe Rud til Hæssel?“ spurgte han noget efter i den ligegyldigste Tone, han kunde finde.

„Min Fader har nævnet saamange fornemme Folk, de havde jo deres Gang i hans Bærksted. Hvem kan huske dem alle? Men I gaaer og spørger og fritter og er dog selv ræd for at sige Noget. Nu er jeg kjed af det. I kommer ingen Vei paa den Viis. I maa stole paa mig, Herre, eller ogsaa tie stille. Se at finde paa Ordene, for at vi kan faae fat i Meningen. — Hvad er det, I vil vide?“

„Den Signe Rud blev der talt meget om, før Vorherre lukkede hendes Dine, hun var kjøn, vel optugtet og vandt alle Menneſker ved sit milde Væsen. Der er dem, som sige, jeg ligner hende. Folk fortalte, at hun som ung Pige holdt mest af den lange Jørgen Arnfeldt fra Rugaard; men derom vides dog Intet for vist, hun giftede sig siden med Lave Brok til Estrup, det er sikkert nok, de fik sig en Søn, som hed Jens, og han spadserer her ved din Side.“

Esra trak paa Skulderen. „Den Historie lader sig ogsaa fortælle paa en anden Maade. Nu skal I høre: Der var en fornemme Jomfru, som hed Signe Rud fra Hessel, til hende kom Jørgen Arnfeldt og beilede i Tugt og Ære. Faderen sagde Nei, men Signe sagde Ja, og derved blev det. Saa kaldte de Jørgen i Kosttjeneste over til Sverrig, og det lo Kristen Rud af, han meente da, at de fik Fred for den Veiler. Noget før han skulde afsted, drog Signe i Besøg til sin Fæster paa Høgholm, det sagde hun idetmindste hjemme; men Natten efter holdt Jørgen Arnfeldt bag Høgholms Have med væbnede Folk og Heste, Signe kom ud, han løftede hende op i Sæden, saa rede de bort i Mørket, over ad Aarhus til, der var Jørgens Broder Prior i Sortebrødreloftret, han viede de To og sagde dem for rette Ægtefolk at være.“

„Ja, saadan fortalte Folk,“ raabte Jens hestig og standsede. „Men det skal Pinedød bevises, før jeg troer det.“

„Det er beviist. To fribaarne Mænd vare Vidner til, hvad der skete“.

„Ho, ho, hoo!“ lo Ridderen og gned sig i Hænderne. „Der er min Sjæl hverken Bevis eller Vidner i den Sag. Jørgen Arnfeldt kom aldrig

hjem igjen fra Sverrig, hans to fribaarne Mænd ikke heller."

"Der er Vidner endda; tie de Levende, vil de Døde tale, ifald det gjøres nødig. Men I siger mig jo ikke, hvad det er, jeres Ven eller Kammerat vil vide Bessked om."

"Fanden i Bولد med den Ven, jeg fornemmer nok, man helst maa tale reent ud af Posen med Dig. Det er mig selv, som kommer for at spørge den Vaabenmed, hvad han veed om Jørgen Arnfeldt. Der gif Drd om et lille Barn dengang, Jørgens Søn, som Gyrres Kvinde fik at vare paa; men Folk siige jo saameget, det er vel løs Snak tilhobe."

Esra saae op paa Ridderen uden at svare.

"Naa tal dog, hvorfor gaaer Du og figger saa spodsk paa mig?"

"Hvad er det for et Barn? Det nytter ikke, I prøver paa at frybe udenom Sagen, Hr. Ridder, tal ligesremt, saa skal jeg svare Jer."

Jens Broks tykke Læber skjælvede lidt, hans Stemme blev mere lav og hvissende: „Du Tosse! kan Du ikke forstaa mig?" mumlede han. „Naar jeg spørger om det Barn, taler jeg jo om min Moder."

„Jo, det forstaaer jeg, og hendes Vre giver
 I nu mig at forsvare. Det gaaer selsomt til! —
 Fru Signe var Jørgen Arnsfeldts ægteviede Hustru,
 jeg har sagt det, og I veed det selv ret godt,
 derfor kan vi gjerne tale om hendes Barn. Medens
 Manden var borte, fik hun en Søn, men det maatte
 ikke vides, derfor drog Kristen Rud med hende til
 sin Søster, Abbedissen i Mariager, hvor det bedre
 kunde dølges. Det lille Barn toge de fra Moderen,
 skjøndt hun saa mindelig had dem om Naade. —
 Ja, det var en strix Herre, den Kristen Rud, han
 vidste, hvad han vilde, for ham var Signe ikke
 gift, og hendes Bønner lo han af. Hun maatte
 hjem til Gaarden igjen, og Barnet satte han ud
 til Fremmede. Er det ikke saa? Hav dog lidt
 Mod, Herre! og tilstaa det, I veed, ret strax skal
 I faae værre Ting at høre, som I ikke kjender
 til. Han og Jørgens Fader havde ligget i Strid
 om en Strimmel sumpet Land nede ved Stubbesø,
 ikke bredere, end at en Mand kunde springe over
 det; men Rud fik ingen Ret dengang, og det skulde
 nu gjengjældes. Desuden var Jørgen Arnsfeldt en
 fattig Mand, som sad haardt i det, og Signe havde
 længe havt en Veiler med Gaard og meget Gods,
 det blev jeres Fader, Hr. Lave Brof. Mens hun
 laa syg i Mariager, skikkede Rud sin Livskytte,

Markus Dam, i Grinde til Sverrig, han kom tilbage og forklarede, at nu var Jørgen falden for Svenskernes Haand, skudt igjennem Brystet. Dermed var den Sag tilende. En Vinterdag, mange Aar efter, gav Markus en anden Forklaring; da var han ude for at skove Egetræ og faldt ned og slog sig tilbøde i Skoven. Mens han laa der og stønnede og jamrede sig, paastod han for alle dem, som kom til, at Guds Straf var over ham, fordi han havde gjort sin naadige Herre til Villie og skudt Jørgen Arnfeldt igjennem Ryggen. Det, han skiftede den Dag, var der ogsaa Vidner paa, En af dem er vi nu paa Veien til. Da Kristin Rud hørte, hvad Markus Dam havde bekiendt, rystede han paa Hovedet og meente, det havde kun lidt at betyde, hvad en døende Mand sagde, som ikke længer var ved sin fulde Fornuft. Han satte ogsaa sin Villie igjennem med Datteren og trolovede hende med Hr. Lave Brok. Signe var svag og let at bøie. Da den tunge Tidende spurgtes om Jørgen Arnfeldt, saae Folk hende gaa inde i Skoven og vride Hænderne og græde sine modige Taarer; men der var dog lidt af Kristens Sind i hende. Dagen efter Trolovelsen gif hun ind i Ruds Sengeskammer og skød Slaa for Døren. Din Villie er da fuldbyrdet, Herre Fader, sagde

hun, og jeg er givet hen til den, Du bestemte; men nu har jeg et Ord at sige, som ogsaa skal staa ved Magt, jeg vil se mit Barn igjen og vide, om I ere gode imod det, hører Du, **jeg vil**. Nægter I det, tager jeg aldrig Hr. Lave til Husbond, jeg siger Nei oppe foran Alteret, Du skal lade Lyse for mig til Graven, før det bliver til Bryllup, jeg løber min Vej og tager Livet af mig, Søren er dybt nok til at skjule min Nød og Elendighed, og hvad er der Andet tilbage?"

Jens Brof smilede vantro. „Med Forlov at spørge, hvor kan Du vide, hvad Fader og Datter sad og talte om indenfor lukkede Døre?"

„Har I glemt den Aften, I var nede ved Skjerringaa efter de Dredsfiskere og traf en fattig Kvinde der, hun har været Jomfru Signes Barnepige og blev siden eders Amme. Herskabet snaffer, Folkene lytte, det er saa gammelt."

„Du gaaer vist ogsaa og lytter og speider, Du!"

„Det er jo min Bestilling for Tiden, jeg bliver betalt derfor. — Kristen Rud sad og grundede lidt paa Jomfru Signes Ord. Han kunde se af hendes Mine, at det var Alvor. — Vil du være en rar Pige og lystre din kjære Fader, naar Du faaer den lille Dreng at se? — Det lovede hun med Haand og Mund paa Kristi Kors, og næste

Dag red de ned til Bondefrinden, som havde Barnet i Pleie. Saa kom hun sig igjen, Synet af det Barn gød nyt Blod i hende, og Kristen Rud var veltilmode derover, Hr. Lave ligesaa. Signe var en rig Pige, som havde sin Mødrenearv ubeskaaren, hun tog desuden Arv næste Vinter efter den Fæster paa Høgholm. — Se, nu har jeg betroet Jer, hvordan det gik, før Jomfru Rud fik Lave Brok, fortæl I nu mig, hvad der skete siden."

"Ja, hvad skete der? De holdt Bryllup i Pragt og Herlighed, saa droge de hjem til min Faders Gaard, og siden tog han Fru Signe med til det store Dyfløb ovre i Kjøbenhavn, hvor han fra Jens Juul vandt den drevne Sølvstob, som endnu staaer spart hjemme i Skabet. De To levede min Sjæl i Lyst og Glæde, Lave var hende en rigtig god Husbond, det skal hans værste Fjende sige."

"Men den lille Dreng, hvad blev der af ham?"

Jens lod ikke til at have hørt dette Spørgsmaal og vedblev: "Efter nogle Aar fik de dem en Lykka af en Søn, det er mig. Jeg kan huske min Fru Moder saa tydelig, hun var en mild og fjærlig Sjæl, som Du nylig sagde, hun vilde kun hvad Godt var; men hun havde et tungt Sind, det jo Ingen kunde gjøre ved, hun græd vist mere,

end hun lo. Tilfidsst tog Vorherre hende til sig og gjorde hende lykkelig udi Gimmeriges Rige."

"Men Drengen, Drengen! hvorfor taler J ikke om ham?" gjentog Ezra heftigt og bydende.

De to Mænd havde under deres Samtale efterhaanden skiftet Rolle. Jens Broks Overlegenhed forsvandt. Følte han sig maaske bevæget af det, Ezra fortalte, eller ved Mindet om Moderen? — Det lod næsten saaledes. Hans Ansigt antog større Alvor, og hans Stemme lød mere blød og sørgmodig, medens Ezra gjentog:

"Fortæl hvad J veed om Jørgen Arnfeldts lille Søn."

"Jeg veed Ingenting, Du! Det er jo netop ham, Gyrre skulde give mig Bessked om. De nævnede ham aldrig hjemme."

"Er det ogsaa vist, Jens Brok, nævnede de ham ikke?"

"Aldrig!" gjentog Ridderen bestemt, men standsede derefter og lod til at kæmpe med sig selv, før han fortsatte: "Jo een Gang. Jeg veed ikke, hvordan Du bærer Dig ad med at tvinge mig til at tale, jeg kan ikke dølge Noget for Dig. Nu skal Du faae den hele Sandhed at vide: Min Fader blev slaaet fordærvet af den forbandede Hest, vi kjøbte paa Sanct Oluvs Marked i Aars, det

har Du vel nok hørt Tale om. — Ikke? — Jo,
 der skete et stort Jertegn ved samme Leilighed.
 Fogden havde knubjet Niels Piil, det Åsen, fordi
 han vilde ikke lange Hø op, Lave meente, han nok
 kunde taale lidt endnu, og sagde, de skulde sætte
 ham op at ride paa Træhesten hjemme i Gaarden.
 Jeg glemmer aldrig den Dag, det var første Gang
 jeg fik de Løier at se. Der sad Niels Piil da,
 strunk og stiv og studs og tvær og rynkede
 Panden, medens de bandt den ene Steen større
 end den anden fast til Fødderne. Han bed Tæn-
 derne sammen, uden at give et Åny fra sig, før
 de løfte ham ned, da han ikke kunde taale mere.
 Saa løftede han begge Arme truende op imod
 Fader og mig, som stode paa Trappen og saae
 til. I dag er det vist Sanct Balthasars Dag!
 sagde han, husk vel paa det, naadige Herre. J
 har givet mig en slem Hest at sidde paa, kanske
 J vil komme til at ride en, der endnu er værre.
 Ingen af os agtede paa den Sludder, før vi fik
 vor nye Hest hjem. Da Fader kom ind i Gaarden,
 slog den ud, kastede ham af, traadte ham for-
 dærvet, og det gik for sig netop paa det samme
 Sted, hvor Træhesten havde staaet den Dag, Niels
 var oppe at ride. Han kom ud af Stalddøren og
 saae til. Medens de bare Lave op, sagde han saa

høit, at Alle hørte det: I dag er det Balthasars Dag, — saa vidste vi nok, hvad det skulde betyde. Prioren, som tog Skrifte, meente ogsaa, at det var en Guds Straffedom, derfor har jeg heller aldrig siden kunnet lide den hellige Balthasar; saadan en skidt Knægt, som kun volder Folk Fortræd! han skulde Guden ikke være Helgen, hvis jeg maatte raade. — Da min Fader fornam, at Døden stod for, kaldte han mig hen til Sengen, jagede de Andre ud og betroede mig, at jeg paa Moders Side havde en ældre Broder, som Ingen vidste ret Bæst om, Folkene, han kom i Huus hos, vare flyttede bort og holdt sig skjulte i en fremmed Egn, saa Lave ikke kunde faae dem opsporede siden. Derefter kom den hele Historie, Du nylig fortalte, om lange Jørgen Arnfeldt og hans Bedrifter. Lave spøiede til, at min Fru Moder havde ladet skriftflogne Munk, Søren, ovre fra Skjerring sætte et Brev op, hvori hun bestemte, at hele den store Sum af hendes egne Midler, som hun myndig tog i Arv efter Fæstren, og som stod i Sindingsgaard, skulde være urørlig for mig og Mine i halvtredsfindstyve Aar, hvis da min Halvbroder kom tilsyne inden den Tid og beviste sin Ret, som ærlig og ægtebaaren Søn, skulde Pengene deles halvt mellem ham og Brødrene ovre i Skjerring,

blev han derimod ved at være død og borte, det de brave Helgene oppe i Himmerige være saa freundlige at unde mig, til Bederlag for den Alterbug, broderet med Hedensting, og alle de mangfoldige, tykke Vorlys, jeg har spenderet til deres Ore og Fornøielse, mens jeg laa syg af Tandværk og Hold over Lænderne, saa skulde det Hele gaa over til Laves Slægt. Da min Fader havde betroet mig dette, reiste han sig op i Dynerne, saae flent bister og arrig ud og lagde sin Haand paa mit Hoved, medens jeg bøiede mig ned over hans Seng. — Nu veed Du, hvad der var mig og din Moder imellem, hviskede han, og hvad der har forgiftet alle vore Dage, jeg kan ikke lide den Rnægt og ønsker, han sad inderst i Helvede. Agt derfor kjønt paa, hvad jeg formaner Dig til, Du skal sse Allandsjens Ulykker, om Du ikke handler derefter. Kanste han er død, kanste ogsaa han lever og fryber om i en eller anden Krog i Landet, det veed kun den Baabensmed Gyrre; men før Signes Midler og Gods nogensinde kommer Jørgen Arnfeldts Dreng tilgode, skal du platud øde og sætte det Hele overstyr. Koft ingen Ting paa Gaarden og dyrk aldrig op af Heden, brug, hvad Du kan, og agt nøie paa, min kjære Søn, at det, der tilkommer ham, kan blive saa fleint og saa

nedrigt som muligt. Naar Du opfylder denne din kjære Faders sidste Bøn, vil jeg give Dig min bedste Velsignelse og sidde og bede for Dig i Paradis, spoleer blot saa meget, Du kan for ham, det er den Livsgjerning, jeg giver Dig at øve. — Med disse Formaninger lagde min Hr. Fader sig ned og bad mig kalde de Andre ind og tænde Børlysene paa Kandelabrene omkring Sengen, saa hensov han salig samme Aften, just som de ringede til Solnedgang, og fik sig siden en Jordefærd, saa prægtig, som nogen Adelsmand kunde forlange. — Hvad jeg har betroet Dig, Esra, fjender ingen Anden til, og mere end det, jeg fik at vide den Aften, har jeg ikke hørt om min Broder, hverken før eller siden. Men jeg har trolig øvet den Livsgjerning, min salig Fader gav mig, det kan jeg sige som en ærlig og retsskaffens Mand, Sindinggaard ligger forfalden og øde, Murene ere færdige at revne og dratte ned over Hovedet paa En, Vind og Regn suser gjennem Hullerne i Taget. Gyvel og den stride Lyng groer paa alle Marker. — Det Satans Barn! han har voldet stor Sorg og Ulykke i vor Slægt. Nu vil jeg ned til Gyrrer og høre, hvad han veed.“

„Sorgen Arnsfeldts Søn er død, han ligger forvaret tre Men dybt under Kirkegaardsjord, de

undte den Staffel ingen Fred heroppe og faae paa ham med for onde Dine, til at han ret kunde trives. Min Moder lagde ham ved sit Bryst og gav ham sin Melk at drikke, den gode Fru Signe kom ned i vor Hytte, naar hun kunde liste hjemme fra, hun vuggede ham i sit Skjød, hun blev glad, naar han lo, og sang og læste Bønner over hans Hoved; det forflog ikke, de vare formange til at ville ham ilde, han tog kun lille Plads op paa Jorden, og den undte de ham endda ikke, saa skikkede Vorherre Bud efter ham og tog ham op til sig. I kan sove trygt og roligt, Ridder Jens, den Dreng kommer ikke og spørger efter sin Arv. Er det jeres Maal at lægge Sindinggaard øde, har det længe været unødigt. — Gud bedre det for den Livsgjerning, I har havt at øve.”

„Det kan nok være, jeg ogsaa har tænkt noget paa det,” sagde Jens og bøjede Hovedet, som om han undsaar sig for, at Esra skulde møde Udtrykket i hans Dine. „Hun led, min Moder, og hendes Religion var ikke slet den samme som Laves, han satte Alt paa at faae sin Villie, hun i at give efter. Hun var saa from, saa mild og blød, naar hun saae paa En med Dine, der fortalte, hvor gjerne hun vilde hjælpe. Det kunde græde indeni mig, og jeg kom i Strid med mig

selv, ikke ofte, men dog af og til, naar jeg huffedes paa, hvad hun helst vilde, og saa det, min Fader forlangte, den Aften de tændte Børlys over ham. Det faaer nu at være, jeg gaaer ikke her for at skrifte, hvad jeg har følt og tænkt, men hvad der er skeet."

Medens Jens talede, lød en langsom og høitidelig Sang gennem Skoven. Nede paa Veien kom to Munke, hvoraf den Ene bar et Crucifix paa en Stang, den Anden en Hostie indsvøbt i et guldbræmmet Klæde. Foran Munken med Hostien gik en hvidklædt Rordreng og svingede et Røgelsekar. Af og til sang de nogle Sætninger af en latinisk Psalme, hvor Veien blev bredere, ophørte Sangen, de to Mænd gik da jevnfides hinanden og begyndte i et dæmpet Sprog en meget verdslig Samtale. Esra drog Ridderen ind mellem Buskene, da han hørte Sangen.

„Der har vi Munk Klemmen, han bringer Gyrre den sidste Dlie, som jeg sagde Eder før; men der kommer En ridende efter ham histinde, han maa ikke se mig, lad os høre, hvad han har at sige."

Jens Brof gjorde en Nabning mellem Løvet, han saae en Rytter og kjendte Torsten Trolle, som kom ridende efter de to Munke. Aftenen brød

frem, Solen gik ned og spredte et Purpurlys over det friske Løv, Skoven var opfyldt af Fuglesang, det kvadrede og jublede og kaldte fra hver en Gren, Solsorten og Drosslen, Bogfinken og Triflen, hver paa sin Melodi. Dværgene fra Skjerring Kloster tilkjendegav Kirkeklokkens dumpe, afmaalte Slag, at en Døende blev berettet. Da Munkene bleve opmærksomme paa Gudsordene af Rytterens Hest, gik Manden med Korset foran, og deres værlende Psalmesang lød atter, mere andægtig og vedholdende end før. Torsten red hen til Pater Aemmen, som blev ved at synge og holdt Dinene sænkede mod Jorden.

„J kom ikke, som J lovede forleden,“ sagde han. „Jeg var ovre i Klostret, der viste de mig herved. Jeg maa tale med Jer.“

„Det lader sig ikke gjøre nu. Jeg gaaer i Kirkens Grinde, for at bringe Sacramentet til en Døende.“

„Han faaer at vente lidt, eller lad Broderen der gaa i eders Sted; det, jeg vil Jer, er snart sagt.“

Aemmen betænkte sig, han værlede nogle Ord med Munkene, som stod ved hans Side og rakte ham Hostien. Derefter gjorde han Korsets Tegn og bøiede sig med frydslagte Arme, idet de to

Andre fortsatte deres Vandring. Han var nu alene med Ridderen. Jens Brok og Esra holdt sig tavse og ubevægelige inde i Skjul bag Busten.

„Hvorfor Fanden kom J ikke?“ udbroød Torsten heftig og bøiede sig ned over Hestens Hals mod Klemmen. „J lover og lover, og det bliver ingen Ting til.“

Munken saae sig om. „Haster det da saameget?“ spurgte han smilende.

„Det kan J lade mig om, jeg har sagt Jer, hvad der var paafærde. Der sidder en fangen Mand paa Kallø, han har Foden i Stigbøilen og kan rende sin Bei — Fanden i Bold imorgen, iasten, strax, om det skal være. Folkene deroppe lukke Dinene i eller gjør det, der er værre, de holde med ham. Han vil Kongen og Landet ilde.“

„Skal vi sige, han vil ogsaa Ridder Torsten Trolle ilde, for det er dog hans værste Lyde,“ ytrede Klemmen og kastede sine smaa, lumskke Dine op fra det Bøgeblad, han stod og pillede Hylstret af.

„Han vil min Sjæl ogsaa Jer ilde. Han holder med Luthers den nye Lære og vrager Munken og Pavedømmet, kommer han til Sverrig og faaer Magten, skeer J og jeres Kirker en Ulykke tilhobe, det kan J lide paa.“

Klemmen kysjede sig. „Og Lehnsmandens Datter, Jomfru Else, med de gule Krøller, det rare Barn, hvad siger hun til det?“

„Hun har Intet med den Sag at bestille, lad hende blive udenfor vor Samtale.“

„Hvordan var det? Den Aften, I stod og lyttede ved Døren deroppe, gav hun ham jo det lille Crucifix, hun havde faaet af Bisp Niels i Aarhus. Paa Fodstykket af Korset sad en signet Oblat, som Jomfru Else kysjede, hvergang hun bad om Noget. Saadan fortalte I jo.“

„Hvorfor Djævelen staaer I og gjentager al den Snak her. Jeg kom til Jer, jeg skriftede for Jer, de sagde, I var en klog og durfdreven Mand, en Gæstgiver, der kunde binde Ild og Sværd og forstod Jer paa det, ingen Anden vidste. I lovede at hjælpe mig, naar jeg vilde skikke jer staldforede Stude ned til jeres Kloster, dem har I faaet, for tredive Solskifter siden, hvad er det bleven til? I kommer ikke, I gjør Intet, I luffer af, naar I seer mig. Jeg vil have Redelighed paa den Sag.“

Munk Klemmen stod og smilede, roligt og overlegent, medens han vedblev at pille Hylstre af Bøgebussen. „Den Oblat, som var signet af vor hellige Fader, kysjede Jomfru Else, hvergang hun

bad om Noget, og raadede den onde Fange til at gjøre ligesaa," gjentog han betænkjomt og drillende.

„Ja for Satan! hun kysfede den, og han kysfede den, Gud fordømme hans Sjæl! Det foregaaer uden Sky henne foran Vinduet, hver Aften jeg gider seet derover. Hvad saa videre?"

„Hvor I pines af Had og Skinsyge, Ridder Torsten, I, en saa stor og mægtig Herre, i Kongens Gunst, hele Verden for jeres Fod, men villet ind som en Myg i en Spindelvæv, vraget og vrist tilbage af et Barn, der hverken vilde have eders Haand eller Hjerte. Det maa ogsaa være haardt! Det var altsaa Oblaten — rynn blot ikke eders mørke Bryn, eders Ansigt seer saa fortruffet ud, som om I skulde kvæles, det er næsten ikke til at kjende igjen. — Jeg har tænkt og arbeidet for Jer, medens jeg var borte. Jeg har ogsaa en Oblat, signet og god som den i Jordybningen paa Korsets Fodstykke, jeg vilde have været op og besøgt Jer i Aften, naar vi vare blevene færdige med Vaabensmeden derne. Se her!" Klemmen drog en lille Blikdaase frem af Koften og aabnede Laaget, „tag denne hvide Oblat til Jer, vaer den vel, pil ikke mere paa den, end I er nødt til, og naar I seer Leilighed, saa lift Jer ind i Antichristens Kammer, flæb min Oblat ovenpaa den anden, den er saa

lille, saa uskyldig, det mærkes ikke; men J kan lide paa, den gjør sin Virkning alligevel og er nok saa sikker og kraftig som den anden." Torsten Trolle tog Uffen og betragtede værelviis den og Munken, som stod og nikkede til ham. „Lad ham prøve paa at kysse den," tilføiede Klemmen sagte, „saa gjør han Jer ingen Fortræd mere, os ikke heller!"

Torsten smilede, hans hvide Tænder kom tilsynne under Skæget. „Klemmen, Klemmen! J er en Satan! Hvad er dog det, J loffer mig til at gjøre."

„Ja naar J ikke synes om det, saa lade vi det fare," svarede Klemmen og greb efter Uffen. „J har spurgt og jeg har svaret, J har forlangt Raad, jeg gav Jer det efter bedste Formue."

Torsten beholdt Uffen, vendte Hesten og red tilbage i Skoven. Klemmen stod og saae hen efter ham, før han gik videre, ned mod Vaabensmedens Hytte. Da Bussene paa den bugtede Sti lukkede sig efter ham, kom Jens og Esra frem fra deres Skjul. Det varede lidt, før de taledes. Jens Brof saae med store, stirrende Øine og aaben Mund paa Esra, han havde plantet begge sine knyttede Hænder i Siderne og strittede ud med Benene, det var nu hans Udtryk for Overraskelse.

„Den Munk maa jo være Djævelen selv,“
udbrød han. „Gud naade Gustav Griksen for
hans Oblat. Du forstod ham vel?“

„Ja, det er endda ikke saa svært; tillykke er
der nu Flere om den Hemmelighed, end de tro.
Hør! hvor Klosterkloffen bliver ved at flemte, min
Fader døer, han ligger og tæller Timerne, til jeg
kommer; men hvis den Rytter der naaer op til
Kallø før mig, vil der blive stor Nød paafærde,
— jeg maa efter ham, afsted! Følger I med?“

„Jeg er ikke saa hurtig tilbeens, vi har gaaet
bandsat langt i Eftermiddag, og det værker i min
Hofte efter det Skudskaar fra den sidste Bataille i
Tydsffland; piil Du foran, saa lifter jeg bagefter.“

Esra gled som en Snog ind mellem Bussene,
Grenene bevægede sig, Løvet raslede, saa var han
forsvunden. Jens Brok tøvede lidt endnu, han
smilede og drog Dienbrynnene i Beiret. „Løb Du
nu med den Bæsked,“ mumlede han. „Jeg maa
lidt mere ud at spadserere og drager Fanden ikke
til Kallø. Naa! fikken en Afregning det vil blive
mellem mig og den rare Munk Klemmen. Jeg
figer ikke mere.“

Aftenen brød frem, Kragerne kom flyvende
hen over Trætoppene i store, skrigende Flokke.
Klosterkloffen vedblev at ringe, langsomt og høi-

tideligt. Munken, som skulde gaa i Klemmens Sted ned til Gyrre, var ikke kommen synderlig langt, inde i Skoven havde han taget Plads paa et omfaldet Træ, den tildækkede Hostie stod i Græsset, selv sad han og prikkede med Stangen af Krucifixet ind i en Tue Avner og Knupskæl og morede sig med at se de røde Myrer myldre frem, medens han ødelagde deres Gange. Kordrengens Røgelsekar laa paa Stien, Munken gabede og strakte sig, Drengen plukkede Anemoner og gule Stjerneblomster, hans sorte Hue laa i Græsset, paa Isjen var Haaret raget af ham i en lille Plet, saa stor som en Sølvdaler.

„Gre J ikke komne videre, J dovne Kram!“ udbrød Klemmen, da han fik Die paa dem, „vi maa afsted og se at blive færdige hos den Baabenfmed, det er ikke sikkert at drage gennem Skoven ved Rattetid. Tænd Jld i Røgelsekarret, Dreng, og gaa foran.“

Drengen drog Jyrstaal og Steen op af den ene Lomme, hvorved der uforvarende gled et Stykke Hvedebrød og en halvspist Hvidroe ud af den, han slog Jld i nogle brændte Klude, stoppede dem ind i Messingkarret og dryssede en Haandfuld støbte Enebær over dem, da Kullene fængede. Derefter ringede han med den lille Klokke, han

bar i en Snor over Brystet, og skred foran de to Munke, som begyndte en ny Vexelsang. Strax efter kom en Mand, der vedblev at holde sig skjult for de Andre af Bussene, han pustede og stønnede, standsede, naar Munkene standsede, drak af en Flaske, han bar om Halsen, lyttede efter Samtalen, naar de holdt op at synge, og smilede saa skadefro og ondskabsfuldt som vel muligt. Det var Ridder Jens Brok, der var ude for at spadserere lidt mere.

Baabenjmedens Hytte laa dybt inde i Skoven mellem mægtige Træstammer, der omkredsede en lille, aaben Plet, som kun blev synlig i saa Skridts Afstand. En høi Jordvold omgav et Stykke opdyrket Hede, hvori nogle krumme Gange, indfattede af Timian, Lavendler og Tusindfryd, betegnede en Have. To gamle Hylde træer i Udspring stode langs med den ene Side af Hytten, en stikkelhaaret Lænk hund stak Hovedet ud fra et Hul i Muren og begyndte at hyle, da den hørte de Fremmede. Sangen lød høiere, efterhaanden som de nærmede sig Stedet, Røgelsefarret dampede under Rordrengens energiske Svingninger, medens han paa samme Tid uafbrudt vedblev at ringe med sin Klokke. En gammel Kone viste sig i Døren, med foldede Hænder og høiet Hoved, da Munkene

standsede og stødte Stangen med Krucifiret ned i Jorden. Alemen taledede nogle dæmpede Ord, som hun besvarede med at ryste paa Hovedet og slaa Vinene op mod Himlen. Han gif alene ind, de Andre tøvede udenfor. Det dæmrede mellem Træerne, en fugtig Taage slog ned og forøgede Skumringen. Hunden vedblev at knurre og gø, Konen tussede paa den.

„Han pleier ellers aldrig at gjøre Støi, naar der kommer geistlige Folk hertil,“ forklarede hun, „dem har han Respekt for, han er saa flog, saa flog som et Menneske, der maa vist være en Ulv eller et Krondyr i Nærheden histinde. Og der var virkelig en Ulv i Nærheden, i Skikkelse af en Mand, som vedblev at liste sig langsomt og forsigtigt fra Stamme til Stamme, til han naaede ind under de to gamle Hylde træer, her standsede han foran en Abning i Muren og lirkede ved Lugen, til det lyffedes ham at faa den høit nok op, saa han kunde se og høre, hvad der foregik indenfor.“

Lidt efter kom Alemen ud til Konen: „Der er ingenting at gjøre, han døer inat, men jeg vil blive her, til det er forbi og vaage hos ham og bede for ham in extremis. Kan Hun lave mig noget Godt til Nadverfost?“

„Alf nei, ærværdige Fader, jeg er kun betalt for at vaage til efter Solhæt. De sige, der gaaer en Barulv og en Hinfesus af en gammel Skytte med sit Hoved under Armen og spøger omme bag Huset. Jeg blev her ikke for aldrig det, men jeg har sørget for at lukke Dør og Luger paaklem, saa den arme Mands Sjæl strax kan fare ud, naar han er færdig, jeg har laant en Bønnebog til at lægge under hans Hage, naar han skal strækkes, der er ogsaa stuet et godt Knippe Dild op over Indgangen, og Dørtrinnet er gnedet bramt med Rødløg, for at de onde Geister ikke skal komme ind og annamme ham. Nu falder Mørket paa, giv mig eders Velsignelse, saa gaaer jeg min Vej.“

Klemmen trak paa Skulderen og hviskede nogle Ord til den anden Munk, som tog Stangen med Krucifiret og forlod Hytten, fulgt af Rordrengen. Han var nu alene tilbage hos den Døende.

Da han traadte ind i Stuen, faldt Lyset fra en stærktosende Tranlampe hen over en gammel Mand, udstrakt paa en Seng, frygtelig mager og hentæret, med gispende Bryst, som hævede sig og sank, hvergang han drog Veiret. Hans lange, knoglede Hænder famlede frem og tilbage paa Dynen, det graa Haar var næsten skjult af en rød, ulden Hue, som naaede ned over Panden.

Omkring paa Bæggene hang Vaaben og Brudstykker af en smukt forarbejdet Rustning, alle Gjenstande i Hytten tydede desuden paa gode Aaar og en vis Velstand.

Munken tog Plads ved Hovedgjærdet af Sengen, bredte et Faarekind ud paa Elisegulvet til Fødderne og løste Rebene, som han bar om Livet, for at gjøre sig det lidt mageligt, derefter stak han den ene Haand ind i den andens Ærme og udbød:

„Ja, se nu er jeg da hos Gyrre og skal blive her den hele Nat, lad være, jeg vaagede Natten tilforn i Bøn og Andagt. Jeg har ogsaa bragt en god Urte-drink med, den vil lindre, kan han tro, se, hvor deilig rød den skinner i Lyset, den koster mange Penge at lave. Er der nu Noget, Gyrre har paa Samvittigheden, saa ud med det, vi ere alene herinde, vi To. Konen, det Bæst, som skulde vaage, er løben sin Vej. Kan Gyrre høre, hvad jeg siger?“ Vaabensmeden nikkede. „Kom da frem med, hvad Gyrre har at betro sin gamle og kjærlige Skriftestader. Gyrre vil befinde sig vel derefter, det linder i alle Lemmer, jeg skal derefter give ham Absolution og signe ham med den hellige Olie, den gjør ogsaa godt.“

„Jeg skristede jo til Boldermisje, efter den Dag har jeg været syg og sengeliggende og knap tænkt end sige gjort Noget, som kunde være de gode Helgene imod.“

„Gyrre har altsaa ingen Ting at skriste, slet ingen Ting? Huff sig rigtig om.“

Baabensmeden rystede atter paa Hovedet. Pater Klemmen blev lidt heftig. „Det er jo lutter Løgn og Sludder, Han kommer med. Han vil dølgge, vil Han, og lusse sig fra det; men jeg seer lige saa dybt i en Steen, som Han kan bide i den, og det er en forfærdelig Synd at gaa bort fra Verden uden at betro sig til sin Skriftefader og faae Forladelse. Jeg har talt om det før, Gyrre huffer det nok — ja, se nu slaaer Han Gluggerne ned, der er skeet Noget, som Gyrre ikke tør sige, Gyrre bærer paa en Hemmelighed fra gamle Dage, en Hemmelighed, som angaaer fornemme Folk, hvorfor har Han aldrig omtalt den? Har jeg ikke været Ham naadig og mild, saalænge Han har kjendt mig? Var den Bod, jeg paalagde Ham for streng? — Saa slap Han med at gjøre os en ny Laas, saa et Par Stabelhængsler, saa en Skillings Penge eller en Faaremælksoft, — naada! kunde det være mindre?“

„Fader tager fejl,“ hvistede Baabensmeden, „jeg veed ikke af nogen Hemmelighed at sige.“

„Ikke det, saa skal jeg hjælpe Ham paa den. Hvor blev det lille Barn af, som Fru Signe Rud betroede Ham og Hans Kvinde, mens J boede nørpaa? Tal nu Sandhed, Mand! der staaer Liv og Død og Hans evige Sjæl paa den Forflaring.“

Gyrre tav, medens hans Ansigt fortrak sig som i Smerte. „Det Barn er død,“ udbrød han endelig med større Bestemthed end hidtil, „det ligger begravet paa Kirkegaardsjord oppe i Holtum.“

„Det er Løgn i Gyrræs Hals!“ raabte Klemmen med dirrende Læber. „Der stikker et Bedrag under. Den Kule i Holtum har vi gravet op for mange Aar siden, der laa et Barn med en forvoret Rygrad, det havde Fru Signes Søn ikke. Gyrre er kjøbt og betalt til at dølge Sagen, jeg fatter ikke, hvorfor Han vedbliver at tie, især naar Han tænker paa, at det var vort Kloster til stor Gavn, om det lod sig bevise, at Barnet levede. Hører Han! jeg siger, det vilde være til Nytte og Glæde for os fattige Munke, som hver Dag skulde huske Ham i vore Bønner og læse Ham en Sjælemesse, saalænge der var Steen paa Steen af Skjerring. — Gyrre vil altsaa gaa bort fra denne Verden med en Hemmelighed og en Løgn tillige.“

Betænk dog, ulykkelige Mand! det er jo en forfærdelig Synd, som der ikke kan gøres Bod for."

Munkens Ord efterlod et dybt og synligt Indtryk paa Baabensmeden. Taarerne løb ned ad hans Kinder, han reiste sig overende og strakte Armene ud mod Klemmen. „Hav Medlidenhed med mig, jeg kan ikke, jeg tør ikke tale. Jeg har svoret en hellig Ed paa Korset, med Fingeren paa Kristi Bunder."

„Hvem har Han svoret den Ed?"

„Min Hustru, som nu er død og borte."

„Den kunde der faaes Forladelse for, Hans Hustru har gjort en syndig Handling ved at forlange saadan en Ed, nu ligger hun og pines derfor til Dommhedag i Baal og Flamme. Det er Gyrres Skyld, jo vist, ene og alene Gyrres Skyld. Han har fortalt mig, at Han holdt meget af hende, nu kunde Han frelse ikke blot sig selv, men Jer begge To, ved at tale, saa skulde vi tillige læse Messer for hende og fri hende ud af den haarde Pine. Troer Gyrrer ikke, hun vil blive glad derfor og velsigne Ham, naar I mødes oppe i Himmerige; saa vil hun mene, at nu var det Gode, hun havde øvet mod Ham i levende Live, ret bleven gjengjældt, og nu havde Han først bevist, hvormed Han holdt af hende."

„Jeg tør ikke tale,“ hvisttede Baabensmeden og vred sine Hænder. „Vorherres Brede vil komme over mig, naar jeg bryder mit Ord.“

„Saa skal jeg sige, hvad der vil ske, naar Han bliver ved at tie. Han faaer ikke den kostelige, røde Lægedrik, jeg har lavet til Ham, ikke min Sjæl en Draabe af den, jeg gaaer min Bei, jeg giver Ham ikke Absolution, signer Ham ikke med den hellige Olie, Gyrres Sjæl farer da lige luft ind i Helvedes gloende Døn, naar Han freperer, der vil den blive og vride og vende sig og længes efter Forløsning i mange tusinde Aar, i hundrede tusinde Aar, lige til Dommедag. Nu gaaer jeg, Farvel!“

Gyrre bad, han græd, holdt Alemmen tilbage ved Koften, han saae sig bange og raadvild om for at finde Hjælp og Frelse, han kæmpede med sig selv, medens Alemmen reiste sig fra Bænken, svøbte Klædet om Hostien og gif hen mod Døren.

„Er det ogsaa sandt?“ spurgte Gyrre, „kan I tage den Synd fra mig, at jeg røber, hvad jeg har lovet at tie med? Forstod I? Jeg sagde jo, jeg havde svoret det med oprakte Fingre.“

„Gyrre er en stor Tosse, saa gammel som Han er“, svarede Alemmen og lo spottende. „Kan det kaldes for Synd, at hjælpe os fattige Munke

til vor Ret, vi, som maa gaa og tigge ved Folks Døre, som beder for Jer, I slemme Mennesker, ved Dag og Nat og skikke Jer lige op til de gode Helgene i Himmerig. — Hvad blev der af den Dreng?"

„Kom herhen igjen, sid ned, høi Jer over mig, det gjør ondt i mit Bryst at tale saa høit. — Fru Signe fødte det Sorgens Barn mens hendes Gusbond var skicket i Leding og døde i fremmede Lande. Da Faderen vilde, hun skulde tage Lave Brod, sagde hun Nei og Nei igjen, til han gav hende Lov at faae Barnet at se. En Nat kom den unge Frue ridende alene over til mit Huus. Hun banker paa og rækker os det lille Barn, svøbt i Lærred og Badmel, mens hun siger til min Hustru: Tag det og vaer det vel, har jeg før været Dig og din Mand tilhjælp, saa gjengjæld det nu. Du ammer selv en lille Søn, lad min faae Plads hos ham ved dit Bryst, det Du gjør mod mig, skal Vorherre velsigne Dig for, mere kan jeg ikke sige inat, der er Folk ude efter mig. — Saa jog hun afsted igjen ind i den mørke Skov, og vi beholdt Barnet. Ugedagen derefter kom hun tilbage, da fik vi at vide, at hun havde listet Barnet bort fra dem, Kristen Rud satte det i Pleie hos, de handlede ilde mod det,

og hun var bange for sin Fader; han var heller ikke at spørge med, den Karl! havde hans Livsfytte skudt Jørgen Arnfeldt, det han selv sagde sig paa, da Vorherre løste op for ham, vilde det være endnu lettere at finde en Piil til Drengen. Fru Signe fik da til sin Ulykke Lave Brok til Husbond, og han og Kristen gik og snusede efter Drengen, — af Godhed, af Kjærlighed? Ja vist! han var dem en Braad, de helst vilde gjøre sig fri for. De spurgte i Øst og i Vest, de skikkede Bud med Prangere og reisende Kræmmere, de lovede Penge ud til den, der kunde give Besked, Ingen vidste Noget at sige, vi tav ogsaa, og den, der saae min Hustru med de to Børn, troede, det var hendes egne. En Morgen, jeg stod og smedede ude ved Ambolten, var der En, som aabnede Lugen og skød sin Piil ind i Stuen efter den fremmede Dreng. Jernet rev Huden af hans Skulder og blev siddende i Bæggen. En anden Dag kom der en glubsk Ulvehund farende ud af Skoven og bed ham i Laaret, Barnet skreg, jeg slog Hunden ihjel, og Kristens Ruds Mærke stod paa dens Halsbaand. Om Aftenen kom Fru Signe ned til os. Nu er det galt igjen, sagde hun, de veed hjemme, hvor Barnet er at finde. Lave og min Fader luskede sig inde, da vi havde spist, og lagde Raad

op om Dig, fordi Du slog den Hund ihjel, de
 skikke vist Bud herved imorgen. Hvad skal vi
 gjøre? hvad skal vi gjøre? Saa tog hun Dren-
 gen paa sit Skjød og jamrede sig og vred sine
 hvide Hænder. Min Hustru stod og sukkede og
 vidste ingen Raad; men jeg tog Mod til mig og
 jagde: Fordi I alle jeres Dage har været god
 imod os, vil jeg nu gjøre hvad jeg kan til Gjen-
 gjæld og frelse det Barn. Lad Hr. Lave og hans
 Karle kun komme imorgen, vi reise vor Vej inat.
 Det synes hun var det Bedste og føiede til, at
 hvis der siden kom Folk med Hilsen fra hende,
 der hvor vi nu tog hen, saa maatte jeg aldrig
 lade mig lokke til at tale om Barnet, naar ikke
 Budet bragte hendes Brev og Skrift tillige. Men
 jeg forstaaer ikke at læse Skrift, svarede jeg. Da
 tog Fru Signe en Kniv og skar tre dybe Mærker
 i Bordpladen, dem hun bad mig huske vel, de
 skulde være Tegnet fra hende. Det bliver nok
 strenge Tider for mig, føiede hun grædende til,
 de kunne kanske pine mig til at tale, men de
 Mærker skal Ingen faae mig til at røbe, og den,
 der ikke bringer Dig dem og spørger om min Søn,
 han vil ham ilde. Saa gav hun os Brev og
 Skrift med, som vedkom Drengen, tiggede og bad
 om, vi vilde være gode mod ham, og red hjem igjen.“

„Hvad var det for tre Mærker?“ spurgte Klemmen og flyttede sig nærmere mod Sengen.

Der gled et Udtryk over hans Ansigt, som gjorde Gyrre bange, han betænkte sig lidt: „Jeg mindes dem ikke mere saa nøie.“

„Hvad var det for Mærker?“ gjentog Munken barskt. „Gyrre maa huske, Han skifter her for Vorherres Afsyn, Han skal tale sandfærdig.“

„Det var tre Bogstaver, S. R. A., siger Signe Rud Arnsfeldt, siger ogsaa Søren Rud Arnsfeldt, det er Drengens Navn. Jeg smedede dem ind i en Jernring og nittede den fast om Barnets Hals, han har baaren den siden. Næste Morgen, da Lave Brok og hans Mænd kom rusende ned efter os, fandt de en Grushob og rygende Aske, hvor Hytten havde staaet, men jeg og mine vare borte. Saa drog vi om i Øst og i Vest, der gik Ar hen, og vi meente, de havde forlist vort Spor. Engang tog vi over til Viborg Marked og lod en halv-voksen Pige vogte Børnene imedens. Da vi kom hjem ved Nattetid, var Døren sprængt, og Hunden slaaet ihjel. Vor egen Søn fandt vi i Forstuen, død og stiv, det fremmede Barn laa forslaaet og blodig inde under en Halmdynge, men han levede endnu. Løsen var løben sin Vej. Det var Bønderne, der vendte hjem fra Marked, forklarede hun.

Ja vist var det Bønder, men Kristen Ruds Mærke stod paa deres Bedrift. Vort eget Barn jordede vi. Fruens kom sig. Hvor lille han var, naaede han dog altid op over deres Kænter. Saa afsted igjen for at finde et nyt Skjul. To Somre efter kaldte Vorherre min Hustru til sig, da hun laa paa det Sidste, var det, hun tog den Ed af mig, som jeg nu har brudt, den dyre Ed, at jeg aldrig maatte lyse det fremmede Barn op for Nogen, heller ikke sige ham selv, hvem det Godtsfolk var, han stammede fra. Næste Aar døde Kristen Rud, den haarde Hals, og vi fik Ro siden."

"Hvor blev Drengen af?" spurgte Munk Klemmen ivrig.

"Han gik sin egen Vej, da han blev større."

"Det er vist Løgn. Nu dratter Gyrre ned i den gloende Døn igjen. Det er langt værre, at sige noget halvt, end slet intet at sige, for det er det Samme som at ville snyde Vorherre, og han lader sig min Sjæl ikke tage ved Næsen, den Karl! — Hvor blev den Dreng af? Ud med det!"

"Han frelst feres Klosterfaar og lagde den døde Graavl op foran Klosterporten. Nu tjener han paa Kalløgaard, under Torsten Trolle. — Vi kalde ham for Esra i daglig Tale, efter de tre Bogstaver i Ringen, og mere veed han ikke selv

om dem. — Det bliver saa mørkt herinde, — han har været en rigtig god Søn, — han lovede at se herind i aften, hvor bliver han af? — Jeg ryster af Kulde, — nu kommer Døden, — sign mig, Fader, sign mig og forlad min Skyld."

"Ja, hi lidt, Gyrre skal først bekjende, hvorfor Han aldrig har gjort Esras Ret gjældende, Han vidste jo dog, at Fru Signe efterlod Ham den Arv til Deling med vort Kloster."

Den Døendes Røst blev bestandig svagere og mere utydelig: „Jeg turde ikke, jeg vilde ikke, der er Blod og Ulykke ved de Penge, min Hustru bad, og jeg lovede. Sign mig, sign mig!"

„Endnu ikke. Hvor blev de Brevskaber af, som Fru Signe gav Dig den Nat, Du flygtede fra hende? Tal, Mand, skynd Dig!"

„Jeg har forvaret dem."

„Hvor, hvor? Tal dog for Djævelen!"

„Her, i en Jernbuddike ved Hovedgjærdet af min Seng."

„Jeg seer ingen."

„Under Flisen, under Flisen!"

Alemmen satte Lampen ned paa Gulvet og bankede med Fingeren paa Fliserne, til en huul Lyd betegnede ham Stedet. Den Døende stønnede, græd og bad, Munken hørte det ikke, en heftig

Begjærlighed talte ud af hans fede Ansigt, medens han, blodrød af Anstrengelsen ved at bukke sig ned, tog Flisen op og drog en lille, rusten og gammel Jernæske frem af Hullet.

„Sign mig nu,“ bad Baabensmeden og hævede sig i Sengen og strakte Hænderne frem. „I Jesu og alle Helgenes Navn! sign mig. I lovede det saa vist.“

„Naa, saa læg Sig da stille ned og hør efter.“ Klemmen tog Bønnebogen op af Lommen og begyndte hurtig og snøvende at opramse en latinsk Bøn. Han kom ikke ret langt, et Suk og en hæs Rallen afbrød ham, Sengen rystede, idet den Døende under en frampagtig Skjælven strakte sig ud i sin fulde Længde. Da Klemmen berørte hans Pande med Fingeren vædet af den hellige Olie, bredte en blaagul Farve sig over den gamle Baabensmeds Ansigt, hans glasagtige, brustne Dine syntes at stirre i dyb Forfærdelse op paa Munken. Klemmen saae lidt paa ham, derefter reiste han sig fra Bænken, satte Lampen paa Bordet og forlod Hytten med Monstranzen under Armen og Jernæsken indspøbt i et Hjørne af Ruten.

Alt det, som her var foregaaet, havde Jens Brok været et stille og lydløst Vidne til udenfor den aabnede Luge. Hvad hans Ansigt udtrykte,

skjulte Mørket. Strax efter at Klemmen var gaaet, traadte han ind i Hytten, knælede ned foran Sengen og skjulte sit Ansigt i Hænderne, medens han bad en Bøn for den Døde. Derefter bredte han et Klæde over Baabensmedens Ansigt, slukkede Lyset, stængede Døren og gik atter ud at spadserere, denne gang med lange og hurtige Skridt, henad Stien i samme Retning som Munken.

Maanen skinnede, hist og her faldt dens blaalige Skær ned mellem de aabne Trætoppe og kastede en lang og skjælvende Lysstribe, som sluttes og kom frem igjen nede paa den lysegrønne Skovbund. Klemmen hørte Fodtrin, lyttede og gik om bag Træstammerne. Han saa en Skikkelse med en Laasbue over Skulderen og en lang Stødkaarde under Armen komme frem paa Veien, han saa den Mand, som han i dette Dieblig nødigst vilde møde, standse foran Træet.

„Skjul Jer ikke, min Hjertens Allerkjæreste!“ sagde Jens spottende. „Jeg skal samme Vej som I, og godt Selskab gjør korte Mile. Hvor kommer I ellers fra saa filde, ærlige Herre?“

„Jeg har skriftet en Døende og gaaer i vor Kirkes Grinde, som I kan se af min Mesjessjorte.“

„Hvad er det, I har der under Armen?“

„Den hellige Hostie.“

„Og under den anden Arm?“

„Min Bønnebog,“ svarede Klemmen.

„Det er en stor Skam af Prior Anders, at skikke en gammel Mand som Jer ud i Mulm og Mørke og give ham saa meget at slæbe paa. Jeg skal skjænde paa ham imorgen.“

„Det gjøres ikke nødigt. Jeg følger kun min egen Villie.“

„Jo, jeg vil min Sjæl op og skjænde paa ham. Kom, skal jeg hjælpe at bære eders Sager. Hostien maa jeg vel ikke røre ved, men saa Bønnebogen der.“ Medens Ridderen sagde dette, udstrakte han Armen og stødte med en uformodet og hurtig Bevægelse den lille Jernbuddike ud af Klemmens Haand. Gæsten faldt paa Jorden, Jens hvieste sig og tog den op. „Det var en slem Lykfat af en Bønnebog, og luffet ind i en Jerncæffe! — Kom nu! lad os drage videre.“

Denne Indledning egnede sig ikke til at berolige Klemmen, hans Ansigt blev paafaldende blegt, han følte sig heller ikke videre opbygget ved Ridderens Følgeskab.

„Det er længe siden, vi To mødtes sidst,“ sagde Jens, da de kom længere frem paa Stien. „Kan I huske, hvor det var?“

„Ridder Jens Brof boer endnu oppe hos Lehnsmanden paa Kallø,” svarede Klemmen. „Det er en from og gjæstfri Herre.“

„Vi ere lidt i Slægt sammen, og jeg har bygget ham den Teglovn nede ved Spen. Nei, hvad det var, jeg vilde sige, kan I huske den Aften, vi to skiltes sidst?”

„Ridder Jens var noget bedst og streng mod os Stakler, skjøndt Gud veed, vi gjorde vort Bedste for at stille ham tilfreds, saa godt vi kunde. Er det værd at tale om?”

„Hvorfor ikke? Jeg afslagde et fromt og helligt Løfte i de samme Dage, det har pint mig siden, derfor blev jeg saa glad ved at møde Eder. I er en klog og listig Mand, netop listig; husk, hvordan I fik mig skiftet ud af Klostret i en plassende Regn med Løfler paa Fødderne, det havde Prior Anders aldrig fundet paa. I skal nu lette min Samvittighed og sige, hvad jeg bør gjøre. Vi ere alene i Aften, Ingen hører os, jeg kan godt skrifte paa den aabne Bei, mens vi følges ad ned til jeres Kloster.”

„Hvad er det for et helligt Løfte, Ridder Jens taler om?”

„Ja, jeg fortryder det næsten, kan jeg ikke blive fri for at holde det?”

„Saa begaaer Ridder Jens en Synd, en svære Synd.“

„Na Fanden! Den giver I mig nok Forlæbelse for. Jeg kan jo spendere lidt derpaa.“

„Jeg vilde gjerne, jeg vil gjøre Alt, hvad jeg kan for at være Ridder Jens til Behag; men jeg tør ikke give Afslad for et brudt Løfte til Kirken eller de velsignede Helgene.“

„Maaske har I Ret,“ svarede Jens estertænksomt, „men om jeg nu gjør Synd eller krænkede nogen Anden ved at holde mit Ord. Kunde det ikke hjælpe?“

„Det nytter sandfærdig ikke, Ridder Jens kommer til at holde det alligevel. Fru Bodil til Stenalt lovede at skænke Gods til Riberkirke og glemte det siden; hun maa nu til Bod hver evige Nat staa op af sin Kiste, vandre over Moser og pløiet Jord og knæle paa den glatte Steen udenfor Kirkedøren, til Hanen galer.“

„Sy for Allandsens Ulykker, gaaer det saa stramt til, saa maa jeg vel give efter. Naar jeg først ligger med Næsen opad, vil jeg have Ro og ikke spadserere om mere. — Hvor det dog er rart, at snakke med Jer, I er saa fløgtig og udspekuleret, — siger I nei? Jo saa min Salighed er I udspekuleret, gamle Rævepels! Hvem uden Jer

ffulde vel have funden paa at løbe den lange Vej over til Kong Christjern og forklage mig, saa han derved kom i Tanker om den Tid, jeg gjorde Løier med Almuens Skat i Middelfart?" — Jens vendte bestandig tilbage igjen til det samme Emne, og Munken undveg det ligesaa omhyggeligt. — „Der er dog Noget, hvori jeg er jeres Overmand," vedblev han.

„Det er der rigtignok, overmaade meget!" skyndte Klemmen sig med at forsikre. „I hele vort Kloster findes der for det Første ikke saa kjon og saa stærk en Stemme som Ridder Jensens."

„Synes I! Det kan nok være, men det var ikke det, jeg meente."

„Der er da heller ikke saa fornøielig og rar en Gæst ved et Gildebord, derom ere Alle enige. Ridder Jens kunde ogsaa være den rigeste Herremand i Jylland og have Gods og Midler at give bort til fattige Kirker og Klostre, om I bare selv vilde. — Saa er I ogsaa saa stærk, saa urimelig stærk."

Det var Summen af alle de Dyder, Klemmen i Hast antog, Ridderen satte størst Pris paa, han vilde endnu have tilføiet lidt i Tilgift; men Jens Brok afbrød ham og rystede paa Hovedet. „Det er heller ikke i noget af det, I nævnede, at jeg

holder mig for den Første; men jeg forstaaer at udlægge Drømme, kan J det?"

„Af og til," svarede Klemmen.

„Jeg har havt tre mærkværdige Drømme idag, lad os nu høre, om J er Mand for at tyde dem."

„Vi kan jo prøve paa det."

„Da jeg sov til Middag, syntes jeg, der kom en lille, tyk Mand med tandløs Mund og et Ansigt som et Rødkaaleshoved, spadserende hen til Sengen. Han dunkede mig paa Skuldren og kildrede mig paa Næsen med sin fedtede Finger. — Hvad har det at sige?"

„Det betyder, at Ridder Jens skal fuldbyrde det fromme Løfte, han nylig talte om, og at de gode Helgene, som har skicket ham et Sendebud i den Mand, der kildrede ham paa Næsen, ville se surt til, at han svigter dem."

„Det kan have Rimelighed, stor Rimelighed," meente Jens. — „Nu er altsaa det bestemt; J har omvendt mig, Løftet skal blive holdt og fuldbyrdet, inden Sol staaer op igjen. Der har J min Haand, der er min Haand!" gjentog han, brølende saa heftigt, at Klemmen foer et Skridt tilbage. — „Da jeg faldt isøvn igjen, syntes jeg, jeg gif herude i Skoven, saa kom der en enlig Mand med en Strikke om Livet, og To løb efter

ham, og vilde gjøre ham Fortræd. I det Samme var det livagtigt, som om En traf mig i Dret. Hvad troer I, det har at sige?"

„Det betyder, at Ridder Jens skulde møde mig herude i den vilbene Skov i aften. Er jeg ikke en enlig Mand, med et Reb om Livet? Ved den, der drog Jer i Dret, giver Himlen tydeligt tilkjende, at I skal værge for mig, om Ondt hændtes, og føre mig uskadt og vel hjem til vort Kloster igjen.“

„Det er tydeligt! Gudbevares hvor I er klog, jeg mærker nok, jeg ikke engang skal have det forud, at kunne udlægge mine egne Drømme. Altid er det Helgenerne, der sidde og gjøre Mirakler for mig og skikke mig Bud og Syner, jeg vidste min Sjæl ikke af, jeg stod saa høit anskreven hos dem. — Nu skal vi høre, hvad der hændtes tredie Gang. Da jeg faldt isøvn igjen, syntes jeg, der laa en spinebunden Mand udstrakt nede paa Jorden, en Anden strakte sig over ham og grinte, mens han plyndrede hans Lommer og smed det, han tog, hen til mig. Saa kom der en Gabriel i en Fløils Klud dumpende ned fra Himlen og gav mig en tyk Hæsfjælep, mage til den, jeg her bryder af Bussen, livagtig med de selv samme, smaa

Stilke og knuppede Geværter paa. — Kan J ogsaa magte den Drøm?"

„Vi kan jo prøve paa det," gjentog Klemmen og smilede. Der var noget saa blidt og venligt i Ridderens Sprog og Tone, at enhver Mistillid og Frygt maatte forsvinde. Jens lod til aldeles at have bortjaget alle disse eenfaldige og ubehagelige Grindringer, som knyttede sig til deres tidligere Bekjendtskab. „Den Drøm er efter mit Skjøn et sær vigtig Bærsel for Ridder Jens," vedblev Klemmen. „Manden paa Jorden betyder En, som havde ulovligt Guds i sit Bærg, der er ingen Fremgang ved det, hvad der saaes i Sne, kommer op i Tø, derfor blev det taget fra ham. Englen, som gav Jer den Hasselkæp, betyder, at Himlen faarer Ridder Jens Brok til sit Redskab, at han skal kæmpe og sørge for, at det Guds kommer de rette Gierne tilgode."

„Hold paa mig Munk! hold paa mig!" raabte Jens, „jeg er lige ved at daane af Henrykkelse over jeres Kløgt, og saa siger J endda, at J ikke er udspekuleret. Hvad skal jeg kunne sætte imod Jer, jeg Tøsse! som gif og grublede og fik en heel anden Udtydning af disse Drømme."

Klemmen lo tilfreds og vilde vide, hvorledes Ridderen havde udlagt dem.

„Det skal jeg sandfærdig sige,“ svarede Jens og saa sig om. — „Se engang, hvor klart Maanen skinner inat, der er ikke en Sky paa Himlen, det gjør Vorherre vist blot til Vre for Eder. Kom med til det ranke Træ hithenne, saa puste vi lidt, mens jeg fortæller, hvad jeg fandt ud.“ Han førte Munkén hen til et ungt Bøgetræ inde paa den aabne Plads, de standsede ved, derefter fremtog han af sin Lomme en lang, trunden Hampsnor, strakte den, prøvede dens Styrke og vedblev imidlertid at tale: „Det hellige Løfte, jeg nævnede først, og som I paalagde mig saa bestemt at holde, blev gjort den Aften, I jog mig ud af Klostret. Jeg krævede Vorherre og hele Mandskabet deroppe til Vidne paa, at om vi To nogensinde mødtes igjen paa beleiligt Tid og Sted, skulde jeg forskyldt Jer den flette Streg, I spillede mig, og det saa grundigt, at I ikke forvandt det siden alle jeres Levedage. Jeg havde næsten glemt dette Løfte; men saa kom I selv og paastod, at jeg skulde holde det, om jeg end gjorde Uret derved.“ Jens slyngede efter denne Udtydning pludselig sine Arme omkring Klemmen og bandt ham, inden han kunde gjøre Modstand, fast til Træet, saaledes at Munkens Ansigt vendte ind mod Stammen. Hampsnoren snørede sig stedse fastere omkring hans Legeme,

han bad for sig, Jens tysfede paa ham og vedblev: „Den anden Drøm var endnu værre for Jer. Der laa en Mand i Strikker paa Kallø, og der gif to Slyngher inde i Skoven og lagde Raad op mod ham. Den Ene vilde hans Ulykke, den Anden gav ham Forgift dertil. — Hold Mund, forbandede Munk! Tøv bare lidt, Du skal strax faae Lov til at bruge din Stemme. Du gav Torsten Trolle en forgiftig Oblat, nægt det, om Du tør, Esra og jeg stode inde mellem Bussene og hørte hvert Ord, I verlede. — Den tredie Drøm foregif nede i Baabensmedens Hytte. Du sad ved Sengen, men jeg stod udenfor og saae indad Glamhullet, Du hørte den Døende tigge og forlange det sidste Sakrament, mens Du lagde Dig ned paa Maven og stjal Papirerne i hans Buddike. Saa sjokkede Du afsted, da Du havde faaet det, Du kom for, og lod Manden ligge, det var ikke Dig, men mig, som læste Bønnen for den Døde. Buddiken og Papirerne beholder jeg, hvis Du ymter et Ord om, hvad der er skeet, eller hvad der nu ret strax skal ske herude i Nat, saa kalder jeg paa Esra, og vi To skal faae Dig skiftet derhen, hvor Du hverken seer Sol eller Maane mere. — Det var Drømmen, derefter følger nu Syndsforladelsen og saa tilsidst min Velsignelse ovenpaa. Det skal gaa lovformelig

til, og som Du selv sagde for lidt siden: De gode Helgene vilde se surt til mig, om jeg ikke holdt mit Løfte."

Denne Forklaring blev fremstillet kortfattet og syndig, Nyheden i den var saa overrassende, at Klemmen af Rædsel for et Dieblisk mistede Mælet, han tænkte slet ikke paa at skrige, før han ved at dreie Hovedet, saae Jens Brok smøge sine Ermer op og gribe Hasselstokken, han nylig havde brækket af Busken. Da begyndte han at bede for sig, han sled i Baandene, men de holdt fast, hans Dine stode stive i Hovedet, hans røde Ansigt fik et blaaligt Skær. Imidlertid lod Ridderen et Haglveir af Slag falde over hans Arme, Been og Skuldre, hvilede saa lidt, pustede ud og begyndte paany, udsøgte de Steder, hvor han troede, det smertede meest, sprang iveiret med Slagene og sank ned igjen. Han skreg og brølede omkaps med Munken og parodierede hans ynkelige Bønner. Det gav Gjenlyd inde i Skoven, der hylede en Hund nede fra en af Vildtvogternes Hytter, en Hane galede ovre fra Klostret. Jens blev ved, og naar han fandt, at Klemmen ikke skraalede og vaandede sig tilstrækkeligt, paamindede han ham derom:

„Vil Du sfrige, din Hund! Du snyder mig jo for den halve Fornøielse, høiere endnu! besser! endnu høiere! Det hjalp! hip! hip! hip!“ Under ethvert af disse Udbrud fordoblede han Hurtigheden og Styrken af Slagene. Da Beiret endelig gik fra ham, og han ikke kunde mere, løste han sit Offer fra Træet, sat Hampe snoren i Lommen, gjorde en dyb og ærbødig Hilsen og gik ind i Skoven med drabelige Skridt og Hasselskæppen paa Skuldren.

XIII.

Tiden var endelig kommen, som Gustav Eriksen saa længe og utaalmelig havde ventet. Det gryede ad Dag for hans Haab om at slippe bort fra Kallø til dem, der ventede ham hjemme. Brevet, som Esra tog fra Terkel, og som Else gav ham tilbage, indeholdt en ny Opfordring til Flugt og betegnede tillige Maaden, paa hvilken hans Venner havde tænkt sig, at sætte den iværk for ham. I de første tre Nætter efter hver Nymaane skulde der nemlig fra nu af findes et hurtigseilende Fartøi, krydsende mellem Hjelms og Helgenæs, rede til at

tage ham ombord, han havde altsaa kun at skaffe sig en Rytbaad og en af Fisserne til at ro sig ud, og Baaden og Manden var funden. Terkel Jakobs, hvis Kaar siden Reisen til Sverig lod til at have forbedret sig, vogtede ikke blot Munkenes Drredgaarde nede ved Skjerringaa om Natten, han drev tillige Fiskeri for dem i Viggen om Dagen. Han havde nu sin egen Baad og var særdeles redebon til at hjælpe Gustav. Aftalen fandt Sted i al Hemmelighed, Forberedelserne vare trufne, der var kun otte Dage til næste Nymaane, den ventede han paa, det lod til, at han havde skuffet Alle, Gise undtagen. En Dag, da de red ud sammen med hendes Søstre, holdt hun et Dieblif Hesten tilbage, til der blev en Afstand mellem hende og de Dvrige. Hun bøiede sig over mod Gustav og hvistede med en Røst, der skjælvede af Frygt og Undseelse:

„J er saa tavs i disse Dage, J pønjer paa Noget, jeg veed, hvad det er, J vil bort; men J maa ikke drage fra Kallø, uden at sige mig det først. Jeg vilde gjerne vide, naar det skeer, siden det skal ske, og J indseer vel, af mig har J Intet at frygte, jeg skal sandelig ikke røbe Eder.“

„Ja!“ hvisttede han, hurtig og bestemt, og strakte Armen ud mod Havet, „jeg veed det, friske,

lille Blomst! Jeg frygter mere for mig selv end for Eder. Jeg holder det ikke længere ud her, jeg kvæles mellem Kallø Mure, jeg maa afsted til Sol, til Liv og Handling."

Hun blev bleg, medens han talede, og bøiede sit Hoved, for at han ikke skulde bemærke det. Han gik over hendes Følelser, som en Mand gaaer over en Eng og træder Blomsterne ned, uden at ændse det. Hun hørte opmærksomt paa det han nu betroede hende, om Skibet inde i Viggen, om Bertels Baad og hele den Plan, han havde lagt, og som bragte hans lyseblaa Dine til at straa af Længsel og Lykke. Blot det var ham endnu ikke ret klart, paa hvilken Maade han ubemærket skulde slippe bort fra Slottet, hvor Torsten Trolle levede, hans Fjende, hans Bogter, der vanskelig lod sig skuffe og overliste, aldrig hvilede og aldrig sov.

"J maa betro Eder til Esra," sagde hun, "han har ophørt at være Eder imod, var han det, vilde eders Plan vist allerede være røbet. Jeg har kunnet gjøre ham en Tjeneste ved at tage hans lille Pige op til os paa Kallø, efter den Dag er han bleven mig en tro og hengiven Sjæl, jeg taler til ham, maa jeg? Han kan finde Udvei, hvor ingen Anden er istand dertil, jeg kan faae

ham til Alt, hvad jeg forlanger. — Jeg vil ogsaa have min Deel i eders Frelse, det forstaaer I nok, saa nøder jeg Eder, naar I er borte, til at tænke lidt paa Kallø og paa dem, som bo der.”

Hun besluttede og handlede for ham, der var i hendes Sind saa stor en Resignation, saamegen Trang til at hjælpe ham, at hun opgav ethvert Krav paa at fremme sine egne Ønsker, og al den Iver, hun anvendte i hans Tjeneste, hendes Frygt og Angest for, at det ikke slog til, hvad hun formaaede, hjalp hende ud over Tanken om Skilsmisſen og Tomheden, som hun vidste vilde følge efter.

Den Søndag Aften, da Nymaaenen første Gang kom frem, efterat Planen til Flugt var lagt, gik der i Mørkningen en Mand, indhyllet i en Kappe, hen over Gaarden i Kallø, en Anden ventede nede ved Bindebroen og aabnede Laagen for ham, hvorefter han lod Røgleknippet blive siddende i Laasen og fulgte med ud over Broen. Manden i Kappen var Gustav Grifsen, den Anden var Esra, som havde laant Portvogterens Røgler og nu gik ved Fjængens Side ned ad Banken, ud over Dæmningen.

„De mærke Intet deroppe,” sagde Esra. „Om Helligdagen sidde de gjerne inde i Kjælderen og

drikke Bursøl. Portvægteren har jeg gjort druffen lige fra i Middags, der er blot En, som volder mig Frygt: Torsten Trolle var ikke paa sit Kammer, da jeg gik forbi, heller ikke nede i Borgstuen, han seer saa mistænksom ud i de sidste Dage og troer mig vist ikke ret; men gaaer han i vort Spor, skal vi snart faae det at vide."

Nede ved Foden af Banken, der hvor Dæmningen begyndte, laa dengang nogle lave Udhuuse, hvori Menigmand og Bønder, som havde Grinde op til Gaarden, satte deres Heste; et af disse Huuse tjente til Bolig for Lehnsmændens Hunde og deres Bogtere. Esra lod Gustav gaa forud, medens han traadte hen til Døren og bankede paa. En Mand stak Hovedet ud af Vindueslugen, og en almindelig Luden og Gjæen fra Hundenes Indelukke lod ham møde.

"Der er Noget galt ovre i den søndre Skov i aften," sagde Esra, "det var ligesaa forgangen Nat; vil Du laane mig Snapham, den Hund, I købte af Baarse Smed, saa gaaer jeg ned og seer, hvad der er paafærde."

"Snapham skal Du faae," svarede Bogteren, "og en god Strikke om ham. Det er den bedste Hund i vort hele Kobbøl, lad være han bliver tilaars nu og kan ikke rigtig følge de Andre paa

Hedsejagt, men vær dog varsom med at vove Dig for langt ind, Esra Gyrrsøn, der skeer sælsomme Ting mellem Træerne, naar Mørket falder paa."

Efter denne Advarsel gik Bogteren fra Eugen og kom ud med den store, gulspættede Hund, som blev omtalt den første Eftermiddag, Torsten Trolle red op til Kallø i Kongens Grinde. Da Hunden saae Esra, sprang den ind imod ham, trykkede sit laadne Hoved op til hans Bryst, logrede med Halen og viste alle Tegn paa et tidligere Bekjendtskab. Bogteren studsede. Esra lo.

"Jeg troer ikke, vi behøve Strikke paa ham, Kasper Dam, Snapham følger mig nok godvillig for gammelt Bekjendtskabs Skyld. Gud i Bold!" Han hilste og gik hen over Dæmningen, hvor Gustav Griksen ventede i nogen Frastand. "Hvis nu Torsten Trolle er ude efter os i aften, skal vi snart faae det at vide. Han har pryglet Snapham med sin Pidsk, den første Gang de droge paa Jagt sammen, det glemmer saadant et klogt Dyr ikke, han hyler og støier, hver Gang han kommer ham nær siden."

Gustav Griksen svarede ikke, han var standset paa Veien. Der hvor han stod, laa Kallø Slot synligt for ham, en svag Lysning af Aftenrøden faldt endnu hen over Taget og Taarnspirene. Tog

han maaske Afsked i dette Dieblif med sit Fangeliv, eller stirrede han op mod det lille Bindue, indenfor hvilket der laa en ung Pige knælende paa Gulvet i Graad og Bøn for ham, En, der havde hjulpet ham til Frihed og Frelse, medens hun selv vedblev at bære Lænker? — Han slog ud med Haanden, sorgløs og overmodig, en Hilsen til Fortiden, et Smil til Fremtiden, derefter skyndte han sig hen til Esra. Da de kom ind i Skoven, gik Hunden foran, rolig og besindig, som om den var sig bevidst, ogsaa at have en Rolle med i denne Nats Eventyr. Flaggermusene susede forbi dem under Trætoppene, ude paa Engen sfreg Biben, og høit oppe i Luften hørtes en sorgmodig, dæmpet og flagende Lyd fra en Flok Bildgæs, som drog ind fra Havet og trak hen over Rugmarkerne.

Der var en Higen og Utaalmodighed over Gustav efter at komme fremad, saa Esra undertiden havde Møje med at følge ham. Ingen af dem talede, begge søgte saavidt muligt at dæmpe Lyden af deres Skridt i det raslende Løv. Hvor Stien forsvandt i Mørket, tog Esra Gustav i Kofteærmet og ledede ham fremad. Endelig blev Skoven lysere, og Veien bredere, idet den skraanede nedad mod Fisserhytterne ved Stranden. Gustav

standse, hans Bryst gispede, han skimtede Omridset af en Baad, som laa med sit Storseil oppe.

„Der er den!“ hviskede han til Esra. „Manden venter, Alt er i Orden, nu skal Du ikke følge mig længer, jeg er fri, jeg er frelst, Gud i Himmerig være lovet!“

„Endnu ikke,“ hviskede Esra og drog ham tilbage mellem Buskene. „Hunden bliver urolig, — hvad er, det min Dreng! Der maa være Nogen paa Stranden, som han ikke holder af. Tys, Snapham! stille! Bliv I her, mens jeg gaaer derned. Er Torsten Trolle ude at speide, vil Hunden gø, og jeg giver mig til at pibe, som om jeg kaldte paa den. I saa Fald maa I se at finde tilbage saa hurtig, I kan, den lille Laage oppe ved Hylde træet har jeg aabnet paa Alem for det Tilfælde, at Porten skulde være lukket, jeres Flugt er da opdaget for denne Gang, og I kan lide paa, han har fundet Midler til at hindre den.“

Da Esra havde sagt dette, listede han sig et Stykke langs med Udkanten af Skoven, for at skjule den Retning, han kom fra, inden han traadte ud paa den aabne Strand. Hunden blev ved at gø og foer ned mod Baaden, som laa med sit flagrende Seil foran en Kampesteen, der gik ud i

Søren. En Mand sad bag i den, indspøbt i en stor Kappe. Esra betænkte sig et Dieblif og gik derefter ud til ham paa Stenen.

„Er det Dig, Bertel?“ spurgte han.

„Ja!“ svarede en barsk og dæmpet Stemme.
„Kommer Du alene?“

„Det jeer Du jo, ventede Du maaske flere?“

Manden sprang iland og gik hen til ham. Han gjorde ikke længer noget Forsøg paa at dølge sig og slog Kappen tilbage. Det var Torsten Trolle, der stod for ham. Snaphams Gjæen gik over til et langtruffent Hyl, Esra tyssede paa den og kaldte den til sig, idet han udstødte en gennemtrængende og pibende Lyd, som gav Ekko oppe i Skoven.

„Hvad gjør Du her paa denne Tid af Døgnet?“ spurgte Torsten.

„Saamænd! denne Tid af Døgnet er bedst til at fange Sild i. Jeg hørte, at Bertel var paa Stranden, saa gik jeg ned til ham.“

„Hvorfor har Du da den Hund med? Skal han ogsaa hjælpe Jer med at fange Sild?“

„J kjenner den maaske. Ja, det var ham, vi mødte den første Aften, da J fæstede mig oppe i Skoven.“

„Svar paa det, jeg spørger om! Hvad gjør Du med Hunden?“

„Jeg har seet de to Emsigssønner lufte om herude, det er godt at have Nogen at lide paa, for den, der gaaer i Mørke.“

„Du bærer jo Sværd ved Siden. Behøver Du mere?“

„Det Ene kan være godt, og det Andet er ikke at foragte. Om I nu fik ifinde at drage jeres Sværd mod mig, vilde jeg bruge mit til at slaa igjen med; men hvis det derimod gjaldt om at opspore den, der krøb i Skjul for mig, vilde jeg bruge Hunden.“

„Du lyver, Du bedrager, jeg troer Dig ikke.“

„Ja, det er jeres Feil, naadige Herre, jeg sagde det allerede den første Aften, vi mødtes: enten fuld Tillid, eller slet ingen; I lovede mig Guld og grønne Skove, Hæder og Ære, hvad blev det til Andet end en grøn Rabuds og et Jernsværd? I satte mig til Vogter over en Anden og gaaer selv og giver Agt paa mig. Det duer ikke; men vi spille kun Ord paa den Sag. Duggen falder, og det bliver silde.“

„Hvor er Gustav Eriksen?“ spurgte Torsten og traadte et Skridt hen mod Esra. „Tilstaa det,

han vilde flygte og Du er her for at hjælpe ham afsted. Hvor har han gjemt sig?"

„Under sin Overdyne, tænker jeg, han ligger vel og sover oppe paa Kallø, lad os gaa hjem og se efter.“

Esra drog Tiden ud, saalænge det var ham muligt, for at Gustav kunde faae et Forspring; han trak paa Skulderen og smilte, da de gik forbi den Bust, bag hvilken han havde forladt Fangen. Torsten Trolle skar Tænder, og Hunden fulgte knurrende efter dem.

„Der ligger en bunden Mand bag den Slaaentorn,“ sagde Ridderen, „løs ham og lad ham gaa Fanden i Bold.“

Da Esra kom til Stedet, fandt han Terkel siddende paa Jorden med sammenknørrede Hænder og Been. „Det er den Djævel af Emfigsøn, som har voldet det Hele,“ hviskede han halvtgrædende. „Han gik og luskede om hjemme, spurgte og frittede, saa tog det ene Ord det andet, og iaften var han hernede paa Stranden hos Ridderen, og bandt mig, lidt før Du kom.“

Esra vidste nu, hvad han vilde vide og fulgte tilbage igjennem Skoven med Torsten. Da de kom til Kallø, skinnede Lyset dem imøde fra Gustav Eriksens Kammervindue. Han havde funden den

lille Portlaage aaben og var sluppen ubemærket ind. Torsten fik aldrig at vide, hvor nær hans Fange havde været ved at undfly, han lod sig nøie med Glæden over at have ham endnu og ved Synet af den Sorg, han læste i sine Fjenders Ansyn.

Gustav fortvivlede, han havde fra nu af ikke længer noget Haab om Frelse, enhver Udsigt til at komme bort var ham berøvet. Han tilbragte den største Deel af Dagen inde i sit Kammer, undgik de Andre, foretog sig Intet og blev mere mørk, tavst og grublende end nogensinde før. Paa Kallø havde han nu længe været en af Hovedpersonerne, om hvem de Dvrigे grupperede sig; men, indestænget og bevogtet, mistede Løven sin Klo, han spillede samme daadløse Rolle paa Slottet, som han spiller i denne Fortælling: han var Marsag til Begivenhederne, uden selv at tage synderlig Deel i dem.

Dagen efter den mislykkede Flugt sprang Esra over Gærdet, ind i Haven, som laa paa Kallø Banke. Der sad Else og den lille Pige. Først løstede han Barnet op i sine Arme, trykkede det til sit Bryst og stirrede paa det med henrykte Dine, derefter bøiede han sig ned og kyskede Fligen af Elses Kjole.

„Vær ikke bedrøvet eller bange,“ hvissede han, da Bårnet var skiftet bort. „Han skal blive frelst, saavist som der skinner Sol paa Himlen. J ønsker det, J vil det, og det skeer. Nu paatager jeg mig den Sag, og J skal se, jeg forstaaer at handle; men det maa gaa efter mit Hoved nu, jeg vil selv raade, og Ingen faaer Noget at vide, ikke engang han selv, før i det Dieblis, Alt er rede. Han bliver fri, han skal hjem til dem, som vente paa ham, jeg drager selv med og slipper ham ikke, saalænge de onde Dine kunne naae ham. Gaaer han i Strid, følger jeg efter, hvem veed, det kan være, det er den Vei, jeg søgte saalænge; jeg har sagt een Gang, ti Gange, hundrede Gange: det nytter ikke, dit Arbeide er forgæves, Du er bestemt til at blive borte i Skyggen; men altid var der herinde en lille Gnist, som blev ved at ulme, et Haab, stærkere end min egen Villie, mere overbevisende end min Fornuft, det mindede, og det hvissede: prøv igjen, maaske det dog lykkes. Var det Bårnet, eller var det Gud, som skabte dette Haab? Det var maaske Eder. Bønnen kommer over mig, Styrken og Villien til det Gode, naar J er tilstede. Af! tak mig ikke, siig Intet, tro blot og stol paa mig! — Hør! hun synger derhenne, det er eders Skyld.

J kom med Betsignelsen, skulde jeg da slet ikke kunne gjøre Noget til Tak igjen?"

„Jeg bliver glad, naar jeg hører Dig tale," sagde Else og rakte ham Haanden, „men Du troer kun, fordi Du gjerne vil, Du glemmer vist Torsten Trolle, han virker vore Planer imod, han vaager, han lytter, han speider."

„Lad ham det," sagde Esra med den sikre Mine, der var saa godt skiftet til at bibringe Andre hans Overbeviisning. „Klo mod Klo, Djævel mod Djævel, det er den Leg, jeg synes bedst om. J har fæstet mig, og han har fæstet mig; men han vilde det Onde, og J det Gode, derfor lystre jeg Eder. Lad ham spinde sit Bæv og rynke sine sorte Bryn, han er advaret, og jeg har en Aare med i Baaden. — Der kommer Nogen. Gud i Bøld!" Han bukkede sig ned mellem Bussene, sprang over Gærdet og var forsvunden.

En Tid forløb nu, hvori der tilsyneladende ikke hændtes Noget. Gustav Grifsen troede blot at bemærke, at han blev iagttaget med større Marvaagenhed end før. Lehnsmanden bad ham ikke at tage for langt bort fra Gaarden. „Ikke gjerne længer end en halv Mil's Vej, eller saa omtrent. Jeg maa høre Snak og Dmtale derfor," spøjede han til. Naar Gustav drog ind i Skoven

og meente at være ene, forekom det ham undertiden, at der løb en svag Raslen i Løvet som af listende Fodtrin, han standsede og saae sig om, men fandt Ingen. Han mødte ogsaa hyppigt en og samme Mand inde paa de eensomste Steder, en pjaltet Bonde med lyst og tætafflippet Haar og den lave, sammentrykte Pande, som betegnede Omfjersønnen Isak, der nu lod til at være bleven Torsten Trolles betroede Spion. Hvor han gik og stod, i Alt hvad han foretog sig, syntes han at være under denne Mands speidende Bine.

Morgenens efter Jens Broks sidste Spadsere-tour med Munken Klemmen kom Gustav ind til Erik Banner og underrettede ham om, at der i Nattens Løb var stjålet et Crucifix fra hans Sovestue. Det var ikke muligt at udfinde Maaden, paa hvilken dette Tyveri kunde være foregaaet. Døren til Kammeret havde som sædvanligt været aflukket om Natten, utilgængelig for enhver Fremmed, og Gustav saae Korset hænge over Hovedgærdet, da han gik til No. Der blev foretaget Undersøgelser, gjort Spørgsmaal og holdt Forhør, Ingen var istand til at give Bessked. Gaaden lod sig ikke løse. Den, som søgte ivrigst efter Lys i Sagen, var Torsten Trolle, han viste en forunderlig Uro og Usikkerhed efter den Dag,

han fremkom med de usandsynligste Formodninger og lod til at mistro Alle.

En Aften kaldte han Esra ind til sig og stød Skaadden for Døren.

„Hvordan hænger det sammen med det Kors?“ spurgte han dæmpet og barskt, „Du veed det, eller Du burde vide det, siden din Bestilling her i Huset er at vogte paa, hvad der vedkommer den Svensker.“

Esra trak paa Skulderen, han kunde slet ikke tænke sig, hvorledes Crucifixet var taget ud af Kammeret, eller hvem der skulde have gjort det.

„Du passer kun daarligt paa,“ sagde Torsten, „og Du har svaret slet til den gode Mening, jeg havde om Dig. Jeg er bange, Du narrer mig. Du lægger Raad op med ham derinde. Det hang ikke rigtigt sammen den Aften nede ved Søen. Ja, siig kun den Løgn, Du staaer og grunder paa, mens Du gik til Stranden for at se efter, hvem der sad i Baaden, stod Fangen oppe bag Buxen, der blev taget Maal af hans Fodspor Dagen efter, og til endnu bedre Bevis fandt en paalidelig Mand denne Handske der, kan Du se de tre Mærker, de siige: Gustav Eriksen til Basagaard i Upland. Er det tydeligt? Jeg har tiet længe og givet sær noie Agt paa dit Spil, nu er jeg kjed af det, og første Gang jeg igjen fornemmer

noget mistænkeligt, jager jeg Dig bort, Du kan da holde Dig til Skoven igjen og blive Stimand."

Esra havde hørt paa Ridderen med Ro og Koldfindighed. Da Torsten tav, saae han op og smilede: „Veed I, hvad jeg vilde gjøre, hvis jeg havde en Mand i mit Brød, som jeg ikke kunde lide paa? — ja, det er sandt, I veed det, for I stod ved Siden af mig, den Aften jeg satte Kniven i Espens Bryst; men veed I, hvad jeg vilde gjøre, hvis jeg var i eders Sted og meente, jeg var bleven skuffet? Jeg vilde ikke gaa og vente paa, det skulde hendes anden Gang."

„Ja, jeg fik ikke talt ud, Du! jeg nøies heller ikke med at jage Dig bort, det var kun til at grine af for en Anægt som Du, der gaaer med Strikken om Halsen; jeg har bedre Hold paa Dig end som saa. Den Dag jeg mærker, Du skuffer mig eller blot rækker en Finger ud for at hjælpe Andre dertil, gaaer jeg ind til din Datter, hende, Du gjør saa stort et Væsen af, og som seer op til Dig som til en Helgen, jeg fortæller hende, hvor jeg mødte Dig, hører Du! og at hendes Fader er en Tyv, en Stimand, en Drabsmand. — Traf det?"

Esra blev ligbleg, der foer en brændende Lysstraale fra hans Dine, hans Haand, som støttede

fig til Bordet, rystede under ham, men strax efter vandt han atter sin tidligere Ro, selv det spottende Smil vendte tilbage. „Jeg kan ikke hindre det,“ svarede han, „men jeg troer Jer heller ikke istand til saa ussel en Daad, naadige Herre! — Efter det, I her siger, bliver det vist bedst, jeg seer mig om efter en anden Tjeneste, det vil ikke falde svært at faae den. Jeg bliver dog alligevel i Nærheden af Jer, jeg har nu engang faaet Lyst til at bo paa Kallø, siden det Barn kom her.“

„I Nærheden af mig?“ gjentog Torsten.

„Jeg gaaer ind til Lehnsmanden og siger: Fæst mig, Herre!“

„Saa fæster han Dig, troer Du?“

„Det gjør han vist, naar jeg forklarer ham, at det gjælder hans og hans Børns og hans hele Stammes Belsærd. Jeg føier til, at der luffer En om heroppe, som først vilde lokke mig til at slaa den Fange ihjel, han gif i Borgen for, En, der tilsidst selv tog Sagen i Haand, kjøbte Forgift af en djævelsk Munk, lovede at sætte det paa vor Frelser's hellige Kors, — han gaaer og gemmer paa den forgiftede Oblat endnu, der, der! i Blik-æffen i jeres Kostelomme, nægt det! Træerne sladre, I bliver bleg, I søger efter Ord, — er det værd, at spille flere paa den Sag; vi lege

som Børn med Knive og forstaa ikke at bruge dem. — I røber vist ikke for min lille Pige, hvad Nøden drev mig til, tal heller ikke om det Crucifix; vel betænkt, var det nok til størst Tjeneste for Eder, at det blev borte i rette Tid. — Gud i Bøld, Herre!” De sidste Ord sagde Esra henne ved Døren, medens han skød Slaaen fra og forlod Bærelset.

Det var, mærkværdigt nok, Jens Brok, som i denne Tid afbrød Ensformigheden i Herskabets Tilværelse paa Kallø. Hans Afsærd gav Stof til flere Samtaler, Formodninger og Feilslutninger end nogensinde før. Siden den Aften, Baabenfmeden døde, lod han til at være bleven forvandlet, der hvilede et Præg af Alvor og Værdighed over ham, som tidligere havde været hans Person fremmed, det Raade og Sorgløse forsvandt for en vis Alvor, undertiden for et Udtryk af Sørghed, som han ikke kunde gjøre sig til Herre over, og som indgød Deeltagelse. Han beholdt vel sine eiendommelige Udtryk og Meninger, men ytrede dem sjældnere og med større Forbehold. Det var ligesaa lidt muligt at faae ham til at deeltage i et Drickelag som til at forklare, hvorfor han afflog det, derimod anvendte han en utrættelig Flid paa det Arbejde nede paa Stranden ved

Tegloovnen, som han havde paataget sig for Lehnsmanden. Af og til reiste han bort fra Kallø og kom først tilbage efter længere Tids Forløb. Imidlertid havde han været hjemme paa sin Gaard, seet til Arbeidsfolkene, som udbedrede det Forsaldne, og bragt en bedre Orden tilveie. Han drog ogsaa nord paa, omkring i Landet og kjøbte Kreaturer, som siden i store Drifter bleve sendte til Holsteen, og hvormed der gjordes en ret fordeelagtig Omjætning.

„Men hvad skal dog alt dette sige?“ spurgte Lehnsmanden en Dag, da Jens Broks Folk kom dragende forbi Kallø med en vældig Flok Stude, og holdt Hvil nedenfor Gaarden. „Jeg kjenner Dig jo ikke mere, lille Jens! hvem har forvandlet Dig saadan?“

„Du skal ikke spørge om det, Erik Eriksen,“ sagde Jens, „for Du faaer det ikke at vide.“

En Eftermiddag kom han slæbende med en stor Pække under Armen. — „Hvor er Gensfru Else?“ — Hun var nede i Haven. Saa gif han derned og traf hende i Selskab med den lille Pige og Esra, som stod og saae paa dem i nogen Fraastand.

„Her kommer jeg!“ sagde Jens med et lykkeligt Smil over sit fede og røde Ansigt. „Det

er første Gang, vi To snakkes ved i lang Tid. Nu skal J le ad mig, fordi jeg som en gammel Mand kunde bære mig saa forkeert ad imod Jer, ræk mig saa jeres Haand og lad det være glemt. Jeg har været nede paa Kolding Marked igaar, der tænkte jeg paa Jer og paa den lille Pige der, J giver hende Lærdom og Formaning, jeg kan kun give hende lidt Stads og Bynt, som jeg fandt i en Bispefræmmers Kiste, det maa J ikke sige Nei til." Efter denne Forflaring, under hvilken det havde kostet ham Møie at blive Herre over den første Forlegenhed, aabnede han Pакken, som indeholdt en Mangfoldighed af Lærred, Baand og Kjøletøi, han adskilte de forskjellige Stoffer og holdt nogle af dem frem i Sollyset, for at deres Skjønhed ret skulde blive iøjnefaldende. „Ja, kom kun herhen, Du der," tilspøiede han og vendte sig om mod Esra. „Du seer saa barskt paa mig, er Du maaske bange for, jeg skal fri til dit Barn? — Naar Jomfru Else giver hende sit bløde og gode Hjerte, kan jeg vel nok faae Lov at give hende Tøi til en ny Kjøle. — Hvis Du nu vil følge med ned ad Banken til Stranden, Solen stikker saa stærkt her i Haven for en fed Mand, saa har jeg Noget at snakke med Dig om, som ligger mig paa sinde." Esra fulgte, og Jens vedblev:

„Vi To bære paa en Hemmelighed, troer jeg, kanſke paa flere end een. Ja, Du ſeer paa mig og ſtiller Dig dum an, ſom Du pleier, men det hjælper ikke, det Crucifix, ſom forsvandt fra Guſtav Criſtens Kammer, veed Du dog beſt Beſked om. Du har taget det, og det kalder jeg ſnildt og vel gjort, det ſparede Torſten for en daarlig Handling. Jeg ynker ham, det Skind! han pines ſvært af Kjærlighed til den, der ikke vil vide af ham at ſige. Jeg veed, hvad det er, naar Lyſt og Attraa kommer over En, og det ſuſer og bruſer herinde, ſaa gjælder det at ſtixe imod, ellers dratter ſelv den Bedſte. Jeg var engang ſaa gal efter Læringer, at jeg spillede min Helt bort paa Salten Marked og Rabudſen og Støvler og Sølvſporer med, jeg havde min Sjæl ogſaa ſat Buxerne ud, naar de blot vilde have laant mig en Sæk og baaret mig hjem, men det nægtede de Skarns Karle. — Jeg er kommen til at holde af Dig, jeg har tænkt paa at være Dig til Gavn og Nytte; er der Noget, en Mand med god Villie kan gjøre for Dig, ſaa kom frem med det.“

Esra ryſtede paa Hovedet. „Det er viſt lovligt ſilde taget.“

„Siig ikke det, der er meget, ſom lader ſig ændre, naar En bare vil tage rigtig fat. Du er

for god til at drive om her med Hænderne i Lommen og glane efter en fangen Mand. Drag hjem til min Gaard, der er Noget at virke, eller, hvis Du har mere Lyst til Landeveien, saa følg med, naar jeg drager ud og kjøber Kreaturer. Jeg har faaet mig en anden Livsgjerning nu, den er nok saa god som den forrige."

"Jeg har ogsaa min Gjerning, den binder mig til Kallø."

"Ja vist! din Gjerning er at staa og figge paa den lille Pige; men for Djævelen! hun løber da ikke bort, Du kan jo komme tilbage hertil, saa tidt Du lyfter."

"Jeg har mere at bestille her. I nævnede det jo selv for lidt siden." Han bøjede sig nærmere mod Jens og hviskede: "Jeg vogter den Mand deroppe for dem, der mene ham det ilde. — Vil I hjælpe mig?"

"Lad ham hjælpe sig selv, hvis han duer til Noget."

"Kan han det? De lade ham jo knap Lov til at trække Veiret, som en Myg sidder han i et Spindelvær, hvergang han rører sig, snæres Traadene fastere om ham. Hvad har han syndet, hvad har han forbrudt? Er det Ret at lokke en Fremmed til sig med Ed og dyre Løfter for at

give ham Bøilen om Halsen og stænge ham inde?
— Svar mig! J maa jo vide det, J, som har hørt, hvad der er skeet derovre, og kjender til Landets Historie."

"Om jeg kjender Historien, det kan Du min Sjæl forbande Dig paa. Det har netop været min Ræphest, fra jeg var en lille Pøis. Der er ikke en Gaard her i Jylland, uden at jeg paa en Prif veed, hvad der siges om den. Jeg kan nævne Dig hver Ræst, som gaaer igjen, og hver en Høi med Troldepi, i det hele Herred. Jeg har siddet mangen Vinteraften, lige til den sildige Nat, og lyttet efter, naar der var Nogen, som vidste Nyt. Engang spenderede jeg tre Skilling danske paa en gammel Kjælling, for at faa hende til at fortælle om Prinds Karl af Engeland og Bollerune med Lindormen og Masse Basse, den Skarns Rægt, som gif med sit Hoved under Armen. En Anden fik to Skjæpper Sæderug, topmaalt, for Agnete og hendes Havmand, men saa gav hun jo rigtignok Svend Felding og den Dalby Bjørn med i Købet. Jo, Historien er jeg Mand for, men hvad Fanden har den med Gustav Eriksen at bestille?"

"Vil J give mig en Haandsrækning? Det er en god Gjerning, og Jomfru Else vil blive

gladere over den, end over alt det Løi, I bragte hende til den Lille idag."

„Troer Du det? Men Lehnsmanden, hendes Fader, sidder i mange hundrede Gyldens Pant for den Fange, det vil gaa ud over ham, hvis Du hjælper ham til at slippe bort."

„Jeg er bange for, Lehnsmanden vilde være ringere faren paa gode Navn og Rygte, om det var gaaet, som Pater Klemmen raadede. Den Aften slap han, hvem siger, at det skeer, naar de igjen finde paa en Streg? — Nei, den, der vilde synes mindst om, at Gustav slap fri for Baand og Fængsel, er Hr. Torsten Trolle, og ham vil I maaske ikke have med at bestille."

„Saa Du troer, at Torsten vilde tage det ilde op, — ja, det er rimeligt nok."

„Han vilde vist blive rasende derover, han forvandt det aldrig."

Jens Brok smilede og betænkte sig lidt. „Der er Fornuft i det, Du fortæller. Den Fange lider Uret, vi maa se at hjælpe ham. En af Dagene skal jeg give mig til at spekulere Noget ud."

„Det er spekuleret ud."

„Hvad har Du da tænkt Dig, Du listige Træring?"

„Det skal vi tales ved om siden. Derhenne kommer min naadige Herre, med Hænderne paa Ryggen og bøiet Hoved, medens han gaaer og skuler efter os. I kan tro, han har allerede indprentet sig alle vore Miner og lyttet efter, hvad vi tale om.“

Esra og Jens Brof skiltes, hver gif sin Vej. Lidt efter kom Torsten Trolle tilsyne, langsomt og dvælende. Da han havde overbevist sig om, at Esra gif tilbage mod Kallø, og Jens Brof blev ved at vandre ud over Dæmningen, valgte han en Sti, som førte ned til Stranden og traf strax efter en Mand, som lod til at vente paa ham. Det var Emfijsonnen Isak, velklædt, med en lang, blankpoleret Jagtkniv i Beltet, en Hue med Høgefjer paa Hovedet og en Mine, saa tilfreds og triumferende, som om hele Verden tilhørte ham.

„Saae Du de To derhenne?“ spurgte Torsten.

„Ja vist saae jeg dem, men Esra er ligesaa snu som vi, har han Noget at forvare, finder han nok et Hul til det. Han holdt sig borte fra Krat og Træer og gav sig først i Snak med Ridder Jens paa de aabne Steder, hvor han kunde holde Die med dem, der kom.“

„Jeg syntes, de vare saa ivrige i det. Du fik ikke at vide, hvad de talte om?“

„Om den lille Pige, Hr. Jens bragte en
Pakke Tøi til,” svarede Jaf frimodig, uden at
have hørt et Ord af Samtalen.

„Vi vil bære os ad som Esra. Følg med
ned til Stenene, længere ud paa Stranden, der
kan Ingen liſte ſig efter os og lytte til hvad vi
ſige. Jeg har Noget at tale med Dig om. Her-
ſkabet deroppe vil, at der ſkal holdes en ſtor
Bildſvinejagt ret nu, om otte Dage, nede i de
ſøndre Skove. Bønder og Knægte ere tilſagte, og
der kommer mange Fremmede fra alle Gaarde
heromkring. Jeg fik Lov af Lehnsmanden at
tage Dig med blandt Skytterne, ſiden Du forſtaaer
at bruge din Bue ſaa vel. Den Dag ſkal Du
gjøre dit Meſterſtykke, før jeg tager Dig til Bue-
ſkytte og giver Dig Føde og Klæder hjemme paa
den nye Gaard. Jeg har ogſaa ſagt til Køge-
meſteren, han ſkal ſørge for, Du ſaaer godt at
leve af den Dag.”

„Ja, lad ham endelig ikke glemme det; ſandt
at ſige, mens J bruger mig, har jeg haft ſaa
travlt, tidligt og ſilde, at jeg næſten hverken ſaaer
Stunder til at ſpiſe eller drikke. — Saa jeg ſkal
med mellem Skytterne den Dag? Na ja! der
kommer vel dem, der er ringere. — Hvad er det
ellers for et Meſterſtykke, J forlanger af mig?”

Torsten slog sine Dine ned for det listige og stikkende Blik, Hafs hestede paa ham. „Hvor Du er tungnem, den Ene er lige saa dum som den Anden. Jeg mener, Du den Dag maa se at træffe bedre end alle de Dvorige.“

„En brav Karl gjør sit Bedste, meer kan J ikke forlange, men tal kun ud, Herre! jeg er ikke bange for, hvad J har at sige; det er saa rart at gaa af By med rigtig Bud.“

„Hvorfor griner Du, din Satan! og hvortil behøves der saamegen Snak, naar Du dog veed, hvad jeg mener? — Nu har de Roget for igjen deroppe, jeg har Ingenting hørt, Ingenting kunnet opspore, men jeg kan læse det ud af deres Dine.“

„Det var ved den Jagt, vi slap.“

„Bed saadan en Leilighed blive Skytterne stillede op i en Kreds, hver paa sin Post. — Han skal med, Du seer at komme i hans Nærhed, saa nær, at Du idetmindste kan holde Die med ham, og gjøre mig Regnskab for, hvad han tager sig for.“

„Det er saa ligefremt, jeg passer paa, jeg har jo ikke bestilt andet siden de hellige Martyrers Dag. Er det det Hele?“

Torsten var ikke tilfreds med denne paatagne Uvidenhed fra Hafs Side. Omfigsjønnens idelige

Spørgsmaal tvang ham yderligere ud, end han ønskede at gaa. Han rynkede Panden, rystede heftigt paa Hovedet og høiede sig nærmere hen mod Jaf. „Du fortjener ikke det Salt, Du spiser, din lavpandede Hund!“ udbroød han heftig.

„Det er slemt nok,“ svarede den Anden med et frækt og fripostigt Grin. „Jeg gjør mig dog Umage for det, men En kan ikke række længere, end Armene naae. Hvis saa er, gjorde den naadige Herre bedst i at se sig om efter den, I kunde være bedre tjent med. Jeg drager da ud og fisker Sild og Torsk igjen.“

„Hold Mund og mærk Dig, hvad jeg siger! — Jeg er kjed af det Liv her, det tager Magt og Helsen fra mig, jeg har ogsaa Andet at bestille, end at løbe i Hælene paa den Karl og saa dog tilsidst blive narret. Jeg vil være fri for ham, jeg saaer ikke Fred, før det skeer. — Er det tydeligt?“

„Ja, nu begynder jeg ligesom at forstaa Jer, men jeg maa vide meer endnu. I er en mægtig og strix Herre, der ikke holder af, at der skeer Andet, end hvad I selv bestemmer. Skytterne blive stillede hver paa sin Plads, sagde I, det kjenner jeg fra den Tid, jeg selv var med til at drive sammen for Herskabet, jeg holder mig i Nærheden af Fangen, — hvad saa?“

„Saa kan der komme et Uheld, det hændes, en Piil flyver tidt en anden Vej fra Strengen, end den fik Bud om. Skeer der noget Saadant den Dag, skal Du faa dit Stud betalt, at sige, hvis Du bærer Dig fornuftigt ad og vælger din Tid. Der har Du to Bolte oppe fra Lehnsmandens Rustkammer, stik dem til Dig, og vaer dem vel. — Hvad har Du at svare mig?“

„Ikke stort. Jeg skal gjøre mit Bedste, men det er en farlig Sag, Herre, det seer J vist selv, og den vil koste Penge, mange Penge, der staaer Hals og Liv paa den, lidt maa J gjøre mig tilgode, før det skeer, Resten kan komme siden, naar J bliver fornøiet med mig. — Jeg har altid syntes om at blive en fri Mand, derfor kjøber J mig vel fri fra Klostret, gaaer det saa feil paa den Jagt, kan jeg drage med mit Brev hvorhen jeg vil, og behøver ikke at plage Eder mere. Jeg har da min Bue og mine stærke Arme, det slaaer til. Saa er der ogsaa det lille Korn Sted, vi bo i, ude paa den vildene Hede, det var rart, hvis min Moder kunde faae det til Gie. Bliver jeg nødt til at gjemme mig under Træerne, eller løbe ned ad Slesvig til, er der Ingen, som tager sig af hende. Jeg kjender jeres gode Hjerte, J siger Ja til min Bøn — jeg kan se det paa Jer.

Men saa er der endnu det Værste tilbage. J var
 Vidne til, hvordan jeg satte min Bolt i vor
 Garnstang den Aften, det tordnede, at sætte den
 i Livet paa en Mand, er endnu ringere Kunst;
 men saa kommer Munkene og forlanger Penge for
 at give mig Syndsforladelse, ellers er jeg fordømt,
 siger han, det maa vi ogsaa tænke lidt paa. Ja,
 ringere end et halvhundrede Gylden kan der nu
 slet ikke være Tale om, jeg kender den Mand nede
 fra Spørring, hvad var det, han hed, som maatte
 ud med de tre Snes Gylden, blot fordi han slog
 sin gamle Kvinde tilfamme, og det var dog hans
 egen, tilmed duede hun ikke stort mere. Endda
 vilde de have to fede Oldensvin til, før de gave
 ham rigtig Brev og Afslad. Tilfaldt kommer nu
 det Allerværste,“ tilspiede Jaf med et Smil, der
 viste, at han selv morede sig over alle disse
 stigende Fordringer. — „Lad os sige, det gaaer
 galt paa den Viltsvinejagt, og de faae fat i mig,
 — jeg maa da bjerger mig, som jeg bedst kan, for
 saa trækker J naturligviis paa Skulderen og griner
 og snaffer Jer fra det Hele, og Jer tro de, fordi
 det ikke falder dem ind, at en fornem Herre vil
 give sig af med saa raaden en Sag; men jeg
 sidder i det, hvis jeg ikke seer at komme bort.
 Dertil mangler jeg Penge, og de maa ligge i

min Lomme, før jeg vover paa at drage den Buestreng tilbage."

Haf vedblev bestandig at fordre, Torsten var rasende, han truede, skjældte, svor og endte tilsidst med at give efter og indrømme Alt, hvad Emfjøsønnen forlangte, før de skiltes.

XIV.

I de næste otte Dage blev der paa Kallø ikke talt om andet end den store Bildsvinejagt. Der var gaaet Indbydelse om til alle Gaarde i Omegnen, og de Indbudne lovede at komme. Damerne tænkte paa deres Pynt, Koffen stegte, Hundene gøede, Skytterne øvede sig paa deres Krumhorn eller pudsede og slebe deres Spyd. Enhver havde Sit at forrette.

Dagen før Jagten kom Haf op til Torsten, og fik en Sum Penge udbetalt af ham. „Skik Dig nu vel," sagde Ridderen, da de skiltes. „Jeg er bleven lam i min ene Høfte og drager vist ikke selv med paa den Jagt, men naar Alt er gaaet, som det skal, kan Du give mig et Tegn ved at binde dette hvide Skærf her fast om en Green af det gamle Egetræ, nede foran Skoven, jeg kan se

det heroppefra, og længe efter at vide Bessked om Sagen. Gaa saa og lad Pater Alemen paa Skjerring signe den Bolt, før Du bruger den."

Isaf gif, Torsten stod ved Vinduet og saae ned efter ham, bøiet og sammenfalden, hans Bryst gispede, hans indfaldne Dine brændte, hvor var han dog forandret, siden den første Aften, han mægtig og bydende drog ind paa Kallø! — Lidenskaben mærker sit Offer, den gjør Haaret graat, Panden furet, Kinden rynket, og dog ere de usynlige Ar og Mærker, som den efterlader i vort Indre, undertiden endnu dybere.

Nogle Timer før Jagten skulde begynde, kom Jens Brok ind til Lehnsmanden. „Jeg har en Villighed at bede Dig om," sagde Jens. „Nede foran Basen holder der en Flok Kreaturer, som jeg kjøbte sammen omkring i Salling og Thy; maa Folkene drive dem ind paa Engen og gjøre Hvil der til lidt over Middag? Inden den Tid støder der en anden Flok til dem, vesterfra, naar saa den værste Solhede er ovre, drage de deres Bei igjen, Fanden i Vold, ad Holsteen til."

„Det maa Du gjerne," sagde Lehnsmanden, „Alt hvad jeg kan hjælpe Dig med, er til din Tjeneste, skjøndt Du hverken har rigtig Tro eller Tillid til mig."

„Gia! hvad siger Du der, Erik Erikson! Jeg kender ikke den Mand i Landet, som jeg sætter større Tid til end Dig, heller Ingen, som fortjener den bedre.“

„Du tør dog ikke betro en gammel Ven, hvem det er eller hvad det er, der har blæst den gode Aand ind i Dig og forvandlet Dig saa fuldstændig i den sidste Tid.“

„Du skal faae det at vide om otte Dage,“ sagde Jens med et hemmelighedsfuldt Smil, „saa gjør jeg Gilde nede paa Sindinggaard, den er ikke til at kende igjen, og det, der skal ske den Dag, vil endnu forundre Jer mere, end hvad I hidtil har seet af Jens Brok. — Andet faaer Du ikke at vide.“

Da Ridderen gik ud fra Lehnsmandens Kammer, kom Esra tilsyneladende aldeles tilfældig igjennem Gangen. Jens hørte sig over mod ham og hvisttede i hans Øre: „Kreaturene holde derne, Driverne have faaet Lov at jage dem ud paa Engen. Strax efter Middag drage de afsted igjen. Var det ikke det, Du forlangte?“

Esra saae sig tilbage, nikkede og gik videre. Da han kom til Elses Kammer, stod Døren aaben. Bodil sad og legede paa Gulvet, Else stod ved Vinduet.

„Hvis jeg tør komme ind,“ sagde Esra, „vilde jeg gjerne sige Eder Farvel for en Stund. Jeg drager til Sverrig idag, om Vorherre tillader; det varer kanske noget, før jeg vender tilbage igjen.“

Hun blev bleg og saae vist paa ham, han smilede, men sagde ikke mere, før hun havde lukket Døren.

„Det skal altsaa være nu, allerede idag?“ hviskede hun med skjælvende Læber.

„Spørg mig ikke, jeg har Intet at svare. Bed en Bøn for hende der og for ham, I tænker paa, saa gaaer det, bed ogsaa en for mig, jeg troer vist, vi er paa ret Vei nu. Farvel, farvel!“ Han trykkede Bodil til sit Bryst og forlod Kammeret. Hans sidste Ord var en Trøst, hans sidste Smil en Hilsen til den lille Pige. — Else græd.

„Hvorfor er I saa bedrøvet?“ spurgte Bodil. „Kan Vorherre gjøre Den Fortræd, som kun vil, hvad der er godt?“

„Naar Du bliver stor, vil Du ogsaa komme til at græde, fordi vi forlange meer, end vi kan faae, og ikke nøjes med det, vi have.“

„Bliver Fader længe borte?“ Else rystede paa Hovedet, hun vidste ikke, hvad hun skulde svare. — Esra blev længe borte.

Lidt efter traf de Hestene frem i Gaarden, Jagtselskabet samlede, Jægerhornene lød, Skytterne larmede, Solen skinnede ned paa de brogede Dragter, hvide Fjer og blanke Jagtspyd.

„Gaa og siig, jeg bliver hjemme,“ sagde Else til Bodil. „Jeg er ikke rigtig rask idag.“ Barnet gik. Hun stod ved Vinduet og støttede Hovedet ind mod Steenpillen, hendes Blik gled ligegyldigt hen over hele denne leende Skare, hun søgte kun en alvorlig Mand, der ikke lod til at dele de Andres Munterhed, da han modtog den Hest, Staldkarlen førte til ham. Anede hun, hvad der forestod, medens hendes Hænder foldede sig. Følte hun at det var sidste Gang deres Dine mødtes. Han dernede troede det maaske, siden han, idet Toget red bort, vendte sig om i Porten foran Bindebroen og hilste gjentagende op i den Retning, hun stod. Saa fulgte Latter og Støi, dernæst en lystig Janfare af Skytternes Krumhorn, endelig en stor, hvid Støvsky, som indhyllede og skjulte Alle. Hun blev staaende længe efter, bleg og sammensunken, et Billede paa dyb og knugende Smerte. „Sic me Phœbus amabat,“ hviskede hun, „det læste de jo paa den Rage, jeg fik til Kongens Bryllupsfest, — en Blomst med en visfen Krone!

— undertiden kan dog Spaadommen slaa til, — undertiden!”

Efterat det larmende Jagttog var draget bort, hvilede der en dyb Stilhed over Kallø. Himlen var blank og skyfri, Svalerne kvidrede oppe paa Tagskæget og dukkede sig for at se ned til Nederne, hvorfra deres store, flyvesærdige Unger stak Hovedet frem. I Borgstuen gik Folk og dækkede Bord til Herskabet, og ud af Kjælderens aabne Vinduer trængte en tyk Damp og en branket Lugt op fra Rjøgemeesterens Stege. Else var gaaet ud i Haven, derfra kunde hun se den Skov, hvori Jagten begyndte. Af og til lød et Hornsignal over til hende; undertiden, naar Posterne forandrede Stilling, kom en Hob Ryttere tilsyne og forsvandt strax efter igjen mellem Træerne.

„Det er idag, vi skal skilles,” sagde hun til sig selv. „Han kommer ikke mere tilbage. Før syntes jeg, det var længe, at vente fra Morgen til Middag efter at faae ham at se, fra nu af skal jeg vente bestandig. — Ingen ting at glæde mig over, naar jeg vaagner! Jeg er glemt, af! jeg har jo aldrig været erindret. — Havde jeg dog blot været istand til at virke lidt for ham, noget han maatte huske paa. — Jo, han sagde det den Aften, det er ganske vist: — hvad han

fandt her, vilde han ikke finde siden, — hvad fandt han her andet end en Smule Hengivenhed, og hvad kan vel den være for ham? — Han har ogsaa engang sagt, og jeg seer bestandig det Udtryk, der var i hans Dine imedens: der kommer vist den Tid, hvori jeg vil bøje mit Hoved og fortryde, at jeg ikke tog imod den Lykke, som tilbød sig her. — Kunde jeg blot have skabt ham nogen Lykke, jeg gav gjerne mig selv bort derfor.“ — Det var hendes Tanker, medens hun stod paa den yderste Skraaning af Kallø Banke og stirrede over mod Skoven, et Barn, der allerede som en Olding maatte hente sin Trøst fra Grindringen, en lille, forfrosen Fugl, der søgte efter en Solstraale i Kulden.

For Torsten Trolle sneg Dagen sig langsomt bort, der var en feberagtig Utaalmødighed over ham, som ikke lod ham Ro noget Sted, han havde staaet ved Vinduet ligesom Else, da Toget drog ud af Gaarden, og lagde ligesaa ivrigt som hun Mærke til Gustavs Hilsen, han vidste ogsaa, at hun var bleven tilbage, uden dog at fatte Grunden dertil. Han saa hende gaa ned i Haven og standse ude paa Banken; hun vedblev bestandig at være indenfor hans Synskreds. Hvorhen hans Uro førte ham, kom han dog efter korte Mellem-

rum tilbage igjen til Binduet, som vendte ud mod det gamle Egetræ, paa hvilket Isak efter Aftale skulde heste det hvide Skærf, naar hans Daad var fuldbragt. Allerede før Jægerne vare blevne opstillede inde i Skoven, stod han og stirrede ned mod Træet. Tiden gik, det var over Middag, Tegnet kom ikke tilsyne. Nede paa Engen lød Hornvægets Brøl og Drivernes Raab, idet de brøde op og droge hen over den brede og bugtede Alfjarvei, der var hugget igjennem Skoven. Torsten lagde Mærke til Alt og saae Alt, kun ikke det, han meest længtes efter.

„Hvorfor giver det Bæst mig ikke Tegnet? Nu maa det være skeet, hvis det ellers skal ske. — Skulde han være sluppen fri og løben sin Vej? — Nei, idag er der formange Dine til at glo paa ham. — Hvad var det, Esra luskede ind i hendes Kammer efter, og hvorfor gaaer hun nu dernede med bøiet Hoved og vrider sine Hænder? — De har Noget for, de Gæsthyre! — Det knuger og spænder mig inde i mit Bryst, saa jeg knap kan faae Veiret. — Herre Jesus! skulde han alligevel slippe bort idag!“ — Han lukkede Døren op til Sangens Kammer og traadte ind. Der viste sig intetsomhelst Tegn til, at Gustav havde tænkt paa Flugt. Flere af de Gjenstande, han satte størst

Pris paa, hang endnu omkring paa Bæggen, Guitarren stod ved Vinduet, og foran Ruden, som sædvanligt, et Glas med friske Blomster — Elses Blomster. — Døren til den lille Altan var aaben, Torsten traadte ud paa den og vendte sig over mod Skoven, herfra kunde han se mere af Veien end i sit eget Kammer. Vinden førte en svag Gøen af det jagende Hundekobbel over til ham, en Musvaage skreg oppe i Luften, ellers Intet, Sollyset faldt ind paa Egetræets knudrede Grene, men Tegnet kom ikke tilsyne.

Han stod længe derude, stirrede og lyttede. En Mand kom gaaende ud fra Skoven.

„Der er han!“ hviskede Torsten. „Endelig!“ — Manden standsede lidt, saa sig om og gik videre, uden at nærme sig Træet. Torsten straffte Haanden truende iveau. „Alle Mennesker narre mig,“ mumlede han og stampede i Gulvet, saa heftigt, at de gamle Brædder bevægede sig under hans Fod. Da blev han grebet af en djævelsk Tanke. Han saa ned til alle Sider, Gaarden var tom, han hørte sig, løsede den lille Flage, som dannede Altanens Gulv, og lagde den tilbage igjen, saaledes at Bræddernes ene Ende neppe berørte Underlagsbjælken. Han saa endnu engang

ned paa det udførte Værk, før han skød Altandøren til og forlod Kammeret.

„Nu vil jeg gaa ind og lægge mig lidt. — Hvad nytter det, jeg kan dog ikke sove, og falder jeg i Søvn, seer jeg værre Ting, end naar jeg er vaagen. — Jeg kan gaa ned til hende i Haven, maaske hun røber sig, — nei, hun svarer mig ikke. — Blot dog den Dag var forbi.“

Medens dette foregik paa Kallø, stode Skytterne opstillede inde i Skoven, i en stor og udstrakt Halvkreds, som drog sig sammen, da Klapperne kom nærmere fra den modsatte Side, sfrigende og væbnede med store Stokke, hvormed de bankede paa Buske og Stammer. Ezra stod i Nærheden af Gustav, oppe paa et høit Dige, der løb hen mellem Træerne og dannede et Skjelmærke. Nærmest dem var Jens Brok, han havde sat sig ned mellem Hindbærris og Bregner, med Benene udstrakte og Ryggen hvilende mod en Træstamme. Emsigsonnen Isak lykkedes det derimod ikke at komme i Fangens Nærhed, Skytten, som førte Jagten, gav ham Plads paa den modsatte Side af Kredsen. De tætstaaende Bøgetræer med deres lange, nedhængende Grene udbredte en bestandig Skumring langs med Diget, et Stykke længere borte blev det lysere, her bugtede sig den brede,

græsbeegroede Bei, som var hugget igjennem Skoven, nedad mod Skjerring Kloster. Det mylrende Liv mellem Bregnerne og Løvet, de jublende Fuglestemmer, Bladenes Susen og Skjælven og Duggen i Græsset og Sollyset, som hist og her faldt ned paa en gyngende Kvist, — alt dette var et Billede fuldt af Skjønhed og Pragt.

Lidt efter Middag blev Stilheden afbrudt ved Skrig og Raab, der bestandig kom nærmere, det var Driverne, som havde forladt Kallø Enge med Jens Brofs Kreaturer og nu droge ind over Skovveien. Da Esra hørte dem, listede han sig hen til Gustav.

„Der er de,“ hviskede han, „nu er Timen kommen. Spring ned fra Diget, kast jeres Fjerhat og Kappe, der ligger en gammel Kofte, et Par Lærredsbuxer og en Ratteskindshue under Buksen, tag dem paa og gaa saa hen imellem Driverne, de vente paa Jer. Hurtig blot! inat kommer jeg til Jer ude paa Lyngheden. — Vorherre holde sin Haand over os, saa gaaer det!“

Gustav sprang ned, Esra tog hans Hat, hængtede hans Kappe over sine Skuldere og stillede sig i hans Sted oppe paa Diget. Det raslede i Løvet. „Farvel!“ lød en dæmpet Røst, derefter gled en Skygge ind mellem Buksene, og Gustav

var forsvunden. Kvægdriverens Skraal og Sang tabte sig lidt efter, det blev stille igjen nede paa Beien. Men fra den modsatte Side af Kredsen frøb paa samme Tid en Mand henimod Diget, forsigtig og bugtende sig som en Snog gjennem Græsset. Han bar en firlig Laasbue under Armen og standsede, da han fik Die paa Esra. Bussens Grene skiltes, Manden lagde en Jernbolt paa Buen, tog derefter et langt og omhyggeligt Sigte og tryffede af. Et høit Skrig lød igjennem Skoven. Esra vaklede, greb for sig og faldt. Jens Brof vaagnede op af en blid Søv, sprang hen til ham og kaldte de Nærmeststaaende til Hjælp. Lidt efter havde der dannet sig en tæt Kreds omkring den faarede Mand og Ridderen, som sad paa Jorden med hans Hoved i sit Skjød, medens store Taarer løb ned over hans røde Kinder. Jens havde revet Gustavs Kappe af ham og fastet Hatten ind mellem Kijene. Esra laa med aabne, stirrende Dine og Haanden knuget ind mod Brystet, hvor Boltene havde truffet. Da Lehnsmanden vilde undersøge Saaret, gjorde han en afværgende Bevægelse.

„Lad det være, det nytter ikke, han traf for vel, den Karl!“

Jens saae om til alle Sider, hans Dine syntes at bede om Hjælp, aldrig før havde hans

Ansigt udtrykt en saa dyb Smerte. „Tag jeres Hatte af,“ raabte han med en tyk og skjælvende Stemme, „den Mand, som ligger her, er min kjære Broder Søren Rud Arnfeldt, det kan bevises. Om otte Dage vilde jeg have gjort Gilde hjemme paa min Gaard og lyst ham i Kuld og Rjon. — Gud evig fordømme den Karl, som brugte sin Bolt saa ilde! — Tal lidt til mig, Broder!“ hvisttede han og kyssede Esras Haar, „se op; er der Jngenting, jeg kan gjøre for Dig?“

„Den lille Pige!“ hvisttede Esra, medens han saae bønligt iveiret og knugede Hænderne sammen om Græsset, „den lille Pige!“

„Hun skal være min!“ raabte Jens. „Vi skal synde alle de Skjerring Munk, det Hundekram! — Kan Du høre, hvad jeg siger? — Hun skal faae Gods og Arv efter mig og være i Datters Sted, til Gjengjeld for det, Folk lod Dig lide. Gudfader oppe i Himmerig forlade mig i min Dødsstund, om jeg narrer Dig! — Er der mere, er der mere?“ vedblev han og bøiede sig ned over Esra, hvis Legeme allerede skjælvede under Døds-kampen.

„Den lille Pige!“ hvisttede han endnu engang, neppe hørligt og aabnede sine Læber, som om han vilde aande det sidste Kys ud over hende, som

alle hans Tanker bestandig havde omsluttet, derefter sank han tilbage, luffede Dinene og var et Lig. En tavs Kreds af alvorlige og stærkt rystede Mænd stod omkring ham, udenfor denne løb pludseligt et Raab, som drog Alles Opmærksomhed bort fra den Døde.

„Gustav Eriksen er løben sin Vej! her ligger hans Kæppe!“

Kredsen aabnede sig, skiltes og forsvandt til alle Sider. Esra og Jens Brof bleve alene tilbage.

Det var, hvad der foregik inde i Skoven, medens Else sad i sit Kammer for at læse med Bodil, og Torsten Trolle gik frem og tilbage i sit, hvert Dieblig speidende ud af Vinduet, om Tegnet endnu ikke var synligt. En Støvsky hævede sig nede paa Banken, en Rytter med slagrende Haar og bøiet ud over Hestens Hals sprængte ind i Gaarden.

„Han er borte! — Gustav Eriksen er rendt sin Vej! — han kommer aldrig meer til Kallø!“ raabte en vældig Røst nedefor Vinduet. Folkene stimlede sammen om Rytteren, der vedblev at gjentage sin syndige Forsikring, uden at indlade sig paa mere — fordi han ikke vidste mere.

Else var et Dieblif iforveien gaaet ind i Gustavs Kammer. Det var endnu et Minde om ham, en sidste Gilsen, hun modtog af enhver Gjenstand derinde. Da Raabet lød, aabnede hun Altandøren og traadte ud. Jubel og Lykke fyldte hendes Hjerte, Gustav var frelst, hun gjentog det for sig og smilede, — et Skridt endnu, et gjennemtrængende Rædselsffrig fulgte efter, en slagrende Masse sank sammen nede i Gaarden. Torsten hørte dette Skrig, han stod ved Vinduet, gulbleg, bøiet, forfærdelig fortrukken og vovede ikke at se ned.

Paa Kallø Stenbro laa en døende Pige, i Skoven en dræbt Mand, og ude paa Lyngheden gif en Kvægdriver for at erobre sig et Kongerige.

E n d e.

